

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Τελικό Παραδοτέο 3 (Π.3.) «Τελική Έκθεση της εκ των προτέρων (ex-ante) αξιολόγησης του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ με ενσωματωμένες τις τυχόν παρατηρήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής»

ΣΥΜΒΑΣΗ: «Σύμβουλος για την εκπόνηση της εκ των προτέρων (ex-ante) αξιολόγησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος “Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020”»

ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ / ΕΥΔ ΕΠ-ΕΠ

ΑΝΑΔΟΧΟΣ: ΕΥΡΩΤΕΚ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΟΥ: Γεώργιος Χατζόπουλος, Ιωάννης Κρασσάς, Γεωργία Αύφαντοπούλου, Μαρία Μορφουλάκη, Κωνσταντίνος Τσιόκανος, Χρήστος Τριγκώνης, Μαρία Χατζηαθανασίου, Ιωάννης Τυρινόπουλος, Στυλιανή Καϊμάκη, Ελένη Γκουβάτσου.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2014

1.1.1.1.	ΕΚΔΟΣΗ & ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	1.1.1.2.	ΙΣΧΥΣ
	ΕΚΔΟΣΗ 0		
1.1.1.3.	12/12/2014	1.1.1.4.	ΓΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗ

Πίνακας Περιεχομένων Έκθεσης Ex-ante Αξιολόγησης του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ

Σκοπός – Περιεχόμενο	4
Συμπληρωματική αναφορά για την ex ante αξιολόγηση των αλλαγών που ενσωματώνονται στον Τομέα Περιβάλλοντος του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ σε ανταπόκριση των παρατηρήσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	6
Επιτελική Σύνοψη Αξιολόγησης	8
Executive Summary of the Evaluation in English	12
ΕΝΟΤΗΤΑ 0. ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ	15
ΕΝΟΤΗΤΑ 1. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ	24
1.1. Αξιολόγηση της συνεκτικότητας των στόχων του Προγράμματος.	24
1.1.1. Αξιολόγηση Συνεκτικότητας των στόχων. Εισαγωγή	24
1.1.2.1. Αξιολόγηση της συνεκτικότητας στην στρατηγική και των στόχων του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ με τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές . Τομέας Μεταφορών	24
1.1.2.2 Αξιολόγηση της συνεκτικότητας στην στρατηγική και των στόχων του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ με τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές . Τομέας Περιβάλλοντος	32
1.2 Αξιολόγηση της Εσωτερικής και Εξωτερικής συνοχής του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ	39
1.2.1 Εσωτερική / Εξωτερική Συνοχή ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ. Εισαγωγή.	39
Εσωτερική Συνοχή	
1.2.2.1 Εσωτερική συνοχή στόχων: Τομέας Μεταφορών	39
1.2.2.2 Εσωτερική συνοχή στόχων. Τομέας Περιβάλλοντος	52
Εξωτερική Συνοχή	
1.2.3.1 Εξωτερική συνοχή στόχων: Τομέας Μεταφορών	58
1.2.3.2 Εξωτερική συνοχή στόχων: Τομέας Περιβάλλοντος	79
1.3 Αξιολόγηση της λογικής της Παρέμβασης του ΕΠ.	95
1.3.1. Αξιολόγηση της λογικής της Παρέμβασης. Εισαγωγή.	95
1.3.2 Αξιολόγηση της λογικής της Παρέμβασης. Τομέας Μεταφορών	96
1.3.3 Αξιολόγηση της λογικής της Παρέμβασης. Τομέας Περιβάλλοντος	104
1.4 Οριζόντιες Αρχές	114

ΕΝΟΤΗΤΑ 2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΕΙΚΤΩΝ, ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ _____ 116

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

2.1 Αξιολόγηση του συστήματος δεικτών του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ. Εισαγωγή _____ 116

Αξιολόγηση Δεικτών: Τομέας Μεταφορών

2.1.1 Καταλληλότητα και συνάφεια των προτεινόμενων δεικτών _____ 117 του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ: Τομέας Μεταφορών.

2.1.2 Σαφήνεια Δεικτών: Τομέας Μεταφορών _____ 125

2.1.3 Τιμές στόχου – βάσης: Τομέας Μεταφορών _____ 136

2.1.4 Καταλληλότητα των οροσήμων του πλαισίου επίδοσης: Τομέας Μεταφορών _____ 133

Αξιολόγηση Δεικτών: Τομέας Περιβάλλοντος

2.2.1 Συνάφεια των προτεινόμενων δεικτών του τομέα _____ 138 Περιβάλλοντος του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ

2.2.2 Σαφήνεια Δεικτών: Τομέας Περιβάλλοντος _____ 146

2.2.3 Τιμές στόχου - βάσης: Τομέας Περιβάλλοντος _____ 147

2.2.4 Καταλληλότητα των οροσήμων του πλαισίου επίδοσης: Τομέας Περιβάλλοντος _____ 147

2.5. Αξιολόγηση Διοικητικής Ικανότητας Διαχείρισης και Παρακολούθησης _____ 147 Προγράμματος.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΑΣ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΝΟΜΩΝ _____ 151

Εισαγωγή: _____ 151

3.1. Αξιολόγηση της συνέπειας των χρηματοδοτικών κατανομών Τομέας Μεταφορών _____ 152

3.2. Αξιολόγηση της συνέπειας των χρηματοδοτικών κατανομών Τομέας Περιβάλλοντος _____ 156

ΕΝΟΤΗΤΑ 4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ _____ 160

ΣΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ «ΕΥΡΩΠΗ 2020»

Εισαγωγή _____ 160

4.1. Αξιολόγηση της συνεισφοράς του προγράμματος στην στρατηγική «Ευρώπη 2020», _____ 162

Τομέας Μεταφορών.

4.2. «Αξιολόγηση της συνεισφοράς του προγράμματος στη στρατηγική «Ευρώπη 2020», _____ 164

Τομέας Περιβάλλοντος.

Επισκόπηση Δεικτών _____ 166

Σκοπός – Περιεχόμενο

Η παρούσα Τελική Έκθεση της εκ των προτέρων αξιολόγησης αποτελεί το Παραδοτέο 3 (Π.3.) όπως προβλέπεται από την σύμβαση εκτέλεσης του έργου με τίτλο «Σύμβουλος για την εκπόνηση της εκ των προτέρων (ex-ante) αξιολόγησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος “Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020”» που ανατέθηκε στην εταιρεία ΕΥΡΩΤΕΚ ΑΕ με την υπ’αρ. 1511/1-4-2014 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Έργων.

Ο σκοπός της εκ των προτέρων αξιολόγησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020 (εφεξής ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ και ΕΠ) είναι η βελτίωση της ποιότητας του σχεδιασμού του Προγράμματος. Τα κείμενα των παραδοτέων της αξιολόγησης θα λαμβάνονται υπόψη από τις αρμόδιες αρχές για το σχεδιασμό (ομάδα σχεδιασμού του προγράμματος ΟΣΠ, Υπουργεία κλπ) προκειμένου να ενσωματώνονται οι βελτιώσεις – διορθώσεις – παρατηρήσεις που διατυπώνονται από τον σύμβουλο αξιολόγησης (ΣΑ εφεξής) στις νεότερες εκδόσεις του προγράμματος ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ.

Το παρόν Παραδοτέο αφορά στην αξιολόγηση της τελικής έκδοσης του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ και έχει ενσωματώσει τις παρατηρήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε διακριτή συμπληρωματική αναφορά στην αρχή της Έκθεσης. Ως βασικά κείμενα αναφοράς στρατηγικής – πολιτικής – σχεδιασμού – προγραμματισμού - αξιολόγησης χρησιμοποιήθηκαν :

- Η 3^η Εγκύκλιος για την κατάρτιση ΕΠ περιόδου 2014-2020
- Το ΕΣΠΑ 2014-2020, εγκεκριμένη έκδοση από την ΕΕ¹
- Το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων (Ελληνική και Επικαιροποιημένη Αγγλική 04/2014)
- Το Position Paper για την Ελλάδα
- Το κείμενο για την στρατηγική Ευρώπη 2020²
- Η Λευκή Βίβλος για τις Μεταφορές (2011)
- Το 7^ο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον
- Τους Κανονισμούς της προγραμματικής Περιόδου 2014-2020³
- Το Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο
- Το Στρατηγικό Πλαίσιο Εθνικών Μεταφορών
- Το έγγραφο οδηγιών της ΕΕ για την εκ των προτέρων αξιολόγηση⁴
- Το έγγραφο οδηγιών της ΕΕ για το πλαίσιο επίδοσης και το αποθεματικό επίδοσης⁵
- Οι οδηγίες της ΕΥΣΣΑΑΠ για τη διεξαγωγή της εκ των προτέρων αξιολόγησης και της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης των Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων τη περίοδο 2014-2020.
- Την Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Προγράμματος
- Η εκ των προτέρων αξιολόγηση του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Το περιεχόμενο της εκ των προτέρων αξιολόγησης βασίστηκε στις προδιαγραφές που ορίζονται από τη σχετική σύμβαση και εμπλουτίστηκε όπου κρίθηκε σκόπιμο με επιπλέον ενότητες / υποενότητες.

¹ C(2014) 3542 final 23.5.2014

² COM(2010) 2020 τελικό 3.3.2010

³ ενδεικτικά: Γενικός Κανονισμός περί καθορισμού κοινών διατάξεων για τα ΕΔΕΤ 1303/2013, Κανονισμός Ταμείου Συνοχής 1300/2013, Κανονισμός ΕΤΠΑ 1301/2013

⁴ “The programming period 2014-2020. Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy. ERDF, ESF, CF. Guidance Document on Ex-Ante Evaluation” January 2013

⁵ Guidance Fiche Performance Framework Review and Reserve in 2014-2020, May 2014

Οι βασικές 5 ενότητες που περιλαμβάνουν και τα όσα ορίζονται στις προδιαγραφές της σύμβασης και που αποτελούν στο σύνολό τους την Τελική Έκθεση της εκ των προτέρων αξιολόγησης είναι:

Ενότητα 0. Εισαγωγή

Ενότητα 1. Αξιολόγηση της Στρατηγικής του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ

Ενότητα 2. Αξιολόγηση του συστήματος δεικτών, του συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης

Ενότητα 3. Αξιολόγηση της συνέπειας των χρηματοδοτικών κατανομών

Ενότητα 4. Αξιολόγηση της συνεισφοράς του προγράμματος στη στρατηγική «Ευρώπη 2020»

Επίσης περιέχεται και κείμενο επιτελικής σύνοψης της έκθεσης αξιολόγησης (executive summary) το οποίο παρουσιάζεται πριν την ενότητα 0 με την οποία ξεκινά το κύριο κείμενο της έκθεσης αξιολόγησης. Τέλος, εμπεριέχεται στο τέλος της έκθεσης και το επιπρόσθετο σχετικό έγγραφο επισκόπησης του συστήματος δεικτών.

Η ομάδα έργου της εκ των προτέρων αξιολόγησης ευχαριστεί την αναθέτουσα αρχή για την συνεργασία της και είναι στην διάθεσή της για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

Ομάδα έργου

Γεώργιος Χατζόπουλος	Υπεύθυνος Έργου Συμβούλου Αξιολόγησης
Ιωάννης Κρασσάς	Αναπληρωτής Υπεύθυνος Έργου Συμβούλου Αξιολόγησης
Γεωργία Αϋφαντοπούλου	Μέλος Ομάδας Έργου (Τομέας Μεταφορών)
Μαρία Μορφουλάκη	Μέλος Ομάδας Έργου (Τομέας Μεταφορών)
Μαρία Χατζηαθανασίου	Μέλος Ομάδας Έργου (Τομέας Μεταφορών)
Ιωάννης Τυρινόπουλος	Μέλος Ομάδας Έργου (Τομέας Μεταφορών)
Κωνσταντίνος Τσιόκανος	Μέλος Ομάδας Έργου (Τομέας Περιβάλλοντος)
Στυλιανή Καϊμάκη	Μέλος Ομάδας Έργου (Τομέας Περιβάλλοντος)
Ελένη Γκουβάτσου	Μέλος Ομάδας Έργου (Τομέας Περιβάλλοντος)
Χρήστος Τριγκώνης	Μέλος Ομάδας Έργου (Οριζόντια Υποστήριξη)

Συμπληρωματική αναφορά για την ex ante αξιολόγηση των αλλαγών που ενσωματώνονται στον Τομέα Περιβάλλοντος του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ σε ανταπόκριση των παρατηρήσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

1. Σύνοψη των αλλαγών και διευκρινίσεων

Σε ανταπόκριση των παρατηρήσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στον Τομέα Περιβάλλοντος του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ, δόθηκαν οι ακόλουθες διευκρινίσεις:

1. Στις δράσεις 9 των ΑΠ 12 και 13, οι οποίες αποτελούνται από «δράσεις χωροταξικού σχεδιασμού και αξιοποίησης των περιβαλλοντικών πόρων, για την προώθηση ενιαίας και βιώσιμης εθνικής στρατηγικής και ανάπτυξης», προστίθεται αναφορά περί υλοποίησής τους λαμβάνοντας υπόψη την Οδηγία 2014/89/ΕΚ (πλαίσιο θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού), το Πρωτόκολλο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παράκτιων Ζωνών της Σύμβασης της Βαρκελώνης, καθώς και το εθνικό νομικό πλαίσιο (ν. 2742/1999, Α' 207, για το χωροταξικό σχεδιασμό και την αιεφόρο ανάπτυξη, όπως τροποποιημένος ισχύει, ν. 4269/2014, Α' 142, για τη χωροταξική και πολεοδομική μεταρρύθμιση και τη βιώσιμη ανάπτυξη). Διευκρινίζεται επίσης ότι δεν πρόκειται να στηριχθούν από το Πρόγραμμα οικονομικές δραστηριότητες με δυνητικά σοβαρές επιπτώσεις στο θαλάσσιο/παράκτιο περιβάλλον και ότι οι ΑΠ 12 και 13 συμβάλλουν στην διοικητική ενσωμάτωση του Ευρωπαϊκού περιβαλλοντικού κεκτημένου.
2. Διευκρινίζονται λεπτομέρειες για τη διαλογή στην πηγή των αστικών στερεών αποβλήτων και για την ανακύκλωση, ενώ αποσαφηνίζονται ορισμένα τεχνικά χαρακτηριστικά των τεσσάρων μεγάλων έργων διαχείρισης απορριμμάτων που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα, διαβιβάζοντας παράλληλα τις σχετικές αποφάσεις έγκρισης περιβαλλοντικών όρων.
3. Αποσαφηνίστηκε ότι η δημόσια χρηματοδότηση για την διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων (ΕΑ) αφορά την προώθηση έργων σύμπραξης δημόσιου-ιδιωτικού τομέα, τα οποία είναι επείγοντως αναγκαία λόγω της πτωχής ανταπόκρισης των παραγωγών στις ευθύνες διαχείρισης ΕΑ και της εκκρεμούσας υπόθεσης παραβίασης της σχετικής νομοθεσίας. Διευκρινίστηκε επίσης ότι, η χρηματοδότηση για τη διαχείριση ΕΑ από το ΕΠ Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας αφορά σε φορείς αμιγώς του ιδιωτικού τομέα, πέρα και πάνω από τα προαναφερθέντα έργα ΣΔΙΤ.
4. Ενσωματώθηκε όρος για τη μη-χρηματοδότηση έργων διαχείρισης στερεών αποβλήτων πριν από την έγκριση του εθνικού σχεδιασμού και δόθηκαν διευκρινήσεις, αφενός ως προς το ότι τα έργα υγειονομικής ταφής αφορούν σε διάθεση υπολειμμάτων, αφετέρου ως προς το ότι το έργο 36 δεν είναι αυτόνομος ΧΥΤΑ αλλά αποκατάσταση εδάφους ρυπασμένου από επικίνδυνα απόβλητα (αμίαντος).

2. Ex ante αξιολόγηση των αλλαγών και διευκρινίσεων

Οι απαντήσεις των ελληνικών αρχών στα ερωτήματα της Επιτροπής, υπό το πρίσμα της ex ante αξιολόγησης, εκτιμώνται ως επαρκώς σαφείς. Τα θέματα που τέθηκαν διαφαίνεται ότι καλύφθηκαν πλήρως.

Οι διευκρινίσεις που δόθηκαν δεν διαφαίνεται ότι μεταβάλλουν το περιεχόμενο του προγράμματος. Οι αλλαγές που υιοθετούνται ως αποτέλεσμα αυτής της τελικής φάσης συνεργασίας μεταξύ ελληνικών αρχών και Επιτροπής, όπως προκύπτει από την παραπάνω σύνοψη είναι οι εξής δύο:

- Προσθήκη στις δράσεις χωροταξικού σχεδιασμού ειδικής αναφοράς σχετικά με την Οδηγία Θαλάσσιας Χωροταξίας, το Πρωτόκολλο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παράκτιων Ζωνών της Σύμβασης της Βαρκελώνης και το εθνικό νομικό πλαίσιο.
- Προσθήκη όρου αυτό-αναστολής της χρηματοδότησης έργων διαχείρισης στερεών αποβλήτων έως την έγκριση του εθνικού σχεδιασμού.

Πρόκειται κατ' ουσίαν για εξειδικεύσεις που αφορούν στις λεπτομέρειες της φάσης εφαρμογής του προγράμματος, χωρίς να επιδρούν στη στοχοθεσία και στη διάρθρωση του περιεχομένου του.

Ειδικότερα, η ex ante αξιολόγηση των δύο αυτών αλλαγών καταλήγει στα εξής αποτελέσματα:

1. Η στρατηγική του Τομέα Περιβάλλοντος του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ παραμένει ανεπηρέαστη από τις δύο αυτές αλλαγές. Συνεπώς, η αξιολόγησή της, που αφορά στη συνεκτικότητα των στόχων του Προγράμματος, την εκτίμηση της εσωτερικής και εξωτερικής συνοχής του και τέλος τη λογική παρέμβασης, δεν αλλάζει.
2. Το σύστημα δεικτών και το σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης του Τομέα Περιβάλλοντος του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ παραμένει ανεπηρέαστο από τις αλλαγές και διευκρινίσεις που προαναφέρθηκαν, δεδομένου ότι δεν εισάγονται νέοι δείκτες και δεν αλλάζουν οι τιμές βάσης και στόχου ή το πλαίσιο επίδοσης. Κατά συνέπεια, εξακολουθούν να ισχύουν τα αποτελέσματα της ex ante αξιολόγησης που καταγράφηκαν στο παραδοτέο Π.2, χωρίς αλλαγές.
3. Η χρηματοδοτική κατανομή του Τομέα Περιβάλλοντος του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ δεν μεταβάλλεται από τις αλλαγές και διευκρινίσεις. Επομένως, η ex ante αξιολόγηση της συνέπειάς της εξακολουθεί να ισχύει όπως καταγράφηκε στο παραδοτέο Π.2, χωρίς αλλαγές.
4. Τέλος, δεν διαφαίνονται επιδράσεις των αλλαγών ή διευκρινίσεων στη συνεισφορά που ο Τομέας Περιβάλλοντος του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ αναμένεται να έχει στη Στρατηγική 2020, πέραν ίσως μιας ιδιαίτερα περιορισμένης ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας στον τομέα των στερεών αποβλήτων, όπου η προϋπόθεση έγκρισης του εθνικού σχεδιασμού διαχείρισής τους ενδέχεται να βελτιώσει τη συνεκτικότητα των έργων, επαυξάνοντας ελαφρώς το τελικό συνδυαστικό αποτέλεσμά τους. Ωστόσο, η θετική μεταβολή δεν αναμένεται να είναι μεγέθους τέτοιου που να μεταβάλλει τα αποτελέσματα της ex ante αξιολόγησης, τα οποία ως εκ τούτου παραμένουν όπως καταγράφηκαν στο παραδοτέο Π.2.

Επιτελική Σύνοψη Ex-ante Αξιολόγησης

Ακολουθεί μια επιτελική σύνοψη (*executive summary*) των κύριων συμπερασμάτων των ενοτήτων και υποενοτήτων που αποτελούν το σύνολο της έκθεσης της ex-ante αξιολόγησης.

Συνεκτικότητα

Στον τομέα των μεταφορών οι ειδικοί στόχοι του ΕΠ παρουσιάζουν υψηλό επίπεδο συνεκτικότητας και είναι σύμφωνοι με τις στρατηγικές για τις μεταφορές έως το 2020. Οι σχεδιαζόμενες δράσεις και παρεμβάσεις του τομέα των μεταφορών πλέον πέραν των «κλασσικών» υποδομών ενσωματώνουν και σύγχρονες τεχνολογικές εφαρμογές που αναβαθμίζουν το επίπεδο των παρεχομένων υπηρεσιών. Αναφορικά με τον τομέα του περιβάλλοντος, οι ειδικοί στόχοι είναι συνεπείς με τις βασικές ανάγκες του τομέα του περιβάλλοντος για την περίοδο 2014-2020 και αναμένεται να συμβάλλουν σημαντικά στην κάλυψή τους. Γενικά οι ειδικοί στόχοι του προγράμματος καλύπτουν τις ανάγκες που έχουν διατυπωθεί και για τους δύο τομείς, επιπλέον οι επιλογές των συγκεκριμένων επενδυτικών προτεραιοτήτων στο σύνολό τους κρίνονται ως επιτυχείς καθώς εξυπηρετούν τους αντίστοιχους θεματικούς στόχους και άξονες προτεραιότητας.

Εσωτερική Συνοχή

Συνολικά εκτιμάται ότι το ΥΜΕΠΕΡΑΑ παρουσιάζει πολύ υψηλά επίπεδα εσωτερικής συνοχής μεταξύ των ειδικών του στόχων και κρίνεται επιτυχής αφού σε καμία περίπτωση δεν εντοπίζεται κάποια αρνητική σχέση συσχέτισης μεταξύ των ειδικών στόχων τόσο για τον τομέα των μεταφορών όσο και για τον τομέα του περιβάλλοντος. Οι ειδικοί στόχοι που αφορούν τις μεταφορές σε επίπεδο υποδομών δικτύου Εθνικού / ΔΕΔ-Μ και τις συνδυασμένες μεταφορές σε μεγάλο βαθμό παρουσιάζουν σχέσεις συμπληρωματικότητας και συνέργειας αφού κρίνεται ότι η ανάπτυξη των συνδυασμένων μεταφορών προϋποθέτει την ύπαρξη των Βασικών Ευρωπαϊκών και Εθνικών αξόνων αλλά συγχρόνως και τη σύνδεση αυτών με τα βασικά λιμάνια και τερματικούς σταθμούς της Χώρας.

Ουδετερότητα παρουσιάζεται στους ειδικούς στόχους που αφορούν στις αστικές μεταφορές και την ασφάλεια οδικών / θαλάσσιων και αεροπορικών μεταφορών καθώς η ανάπτυξη των έργων αυτών δεν θα επηρεάσει την επιτυχή υλοποίηση των δράσεων που αντιστοιχούν στους υπόλοιπους ειδικούς στόχους αλλά ούτε και θα επηρεαστεί σημαντικά από αυτές.

Αντίστοιχα για τον τομέα του περιβάλλοντος, οι ειδικοί στόχοι που αφορούν στην εξοικονόμηση ενέργειας, στην ορθολογικότερη διαχείριση υδάτινων πόρων και στην επίτευξη μείωσης ρύπων (μέσω επεξεργασίας βιοαποβλήτων, λυμάτων,) κρίνεται ότι επηρεάζουν σημαντικά τους υπόλοιπους ΕΣ. Οι ΕΣ που χαρακτηρίζονται ως στρατηγικοί αφορούν αστικές παρεμβάσεις, δικτύων διαχείρισης αποβλήτων, βιοποικιλότητα, κλιματική αλλαγή και φυσικές καταστροφές. Τέλος οι ΕΣ που παρουσιάζουν ουδετερότητα αφορούν τη συμπαραγωγή ενέργειας, τη διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων και των αστικών λυμάτων.

Συνολικά για την εσωτερική συνοχή μεταξύ των δύο τομέων, κρίνεται ότι οι ειδικοί στόχοι των μεταφορών που αφορούν σιδηροδρομικές μεταφορές και αστικά ΜΜΜ σταθερής τροχιάς επηρεάζουν θετικά τους ειδικούς στόχους του περιβάλλοντος που αφορούν εκπομπές ρύπων,

μείωση διοξειδίου κτλ. ενώ οι συσχετισμοί μεταξύ των υπόλοιπων ειδικών στόχων παρουσιάζουν ουδέτερη συσχέτιση-συνάφεια.

Εξωτερική Συνοχή

Αντίστοιχα θετική είναι η αξιολογική εικόνα που παρουσιάζει το ΥΜΕΠΕΡΑΑ αναφορικά με την εξωτερική συνοχή που επιτυγχάνει η στρατηγική και η στοχοθεσία του. Η αξιολόγηση της εξωτερικής συνοχής του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ καταλήγει στο ότι παρουσιάζεται σημαντικός βαθμός συνάφειας των ειδικών στόχων του ΕΠ με τους αντίστοιχους στόχους / προτεραιότητες που διατυπώνουν τα βασικά κείμενα αναφοράς. Τα κείμενα βάση των οποίων εξετάστηκε η εξωτερική συνοχή (κοινά για τους τομείς μεταφορών και περιβάλλοντος) είναι το νέο ΕΣΠΑ 2014-2020, το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, το Position Paper για την χώρα, το Κοινό Πλαίσιο Στρατηγικής και για τον τομέα των μεταφορών η Λευκή Βίβλος και το Στρατηγικό Πρόγραμμα Επενδύσεων Μεταφορών (ΣΠΕΜ) και το 7^ο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον. Τόσο ο τομέας των μεταφορών όσο και ο τομέας του περιβάλλοντος παρουσίασαν επιλογές ειδικών στόχων με υψηλό βαθμό συνάφειας σε σχέση με τους αντίστοιχους στόχους και προτεραιότητες των βασικών κειμένων αναφοράς.

Λογική Παρέμβασης

Στον τομέα των μεταφορών εντοπίζεται ορθή λογική παρέμβασης καθώς, οι δράσεις που έχουν επιλεγεί είναι κατάλληλες για να εξυπηρετήσουν τις επιδιώξεις που δηλώνονται στους ειδικούς στόχους σε όλους τους άξονες. Παρόλα αυτά σε κάποιους άξονες προτεραιότητας θα μπορούσε να ενισχυθεί η τεκμηρίωση της επιλογής των συγκεκριμένων δράσεων ως πρωταρχικής σημασίας για το παρόν ΕΠ. Αντίστοιχη εικόνα παρουσιάζεται και στον τομέα του περιβάλλοντος σε σχέση με την καταλληλότητα των δράσεων. Επιπρόσθετα όμως σημειώνεται ότι για τους άξονες προτεραιότητας ΑΠ 12 και ΑΠ 13 παρουσιάζεται μεγάλος κατακερματισμός των δράσεων σε συνδυασμό με ελλιπή επεξήγηση του ειδικού περιεχομένου κάθε δράσης και των λόγων που επιβάλλουν τη διακριτοποίησή της από τις συγγενείς δράσεις. Τέλος εντοπίζονται ασυμμετρίες αναφορικά με τις δράσεις που αφορούν στην ποιότητα του αέρα και των δράσεων που αφορούν στην διαχείριση υδάτων, επεξεργασία λυμάτων και διαχείριση στερεών αποβλήτων, οι οποίες ωστόσο θα μπορούσαν να αιτιολογηθούν εν μέρει με βάση τις αυξημένες ανάγκες των τομέων αυτών για την συμμόρφωση με το Ευρωπαϊκό Περιβαλλοντικό Κεκτημένο.

Σύστημα Δεικτών

Εν γένει το σύστημα δεικτών κρίνεται ως επιτυχές καθώς παρουσιάζει πληρότητα σε σχέση με τις τιμές στόχου – βάσης καθώς και με το πλαίσιο επίδοσης στον τομέα των μεταφορών ενώ ορισμένες εκκρεμότητες των αρχικών εκδόσεων στον τομέα του περιβάλλοντος έχουν πλέον καλυφθεί. Στη συντριπτική τους πλειοψηφία οι δείκτες χαρακτηρίζονται από υψηλό βαθμό καταλληλότητας και συνάφειας και δεν παρατηρούνται κενά στους ειδικούς στόχους και τους σχετικούς δείκτες αποτελέσματος. Οι ορισμοί των δεικτών έχουν στο σύνολό τους βελτιωθεί λαμβάνοντας υπόψη τις προτάσεις της ex-ante αξιολόγησης. Συμπερασματικά, εκτιμάται ότι οι δείκτες αποτελέσματος είναι κατάλληλοι και επαρκείς για τις ανάγκες του ΥΜΕΠΕΡΑΑ. Οι δράσεις που σχεδιάζονται εν γένει κρίνεται ότι αντιπροσωπεύονται επαρκώς από τους δείκτες εκροών (ειδικούς και κοινούς) τόσο για τον τομέα του περιβάλλοντος όσο και για τις μεταφορές. Τέλος τόσο οι τιμές στόχου-βάσης όσο και τα ορόσημα του πλαισίου επίδοσης κρίνονται επαρκή.

Συνέπεια Χρηματοδοτικών Κατανομών

Στον τομέα των μεταφορών, εκτιμάται ότι η ανάγκη χρηματοδότησης του υποσυστήματος σιδηροδρομικών μεταφορών έχει προτεραιότητα σε σχέση με αυτόν του υποσυστήματος οδικών μεταφορών, δικαιολογείται όμως μεγαλύτερη χρηματοδότηση των ΑΠ3 και ΑΠ4 έναντι των ΑΠ1 και ΑΠ2 από το γεγονός ότι στους ΑΠ3 και ΑΠ4 περιλαμβάνονται φάσεις έργων που προέκυψαν από τη διαδικασία *phasing* κατά την τρέχουσα Προγραμματική περίοδο, και έργα που αφορούν ανελαστικές υποχρεώσεις που απορρέουν από σχετικές συμβάσεις της περιόδου 2007-2013. Επίσης, προβλέπεται και η κάλυψη ενός σημαντικού μέρους των απαιτήσεων των σιδηροδρομικών έργων από το CEF (με το οποίο υπάρχει συνέργεια), σε έργα όπως Ροδοδάφνη-Ρίο.

Η περιορισμένη, συγκριτικά χρηματοδότηση του υποσυστήματος των θαλάσσιων μεταφορών αιτιολογείται επαρκώς από το γεγονός ότι είναι εν μέρει αποτέλεσμα της προγραμματισμένης διαδικασίας ιδιωτικοποίησης των λιμανιών από το ΤΑΙΠΕΔ. Η ενίσχυση του υποσυστήματος με εστίαση στην ασφάλεια ναυσιπλοΐας και λιμενικών εγκαταστάσεων, θα συμβάλει στην ανάπτυξη της χώρας στους τομείς των μεταφορών εμπορευμάτων και τουρισμού που αποτελεί εθνικό στρατηγικό στόχο και συνάδει με τα ΣΕΣ, ΕΠΜ, ΣΠΕΜ. Συνολικά για τον τομέα των μεταφορών κρίνεται ότι, αν και χαμηλή, η χρηματοδότηση των θαλάσσιων και αεροπορικών μεταφορών είναι επαρκής δεδομένων των περιορισμών που θέτουν οι Κανονισμοί, της προτεραιότητας που έχουν οι σιδηροδρομικές / οδικές και αστικές μεταφορές, αλλά και των προγραμματισμένων ιδιωτικοποιήσεων λιμένων και αεροδρομίων.

Στον τομέα του περιβάλλοντος διαπιστώνεται μια ιδιαίτερα μεγάλη συγκέντρωση πόρων στον ΑΠ13, που οδηγεί σε υποχρηματοδότηση στους άλλους άξονες και ιδίως στους ΑΠ 10 και ΑΠ 11, δεδομένου ότι ο ΑΠ 12 λειτουργεί συμπληρωματικά με τον ΑΠ 13. Εκτιμάται ότι η μεγάλη συγκέντρωση πόρων στον ΑΠ 13, μπορεί να οδηγήσει σε μη επαρκή κάλυψη των αναγκών που παρουσιάζονται σε άλλους τομείς του περιβάλλοντος. Εντούτοις, αναφέρεται ότι οι δράσεις του τομέα Μεταφορών στον ΘΣ 4 για τις αστικές μεταφορές αναμένεται να λειτουργήσουν συμπληρωματικά και να συμβάλουν στην έμμεση κάλυψη των αναγκών αυτών που υποχρηματοδοτούνται. Συνοψίζοντας, η χρηματοδοτική κατανομή φαίνεται να είναι συνεπής προς τις απαιτήσεις για θεματική συγκέντρωση ανά κατηγορία περιφέρειας και να είναι επιτυχώς εναρμονισμένη με την σχεδιαζόμενη στρατηγική και στοχοθεσία του ΥΜΕΠΕΡΑΑ.

Συνεισφορά στην Ε2020

Συνολικά το ΥΜΕΠΕΡΑΑ κρίνεται ότι έχει έναν καλό βαθμό συνεισφοράς στη στρατηγική για την Ευρώπη 2020 (Ε2020). Αναφορικά με τη συνεισφορά στην Ε2020 παρουσιάζεται συνεισφορά στους ποσοτικούς στόχους αυτής είτε με έμμεσο είτε με άμεσο τρόπο. Έμμεσα συνεισφέρει στον στόχο 1 «75% του πληθυσμού μεταξύ 20-64 ετών πρέπει να έχει απασχόληση.» και στον στόχο 5 «Ο αριθμός των Ευρωπαίων που ζουν κάτω από τα εθνικά όρια φτώχειας πρέπει να μειωθεί κατά 25%, βγάζοντας από την κατάσταση της φτώχειας πάνω από 20 εκατομμύρια πολίτες». Άμεσα συνεισφέρει στον στόχο 3 «Μείωση των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 20% σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990 (ή κατά 30%, εάν πληρούνται οι όροι), αύξηση του ποσοστού των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην τελική μας κατανάλωση ενέργειας σε 20% και αύξηση κατά 20% της ενεργειακής απόδοσης (Στόχοι 20-20-20)». Η συνεισφορά αυτή συντελείται κυρίως μέσω των παρεμβάσεων του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στον τομέα των μεταφορών και ειδικότερα μέσα από βελτιώσεις του τομέα των σιδηροδρόμων (συμπεριλαμβανομένου και του μετρό⁶) και των

⁶ Οι δράσεις του τομέα των μεταφορών στους ειδικούς στόχους που αφορούν το μετρό υλοποιούνται ως μέσο για την βιώσιμη αστική κινητικότητα που εντάσσεται στον Θεματικό Στόχο 4.

υποδομών που επιδρούν πάνω στον τομέα των *logistics*. Η συνεισφορά στις εμβληματικές πρωτοβουλίες είναι περιορισμένη συγκεκριμένα μόνο στην 4^η πρωτοβουλία «Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους» (και για τους δύο τομείς του ΕΠ) και σε πολύ μικρό βαθμό στην 3^η πρωτοβουλία «Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη» με συνεισφορά μόνο από τον τομέα του περιβάλλοντος.

Συνολική Αποτίμηση του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ

Συμπερασματικά εκτιμάται ότι το ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στην τελική του έκδοση έχει παρουσιάζει βελτίωση σε σχέση με τις ήδη καλές προγενέστερες εκδόσεις του. Το πλαίσιο δεικτών του έχει ολοκληρωθεί χωρίς να παρουσιάζει κενά σε τιμές στόχου ή βάσης. Οι ορισμοί των ειδικών δεικτών εκροής και αποτελέσματος έχουν βελτιωθεί υιοθετώντας προτάσεις τόσο της ΕΕ όσο και της *ex-ante* αξιολόγησης. Οι υπολογισμοί που αφορούν τις τιμές στόχου και βάσης τεκμηριώθηκαν από ορθή μεθοδολογική προσέγγιση καθώς και η επιλογή των σχετικών δεικτών που αφορούν το πλαίσιο επίδοσης. Γενικά εκτιμάται ότι ο σχεδιασμός του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ είναι *results-oriented* και εξυπηρετείται επιτυχώς από το πλαίσιο των δεικτών καθώς και την στρατηγική και την στοχοθεσία του ΕΠ. Η τελική έκδοση του ΕΠ είναι εναρμονισμένη με τις πιο πρόσφατες παρατηρήσεις-προτάσεις της ΕΕ καθώς και αυτές της *ex-ante* αξιολόγησης και έχει επιτυχώς απαντήσει σε αυτές.

Executive Summary of the Ex-ante Evaluation of the OP YMPERAA

July 2014

This is an executive summary of the main conclusions of the evaluation's sections and subsections.

Consistency of the OP's Strategy

In the transport sector, the specific objectives of the OP show a high level of consistency and agree with the strategies for transport by 2020. However, given the constraints of available resources, it seems that it is not possible for the Greek transport system to advance to the next stage of development which provides technologies, smart management systems and upgrade of the quality of services offered, considering that the infrastructure already exists. Regarding the environment sector, the specific objectives are consistent with the basic needs of the sector for the period 2014-2020 and they are expected to contribute significantly to cover these needs. Generally, the specific objectives of the programme meet the needs of both transport and environment sector. Additionally, the specific investment priorities in their entirety are considered successful as they serve the respective thematic objectives and priority axes.

Internal Consistency

YMPERAA shows very high levels of internal consistency among the specific objectives and considered successful since there is not any negative correlation relationship among the specific objectives in both the transport and the environmental sector. It seems that there is complementarity among the specific objectives related to transport infrastructure in National/TEN-T network as well as to combined transport, since the development of combined transport requires not only the existence of key European and National Axes but also their connection to key-ports and terminals of the country.

On the contrary, the specific objectives as well as the respective projects regarding urban transport and road / sea and air transport safety will neither affect the successful implementation of activities related to other specific objective nor be considerably influenced by them. Similarly, for the environment sector, the specific objectives related to energy conservation, rational management of water resources and pollution reduction (by biowaste, waste treatment) seems to significantly affect the rest specific objectives. The specific objectives referred as strategic, concern urban interventions, waste management networks, biodiversity, climate change and natural disasters. Finally, the specific objectives showing neutrality concern cogeneration, hazardous waste management and urban waste.

External Consistency

Similarly positive is the evaluation of the YMPERAA regarding the external coherence achieved by the strategy and the objectives. The evaluation of the external consistency of the YMEPERAA OP shows that there is high consistency between the specific objectives of the OP and the respective objectives

/ priorities presented within the key reference documents. The documents used for the examination of the external coherence (same for transport and environment sectors) are the new NSRF 2014-2020, the National Reform Programme, the Position Paper for the country, the Common Strategic Framework for transport sector, the White Paper on Transport and the Transport Investment Strategic Programme as well as the 7th Environment Action Programme. Both the transport sector and the environment sector set specific objectives with good relevance in relation to the respective objectives and priorities of the key reference documents.

Intervention logic

In the transport sector the intervention logic followed is found to be sound, as the activities selected are adequate to meet the goals set by the specific objectives in all axes. However in some priority axes the selection of specific activities to be of primary importance for this OP has to be further supported. Similarly, the environment section also exhibits sound intervention logic in relation to the adequacy of the activities. However, in 12 and 13 priority axes there is high fragmentation of activities as well as inadequate explanation of the specific content of each activity and of the reason why they have to be separated from related activities. Finally asymmetries are shown in activities related to air quality, water management, wastewater treatment and solid waste management. These asymmetries could be justified partially based on the increased needs of these sectors with respect to their compliance to the European Environmental Acquis.

Indicators' System

In general the indicators' system seems to be successful as it presents completeness with respect to the target - baseline values as well as to the performance framework in the transport sector, while some gaps that were observed regarding the environment sector are now well covered. The vast majority of indicators is characterized by a high degree of adequacy and relevance, and there are no gaps in the specific objectives and the relevant output indicators. Generally, the result indicators constitute a well formed indicators' system that will cover the needs of YMPERAA. The activities planned seem to be successfully represented by the output indicators (common and specific ones) for both the environment and transport sector. Finally both target – baseline values and the milestones of the performance framework are found sufficient.

Financing Plan Consistency

Concerning the transport sector, it is estimated that the financing need of the rail transport subsystem has a higher priority in comparison to the road transport subsystem. The higher financing of the PA 3 and PA 4 in comparison to the PA 1 and PA 2 is justified by the fact that on the PA 3 and PA4 there are works that are a result of the phasing procedure during the current programming period and works that concern inelastic obligations that originate from contracts of the 2007-2013 programming period. Also, it is worth mentioning that there is the need for covering a significant part of the demands of the railroad works by the CEF (with which there are synergies), in works such as Rododafni-Rio.

The comparatively restricted financing of the marine transport subsystem is adequately justified by the fact that privatization procedures for the ports by TAIPED are underway. The strengthening of the subsystem through focusing on the safety of both the port infrastructure and naval navigation, will contribute towards the national growth in the logistics and tourism industries which is a national

strategic objective and is in line with the NSRF, NRP and other reference strategic documents. In total, for the transport sector, it is estimated that although limited (also due to the restrictions set by the regulations), the financing of marine and aviation transport subsystems is adequate given the increased priority that is assigned to the railroad / road and urban transport subsystems and by the programmed privatizations of ports and airports.

Concerning the environment sector, there has been found a significantly high concentration of funds in PA 13 which leads to under-financing of the other axes and especially the PA 10 and 11 given that PA 12 acts complementarily with PA 13. It is estimated that this high concentration may lead to inadequate coverage of the needs on other environmental sections. Having said that, it must be noted that the measures of the OP by the transport section in TO 4 for urban transport are expected to complement and contribute to the indirect coverage of these under-financed needs (of the environment). To conclude, the financing plan seems to be aligned to the regulations that concern thematic concentration per regional categories and is also successfully aligned and compatible with the YMPERAA OP's strategy and target setting.

Contribution to E2020

Overall YMPERAA contributes significantly to Europe 2020 Strategy (E2020). Specifically, it contributes both indirectly and directly to E2020 quantitative targets: It contributes indirectly to Objective 1 "75% of the population aged 20-64 should have a job" and to Objective 5 "The number of Europeans living below national poverty level should be reduced by 25%, reducing the poor population by 20 million". YMPERAA also contributes directly to Objective 3 "Reducing greenhouse gas emissions by at least 20% compared to 1990 levels (or 30% if the requirements are satisfied), increasing the proportion of renewable energy sources in our final energy consumption to 20% and 20% increase in energy efficiency (20-20-20 targets)". This contribution mainly occurs through OP YMEPERAA interventions in transport section and in particular through improvements in the rail sector (including the Underground Railroad) and as well as in logistics infrastructure. The contribution to the flagship initiatives is limited and specifically to the 4th initiative "A resource-efficient Europe" (for both sectors of the OP) and slightly to the third initiative "Digital Agenda for Europe" only from the environment sector.

Summary evaluation of the OP YMPERAA

In summary, it is estimated that the OP YMPERAA in its final version has shown improvement in comparison to the already good prior versions. The indicators framework has been completed without any gaps or omissions concerning baseline and target values. The definitions of the programme specific output and result indicators have been improved by incorporating comments suggestions and corrections of both the European Commission and the ex-ante evaluation. The calculations that concern the baseline and target values are have been based on sound methodological approaches which themselves have been well documented and the same holds true for the choice of the relevant indicators for the performance framework. In general the evaluation considers that the design of the OP is based on a results-oriented approach. Furthermore it is estimated that the indicators framework, the strategy and the target setting of the OP are serving successfully this results-oriented design approach. The final version of the OP is adapted and conforms with the latest comments-proposals of both the European Commission the ex-ante evaluation and that the issues raised by both have been successfully met-answered by the revised and finalized OP.

Έκθεση Ex-ante Αξιολόγησης ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ

ΕΝΟΤΗΤΑ 0. ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ

Στην υποενότητα 1.1. του Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΕΠ εφεξής) σύμφωνα με τις προδιαγραφές που ορίζονται από την ΕΕ για την συγγραφή των ΕΠ της περιόδου 2014-2020 το Πρόγραμμα θα πρέπει να περιγράφει την στρατηγική του αναφορικά με την συνεισφορά του στην ευρωπαϊκή στρατηγική για «έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς» ανάπτυξη.

Συγκεκριμένα θα αποτιμά τις σχετικές τομεακές ανάγκες συμπεριλαμβανομένων αυτών που αναφέρονται σε σχετικά κείμενα αναφοράς (πχ. Συστάσεις προς Ελλάδα από ΕΕ). Επιπλέον το ΕΠ θα περιγράφει το πώς θα επιχειρήσει να καλύψει τις ανάγκες και προκλήσεις που έχουν αποτιμηθεί και κατά συνέπεια θα εξηγήσει το πώς θα συνεισφέρει στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής για την Ευρώπη 2020 (Ε2020 εφεξής). Η εισαγωγική υποενότητα της εκ των προτέρων αξιολόγησης που παρουσιάζεται εδώ περιλαμβάνει μια επιτελική αξιολόγηση της αντίστοιχης ενότητας στρατηγικής του ΕΠ. Στο πλαίσιο αυτής της εισαγωγής αξιολογούνται όλες οι σχετικές υποενότητες του 1^{ου} τμήματος του ΕΠ που αναφέρεται στην στρατηγική του. Συνολικά εκτιμάται ότι η υποενότητα 1.1 επιτελεί τον σκοπό της και περιγράφει επιτυχώς την στρατηγική του ΕΠ αναφορικά με την συνεισφορά του στην ευρωπαϊκή στρατηγική για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

Αξιολόγηση υποενότητας 1.1.1.1 Οι στρατηγικοί στόχοι του ΕΣΠΑ 2014-2020 για τον τομέα των μεταφορών.

Η υποενότητα αυτή σε δύο υπό-τμήματα παρουσιάζει τους σχετικούς στρατηγικούς στόχους (Ι ως V) του ΣΕΣ (ΕΣΠΑ 2014-2020) που αφορούν τον τομέα των μεταφορών καθώς και τα αναμενόμενα αποτελέσματα του ΣΕΣ για τον τομέα. Οι στόχοι αυτοί επιτυχημένα και πλήρως παρουσιάζονται στην υποενότητα του ΕΠ. Η παρουσίαση και ανάλυση των στόχων και των αποτελεσμάτων αυτών βελτιώθηκε σημαντικά και είναι πιο περιεκτική βάσει των προτάσεων της ex-ante αξιολόγησης και βάσει των παρατηρήσεων της ΕΕ. Η υποενότητα αυτή τέλος συνδέει επιτυχώς τους στόχους και τα αποτελέσματα του ΣΕΣ με το ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ. Η σύνδεση αυτή γίνεται με εποπτική αναφορά των παρεμβάσεων μέσω των οποίων αναμένεται να υπάρξει η συμβολή του ΕΠ στην επίτευξη των στόχων του ΣΕΣ και στα αντίστοιχα αποτελέσματα του που αφορούν στις μεταφορές.

Αξιολόγηση υποενότητας 1.1.1.2. Η συμβολή του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ στους στρατηγικούς στόχους του ΕΣΠΑ για τον τομέα των μεταφορών.

Στην υποενότητα 1.1.1.2 το ΕΠ αναφέρει τις προϋποθέσεις (ρυθμιστικές παράμετροι 1 ως 3) για τη διαμόρφωση των στρατηγικών στόχων του.

Η παράμετρος 1) της υποενότητας 1.1.1.2 του ΕΠ το τιτλοφορείται ως «Στρατηγικές Κατευθύνσεις Συναφών Προγραμμάτων και Οδηγιών». Το τμήμα αναφέρεται στα σημαντικότερα κείμενα αναφοράς (ΣΕΣ, ΕΠΜ, ΚΣΠ, ΣΠΕΜ, Position Paper, Ε2020, Λευκή Βίβλος 2011). Το ΕΠ επιτυχώς ακολούθησε μεταξύ άλλων τις προτάσεις της αξιολόγησης και με επαρκή τρόπο παρουσιάζει τις στρατηγικές κατευθύνσεις των συναφών προγραμμάτων, οδηγιών, κειμένων στρατηγικής-πολιτικής και επιτυχώς τα συνδέει με την στρατηγική του ΥΜΕΠΕΡΑΑ καθώς τεκμηριώνεται ότι η διαμόρφωση της στρατηγικής του ΕΠ είναι στενά συσχετισμένη με τους στόχους-κατευθύνσεις των κειμένων

αναφοράς. Σε σχέση με προγενέστερες εκδόσεις του ΕΠ, έχει σημειωθεί αξιολογή βελτίωση της τεκμηρίωσης του σχετικού κειμένου με εκτενείς αναφορές στο ΣΠΕΜ.

Αξιολόγηση αποτίμησης αναγκών & παρουσίασης υφιστάμενης κατάστασης τομέα Μεταφορών.

Η 2^η παράμετρος της υποενότητας 1.1.1.2 τιτλοφορείται ως «**Αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης και ανάγκες του τομέα των μεταφορών**». Σε αυτό το τμήμα το ΕΠ παρουσιάζει το τι θα έχει γίνει μέχρι το τέλος της περιόδου 2007-2013 στον τομέα των μεταφορών ορθώς χωρίζοντας την παρουσίαση ανά μεταφορικό υποσύστημα (σιδηροδρομικές, οδικές, θαλάσσιες, αεροπορικές, συνδυασμένες, ασφάλεια μεταφορών ανά κατηγορία μεταφορών κτλ.). Συγκεκριμένα αναφέρεται στο τι θα έχει ολοκληρωθεί ως το τέλος του 2015 και κατόπιν διατυπώνονται σχετικές ανάγκες / ελλείψεις καθώς και περιέχει αναφορές στις προβλέψεις του ΣΠΕΜ. Το συγκεκριμένο τμήμα της υποενότητας που αποτυπώνει τις ανάγκες και ελλείψεις του τομέα αποτελεί έναν από τους ακρογωνιαίους λίθους πάνω στον οποίο στηρίζεται η στρατηγική του ΕΠ. Για να ξεκινήσει η διαδικασία αποτίμησης αναγκών θα πρέπει να προηγηθεί μια πλήρης παρουσίαση και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης του τομέα των μεταφορών. Η αποτίμηση των αναγκών του ΕΠ για το κάθε μεταφορικό υποσύστημα (μέσα και από το παράρτημα του ΕΠ) παρουσιάζεται με πλήρη, τεκμηριωμένα ποσοτικά στοιχεία από αναγνωρισμένες πηγές. Η παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης του τομέα των μεταφορών κάνει χρήση στοιχείων που αφορούν τα πιο πρόσφατα (διαθέσιμα) ποσοτικά δεδομένα και επιπλέον παρουσιάζει συγκριτικά την κατάσταση στην χώρα σε σχέση με την ΕΕ καθώς και με την αντίστοιχη 1η χώρα ανά εξεταζόμενο ποσοτικό μέγεθος. Η παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης κρίνεται ως επαρκής και πλήρης, έλαβε στη συντριπτική πλειοψηφία της υπόψη τις προτάσεις της ex-ante αξιολόγησης και αξίζει να σημειωθεί ότι βελτιώθηκε σε εξαιρετικά μεγάλο βαθμό σε σχέση με τα κείμενα προγενέστερων εκδόσεων του σχεδίου του ΕΠ.

Για το κάθε μεταφορικό υποσύστημα, η αποτίμηση της υφιστάμενης κατάστασης καταλήγει στην διατύπωση συγκεκριμένων αναγκών. Εκτιμάται ότι θα μπορούσε να βελτιωθεί η συγκεκριμένη υποενότητα αποτίμησης αναγκών με την κωδικοποίηση των αναγκών (πχ. Α.1.1 για την 1η ανάγκη του 1ου μεταφορικού υποσυστήματος κτλ.)

Η ανάλυση και αποτίμηση των αναγκών κρίνεται ότι μέσω του κειμένου της τεκμηριώνει το ότι συμπεριέλαβε τις εισροές από εμπλεκόμενους φορείς (stakeholders). Συμπερασματικά στο κείμενο του ΕΠ, η αποτίμηση των αναγκών είναι επιτυχής και επαρκής.

Τέλος η 3^η παράμετρος της υποενότητας αναφέρεται στους διαθέσιμους πόρους όπου το σχετικό κείμενο κάνει χρήση ποσοτικών στοιχείων για τα σχετικά επιχειρήματα που (ορθώς) διατυπώνει. Η ανάλυση που παρουσιάζει το ΕΠ στο κομμάτι αυτό έλαβε με επιτυχία υπόψη την ex-ante αξιολόγηση και έχει πλήρη καταγραφή των δημόσιων πόρων που απαιτούνται για την κάλυψη των προαναφερθέντων αναγκών και η διαθεσιμότητα των εκχωρηθέντων πόρων του ΕΠ (επάρκεια / ανεπάρκεια πόρων έναντι των αναγκών).

Αξιολόγηση υπο-ενότητας: Στρατηγικοί στόχοι και Προτεραιότητες του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ. Τομέας Μεταφορών

Η υποενότητα αυτή παρουσιάζει τους 4 κύριους στρατηγικούς στόχους του ΕΠ και τις αντίστοιχες προτεραιότητες που συνοδεύουν τον καθένα από αυτούς. Συγκεκριμένα επιτυγχάνεται σε πολύ καλό βαθμό η σύνδεση των στόχων του ΕΠ με τους στόχους του ΣΕΣ. Αναφέρεται (επιτυχώς) η σχέση με το ΣΕΣ καθώς και με τα υπόλοιπα κείμενα αναφοράς (Ε2020, ΕΠΜ, Position Paper, κτλ.)

Αξιολόγηση υποενότητας 1.1.1.3 Οι στρατηγικοί στόχοι του ΕΣΠΑ 2014-2020 για τον τομέα του Περιβάλλοντος.

Η υποενότητα αυτή αναφέρεται στις βασικές προτεραιότητες που απορρέουν από την χρηματοδοτική προτεραιότητα 3 του ΣΕΣ που αφορά το περιβάλλον («Προστασία του περιβάλλοντος – Μετάβαση σε μια οικονομία φιλική προς το περιβάλλον»). Κατόπιν γίνεται αναφορά στους σχετικούς θεματικούς στόχους (ΘΣ4,5,6) και παρουσιάζονται οι 4 στρατηγικοί στόχοι του ΕΣΠΑ αναφορικά με το περιβάλλον (Στόχοι 1 ως 4). Εν συνεχεία το ΕΠ αντιστοιχίζει τις προτεραιότητες του σε σχέση με τους ΘΣ του ΣΕΣ και συσχετίζονται επαρκώς τα όσα προωθούνται από την στρατηγική του ΥΜΕΠΕΡΑΑ με τους ΘΣ του ΣΕΣ.

Αξιολόγηση υποενότητας 1.1.1.4 Η συμβολή του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στους στρατηγικούς στόχους και τα αποτελέσματα του ΕΣΠΑ για τον τομέα του Περιβάλλοντος.

Το κείμενο παρουσιάζει τις σχετικές ρυθμιστικές παραμέτρους που προσδιορίζουν τους στόχους του ΕΠ για τον Τομέα του Περιβάλλοντος (ΤτΠ). Στη συνέχεια αναλύεται η 1^η παράμετρος που τιτλοφορείται ως «Στρατηγικές κατευθύνσεις συναφών προγραμμάτων και οδηγιών». Αναλυτικά αναφέρεται στα σημαντικότερα κείμενα αναφοράς ΣΕΣ, ΕΠΜ, ΚΣΠ, , Position Paper, Ε2020).

Αξιολόγηση της αποτίμησης της υφιστάμενης κατάστασης του τομέα Περιβάλλοντος

Στην 2^η παράμετρο που τιτλοφορείται «Αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης και ανάγκες του τομέα» ισχύουν τα όσα προαναφέρονται στην αντίστοιχη 2^η παράμετρο της σχετικής υποενότητας του τομέα των μεταφορών. Παρουσιάζεται η υφιστάμενη κατάσταση του τομέα του περιβάλλοντος με αναφορές στις περιβαλλοντικές παραμέτρους όπως αστικά απόβλητα κτλ. Η παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης είναι εκτενής, παρουσιάζει σε πολύ περιορισμένο βαθμό σχετικά ποσοτικά στοιχεία χωρίς όμως επαρκή τεκμηρίωση πηγών, χρονολογίας. Για παράδειγμα αναφέρεται ότι το 18% των αστικών αποβλήτων στην Ελλάδα οδηγείται σε ανακύκλωση / κομποστοποίηση χωρίς όμως να τεκμηριώνεται η πηγή του δεδομένου ή η χρονική στιγμή που αφορά την μέτρηση αυτή.

Ειδικότερα, θα έπρεπε να παρατίθενται στοιχεία αναφορικά με την υφιστάμενη κατάσταση τουλάχιστον για τους τομείς στους οποίους εστιάζει η σχετική με το περιβάλλον στρατηγική στοχοθεσία, δηλαδή:

- Βαθμός εκπλήρωσης του κερτημένου της Ένωσης στους τομείς των αποβλήτων και των υδάτων, π.χ. πόσοι οικισμοί έχουν ΕΕΛ και πόσοι δεν έχουν ενώ χρειάζεται, ποια είναι η

κατάσταση στη διαχείριση αστικού τύπου αποβλήτων, πως αποτιμήθηκε η κατάσταση στη διαχείριση των επιφανειακών υδάτων κ.ά. Τα στοιχεία επί των ζητημάτων αυτών στις περισσότερες περιπτώσεις διατίθενται έτοιμα, εντός του ΥΠΕΚΑ. Π.χ. για τη διαχείριση λυμάτων οι πληροφορίες του ιστοτόπου του ΥΠΕΚΑ και οι σύνδεσμοι προς τη βάση δεδομένων των ΕΕΛ, την έκθεση της ΕΕ για την εφαρμογή της Οδηγίας 91/271 και το κείμενο κατευθυντήριων γραμμών για τη διαχείριση των λυμάτων από μικρούς οικισμούς είναι επαρκής βάση διαμόρφωσης της σημερινής εικόνας. Πάντως, είναι χρήσιμη η εκτίμηση των εξελίξεων που είναι δρομολογημένες προς ολοκλήρωση εντός της παρούσας 4^{ης} προγραμματικής περιόδου, όπως για παράδειγμα η ολοκλήρωση της έγκρισης των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής σε όλα τα Υδατικά Διαμερίσματα ώστε η στόχευση και ιεράρχηση των παρεμβάσεων του ΕΠ να βασιστεί στην πλέον ολοκληρωμένη καταγραφή της κατάστασης που θα έχει διαμορφωθεί κατά την έναρξη της υλοποίησής του.

- Τρέχων βαθμός προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, καθώς και υφιστάμενη κατάσταση ως προς την πρόληψη και διαχείριση κινδύνων, με πλήθος διαθέσιμων στοιχείων, όπως σχετικές εκθέσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, μελέτες της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, εθνικές εκθέσεις κ.ά.
- Υφιστάμενη κατάσταση ως προς τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, επί της οποίας επίσης διατίθεται πλήθος στοιχείων, από τις εθνικές εκθέσεις έως τα κείμενα στρατηγικής και σχεδίου δράσης για τη βιοποικιλότητα.
- Τρέχουσα εικόνα της αστικής ανάπτυξης, του βαθμού αειφορίας που αυτή ενσωματώνει και των εκτάσεων που χρειάζονται αστική αναζωογόνηση, με επαρκή διαθεσιμότητα στοιχείων π.χ. στο ΥΠΕΚΑ, , στις στρατηγικές μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων για τα ρυθμιστικά σχέδια Αθήνας και Θεσσαλονίκης κ.ά.
- Επιπλέον, θα ήταν απαραίτητη η αντιστοίχιση της υφιστάμενης κατάστασης περιβάλλοντος με τα ζητούμενα των εθνικών και ενωσιακών στόχων έως το 2020, ώστε να καθίσταται εμφανές το σημείο που βρίσκεται η χώρα και η απόσταση που πρέπει να καλυφθεί.
- Ιδιαίτερα επισημαίνεται ότι λείπουν από τη σύνθεση της υφιστάμενης κατάστασης του περιβάλλοντος, εξελίξεις που επήλθαν ως αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης, όπως η συχνή και επιβλαβέστατη αιθαλομίχλη στα μεγάλα αστικά κέντρα και η εντατικοποίηση της υποβάθμισης των δασών κυρίως σε περιαστικές ζώνες.
- Τέλος, ιδιαίτερα χρήσιμη θα ήταν η αναφορά στο βαθμό επίτευξης των ποσοτικών στόχων του ΕΠΠΕΡΑΑ 2007-2013.

Αξιολόγηση της αποτίμησης αναγκών στον τομέα περιβάλλοντος

Οι ανάγκες του τομέα περιβάλλοντος καταγράφονται συνοπτικά αλλά κατά το μεγαλύτερο μέρος εύστοχα, στο προγραμματικό κείμενο του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ. Η καταγραφή και διάρθρωση των αναγκών υπέστη σημαντικές αλλαγές κατά την εξέλιξη του προγραμματικού κειμένου. Η πλέον επίκαιρη (κείμενο που υποβλήθηκε στο SFC στις 21-Νοε-2014) , η οποία λαμβάνεται στην παρούσα έκδοση της εκ των προτέρων αξιολόγησης, περιλαμβάνει αντιστοίχιση των αναγκών του ΤτΠ με τους θεματικούς στόχους.

Η ανάλυση λαμβάνει υπόψη, αφενός ανελαστικές ανάγκες ανταπόκρισης στο ΕΠΕΚ, αφετέρου εκείνα τα δεδομένα της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου 2007-2013, τα οποία κυρίως αφορούν (1) στην εθνική στρατηγική για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη στη διάρκεια της συγκεκριμένης περιόδου, και (2) στις παρεμβάσεις τόσο του ΕΠΠΕΡΑΑ όσο και των ΠΕΠ αλλά και του ΕΠ Ανταγωνιστικότητα – Επιχειρηματικότητα στον τομέα του περιβάλλοντος. Βάσει αυτών, αλλά κυρίως σε αναφορά με την τρέχουσα πραγματικότητα, καταγράφονται **δεκαέξι βασικές ανάγκες** του τομέα, που συνοψίζονται στον επόμενο πίνακα:

Πίνακας 1. Βασικές ανάγκες Τομέα του Περιβάλλοντος

Κωδικός	Ανάγκη
Για το Θεματικό Στόχο 4	
A01	Μείωση των ενεργειακών απαιτήσεων στον κτιριακό τομέα, με επιδεικτικού χαρακτήρα παρεμβάσεις σε δημόσια κτίρια.
A02	Βελτίωση της ποιότητας της ζωής του πληθυσμού και αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής κυρίως στο αστικό περιβάλλον, ιδίως μέσω χρήσης μεθόδων/συστημάτων ενεργειακής αποδοτικότητας, βιοκλιματικού σχεδιασμού, αξιοποίησης των ΑΠΕ, παρεμβάσεων σε Νοσοκομεία με γνώμονα την εξοικονόμηση ενέργειας μέσω ΣΗΘΥΑ.
A03	Αξιοποίηση της απορριπτόμενης θερμότητας μεγάλων ηλεκτροπαραγωγικών μονάδων κοντά σε πόλεις, με στόχο τη μείωση της αστικής ατμοσφαιρικής ρύπανσης και των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, και την εξοικονόμηση ενέργειας (τηλεθέρμανση).
A04	Σύνδεση της βιώσιμης και πολυτροπικής αστικής κινητικότητας και των πράσινων μεταφορών με ευρύτερες παρεμβάσεις αστικής αναζωογόνησης, συμπεριλαμβανομένης της αντιμετώπισης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και του θορύβου στις αστικές περιοχές (συνδυαστικά με τον ΘΣ 6).
Για το Θεματικό Στόχο 5	
A05	Αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογή στις νέες ξηροθερμικές συνθήκες και τα ενδεχόμενα ακραία καιρικά φαινόμενα, όπως οι πλημμύρες.
Για το Θεματικό Στόχο 6	
A06	Προώθηση των ανώτερων ιεραρχικά μεθόδων διαχείρισης αποβλήτων, με σκοπό την αποδοτικότερη χρήση των πόρων και σταδιακή απεξάρτηση από την εδαφική διάθεση αστικών αποβλήτων, με δημιουργία δικτύων προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση, χωριστής συλλογής ρευμάτων ανακύκλωσης και βιοαποβλήτων προς επίτευξη υψηλής ποιότητας ανακύκλωσης, στο πλαίσιο του ΕΣΔΑ και των επικαιροποιημένων ΠΕΣΔΑ.
A07	Διασφάλιση της αυτάρκειας της χώρας σε υποδομές ανάκτησης σύμμεικτων αστικών αποβλήτων και διάθεσης μη ανακτήσιμων αστικών αποβλήτων, με ολοκλήρωση επαρκούς και κατάλληλου δικτύου υποδομών, στο πλαίσιο του άρθρου 16 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ και των στόχων στο πλαίσιο του ΕΣΔΑ και των επικαιροποιημένων ΠΕΣΔΑ

Κωδικός	Ανάγκη
A08	Ενίσχυση της ορθολογικής διαχείρισης ιλύος από εγκαταστάσεις επεξεργασίας αστικών λυμάτων, αδρανών αποβλήτων, υγειονομικών και επικίνδυνων βιομηχανικών αποβλήτων και προστασία των εδαφικών πόρων και των υπόγειων υδάτων με στοχευμένες αποκαταστάσεις ρυπασμένων χώρων από παρελθούσες βιομηχανικές δραστηριότητες
A09	Συστηματική εφαρμογή αποδοτικών μεθόδων χρήσης νερού για αύξηση επάρκειας, πρόληψη και έλεγχο των διαρροών και αποτελεσματική χρήση του νερού.
A10	Ολοκλήρωση των υποδομών δικτύων αποχέτευσης και ΕΕΛ για κάλυψη των οικισμών Β' προτεραιότητας και υλοποίηση υποδομών δικτύων αποχέτευσης και εγκαταστάσεων επεξεργασίας αστικών λυμάτων οικισμών Γ' προτεραιότητας.
A11	Προσαρμογή και μετριασμός των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον τομέα της βιοποικιλότητας και ενίσχυση της προσαρμοστικότητας των ευαίσθητων περιοχών με στόχο την άμβλυνση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη βιοποικιλότητα.
A12	Ολοκλήρωση του δικτύου Natura 2000, χαρακτηρισμός ΖΕΠ και ΤΚΣ στον θαλάσσιο χώρο.
A13	Θεσμοθέτηση, προστασία και αποτελεσματικότερη διαχείριση τύπων οικοτόπων και ειδών.
Κάλυψη οριζόντιου χαρακτήρα αναγκών	
A14	Ενημέρωση - ευαισθητοποίηση πολιτών και κοινωνικών εταίρων για τα περιβαλλοντικά ζητήματα.
A15	Στρατηγικές, συστήματα και εργαλεία για την υποστήριξη της παραγωγής, της εφαρμογής και της αξιολόγησης περιβαλλοντικών πολιτικών: Στρατηγικές, συστήματα και εργαλεία για παραγωγή, διαχείριση και αξιολόγηση αξιόπιστων περιβαλλοντικών πληροφοριών για διαμόρφωση συνεκτικών και αποτελεσματικών πολιτικών και παρεμβάσεων στον ΤτΠ, συμπεριλαμβανομένων της υλοποίησης του Χωροταξικού και Πολεοδομικού Σχεδιασμού βάσει των εγκεκριμένων Περιφερειακών Χωροταξικών Πλαισίων και του Εθνικού Χωροταξικού Πλαισίου, της ολοκληρωμένης διαχείρισης της παράκτιας ζώνης, της θαλάσσιας στρατηγικής και των υποχρεώσεων λειτουργικής και ποιοτικής ενσωμάτωσης του ΕΠεΚ, της θαλάσσιας στρατηγικής και των υποχρεώσεων λειτουργικής και ποιοτικής ενσωμάτωσης του ΕΠεΚ, καθώς και της εφαρμογής, παρακολούθησης και αξιολόγησης του Εθνικού Προγράμματος πρόληψης Παραγωγής και του Εθνικού Σχεδίου Αποβλήτων..
A16	Δημιουργία ικανοτήτων στους δημόσιους φορείς και την τοπική αυτοδιοίκηση για στήριξη της αντιμετώπισης των παραπάνω αναγκών και της χρηστής διαχείρισης των περιβαλλοντικών πόρων και υποδομών

Ο ρόλος του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 στην επίτευξη των στόχων του ΣΕΣ, Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ 2014-2020) συνδέεται με τη **χρηματοδοτική προτεραιότητα 3** «Προστασία του Περιβάλλοντος – Μετάβαση σε μια οικονομία φιλική στο περιβάλλον». Η σύνδεση αυτή, πέραν της άμεσης αναφοράς της στους στόχους, περιλαμβάνει και έμμεση αναφορά στις ανάγκες που προγραμματίζεται να καλυφθούν με τη συγκεκριμένη χρηματοδοτική προτεραιότητα, και οι οποίες εκτείνονται σε όλο το φάσμα του τομέα περιβάλλοντος και αειφόρου ανάπτυξης, από τις ΑΠΕ, τη γεωργία-κτηνοτροφία-αλιεία και τον τουρισμό, έως τις περιβαλλοντικές υποδομές που τονώνουν την επενδυτική ελκυστικότητα της χώρας και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Λαμβάνονται επίσης αναλυτικά υπόψη οι σχετικοί με το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη θεματικοί στόχοι της νέας περιόδου, οι οποίοι είναι

- Ο **ΘΣ 4** «Υποστήριξη της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς»,
- ο **ΘΣ 5** «Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων» και

- ο **ΘΣ 6** «Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων».

Δεδομένου ότι η επιδίωξη αυτών των θεματικών στόχων υποδηλώνει την παρουσία συγκεκριμένων αναγκών, προκύπτει ότι οι σύγχρονες απαιτήσεις, ιδίως σε ότι αφορά στο ευρωπαϊκό περιβαλλοντικό κεκτημένο, έχουν εκ των πραγμάτων συμπεριληφθεί στη διαμόρφωση της στοχοθεσίας του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ.

Ειδικότερα, το προγραμματικό κείμενο συνδέει τη συμβολή στους τρεις παραπάνω θεματικούς στόχους με τους ακόλουθους τέσσερις στρατηγικούς στόχους:

- Ε)** Εκπλήρωση των απαιτήσεων του περιβαλλοντικού κεκτημένου της ΕΕ στους τομείς των αποβλήτων και των υδάτων,
- Ζ)** Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή – Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων,
- Η)** Διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, και
- Θ)** Βιώσιμη αστική ανάπτυξη - Αστική αναζωογόνηση.

Οι τέσσερις αυτοί στρατηγικοί στόχοι του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ είναι κρίσιμης σημασίας για το ΕΣΠΑ 2014-2020, δεδομένου ότι το συγκεκριμένο ΕΠ αποτελεί το βασικό όχημα για την επιδίωξη των στρατηγικών και θεματικών στοχεύσεων της περιόδου 2014-2020 στον τομέα του περιβάλλοντος.

Ο σχεδιασμός της συμβολής του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στους τέσσερις αυτούς στρατηγικούς στόχους (σε συνδυασμό με το ΕΠΑΝΕΚ, τα 13 ΠΕΠ κ.ά.), αποτυπώνει την καταγραφή των αναγκών του τομέα, καθώς και των προσεγγίσεων για την ικανοποίησή τους.

Αξιολογώντας τα παραπάνω, διαπιστώνεται ότι:

- Η αποτίμηση των αναγκών στον τομέα περιβάλλοντος έχει πραγματοποιηθεί με μια προσέγγιση βασισμένη στη διάχυτη εικόνα γύρω από την κατάσταση και τα προβλήματα του περιβάλλοντος στην Ελλάδα, μεταβαίνοντας απευθείας από την εικόνα αυτή (η οποία ωστόσο περιέχεται στο προγραμματικό κείμενο σε ιδιαίτερα συνοπτικό βαθμό, όπως προαναφέρθηκε) στην καταγραφή προβλημάτων, αναγκών και απαιτήσεων, χωρίς τη χρήση εργαλείων συστηματικής προσέγγισης, καταγραφής και χαρακτηρισμού των αναγκών.
- Επιχειρείται να καλυφθούν οι εκκρεμότητες έναντι του ευρωπαϊκού περιβαλλοντικού κεκτημένου, το οποίο χαρακτηρίζεται από ευρύτητα και διασύνδεση των απαιτήσεων του (π.χ. οι στόχοι για την κλιματική αλλαγή συνδέονται με την προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας ή οι στόχοι για το αστικό περιβάλλον παρουσιάζουν σημαντική διασύνδεση με τις απαιτήσεις για την ποιότητα του αέρα και του ακουστικού περιβάλλοντος). Υπό την έννοια αυτή, δεν υφίστανται θεματικές περιοχές στον τομέα του περιβάλλοντος που να παραμένουν ακάλυπτες από την καταγραφή αναγκών του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020.
- Υφίσταται άμεση σύνδεση των αναγκών στις οποίες θα ανταποκριθεί το ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στον τομέα του περιβάλλοντος και της αειφόρου ανάπτυξης, με τις ανάγκες και προτεραιότητες του συγκεκριμένου τομέα που συμπεριλήφθηκαν στο προσφάτως εγκεκριμένο ΕΣΠΑ 2014-2020.

Αξίζει τέλος να σημειωθεί ότι το μεγαλύτερο μέρος των αναγκών παρέμβασης στο πεδίο των καθαρών μεταφορών (που συνδυάζουν ταυτόχρονα και περιβαλλοντική και μεταφορική διάσταση), έχει ορθώς καταγραφεί στο σκέλος του προγράμματος που αφορά στις μεταφορές.

Ολοκληρώνοντας την αξιολόγηση της καταγραφής των αναγκών, διαπιστώνεται ότι καλύφθηκε η σύσταση της ex-ante αξιολόγησης για ιεράρχηση των αναγκών που αποσκοπεί να καλύψει το ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ, με κριτήρια που σχετίζονται με το βαθμό επιτακτικότητας των υποχρεώσεων του ευρωπαϊκού περιβαλλοντικού κεκτημένου.

Οι στρατηγικοί στόχοι του ΕΠ για τον ΤτΠ είναι σαφώς διατυπωμένοι και συνδέονται με τους-με τους αντίστοιχους στόχους του ΕΣΠΑ, επιτυγχάνοντας δια της οδού αυτής και σύνδεση με αντίστοιχους στόχους της Ε2020 και των λοιπών κειμένων αναφοράς.

Οι προτεραιότητες που συνδέονται με τον κάθε στρατηγικό στόχο (Ε,Ζ,Η, Θ) απουσιάζουν και το κείμενο συνδέει απευθείας στόχους με παρεμβάσεις.

Η αξιολόγηση της 3^{ης} παραμέτρου, που αφορά τους διαθέσιμους πόρους είναι αντίστοιχη με αυτή της 3^{ης} παραμέτρου για τον τομέα των μεταφορών στην σχετική υποενότητα. Συγκεκριμένα παρουσιάζεται η κατανομή των πόρων του ΕΠ στους ΘΣ 4,5,6 από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ και γίνεται αναφορά σε κατανομή ανά άξονα προτεραιότητας.

Η υποενότητα των αναμενόμενων αποτελεσμάτων καταγράφει 12 αναμενόμενα αποτελέσματα που θα έχει το ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στον τομέα του περιβάλλοντος. Τα αποτελέσματα αυτά συνδέονται πλέον με τους σχετικούς στόχους και προτεραιότητες του ΕΠ, καθώς και με τις σχετικές τομεακές ανάγκες.

Αξιολόγηση πίνακα 1: «Αιτιολόγηση της επιλογής των θεματικών στόχων και των επενδυτικών προτεραιοτήτων.»

Ο πίνακας 1 παρουσιάζει τους θεματικούς στόχους και τις επιλεγμένες επενδυτικές προτεραιότητες μαζί με την (σύμφωνα με την τιτλοφόρηση) αιτιολόγηση της σχετικής επιλογής. Η αιτιολόγηση αυτή υπάρχει στις επενδυτικές προτεραιότητες του τομέα των μεταφορών όμως είναι εσωστρεφής και αιτιολογεί μόνο σε σχέση με την εξυπηρέτηση ή μη των στρατηγικών στόχων του ΕΠ. Εκτιμάται ότι θα μπορούσε η αιτιολόγηση να είναι και εξωστρεφής συνδέοντας και αιτιολογώντας τις επιλογές σε σχέση με τα κείμενα αναφοράς και τις σχετικές πολιτικές τόσο σε Ευρωπαϊκό, Εθνικό και τομεακό επίπεδο. Αναφορικά με τις επενδυτικές προτεραιότητες που αφορούν στον τομέα του περιβάλλοντος, εκεί απουσιάζει και η εσωστρεφής αιτιολόγηση και στη θέση της αναφέρονται οι δράσεις που εξυπηρετήσουν οι στρατηγικοί στόχοι του ΕΠ. Συμπερασματικά εκτιμάται ότι το περιεχόμενο του πίνακα αναφορικά με τις αιτιολογήσεις πρέπει να διαμορφωθεί σύμφωνα με τις εσωτερικές και εξωτερικές συνάψεις που θα παρουσιάζει η επιλογή της κάθε επενδυτικής προτεραιότητας. Σαν δευτερεύουσας σημασίας σχόλιο, θα ήταν χρήσιμο προς τον αναγνώστη να αριθμείται σχετικά η κάθε επενδυτική προτεραιότητα ώστε να υπάρχει μια καλύτερη συνοχή από άποψη μορφοποίησης στο κείμενο (πχ Ε.Π.7α κτλ).

Αξιολόγηση πίνακα 2: «Επισκόπηση της επενδυτικής στρατηγικής για το ΕΠ».

Μια από τις βασικές ιδιότητες αυτού του πίνακα είναι βάσει προδιαγραφών του template “*draft guidelines for the content of the operational programme*” να δώσει μια εποπτική απεικόνιση της συμβολής του ΕΠ στην ευρωπαϊκή στρατηγική για «έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη». Ενώ ο πίνακας είναι πλήρης κατά τα υπόλοιπα στοιχεία εκτιμάται ότι θα μπορούσε να καταδειχθεί εντονότερα η έμμεση και άμεση συμβολή του προγράμματος στην στρατηγική αυτή.

ΕΝΟΤΗΤΑ 1. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ

1.1. Αξιολόγηση της συνεκτικότητας των στόχων του Προγράμματος.

1.1.1. Αξιολόγηση της συνεκτικότητας των στόχων. Εισαγωγή.

Η παρούσα υποενότητα εξετάζει την συνεκτικότητα της στρατηγικής του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ. Συγκεκριμένα αξιολογεί το αν οι άξονες προτεραιότητας, επενδυτικές προτεραιότητες, ειδικοί στόχοι και ενδεικτικές δράσεις που διατυπώνονται στην στρατηγική του ΕΠ, είναι συνεπείς προς τις προσδιορισθείσες ανάγκες και προτεραιότητες και προς τα σχετικά κείμενα αναφοράς (νέο ΕΣΠΑ, ΕΠΜ, Position Paper, Ε2020). Επιπλέον εξετάζεται η συνεκτικότητα που παρουσιάζεται ανάμεσα στα επίπεδα σχεδιασμού της στρατηγικής του προγράμματος. Ειδικότερα εκτιμάται το αν οι ειδικοί στόχοι του προγράμματος εξυπηρετούν τις επιλεχθείσες επενδυτικές προτεραιότητες, αν η επιλογή των συγκεκριμένων επενδυτικών προτεραιοτήτων είναι η βέλτιστη για την εξυπηρέτηση του αντίστοιχου θεματικού στόχου και του αντίστοιχου άξονα προτεραιότητας και σε περιπτώσεις όπου εντοπισμένες ανάγκες δεν φαίνεται να καλύπτονται από την στοχοθεσία αξιολογείται το πώς αιτιολογήθηκε η επιλογή της μη κάλυψης αυτών των αναγκών.

Η αξιολόγηση της συνεκτικότητας παρουσιάζεται πρώτα για τον τομέα των μεταφορών στην υποενότητα 1.1.2.1 και για τον τομέα του περιβάλλοντος στην υποενότητα 1.1.2.2 που έπεται.

1.1.2.1. Αξιολόγηση της συνεκτικότητας στην στρατηγική και των στόχων του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ με τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές . Τομέας Μεταφορών

1. Συνεκτικότητα ΘΣ/ΑΠ με τις προτεραιότητες που θέτει το πρόγραμμα και τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές.

Η στρατηγική για την επίτευξη του αναπτυξιακού οράματος της χώρας την περίοδο 2014-2020 θέτει 5 χρηματοδοτικές προτεραιότητες (Χ.Π) του ΕΣΠΑ 2014-2020, στις οποίες περιλαμβάνονται η ΧΠ 3 «Προστασία του Περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον» και η ΧΠ 4 «Ανάπτυξη, εκσυγχρονισμός και συμπλήρωση υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη».

Οι στόχοι της ΧΠ 4 του ΕΣΠΑ 2014-2020 για τις Μεταφορές είναι:

Ολοκλήρωση της ανάπτυξης του Εθνικού Συστήματος Μεταφορών και προώθηση των συνδυασμένων Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ).

Η συμβολή των Μεταφορών στη προστασία του Περιβάλλοντος διατυπώνεται στο πλαίσιο της ΧΠ 3 ως συμβολή στην ολοκληρωμένη αστική ανάπτυξη, τη βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας και τη μείωση του θορύβου, και την προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας μέσω ανάπτυξης συστημάτων μεταφορών φιλικών προς το περιβάλλον (προαστιακός, μετρό, τραμ).

Για τις Μεταφορές οι παραπάνω ΧΠ υλοποιούνται στο πλαίσιο των Θεματικών Στόχων (ΘΣ) 7 και 4 της περιόδου 2014-2020. Οι βασικές στρατηγικές επιλογές κάθε ΘΣ εξυπηρετούνται από την επίτευξη ενός αριθμού ομαδοποιημένων επιμέρους στόχων:

- Υπό τον ΘΣ7 οι επιλογές για την προώθηση των Βιώσιμων Μεταφορών και την άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων γίνονται με βάση τη συμβολή τους στην επίτευξη των ακόλουθων στρατηγικών στόχων του ΕΣΠΑ 2014-2020:

I) **Περαιτέρω ανάπτυξη και αναβάθμιση των Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ)** με έμφαση στην άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων,

II) **Λειτουργική διασύνδεση των μεταφορικών μέσων του ΔΕΔ-Μ της χώρας**, προώθηση των συνδυασμένων μεταφορών και εκσυγχρονισμός του συστήματος εμπορευματικών μεταφορών,

III) **Λειτουργική διασύνδεση των μεταφορικών μέσων του ΔΕΔ-Μ της χώρας με τις υπόλοιπες μεταφορικές υποδομές της χώρας**,

IV) **Βελτίωση της ασφάλειας μεταφορών.**

- Υπό τον ΘΣ4, προτεραιότητα δίνεται στην ανάπτυξη/επέκταση έργων καθαρών αστικών μεταφορών στα κύρια αστικά κέντρα της χώρας, με στόχο την προαγωγή της βιώσιμης πολυτροπικής αστικής κινητικότητας με χρήση μέσων φιλικών προς το περιβάλλον. Οι σχετικές επιλογές γίνονται με βάση τη συμβολή τους στην επίτευξη του πέμπτου (V) στρατηγικού στόχου του ΕΣΠΑ 2014-2020:

V) **Ανάπτυξη και επέκταση βιώσιμων και οικολογικών αστικών μεταφορών** (αστικών μέσων σταθερής τροχιάς και λοιπών καθαρών επιφανειακών μέσων).

Οι στρατηγικοί στόχοι του Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ διαμορφώνονται με το ακόλουθο σκεπτικό:

Οι 5 στρατηγικοί στόχοι του ΕΣΠΑ 2014-2020 περιορίζονται σε 4 με ενοποίηση του στόχου I με τον III και περιορισμό του αντικειμένου του στόχου II. Ο στόχος III που αφορά λειτουργική διασύνδεση των μεταφορικών μέσων του ΔΕΔ-Μ της χώρας με τις υπόλοιπες μεταφορικές υποδομές εντάσσεται από το Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ σε έναν ενιαίο στρατηγικό στόχο (Α), που αφορά προώθηση της ολοκλήρωσης των υποδομών του βασικού ΔΕΔ-Μ και παρεμβάσεις λειτουργικής διασύνδεσης του δικτύου ΔΕΔ-Μ με λιμάνια, εμπορευματικούς σταθμούς, ΒΙ.ΠΕ. κλπ.

Η λειτουργική διασύνδεση των μεταφορικών μέσων του ΔΕΔ-Μ (στρατηγικός στόχος II του ΕΣΠΑ 2014-2020) εντάσσεται από το Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ στο στρατηγικό στόχο (Α), ενώ το αντικείμενο της προώθησης των συνδυασμένων μεταφορών εντάσσεται σε ξεχωριστό στρατηγικό στόχο (Β).

Οι στρατηγικοί στόχοι IV και V του ΕΣΠΑ 2014-2020 ενσωματώνονται ως έχουν στο Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ ως στρατηγικοί στόχοι (Γ) και (Δ) αντίστοιχα.

Συνεπώς, οι στρατηγικοί στόχοι του Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ για τις Μεταφορές διατυπώνονται ως ακολούθως:

Α) Προώθηση της ολοκλήρωσης μέρους των υποδομών του βασικού ΔΕΔ-Μ (οδικών και σιδηροδρομικών) και περαιτέρω ανάπτυξη / αναβάθμιση του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ (με έμφαση στο οδικό και σιδηροδρομικό, αλλά και επιλεγμένες παρεμβάσεις λιμένων και αεροδρομίων),

Β) Προώθηση των συνδυασμένων μεταφορών και εκσυγχρονισμός του συστήματος μεταφορών,

Γ) Βελτίωση της ασφάλειας μεταφορών,

Δ) Ανάπτυξη και επέκταση βιώσιμων και οικολογικών αστικών μεταφορών (αστικών μέσων σταθερής τροχιάς και λοιπών καθαρών επιφανειακών μέσων).

Σύμφωνα με τον στρατηγικό σχεδιασμό του ΕΠ, οι παραπάνω στρατηγικοί στόχοι εξυπηρετούνται μέσα από εννέα Άξονες Προτεραιότητας (ΑΠ εφεξής) που αντιστοιχούν στον 4^ο και 7^ο Θεματικό Στόχο (ΘΣ εφεξής) του ΕΣΠΑ. Για την εξυπηρέτηση των εννέα αυτών ΑΠ επιλέγονται τέσσερις (4) Επενδυτικές Προτεραιότητες από τον ΘΣ 7 και μία (1) από τον ΘΣ 4. Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τον σχεδιασμό του ΕΠ από το επίπεδο του ΑΠ προς αυτό της επενδυτικής προτεραιότητας.

Πίνακας 2. Στρατηγική ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ. Σύνδεση ΑΠ με Επενδυτικές Προτεραιότητες. Τομέας Μεταφορών.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1 ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ & ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ (ΤΣ)	Θεματικός Στόχος 7 Πρώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων	Επενδυτική Προτεραιότητα 7a Στήριξη ενός πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών μέσω επενδύσεων στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ
		Επενδυτική Προτεραιότητα 7c Ανάπτυξη συστημάτων μεταφοράς φιλικών προς το περιβάλλον (περιλαμβανομένων των συστημάτων χαμηλού θορύβου) με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων, με σκοπό την προαγωγή της βιώσιμης περιφερειακής/τοπικής κινητικότητας
		Επενδυτική Προτεραιότητα 7d Ανάπτυξη συνεκτικού και διαλειτουργικού συστήματος σιδηροδρομικών μεταφορών υψηλής ποιότητας.
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2 ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ (ΕΤΠΑ)	Θεματικός Στόχος 7 Πρώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων	Επενδυτική Προτεραιότητα 7a Στήριξη ενός πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών μέσω επενδύσεων στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ
		Επενδυτική Προτεραιότητα 7c Ανάπτυξη συστημάτων μεταφοράς φιλικών προς το περιβάλλον (περιλαμβανομένων των συστημάτων χαμηλού θορύβου) με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων, με σκοπό την προαγωγή της βιώσιμης περιφερειακής/τοπικής κινητικότητας
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3 ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΚΑΙ ΟΔΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ (ΤΣ)	Θεματικός Στόχος 7 Πρώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων	Επενδυτική Προτεραιότητα 7a Στήριξη ενός πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών μέσω επενδύσεων στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4 ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ (ΕΤΠΑ)	Θεματικός Στόχος 7 Πρώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων	Επενδυτική Προτεραιότητα 7a Στήριξη ενός πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών μέσω επενδύσεων στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ
ΑΞΟΝΑΣ	Θεματικός Στόχος 7	Επενδυτική Προτεραιότητα 7b

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΣΥΝΔΕΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΝΗΣΙΩΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΜΑΚΡΥΣΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ	Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων	Ενίσχυση περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ περιλαμβανομένων των διατροπικών κόμβων.
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6 ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΝΑΥΣΙΠΛΟΪΑΣ (ΤΣ)	Θεματικός Στόχος 7 Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων	Επενδυτική Προτεραιότητα 7a Στήριξη πολυτροπικού Ενιαίου Ευρωπαϊκού Χώρου Μεταφορών επενδύοντας στο δίκτυο του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ)
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 7 ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΑΕΡΟΝΑΥΤΙΛΙΑΣ (ΤΣ)	Θεματικός Στόχος 7 Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων	Επενδυτική Προτεραιότητα 7c Ανάπτυξη και βελτίωση φιλικών προς το περιβάλλον και με χαμηλές εκπομπές άνθρακα συστημάτων μεταφορών (στα οποία περιλαμβάνονται και τα συστήματα χαμηλού θορύβου), συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των αερολιμενικών υποδομών, με σκοπό την προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας.
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 8 ΚΑΘΑΡΕΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ (ΕΤΠΑ)	Θεματικός Στόχος 4 Υποστήριξη της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς	Επενδυτική Προτεραιότητα 4e Προώθηση στρατηγικών για χαμηλές εκπομπές άνθρακα για όλους τους τύπους περιοχών, ιδίως τις αστικές, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της βιώσιμης αστικής κινητικότητας, των καθαρών αστικών μεταφορών και των σχετικών μέτρων άμβλυνσης και προσαρμογής
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 9 ΚΑΘΑΡΕΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ & ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (ΤΣ)	Θεματικός Στόχος 4 Υποστήριξη της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς	Επενδυτική Προτεραιότητα 4e Προώθηση στρατηγικών για χαμηλές εκπομπές άνθρακα για όλους τους τύπους περιοχών, ιδίως τις αστικές, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της βιώσιμης αστικής κινητικότητας, των καθαρών αστικών μεταφορών και των σχετικών μέτρων άμβλυνσης και προσαρμογής

Βάση της στρατηγικής που έχει διατυπωθεί στο ΕΠ και που παρουσίασε ο προηγούμενος πίνακας ακολουθεί η ανάλυση του τρόπου που οι στρατηγικοί στόχοι του προγράμματος συνεργούν με τους άξονες προτεραιότητας, τους θεματικούς στόχους αλλά και τις επενδυτικές προτεραιότητες καθώς και η συνεκτικότητα των αναμενόμενων αποτελεσμάτων με τις Εθνικές ανάγκες και την Ευρωπαϊκή Πολιτική.

1) Στο πλαίσιο του στρατηγικού στόχου (Α) του Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ και των στρατηγικών στόχων Ι και ΙΙΙ του ΕΣΠΑ 2014-2020

Για τις σιδηροδρομικές μεταφορές, ως κεντρικός στόχος της Περιόδου 2014-2020 τίθεται η προώθηση της ολοκλήρωσης του βασικού (core) σιδηροδρομικού ΔΕΔ-Μ της χώρας ως βασικού, αξιόπιστου, σύγχρονου και διαλειτουργικού δικτύου του εθνικού συστήματος μεταφορών με τις εξής προτεραιότητες:

- ο Κύρια: ολοκλήρωση του κύριου σιδηροδρομικού άξονα ΠΑΘΕ/Πσπην κατεύθυνση Βορράς – Νότος (Πάτρα – Αθήνα – Θεσσαλονίκη – Ειδομένη / Προμαχώνας) σε συνέργεια με την CEF.
- ο Κύρια: εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας του ΠΑΘΕ/Π και σταδιακή προσαρμογή του στο ERTMS (European Rail Traffic Management System) και στο ETCS (European Train Control System).
- ο Δευτερεύουσα: αναβάθμιση του υφιστάμενου κλάδου του σιδηροδρομικού άξονα στην κατεύθυνση Ανατολή–Δύση, (Θεσσαλονίκη–Σέρρες, Αλεξανδρούπολη–Ορμένιο).

Για τις οδικές μεταφορές, ως βασικός στόχος του Ε.Π. τίθεται η κατά προτεραιότητα υλοποίηση σημαντικών τμημάτων του αναλυτικού οδικού ΔΕΔ-Μ και η προώθηση της ολοκλήρωσης του βασικού (core) οδικού ΔΕΔ-Μ, με τις εξής προτεραιότητες:

- ο Κύρια: υλοποίηση επιλεγμένων τμημάτων του αναλυτικού οδικού ΔΕΔ-Μ που ενισχύουν τη «συνεκτικότητα» του οδικού και του συνολικού συστήματος ΔΕΔ-Μ όλων των Περιφερειών, σε συνέργεια με τις παρεμβάσεις της περιόδου 2007-2013.
- ο Δευτερεύουσα: αναβάθμιση του υφιστάμενου βασικού (core) διασυνοριακού οδικού άξονα σύνδεσης με τη νότια Αλβανία από Ιωάννινα (Α/Κ Εγνατίας) έως Κακκαβιά σε αυτοκινητόδρομο / οδό ταχείας κυκλοφορίας.

Ως στόχος του ΕΠ τίθεται επίσης η ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας με:

- ο Βελτίωση της συνδεσιμότητας των Περιφερειών (πρωτεύουσες Νομών, διοικητικά κέντρα κλπ) και υλοποίηση / αναβάθμιση των δευτερευουσών και τριτευουσών συνδέσεων με τα ΔΕΔ-Μ της χώρας,
- ο Ενίσχυση της συνδεσιμότητας δυσπρόσιτων/νησιωτικών περιοχών (οδικές συνδέσεις με λιμάνια, αεροδρόμια εντός ή εκτός ΔΕΔ-Μ), για αντιμετώπιση κοινωνικών/αναπτυξιακών προβλημάτων λόγω ανεπαρκούς προσβασιμότητας.

Για τις θαλάσσιες μεταφορές, ως στόχοι του ΕΠ τίθενται η υλοποίηση εστιασμένων παρεμβάσεων σε λιμάνια του ΔΕΔ-Μ που βελτιώνουν τις υφιστάμενες υποδομές και ανωδομές σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική Λιμένων 2013-2018 του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας και το Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών (ΣΠΕΜ) 2015-2025, και η βελτίωση της ασφάλειας ναυσιπλοΐας και των λιμενικών εγκαταστάσεων. Ειδικότερα, ως στόχοι τίθενται:

- ο Παρεμβάσεις σε λιμένες του ΔΕΔ-Μ και αναβάθμιση/εκσυγχρονισμός των προσφερόμενων υπηρεσιών.
- ο Βελτίωση της ασφάλειας των λιμενικών εγκαταστάσεων.

Ο πρώτος στόχος θα εξυπηρετηθεί στο πλαίσιο των διαθέσιμων πόρων από παρεμβάσεις στις υποδομές και τα συστήματα ενός κύριου λιμένα (Ηγουμενίτσα-εμπορευματικός λιμένας), ενώ ο δεύτερος από ένα αριθμό παρεμβάσεων που αφορούν συστήματα διαχείρισης της θαλάσσιας κυκλοφορίας και φύλαξης των λιμενικών εγκαταστάσεων.

Για τις αεροπορικές μεταφορές, ως στόχος του Ε.Π. τίθεται η υλοποίηση εστιασμένων παρεμβάσεων σε αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ σε νησιωτικές περιφέρειες, που βελτιώνουν τη συνδεσιμότητα των νησιών και ενισχύουν την τουριστική ανάπτυξη με σκοπό την προαγωγή της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας. Με αυτή την ιεράρχηση επιδιώκεται:

- Ενίσχυση/εξασφάλιση υψηλής ποιότητας υπηρεσιών μετακίνησης προσώπων και μεταφοράς προϊόντων με έμφαση στην αξιοπιστία, την ασφάλεια, τη φιλικότητα στο περιβάλλον, τη μείωση χρόνου και την εκλογίκευση του κόστους.
- Περαιτέρω προσαρμογή/εναρμόνιση με την Ευρωπαϊκή Πολιτική Μεταφορών (Καν. 1315/2013).

Αξιολόγηση Συνεκτικότητας.

Η επιλογή των παραπάνω προτεραιοτήτων έρχεται σαφώς και επιτυχώς να απαντήσει στην ανάγκη για χρηματοδότηση των λεγόμενων έργων «γέφυρας» ώστε να ολοκληρωθούν τα έργα που θα υλοποιήσουν το ενιαίο βασικό ΔΕΔ-Μ στη χώρα. Άξιο προσοχής είναι το ότι η στρατηγική του ΕΠ περιέχει ε έργα που θα δώσουν προστιθέμενη αξία στο Εθνικό Μεταφορικό Σύστημα κυρίως όσον αφορά στις νέες «εξόδους» προς την Ευρώπη και στην ανάπτυξη κόμβων συνδυασμένων μεταφορών μέσω της σημασίας που δίνεται σε αυτό το ΕΠ στην ανάπτυξη των σιδηροδρομικών μεταφορών (άξονας ΠΑΘΕ/Π).

2) Στο πλαίσιο του στρατηγικού στόχου (Β) του Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ και του στρατηγικού στόχου II του ΕΣΠΑ 2014-2020

Ως βασικός στόχος του Ε.Π. τίθεται η προώθηση των συνδυασμένων μεταφορών και ο εκσυγχρονισμός του συστήματος εμπορευματικών μεταφορών με υλοποίηση / αναβάθμιση των σιδηροδρομικών συνδέσεων του βασικού (core) σιδηροδρομικού άξονα ΠΑΘΕ/Π με σημαντικά λιμάνια του βασικού και του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ, και με εμπορευματικά / παραγωγικά κέντρα, με τις εξής προτεραιότητες:

- Κύρια: σιδηροδρομικές συνδέσεις με τα λιμάνια του βασικού ΔΕΔ-Μ και τα εμπορευματικά κέντρα.
- Δευτερεύουσα: συμπλήρωση των σιδηροδρομικών συνδέσεων με ΒΙ.ΠΕ. και λιμάνια του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ, με προοπτική ανάπτυξής τους.

Ως επιπλέον στόχος τίθεται η ενίσχυση της συνδεσιμότητας όλων των μέσων του ΔΕΔ-Μ με υλοποίηση/αναβάθμιση οδικών συνδέσεων του βασικού και αναλυτικού ΔΕΔ-Μ με επιλεγμένα διευρωπαϊκά λιμάνια / αεροδρόμια και με ΒΙ.ΠΕ., σε συνέργεια με τις παρεμβάσεις της περιόδου 2007-2013, με τις εξής προτεραιότητες:

- Κύρια: οδικές συνδέσεις διευρωπαϊκών λιμανιών και αεροδρομίων της ηπειρωτικής και νησιωτικής χώρας.
- Δευτερεύουσα: ενίσχυση της δυνατότητας των λιμανιών για εξυπηρέτηση πολυτροπικών μεταφορών και της διαλειτουργικότητας των συστημάτων τους για το σκοπό αυτό.

Αξιολόγηση Συνεκτικότητας.

Οι απαιτήσεις της ευρωπαϊκής πολιτικής, όπως αυτή αποτυπώνεται και μέσα στη Λευκή Βίβλο για τις μεταφορές, που έχει σαν στόχο την ανάπτυξη συνδυασμένων επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών καθώς την ανάπτυξη υψηλής ποιότητας συνδέσεων μεταξύ λιμένων, και σιδηροδρομικών σταθμών φαίνεται να εξυπηρετούνται με επιτυχία από τον παραπάνω στρατηγικό στόχο και τις σχετικές επενδυτικές προτεραιότητες.

3) Στο πλαίσιο του στρατηγικού στόχου (Γ) του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ και του στρατηγικού στόχου IV του ΕΣΠΑ 2014-2020

Σε σχέση με την οδική ασφάλεια, με βάση τις παραπάνω ανάγκες και τους διαθέσιμους πόρους είναι απαραίτητες εστιασμένες παρεμβάσεις βελτίωσης σε επικίνδυνα τμήματα του εθνικού (αναλυτικό ΔΟΔ που δεν έχει αναβαθμισθεί), και ενίσχυσης της αποτελεσματικής πρόληψης και αντιμετώπισης/διαχείρισης των ατυχημάτων και των επιπτώσεών τους σε όλη τη χώρα. Ως στόχοι του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ για την οδική ασφάλεια τίθενται:

- Βελτίωση των επιπέδων οδικής ασφάλειας και αντίστοιχη μείωση των τροχαίων ατυχημάτων με εστιασμένες βραχυπρόθεσμες παρεμβάσεις υψηλής αποδοτικότητας, καθώς και μέτρα ενεργητικής οδικής ασφάλειας.
- Επιλεγμένες αποδοτικές παρεμβάσεις ενίσχυσης της πρόληψης και αντιμετώπισης/διαχείρισης των ατυχημάτων και των επιπτώσεών τους στο πλαίσιο των διαθέσιμων πόρων.

Σε σχέση με την ασφάλεια της ναυσιπλοΐας, ως στόχος του Ε.Π. τίθεται η βελτίωση της ασφάλειας ναυσιπλοΐας με εγκατάσταση ή βελτίωση συστημάτων διαχείρισης της θαλάσσιας κυκλοφορίας (π.χ. VTMISS) και συστημάτων / μέσων έρευνας και διάσωσης.

Σε σχέση με την ασφάλεια της αεροναυτιλίας, ως στόχος του Ε.Π. τίθεται η υλοποίηση οριζόντιων παρεμβάσεων περαιτέρω βελτίωσης της ασφάλειας αεροναυτιλίας μέσω προμήθειας/εγκατάστασης σύγχρονων συστημάτων διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας και επικοινωνιακών συστημάτων για ικανοποίηση των απαιτήσεων του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού, παρεμβάσεων αποκατάστασης περιβάλλοντος χώρου και εγκατάστασης συστημάτων προσέγγισης, αναβάθμισης Η/Μ εγκαταστάσεων και φωτισήμανσης, εξοπλισμού και αυτοματισμού συστημάτων αεροναυτιλίας σε νησιωτικά κυρίως Α/Δ του ΔΕΔ-Μ.

Αξιολόγηση Συνεκτικότητας.

Η Ελλάδα παραμένει για 2 τουλάχιστον δεκαετίες στις τελευταίες θέσεις των 27 μελών της ΕΕ όσον αφορά την οδική ασφάλεια. Παρά την αναβάθμιση αρκετών τμημάτων του οδικού και σιδηροδρομικού δικτύου, τις νέες τεχνολογίες οχημάτων και τις δράσεις για αλλαγή της οδηγικής συμπεριφοράς δεν φαίνεται να έχει επιτευχθεί ο στόχος του 2001 για μείωση των νεκρών από τροχαία ατυχήματα κατά 50% έως το 2010.

Οι σχετικές πρωτοβουλίες που ελήφθησαν κατά το παρελθόν δεν κατάφεραν να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά το πρόβλημα της οδικής ασφάλειας. Η οριστική επίλυση του προβλήματος της οδικής ασφάλειας και η επίτευξη του στόχου (της ΕΕ) για μηδενικές απώλειες ζωής στην ασφάλτο, χρειάζεται συνεπή, μακροχρόνια, και μόνιμη αντιμετώπιση. Ο παρόν στρατηγικός στόχος του ΕΠ έχει ως σκοπό να δώσει λύσεις στο παραπάνω πρόβλημα και αναμένεται να συνεισφέρει μέσω της επίτευξής του στην κάλυψη των σχετικών αναγκών.

4) Στο πλαίσιο του στρατηγικού στόχου (Δ) του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ και του στρατηγικού στόχου V του ΕΣΠΑ 2014-2020

Ως βασικός στόχος της περιόδου 2014-2020 τίθεται η κατασκευή – ολοκλήρωση έργων καθαρών αστικών και προαστιακών μεταφορών στα κύρια αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη) με επέκταση των δικτύων ηλεκτροκίνητων μέσων μεταφοράς σταθερής τροχιάς (Μετρό και Προαστιακός σε συνέργεια με τον ΘΣ7) με στόχο σημαντική αύξηση της χρήσης περιβαλλοντικά φιλικών Μέσων Μεταφοράς.

Αξιολόγηση Συνεκτικότητας.

Η «πράσινη» Ευρωπαϊκή Πολιτική για τις αστικές μετακινήσεις και ο ενιαίος ευρωπαϊκός στόχος της μείωσης του CO₂ και της περιβαλλοντικής αναβάθμισης του αστικού ιστού μέσω ελαχιστοποίησης της χρήσης του Ι.Χ. οχήματος κρίνεται ότι επιτυχώς εξυπηρετείται από την πρόοδο προς την ολοκλήρωση των δύο μεγάλων αυτών έργων. . Ο συνδυασμός των δύο μέσων σταθερής τροχιάς με άλλα μικρότερης κλίμακας αλλά σημαντικά μεταφορικά έργα όπως γραμμές προαστιακού ή αστικού σιδηροδρόμου, νέων γραμμών τραμ ή λεωφορείων, ανάπτυξης ποδηλατοδρόμων, εισαγωγή νέων τεχνολογιών πληροφόρησης επιβατών κτλ. θα μπορούσαν συμπληρωματικά να εξεταστούν πιθανώς μέσα από ολοκληρωμένα Σχέδια Αστικής Κινητικότητας που θα λειτουργήσουν συμπληρωματικά προς την ενίσχυση του μεριδίου των Δημόσιων Μεταφορικών Μέσων και να αποτελέσουν λύση στο πρόβλημα της κυκλοφοριακής συμφόρησης.

Τελικά συμπεράσματα και προτάσεις για τη συνεκτικότητα των θεματικών στόχων του προγράμματος.

Οι άξονες προτεραιότητας του προγράμματος όπως αναλύονται σε θεματικούς στόχους, επενδυτικές προτεραιότητες, ειδικούς στόχους και δράσεις, εκτιμάται ότι με επιτυχία και επάρκεια βρίσκονται σε συνεκτικότητα και αλληλοσυμπλήρωση μεταξύ τους αλλά και σε απόλυτη συμφωνία με τους στόχους που θέτει το ΕΣΠΑ 2014-2020 αγγίζοντας συγκεκριμένους στόχους της Ευρωπαϊκής πολιτικής.

Η αδυναμία να ολοκληρωθούν σημαντικά έργα που περιλαμβάνονταν στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο έφερε την ανάγκη της επαναχρηματοδότησης τους μέσα από το νέο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ενώ οι λόγοι που δημιούργησαν τη χρονική αυτή στέρηση εξηγούνται ικανοποιητικά κατά την παρουσίαση του γενικού πλαισίου υλοποίησης του ΕΠ και συνάδουν απόλυτα με τις παρατηρήσεις της ΕΕ για άμεση ολοκλήρωση των έργων της προηγούμενης περιόδου.

Ο σκοπός και το τελικό αποτέλεσμα που αναμένεται να φέρουν οι προτεινόμενες από το ΕΠ παρεμβάσεις, είναι στις βασικές τους αρχές σύμφωνα με τα όσα ορίζουν συγκεκριμένοι στόχοι από τις στρατηγικές για τις μεταφορές έως το 2020 και συνολικά εκτιμάται ότι το ΕΠ παρουσιάζει καλό επίπεδο συνεκτικότητας στην στρατηγική και την στοχοθεσία του.

1.1.2.2 Αξιολόγηση της συνεκτικότητας στην στρατηγική και των στόχων του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ με τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές . Τομέας Περιβάλλοντος

Στον τομέα του περιβάλλοντος και της αειφόρου ανάπτυξης, το προγραμματικό κείμενο του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ αναφέρεται σε **δεκαέξι ειδικούς στόχους**, κατανεμημένους σε **τέσσερις άξονες προτεραιότητας** και συνδεδεμένους με **έντεκα επενδυτικές προτεραιότητες**.

Συγκεκριμένα, η διάρθρωση του σκέλους του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ που αφορά στο περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη, μεταξύ των τριών παραπάνω επιπέδων παρουσιάζεται στον επόμενο πίνακα.

Πίνακας 3. Διάρθρωση της στρατηγικής του ΕΠ. Τομέας Περιβάλλοντος.

Διάρθρωση του σκέλους του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ που αφορά στο περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη	
Κωδικός	Άξονας προτεραιότητας <i>Επενδυτική προτεραιότητα</i> Ειδικός Στόχος
ΑΠ 10	Εφαρμογή στρατηγικών επίτευξης χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα με έμφαση στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ) Θεματικός στόχος: ΘΣ4 Υποστήριξη της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς Χωρική εφαρμογή: Σύνολο επικράτειας Ταμείο: ΕΤΠΑ
<i>ΕΠ 4.γ</i>	<i>Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων, και στον τομέα της στέγασης</i>
ΕΣ 15	Εξοικονόμηση ενέργειας στον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα
<i>ΕΠ 4.ε</i>	<i>Προώθηση στρατηγικών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για όλα τα είδη περιοχών, ιδιαίτερα για τις αστικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της αειφόρου πολυτροπικής αστικής κινητικότητας και των μέτρων προσαρμογής σχετικά με τον περιορισμό των επιπτώσεων.</i>
ΕΣ 16	Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας και Επισκεψιμότητας σε Υποβαθμισμένες Περιοχές
<i>ΕΠ 4.ζ</i>	<i>Προώθηση της χρήσης συμπαραγωγής θερμότητας και ηλεκτρισμού με υψηλή απόδοση βάσει της ζήτησης για χρήσιμη θερμότητα</i>
ΕΣ 17	Διεύρυνση της χρήσης της τηλεθέρμανσης
ΑΠ 11	Εφαρμογή στρατηγικών προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων Θεματικός στόχος: ΘΣ5 Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων Χωρική εφαρμογή: Σύνολο επικράτειας Ταμείο: ΤΣ
<i>ΕΠ 5.α</i>	<i>Στήριξη επενδύσεων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανομένων των βασιζόμενων στο οικοσύστημα προσεγγίσεων</i>
ΕΣ 18	Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές
<i>ΕΠ 5.β</i>	<i>Προαγωγή επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, εξασφαλίζοντας την ανθεκτικότητα σε καταστροφές και αναπτύσσοντας συστήματα διαχείρισης καταστροφών</i>
ΕΣ 19	Πρόληψη, διαχείριση και αποκατάσταση καταστροφών από πλημμύρες

Διάρθρωση του σκέλους του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ που αφορά στο περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη	
Κωδικός	Άξονας προτεραιότητας <i>Επενδυτική προτεραιότητα</i> Ειδικός Στόχος
ΑΠ 12	Στρατηγικές και Δράσεις προώθησης της ενσωμάτωσης του Ευρωπαϊκού Περιβαλλοντικού Κεκτημένου (ΕΤΠΑ) Θεματικός στόχος: ΘΣ6 Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων Χωρική εφαρμογή: Σύνολο επικράτειας Ταμείο: ΕΤΠΑ
ΕΠ 6.β	Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και για την αντιμετώπιση των αναγκών που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις - Υποδομές και Διαχείριση Υγρών Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων
ΕΣ 20	Βελτίωση και διασφάλιση του πλαισίου ορθολογικής και αειφόρου διαχείρισης των υδατικών πόρων της Χώρας
ΕΠ 6.δ	Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προαγωγής των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων μέσω και του δικτύου Natura 2000 και των «πράσινων» υποδομών
ΕΣ 21	Βελτίωση του πλαισίου διατήρησης, διαχείρισης και αποκατάστασης των οικοσυστημάτων της βιοποικιλότητας
ΕΠ 6.ε	Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, για την ανάπλαση των πόλεων, αναζωογόνησης και απολύμανσης των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου.
ΕΣ 22	Βελτίωση του πλαισίου διαχείρισης και αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος.
ΑΠ 13	Στρατηγικές και Δράσεις προώθησης της ενσωμάτωσης του Ευρωπαϊκού Περιβαλλοντικού Κεκτημένου (ΕΤΠΑ) στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Στερεάς Ελλάδας Θεματικός στόχος: ΘΣ6 Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων Χωρική εφαρμογή: Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Στερεάς Ελλάδας Ταμείο: ΕΤΠΑ
ΕΠ 6.β	Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και για την αντιμετώπιση των αναγκών που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις - Υποδομές και Διαχείριση Υγρών Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων
ΕΣ 23	Βελτίωση και διασφάλιση του πλαισίου ορθολογικής και αειφόρου διαχείρισης των υδατικών πόρων της Χώρας
ΕΠ 6.δ	Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προαγωγής των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων μέσω και του δικτύου Natura 2000 και των «πράσινων» υποδομών
ΕΣ 24	Βελτίωση του πλαισίου διατήρησης, διαχείρισης και αποκατάστασης των οικοσυστημάτων της βιοποικιλότητας
ΕΠ 6.ε	Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, για την ανάπλαση των πόλεων, αναζωογόνησης και απολύμανσης των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου.
ΕΣ 25	Βελτίωση του πλαισίου διαχείρισης και αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος.

Διάρθρωση του σκέλους του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ που αφορά στο περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη	
Κωδικός	Άξονας προτεραιότητας <i>Επενδυτική προτεραιότητα</i> Ειδικός Στόχος
ΑΠ 14	Διατήρηση και Προστασία του Περιβάλλοντος - Προαγωγή της Αποδοτικής Χρήσης των Πόρων (ΤΣ) Θεματικός στόχος: ΘΣ6 Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων Χωρική εφαρμογή: Σύνολο επικράτειας Ταμείο: ΤΣ
<i>ΕΠ 6.α</i>	<i>Προαγωγή επενδύσεων στον τομέα των αποβλήτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και για την αντιμετώπιση των αναγκών, που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη, για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις</i>
ΕΣ 26	Πρόληψη παραγωγής αποβλήτων, προετοιμασία προς επαναχρησιμοποίηση, χωριστή συλλογή και ανακύκλωση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της κομποστοποίησης
ΕΣ 27	Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων, με βάση τους επικαιροποιημένους ΠΕΣΔΑ
ΕΣ 28	Βελτίωση της διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων και της περιβαλλοντικής αποκατάστασης Ρυπασμένων Χώρων από Βιομηχανικά - Επικίνδυνα Απόβλητα
<i>ΕΠ 6.β</i>	<i>Προαγωγή Επενδύσεων στον τομέα των υδάτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και για την αντιμετώπιση των αναγκών που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις - Υποδομές και Διαχείριση Υγρών Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων</i>
ΕΣ 29	Βελτίωση της συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων κατά κατηγορία Οικισμών με βάση τις κατευθύνσεις της Οδηγίας για την επεξεργασία αστικών λυμάτων (91/271/ΕΟΚ).
ΕΣ 30	Προστασία και Διαχείριση των Υδατικών Πόρων.
ΕΣ 31	Βελτίωση της Ποιότητας και της Επάρκειας των Υδατικών Πόρων
<i>ΕΠ 6.δ</i>	<i>Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προαγωγής των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων μέσω και του δικτύου Natura 2000 και των «πράσινων» υποδομών</i>
ΕΣ 32	Ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των λειτουργιών των οικοσυστημάτων
<i>ΕΠ 6.ε</i>	<i>Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, για την ανάπλαση των πόλεων, αναζωογόνησης και απολύμανσης των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου</i>
ΕΣ 33	Προώθηση της αστικής αναζωογόνησης με ολοκληρωμένες αστικές παρεμβάσεις εμβληματικού χαρακτήρα

Από την αξιολόγηση σύνδεσης μεταξύ αξόνων προτεραιότητας, θεματικών στόχων και αναγκών, διαπιστώνονται τα εξής:

- **Ο ΑΠ 10 συνδέεται ευθέως με το ΘΣ 4.** Ο θεματικός στόχος είναι ευρύτερος, καθώς αποσκοπεί στην «Υποστήριξη της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς» και ο ΑΠ 10 προωθεί την επίτευξη χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα με έμφαση στις αστικές περιοχές. Συνεπώς, η διατύπωση του ΑΠ 10

εντάσσεται εξολοκλήρου στο πεδίο του ΘΣ 4. Συγχρόνως, οι ΑΠ 10 και ΘΣ 4 ανταποκρίνονται ευθέως στις ανάγκες Α01, Α02, Α03 και Α04.

- **Ο ΑΠ 11 συνδέεται ευθέως με το ΘΣ 5.** Οι στοχεύσεις είναι της ίδιας εμβέλειας και αφορούν στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και στην πρόληψη και διαχείριση κινδύνων, με άμεση και αποκλειστική σύνδεση των ΑΠ 11 και ΘΣ 5 με την ανάγκη Α 05.
- **Οι άξονες προτεραιότητας 12 (Επικράτεια) και 13 (Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Στερεάς Ελλάδας) συνδέονται συμπληρωματικά με το ΘΣ6,** επιδιώκοντας την προστασία του περιβάλλοντος και την προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων μέσω διαφοροποιούμενων χρηματοδοτικών σχημάτων. Υφίσταται άμεση σύνδεση με τις ανάγκες, Α09, Α10, Α11, Α12 και Α13, καθώς και έμμεση συνεισφορά στην κάλυψη των τριών οριζόντιων αναγκών Α14, Α15 και Α6.
- **Ο ΑΠ 14 συνδέεται ευθέως με το ΘΣ 6.** Οι στοχεύσεις είναι της ίδιας εμβέλειας και αφορούν στη διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος, καθώς και στην αποδοτική χρήση των πόρων. Υφίσταται άμεση σύνδεση των ΑΠ 14 και ΘΣ 6 με τις ανάγκες Α06, Α07, Α08, Α09 και Α10, καθώς και έμμεση συνεισφορά στην κάλυψη των τριών οριζόντιων αναγκών Α14, Α15 και Α6.

Η σύνδεση των ειδικών στόχων του τομέα περιβάλλοντος του ΕΠ με τις επενδυτικές προτεραιότητες που εξυπηρετούν και τους άξονες και θεματικούς στόχους στους οποίους εντάσσονται, αλλά κυρίως η σύνδεσή τους με τις ανάγκες του τομέα περιβάλλοντος, παρουσιάζεται στον επόμενο πίνακα, στον οποίο αξιολογείται επίσης η επίδραση τους στην προαγωγή της συνολικής στοχοθεσίας του ΕΣΠΑ 2014-2020, της Στρατηγικής Ευρώπη 2020 και του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων.

Πίνακας 4. Συνεκτικότητα Στρατηγικής. Τομέας Περιβάλλοντος

Άξονας Προτεραιότητας και Θεματικός στόχος	Επενδυτική Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ανάγκη (βλ. πίνακα βασικών αναγκών)	Αξιολόγηση σύνδεσης ειδικών στόχων - αναγκών	Συνεισφορά στους στόχους ΕΣΠΑ, Ε2020, ΕΠΜ (+ θετική, 0: ουδέτερη, - αρνητική)
(βλ. πίνακα διάρθρωσης παραπάνω)					
ΑΠ10 ΘΣ4	ΕΠ 4.γ	ΕΣ 15	A01 A02	Η ανάγκη A01 καλύπτεται κατά άμεσο και πλήρη τρόπο από τον ΕΣ15. Η συνεισφορά του ειδικού στόχου στην ανάγκη A02 αναμένεται να είναι έμμεση και μερική, αξιολογείται ωστόσο ως σημαντική. Έμμεση σ	ΕΣΠΑ: + Ε2020: + ΕΠΜ: + Αξιολόγηση: Ο ΕΣ15 συμβάλλει άμεσα (αλλά και έμμεσα, λόγω του επιδεικτικού χαρακτήρα των παρεμβάσεων του) στον περιορισμό εκπομπής αερίων θερμοκηπίου. Συνεισφέρει ως εκ τούτου στο ΘΣ 4 του ΕΣΠΑ και στην αντίστοιχη στόχευση της Ε2020 και του ΕΠΜ.
	ΕΠ 4.ε	ΕΣ 16	A04	Ο ΕΣ16 συνδέεται άμεσα με την A04	ΕΣΠΑ: + Ε2020: + ΕΠΜ: 0
	ΕΠ 4.ζ	ΕΣ 17	A03	Ευθεία σύνδεση του στόχου με το μέρος της A03 που αφορά σε τηλεθέρμανση	Αξιολόγηση: Αναμένεται θετική επίδραση στο ΘΣ 4 και ΘΣ6, καθώς και εν μέρει στο ΘΣ7. Ανάλογη επίδραση αναμένεται αντίστοιχες επιδιώξεις της Ε2020, χωρίς συσχέτιση με τις προτεραιότητες του ΕΠΜ.
ΑΠ11 ΘΣ5	ΕΠ 5.α	ΕΣ 18	A05 A11 A16	Η σύνδεση στόχων και αναγκών είναι άμεση. Σε ότι αφορά την A05 είναι επίσης σε μεγάλο βαθμό αποκλειστική, δεδομένου ότι δεν αναμένονται άμεσες και σημαντικές συνεισφορές ως προς τις ανάγκες αυτές από άλλους ειδικούς στόχους.	ΕΣΠΑ: + Ε2020: + ΕΠΜ: 0
	ΕΠ 5.β	ΕΣ 19	A05 A11 A16		Αξιολόγηση: Αναμένεται θετική επίδραση στο ΘΣ5 και στην ανάλογη επιδίωξη της Ε2020, χωρίς συσχέτιση με τις προτεραιότητες του ΕΠΜ.
ΑΠ12 ΘΣ6	ΕΠ 6.β	ΕΣ 20	A09 A10 A11 A14 A15 A16	Ο στόχος αποβλέπει σε αποτελέσματα ευρύτερης εμβέλειας από τα απολύτως απαραίτητα για την κάλυψη της ανάγκης A10. Αναμένεται συνεισφορά στην κάλυψη της A10 και των τριών οριζόντιων αναγκών	ΕΣΠΑ: + Ε2020: + ΕΠΜ: 0 Αξιολόγηση: Αναμένεται θετική επίδραση στο ΘΣ6 και στην επιδίωξη της Ε2020, χωρίς συσχέτιση με τις προτεραιότητες του ΕΠΜ.
	ΕΠ 6.δ	ΕΣ 21	A12 A13 A14 A15 A16	Ο στόχος συνδέεται άμεσα με τις A12 και A13, ενώ εμμέσως αναμένεται να εισφέρει ως ένα βαθμό στην κάλυψη και των τριών οριζόντιων αναγκών.	ΕΣΠΑ: + Ε2020: + ΕΠΜ: 0 Αξιολόγηση: Αναμένεται θετική επίδραση στο ΘΣ6 και στην επιδίωξη της Ε2020, χωρίς συσχέτιση με τις προτεραιότητες του ΕΠΜ.

Άξονας Προτεραιότητας και Θεματικός στόχος	Επενδυτική Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ανάγκη (βλ. πίνακα βασικών αναγκών)	Αξιολόγηση σύνδεσης ειδικών στόχων - αναγκών	Συνεισφορά στους στόχους ΕΣΠΑ, Ε2020, ΕΠΜ (+ θετική, 0: ουδέτερη, - αρνητική)
(βλ. πίνακα διάρθρωσης παραπάνω)					
	ΕΠ 6.ε	ΕΣ22	A04 A14 A15 A16	Ο στόχος συνδέεται άμεσα με την A04 ενώ εμμέσως αναμένεται να εισφέρει ως ένα βαθμό στην κάλυψη και των τριών οριζόντιων αναγκών..	ΕΣΠΑ: + Ε2020: + ΕΠΜ: 0 Αξιολόγηση: Αναμένεται θετική επίδραση στο ΘΣ6 και στην επιδίωξη της Ε2020, χωρίς συσχέτιση με τις προτεραιότητες του ΕΠΜ.
ΑΠ13 ΘΣ6	ΕΠ 6.β	ΕΣ 23	A09 A10 A14 A15 A16	Ο στόχος αποβλέπει σε αποτελέσματα ευρύτερης εμβέλειας από τα απολύτως απαραίτητα για την κάλυψη της ανάγκης A10. Αναμένεται συνεισφορά στην κάλυψη της A10 και των τριών οριζόντιων αναγκών	ΕΣΠΑ: + Ε2020: + ΕΠΜ: 0 Αξιολόγηση: Αναμένεται θετική επίδραση στο ΘΣ6 και στην επιδίωξη της Ε2020, χωρίς συσχέτιση με τις προτεραιότητες του ΕΠΜ.
	ΕΠ 6.δ	ΕΣ 24	A12 A13 A14 A15 A16	Ο στόχος συνδέεται άμεσα με τις A12 και A13, ενώ εμμέσως αναμένεται να εισφέρει ως ένα βαθμό στην κάλυψη και των τριών οριζόντιων αναγκών.	ΕΣΠΑ: + Ε2020: + ΕΠΜ: 0 Αξιολόγηση: Αναμένεται θετική επίδραση στο ΘΣ6 και στην επιδίωξη της Ε2020, χωρίς συσχέτιση με τις προτεραιότητες του ΕΠΜ.
	ΕΠ 6.ε	ΕΣ25	A04 A14 A15 A16	Ο στόχος συνδέεται άμεσα με την A04 ενώ εμμέσως αναμένεται να εισφέρει ως ένα βαθμό στην κάλυψη και των τριών οριζόντιων αναγκών..	ΕΣΠΑ: + Ε2020: + ΕΠΜ: 0 Αξιολόγηση: Αναμένεται θετική επίδραση στο ΘΣ6 και στην επιδίωξη της Ε2020, χωρίς συσχέτιση με τις προτεραιότητες του ΕΠΜ.

Άξονας Προτεραιότητας και Θεματικός στόχος	Επενδυτική Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ανάγκη (βλ. πίνακα βασικών αναγκών)	Αξιολόγηση σύνδεσης ειδικών στόχων - αναγκών	Συνεισφορά στους στόχους ΕΣΠΑ, Ε2020, ΕΠΜ (+ θετική, 0: ουδέτερη, - αρνητική)			
(βλ. πίνακα διάρθρωσης παραπάνω)								
ΑΠ14 ΘΣ6	ΕΠ 6.α	ΕΣ 26	A06 A07 A08 A14 A15 A16	Οι δύο πρώτοι στόχοι (ΕΣ26 & ΕΣ26) συνδέονται άμεσα με τις τρεις ανάγκες διαχείρισης στερεών αποβλήτων. Ο ΕΣ28 αφορά κυρίως την Α08. Και οι τρεις ειδικό στόχοι της επενδυτικής προτεραιότητας 6.α αναμένεται να συνεισφέρουν ουσιαδώς στην κάλυψη των τριών οριζόντιων αναγκών Α14, Α15 και Α16.	ΕΣΠΑ: + Ε2020: + ΕΠΜ: 0 Αξιολόγηση: Αναμένεται θετική επίδραση στο ΘΣ6 και στην ανάλογη επιδίωξη της Ε2020, χωρίς συσχέτιση με τις προτεραιότητες του ΕΠΜ.			
			ΕΣ 27			A06 A07 A08 A14 A15 A16		
						ΕΣ 28	A08 A14 A15 A16	
		ΕΠ 6.β					ΕΣ 29	A08 A14 A15 A16
			ΕΣ 30					A10 A14 A15 A16
						ΕΣ 31		A10 A14 A15 A16
	ΕΠ 6.δ	ΕΣ 33	A04 A05 A09 A14 A15				Ο στόχος συνεισφέρει άμεσα στην Α04 και εμμέσως αλλά σημαντικά στο αστικό σκέλος της Α02. Αναμένεται επίσης συνεισφορά στις δύο πρώτες οριζόντιες ανάγκες	ΕΣΠΑ: + Ε2020: + ΕΠΜ: 0 Αξιολόγηση: Αναμένεται θετική επίδραση στο ΘΣ6 και στην ανάλογη επιδίωξη της Ε2020, χωρίς συσχέτιση με τις προτεραιότητες του ΕΠΜ

Παρατήρηση: Οι ανάγκες Α15, Α16 και Α17 είναι οριζόντιου χαρακτήρα και αναμένεται να δεχθούν συνεισφορές από το σύνολο των ειδικών στόχων.

Τα συμπεράσματα που εξάγονται από την αξιολόγηση που αποτυπώνεται στον παραπάνω πίνακα είναι τα εξής:

- Η συνεκτικότητα μεταξύ ειδικών στόχων και αναγκών του τομέα περιβάλλοντος είναι υψηλή. Η πλειονότητα των ειδικών στόχων συνδέεται άμεσα με μια ή δυο ανάγκες, ενώ αρκετοί εξ αυτών εισφέρουν και στην κάλυψη των τριών οριζόντιων αναγκών.

- Η αμεσότητα στη σύνδεση μεταξύ ειδικών στόχων και αναγκών είναι σημαντική, διότι αναμένεται να διασφαλίσει την ευστοχία των παρεμβάσεων, δηλαδή τη διοχέτευση των επενδύσεων ακριβώς στα είδη παρεμβάσεων που θα συντελέσουν στην άμεση κάλυψη της σχετιζόμενης ανάγκης. Συγκεκριμένα, οι δεκατρείς πρώτες ανάγκες, οι οποίες χαρακτηρίζονται από σαφή τομεακότητα, έχουν συνδεθεί κατά άμεσο τρόπο με έναν ή περισσότερους ειδικούς στόχους. Οι τρεις τελευταίες ανάγκες, που αναφέρονται σε οριζόντιου χαρακτήρα επιδιώξεις, συνδέονται μόνο έμμεσα με τους ειδικούς στόχους, αλλά αναμένεται να «εισπράξουν» επαρκή κάλυψη.

Καταλήγοντας, διαφαίνεται ότι οι ειδικοί στόχοι είναι συνεπείς με τις βασικές ανάγκες του τομέα του περιβάλλοντος για την περίοδο 2014-2020 και αναμένεται να συμβάλλουν σημαντικά στην κάλυψή τους.

1.2 Αξιολόγηση της Εσωτερικής και Εξωτερικής συνοχής του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ

1.2.1 Εσωτερική / Εξωτερική Συνοχή ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ. Εισαγωγή.

Η υποενότητα αυτή αξιολογεί το κατά πόσο οι ειδικοί στόχοι του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ παρουσιάζουν επαρκή εσωτερική συνοχή (ενδογενή – εσωτερική συνάφεια μεταξύ των ειδικών στόχων). Επιπλέον εκτιμάται και η εξωτερική συνοχή των στόχων του ΕΠ σε σχέση με βασικά κείμενα αναφοράς (εξωγενής – εξωτερική συνάφεια μεταξύ ειδικών στόχων του ΕΠ και στόχων των κειμένων αναφοράς).

Για την εξέταση εσωτερικής συνοχής αξιολογείται ο βαθμός στον οποίο η στρατηγική του ΕΠ είναι ικανή να αντιμετωπίσει συγκροτημένα, πολύπλευρα, ολοκληρωμένα και αποτελεσματικά τις ανάγκες και προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι τομείς των Μεταφορών και του Περιβάλλοντος. Συγκεκριμένα εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο παρουσιάζεται αλληλοϋποστήριξη, συνέργια και συμπληρωματικότητα μεταξύ των ειδικών στόχων που συγκροτούν την στρατηγική του ΕΠ. Η επίτευξη συνεργιών κρίνεται ως μεγάλης σημασίας εξαιτίας του ότι οδηγεί στην μεγιστοποίηση των αποτελεσμάτων των δράσεων που εξυπηρετούν τους αντίστοιχους ειδικούς στόχους. Η εσωτερική συνοχή αξιολογείται εξετάζοντας τις διασυνδέσεις και συμπληρωματικότητα των ειδικών στόχων για τον τομέα των μεταφορών στην υποενότητα 1.2.2.1 και για τον τομέα του περιβάλλοντος στην υποενότητα 1.2.2.2 αντίστοιχα.

Για την εξέταση εξωτερικής συνοχής αποτιμάται η συνάφεια που παρουσιάζεται μεταξύ των ειδικών στόχων του ΕΠ και αυτών των κειμένων αναφοράς (νέο ΕΣΠΑ, ΕΠΜ, Position Paper, Λευκή βίβλος για τις μεταφορές και 7^ο Πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον). Οι υποενότητες 1.2.3.1 και 1.2.3.2 παρουσιάζουν τις αντίστοιχες αξιολογήσεις εξωτερικής συνοχής για τις μεταφορές και το περιβάλλον.

1.2.2.1 Εσωτερική συνοχή στόχων: Τομέας Μεταφορών

Η αξιολόγηση της εσωτερικής συνοχής για το ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ παρουσιάζεται εποπτικά με χρήση μήτρας συνάφειας που αξιολογεί την συνάφεια που παρουσιάζεται μεταξύ των στόχων του ΕΠ.

Μέσα από αυτή την εξέταση αποτιμάται το κατά πόσο εξυπηρετούνται βέλτιστα και χωρίς αποκλίσεις οι Εθνικές στρατηγικές και ανάγκες που πρέπει το Ε.Π. να καλύψει.

Ειδικότερα, εφαρμόζοντας τη μεθοδολογία αρχικά στο ανώτερο επίπεδο δηλαδή στους στρατηγικούς στόχους του Ε.Π και στη συνέχεια στο κατώτερο επίπεδο δηλαδή στους ειδικούς του στόχους, καταδεικνύονται οι σχέσεις συνέπειας, συνέργιας, συμπληρωματικότητας, άλλα και οι ενδεχόμενες αντικρούσεις ή αντιφάσεις μεταξύ των δράσεων που υιοθετεί το Σχέδιο.

Η ανάλυση των βασικών στρατηγικών στόχων όπως αυτοί αναλύονται στους άξονες προτεραιότητας και στους θεματικούς στόχους και εξυπηρετούνται από τις επενδυτικές προτεραιότητες καταλήγουν στα εξής σημεία:

- Η ολοκλήρωση των ΔΕΔ-Μ θα επιφέρει ένα βελτιωμένο και ανταγωνιστικό δίκτυο απέναντι στα υπόλοιπα Ευρωπαϊκά οδικά και σιδηροδρομικά δίκτυα αναβαθμίζοντας το μεταφορικό σύστημα της χώρας . Οι δράσεις που εξυπηρετούν το στόχο αυτό αποτελούν τη ραχοκοκαλιά όλων των υπολοίπων καθώς δημιουργούν τις προϋποθέσεις για ενίσχυση της βιώσιμης μετακίνησης και των συνδυασμένων μεταφορών, αναβάθμιση της οδικής ασφάλειας, και του περιβάλλοντος.
- Η προώθηση της συνδυασμένης μετακίνησης που αποτελεί βασική προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής πολιτικής για τις μεταφορές- και που δεν έχει ακόμα επιτευχθεί στη χώρα μας- προϋποθέτει την ύπαρξη ποιοτικών εναλλακτικών μεταφορικών μέσων και κυρίως υψηλών προδιαγραφών σιδηροδρομικές υποδομές, συνδέσεις λιμένων και αεροδρομίων με το οδικό και σιδηροδρομικό δίκτυο σε αστικό και προαστιακό επίπεδο.
- Τα μέσα σταθερής τροχιάς εντός του αστικού ιστού προσφέρουν ασφαλής συνθήκες μετακίνησης ενώ η μείωση της χρήσης του Ι.Χ. που επιφέρουν, μειώνει την κυκλοφορία και βελτιώνει τη ροή της σε αστικό επίπεδο.
- Η αναβάθμιση των υποδομών τόσο στα βασικά οδικά και σιδηροδρομικά δίκτυα όσο και στις συνδέσεις λιμένων, και σιδηροδρομικών σταθμών θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη βελτίωση της οδικής ασφάλειας της Χώρας.

Η παραπάνω αποτίμηση στο πρώτο επίπεδο των στρατηγικών στόχων παρουσιάζεται μέσα από την αριθμητική αξιολόγηση στον πίνακα 1 που ακολουθεί. Η βαθμονόμηση της μήτρας ακολουθεί την παρακάτω κλίμακα:

- 1. Αρνητική επιρροή
0. Καμία επιρροή
1. Ασθενής επιρροή
2. Σημαντική επιρροή
3. Ισχυρή επιρροή

Πίνακας 5. Εσωτερική Συνοχή. Μήτρα Συνάφειας για αξιολόγηση των συνεργιών μεταξύ των στρατηγικών στόχων του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ. Τομέας Μεταφορών.

	Στόχοι				
Στόχοι	Προώθηση της ολοκλήρωσης/αναβάθμισης μέρους των υποδομών του βασικού ΔΕΔ-Μ (οδικών και	Προώθηση των συνδυασμένων μεταφορών και εκσυγχρονισμός του συστήματος	Βελτίωση της ασφάλειας μεταφορών	Ανάπτυξη και επέκταση βιώσιμων και οικολογικών αστικών	Βαθμός Επιρροής Στόχου

	σιδηροδρομικών) και περαιτέρω ανάπτυξη/αναβάθμιση του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ.	μεταφορών		μεταφορών (αστικών μέσων σταθερής τροχιάς και λοιπών καθαρών επιφανειακών μέσων)	
Πρωώθηση της ολοκλήρωσης/αναβάθμισης μέρους των υποδομών του βασικού ΔΕΔ-Μ (οδικών και σιδηροδρομικών) και περαιτέρω ανάπτυξη/αναβάθμιση του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ.		3	3	1	7
Πρωώθηση των συνδυασμένων μεταφορών και εκσυγχρονισμός του συστήματος μεταφορών	1		1	1	3
Βελτίωση της ασφάλειας μεταφορών	1	2		1	4
Ανάπτυξη και επέκταση βιώσιμων και οικολογικών αστικών μεταφορών (αστικών μέσων σταθερής τροχιάς και λοιπών καθαρών επιφανειακών μέσων)	1	1	2		4
Βαθμός Ευαισθησίας Στόχου	3	6	6	3	Μ.Ο Β.Επ:4,5 Β.Ευαισ:4, 5

Από τη συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της μήτρας μας φαίνεται οριζόντια ο βαθμός επιρροής και κατακόρυφα ο βαθμός ευαισθησίας. Με διαίρεση με τους σχετικούς οριζόντιους και κάθετους μέσους όρους είναι δυνατή η ταξινόμηση/κατάταξη των στόχων σε 4 διακριτές κατηγορίες:

- **Στόχοι υψηλού βαθμού επιρροής:** Στόχοι που έχουν μεγαλύτερη δυνατότητα άσκησης επιρροής σε άλλους (συγκριτικά με τον μέσο όρο, *μ.ο. εφεξής*) ενώ ταυτόχρονα έχουν κάτω του μέσου όρου βαθμό ευαισθησίας. Θεωρούνται ως σημεία μόχλευσης (leverage points) του προγράμματος.

Η πρωώθηση της ολοκλήρωσης/αναβάθμισης μέρους των υποδομών του βασικού ΔΕΔ-Μ (οδικών και σιδηροδρομικών) φαίνεται να παρουσιάζει τα παραπάνω χαρακτηριστικά και να αποτελεί ένα σημείο μόχλευσης του συγκεκριμένου προγράμματος. Οι δράσεις που στοχεύουν στην ολοκλήρωση των ΔΕΔ-Μ αποτελούν τη βάση για την ανάπτυξη του μεταφορικού συστήματος της χώρας οδικού και σιδηροδρομικού καθώς και των συνδυασμένων μεταφορών. Είναι λοιπόν ιδιαίτερα θετικό για το ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ ότι παρουσιάζει το συγκεκριμένο στόχο ως οδηγό του προγράμματος.

- **Στρατηγικοί στόχοι:** Έχουν άνω του μ.ο. βαθμό ευαισθησίας και επιρροής. Έχουν υψηλό βαθμό ελκυστικότητας (άλλων στόχων) ενώ ταυτόχρονα εξαρτώνται από άλλους στόχους. Θεωρούνται ως στόχοι-κλειδιά εξαιτίας του δυναμικού που παρουσιάζουν το οποίο δυναμικό απορρέει από τις μεγάλες επιπέδου πολλαπλασιαστικές επιδράσεις που έχουν.

Κανένας στόχος δεν φαίνεται να δρα ως στρατηγικός.

- **Ουδέτεροι στόχοι:** Κάτω του μ.ο. βαθμούς ευαισθησίας και επιρροής.

Ως ουδέτερος στόχος φαίνεται να αναδεικνύεται από την ανάλυση συνάφειας η ανάπτυξη και επέκταση βιώσιμων και οικολογικών αστικών μεταφορών (αστικών μέσων σταθερής τροχιάς και λοιπών καθαρών επιφανειακών μέσων).

- **Ευαίσθητοι στόχοι:** Έχουν άνω του μ.ο. βαθμό ευαισθησίας και κάτω του μ.ο. βαθμό επιρροής. Η επίτευξη τους εξαρτάται από την επίτευξη άλλων στόχων.

Πολύ σημαντικό συμπέρασμα που προκύπτει από τη μήτρα συνάφειας αποτελεί η ευαισθησία που φαίνεται να παρουσιάζει η βελτίωση της οδικής ασφάλειας. Καθώς η οδική ασφάλεια επηρεάζεται από τρεις παράγοντες-όχημα, οδό και οδηγό- η αναβάθμιση των υποδομών τόσο του οδικού όσο και του σιδηροδρομικού δικτύου αλλά και αυτή των αστικών συστημάτων σταθερής τροχιάς επηρεάζουν άμεσα την επίτευξη του στόχου αυτού. Αντίθετα, τα μέτρα που ενισχύουν την οδική ασφάλεια δεν μπορούν από μόνα τους να επηρεάσουν τη δημιουργία των υποδομών αυτών και άρα ο στόχος αυτός αποτελεί συγχρόνως και στοιχείο αποτελέσματος των υπολοίπων καταδεικνύοντας τη σημαντικότητα της άμεσης υλοποίησής τους.

Η προώθηση των συνδυασμένων μεταφορών και εκσυγχρονισμός του συστήματος μεταφορών φαίνεται να παρουσιάζουν και αυτά τα παραπάνω χαρακτηριστικά και αποτελούν επίσης ευαίσθητο στόχο. Η προώθηση των συνδυασμένων μεταφορών αποτελεί σύμφωνα με την ευρωπαϊκή πολιτική τόσο στο πλαίσιο της στρατηγικής της Ευρώπης για το 2020 όσο και σε αυτά που ορίζει η Λευκή Βίβλος για τις μεταφορές ένα στοίχημα που πρέπει να κερδίσει κάθε χώρα σε αστικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Είναι λοιπόν ιδιαίτερα θετικό που το πρόγραμμα κινείται προς την κατεύθυνση αυτή, επηρεάζοντας θετικά την επίτευξη των διατροφικών μετακινήσεων και μεταφορών.

Τα αποτελέσματα της παραπάνω ανάλυσης παρουσιάζονται αναλυτικά στον επόμενο εποπτικό πίνακα κατάταξης των θεματικών στόχων σε κατηγορίες.

Πίνακας 6. Κατάταξη των στρατηγικών στόχων σε κατηγορίες. Τομέας Μεταφορών.

Θ.Σ. / Ε.Σ.	Υψηλός Βαθμός Επιρροής	Ευαίσθητος Στόχος	Στρατηγικός Στόχος	Ουδέτερος Στόχος
Άξονας Προτεραιότητας 1-7				
Θεματικός Στόχος 7				
Προώθηση της ολοκλήρωσης/αναβάθμισης μέρους των υποδομών του βασικού ΔΕΔ-Μ (οδικών και σιδηροδρομικών) και περαιτέρω ανάπτυξη/αναβάθμιση του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ.	X			

Πρωώθηση των συνδυασμένων μεταφορών και εκσυγχρονισμός του συστήματος μεταφορών		X		
Βελτίωση της ασφάλειας μεταφορών		X		
Ανάπτυξη και επέκταση βιώσιμων και οικολογικών αστικών μεταφορών (αστικών μέσων σταθερής τροχιάς και λοιπών καθαρών επιφανειακών μέσων)				X

Τα αποτελέσματα της αξιολόγηση εσωτερικής συνοχής σε επίπεδο ειδικών στόχων παρουσιάζονται αναλυτικά στους πίνακες 3 και 4 που ακολουθούν.

Πίνακας 7. Εσωτερική Συνοχή Ειδικών Στόχων ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ. Τομέας Μεταφορών.

	Ειδικοί Στόχοι Ε.Π- ΥΜΕΠΕΡΑΑ															
Ειδικοί Στόχοι	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	Βαθμός Επιρροής Στόχου	
Ειδικός Στόχος 1 Συμβολή στην ολοκλήρωση του βασικού Διευρωπαϊκού (core TEN-T) σιδηροδρομικού άξονα ΠΑΘΕ/Π.		0	0	0	3	0	3	0	0	3	0	0	0	0	9	
Ειδικός Στόχος 2 Ενίσχυση της προσπελασιμότητας περιοχών της χώρας, με υλοποίηση σημαντικών τμημάτων του ΔΟΔ.	0		3	2	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	
Ειδικός Στόχος 3 Βελτίωση των επιπέδων οδικής ασφάλειας του αναλυτικού ΔΟΔ και εφαρμογή συναφών δράσεων πρόληψης και αντιμετώπισης των τροχαίων ατυχημάτων.	0	0		1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	
Ειδικός Στόχος 4 Ενίσχυση κινητικότητας με σύνδεση δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων ΔΕΔ-Μ και ενίσχυση της συνδεσιμότητας δυσπρόσιτων ορεινών / παραμεθόριων / απομακρυσμένων νησιωτικών περιοχών για την αντιμετώπιση κοινωνικών / αναπτυξιακών προβλημάτων.	0	0	0		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	

Ειδικός Στόχος 5 Ενίσχυση των συνδυασμένων εμπορευματικών μεταφορών με διασύνδεση του βασικού σιδηροδρομικού ΔΕΔ-Μ με λιμάνια του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ και γειτονικούς αναπτυξιακούς πόλους.	0	0	1	2		2	0	0	0	0	0	0	0	0	5
Ειδικός Στόχος 6 Ενίσχυση των συνδυασμένων μεταφορών (επιβατικών και εμπορευματικών) με την επέκταση / αναβάθμιση του Προαστιακού Σιδηρόδρομου Αττικής.	0	0	0	0	2		2	0	0	3	0	1	3	3	14
Ειδικός Στόχος 7 Εκσυγχρονισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών εμπορευματικών μεταφορών λιμένων του βασικού ΔΕΔ-Μ στο διάδρομο Αδριατικής – Ιονίου.	0	0	0	1	2	2		0	0	0	0	0	0	0	5
Ειδικός Στόχος 8 Ενίσχυση της ασφάλειας των θαλάσσιων επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών και της αποτελεσματικότητας της έρευνας και διάσωσης στη θάλασσα.	0	0	0	2	2	2	0		0	0	0	0	0	0	6
Ειδικός Στόχος 9 Βελτίωση της συνδεσιμότητας και του επιπέδου εξυπηρέτησης αεροσκαφών και επιβατών σε περιφερειακά νησιωτικά αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ.	0	0	0	1	0	0	0	0		0	1	0	0	0	2
Ειδικός Στόχος 10 Βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στο σιδηροδρομικό ΔΕΔ-Μ με ταυτόχρονη εξοικονόμηση ενέργειας.	2	0	0	1	2	0	0	0	0		0	0	0	0	5
Ειδικός Στόχος 11 Βελτίωση της ασφάλειας αεροναυτιλίας και εγκαταστάσεων σε περιφερειακά νησιωτικά αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ και βελτίωση της ασφάλειας αεροναυτιλίας	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0		0	0	0	1

Ειδικός Στόχος 12 Πρωώθηση των καθαρών αστικών και προαστιακών μεταφορών (Μετρό και Προαστιακός) στη μητροπολιτική περιοχή της Θεσσαλονίκης.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		1	1	2
Ειδικός Στόχος 13 Πρωώθηση των καθαρών αστικών μεταφορών (Μετρό) στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας.	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1		3	5
Ειδικός Στόχος 14 Προαγωγή της βιώσιμης αστικής κινητικότητας για μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των αστικών μεταφορών στο περιβάλλον στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας.	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	2	3		8
Βαθμός Ευαισθησίας Στόχου	2	0	4	10	17	10	5	0	1	6	1	4	7	7	M.O B.Επ:5,29 B.Ευαισ: 5,29

Πίνακας 8. Κατάταξη των ειδικών στόχων σε κατηγορίες. Τομέας Μεταφορών.

Θ.Σ. / Ε.Σ.	Υψηλός Βαθμός Επιρροής	Στρατηγικός Στόχος	Ευαίσθητος Στόχος	Ουδέτερος Στόχος
Άξονας Προτεραιότητας 1-7				
Θεματικός Στόχος 7				
Ειδικός Στόχος 1 Συμβολή στην ολοκλήρωση του βασικού Διευρωπαϊκού (core TEN-T) σιδηροδρομικού άξονα ΠΑΘΕ/Π.	X			
Ειδικός Στόχος 2 Ενίσχυση της προσπελασιμότητας περιοχών της χώρας, με υλοποίηση σημαντικών τμημάτων του ΔΟΔ.	X			
Ειδικός Στόχος 3 Βελτίωση των επιπέδων οδικής ασφάλειας του αναλυτικού ΔΟΔ και εφαρμογή συναφών δράσεων πρόληψης και αντιμετώπισης των τροχαίων ατυχημάτων.				X
Ειδικός Στόχος 4 Ενίσχυση κινητικότητας με σύνδεση δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων ΔΕΔ-Μ και ενίσχυση της συνδεσιμότητας δυσπρόσιτων ορεινών / παραμεθόριων / απομακρυσμένων νησιωτικών περιοχών για την αντιμετώπιση κοινωνικών /			X	

αναπτυξιακών προβλημάτων.				
Ειδικός Στόχος 5 Ενίσχυση των συνδυασμένων εμπορευματικών μεταφορών με διασύνδεση του βασικού σιδηροδρομικού ΔΕΔ-Μ με λιμάνια του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ και γειτονικούς αναπτυξιακούς πόλους.			X	
Ειδικός Στόχος 6 Ενίσχυση των συνδυασμένων μεταφορών (επιβατικών και εμπορευματικών) με την επέκταση / αναβάθμιση του Προαστιακού Σιδηρόδρομου Αττικής.		X		
Ειδικός Στόχος 7 Εκσυγχρονισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών εμπορευματικών μεταφορών λιμένων του βασικού ΔΕΔ-Μ στο διάδρομο Αδριατικής – Ιονίου.				X
Ειδικός Στόχος 8 Ενίσχυση της ασφάλειας των θαλάσσιων επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών και της αποτελεσματικότητας της έρευνας και διάσωσης στη θάλασσα.	X			
Ειδικός Στόχος 9 Βελτίωση της συνδεσιμότητας και του επιπέδου εξυπηρέτησης αεροσκαφών και επιβατών σε περιφερειακά νησιωτικά αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ.				X
Ειδικός Στόχος 10 Βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στο σιδηροδρομικό ΔΕΔ-Μ με ταυτόχρονη εξοικονόμηση ενέργειας.			X	
Ειδικός Στόχος 11 Βελτίωση της ασφάλειας αεροναυτιλίας και εγκαταστάσεων σε περιφερειακά νησιωτικά αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ και βελτίωση της ασφάλειας αεροναυτιλίας.				X
Ειδικός Στόχος 12 Προώθηση των καθαρών αστικών και προαστιακών μεταφορών (Μετρό και Προαστιακός) στη μητροπολιτική περιοχή της Θεσσαλονίκης.				X
Ειδικός Στόχος 13 Προώθηση των καθαρών αστικών μεταφορών (Μετρό) στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας.			X	
Ειδικός Στόχος 14 Προαγωγή της βιώσιμης αστικής κινητικότητας για μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των αστικών μεταφορών στο περιβάλλον στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας.		X		

Στο επίπεδο ανάλυσης των ειδικών στόχων του προγράμματος φαίνεται πως αυτοί που εξυπηρετούν την ολοκλήρωση τόσο των Βασικών Διευρωπαϊκών Δικτύων (Σιδηροδρομικά και Οδικά) όσο και των βασικών εθνικών δικτύων και συνδέσεων επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό την ορθή και ολοκληρωμένη υλοποίηση του Ε.Π..

Η ανάπτυξη των συνδυασμένων μεταφορών προϋποθέτει και φαίνεται να εξαρτάται από την ύπαρξη των Βασικών Ευρωπαϊκών και Εθνικών (σιδηροδρομικών και οδικών) αξόνων αλλά συγχρόνως και την ασφαλή σύνδεση αυτών με τα βασικά λιμάνια και τερματικούς σταθμούς της Χώρας. Η σύγχρονη λοιπόν αποπεράτωση κατά προτεραιότητα, αριθμού αυτών των έργων κρίνεται ως πρώτης προτεραιότητας καθώς δρουν συμπληρωματικά, όπως φαίνεται και από τις σχέσεις συνάφειας που παρουσιάζουν οι αντίστοιχοι ειδικοί στόχοι.

Ως στρατηγικής σημασίας όμως χαρακτηρίζεται η ενίσχυση των επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών που βασίζονται στα μέσα σταθερής τροχιάς καθώς και η ανάπτυξη και επέκταση βιώσιμων και οικολογικών αστικών και προαστιακών μεταφορών (αστικών μέσων σταθερής τροχιάς και λοιπών καθαρών επιφανειακών μέσων) μέσω των ειδικών στόχων 6 και 14. Η Προαγωγή της βιώσιμης αστικής κινητικότητας θα επιφέρει σαφή βελτίωση των συνθηκών κυκλοφορίας στις δύο πόλεις, θα βελτιώσει σε μεγάλο βαθμό τις περιβαλλοντικές συνθήκες και θα δώσει το έναυσμα για μια νέα κουλτούρα μετακινούμενων που θα σέβονται τον πολίτη και το περιβάλλον.

Συνοχή με τους στόχους του Τομέα Περιβάλλοντος

Η στροφή προς βιώσιμους τρόπου μεταφοράς, η μείωση των ρύπων που παράγει το μεταφορικό έργο, οι μείωση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής και η ενίσχυση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας αποτελούν πρωταρχικούς στόχους της πολιτικής των μεταφορών τα τελευταία είκοσι χρόνια. Η συσχέτιση των δύο Τομέων είναι δεδομένη αλλά όχι σε τέτοιο βαθμό που να δικαιολογεί την ενοποίηση των δύο Επιχειρησιακών Σχεδίων.

Η ανάπτυξη του Τομέα των Μεταφορών στοχεύει στη μείωση των επιπτώσεων που θα επιφέρει στην ατμόσφαιρα ή στην κατανάλωση πηγών ενέργειας και για το λόγο αυτό τόσο ο σχεδιασμός όσο και η πολιτική των μεταφορών λαμβάνει τα παραπάνω ως βασικές παραμέτρους.

Το φάσμα όμως των αναγκών που η ανάπτυξη του μεταφορικού δικτύου και έργου πρέπει να καλύψει απαιτεί και έργα υποδομής που πολλές φορές μπορεί να αντικρούουν στην περιβαλλοντική αναβάθμιση.

Όπως παρουσιάζεται και στον πίνακα συσχετίσεων που ακολουθεί, οι στόχοι των δύο Τομέων δεν φαίνεται να παρουσιάζουν τόσο σημαντικές αλληλοσυσχετίσεις που να δικαιολογείται η ενοποίηση τους σε ένα κοινό Σχέδιο. Συγκεκριμένα, ο Τομέας των μεταφορών επηρεάζει τους στόχους που θέτει το Περιβάλλον και αφορούν στην Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη, κυρίως μέσα από τα μεγάλα έργα των Μέσων Σταθερής Τροχιάς σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη τα οποία αναμένεται να επιφέρουν βελτίωση στους ατμοσφαιρικούς ρύπους και εξοικονόμηση Ενέργειας.

Με τον ίδιο τρόπο αναμένεται να επηρεάσουν και τα έργα που ενισχύουν το σιδηρόδρομο έναντι της χρήσης του Ι.Χ. οχήματος όχι σε αστικό αλλά και σε υπεραστικό επίπεδο.

Αυτοί οι στόχοι αποτελούν όμως μόνο ένα μικρό τμήμα των δύο Τομέων που κατά το υπόλοιπο τμήμα τους φαίνεται να μην επηρεάζονται και να μην τίθεται θέμα κοινής και ενιαίας στρατηγικής.

		Πίνακας 9 Συνοχή των στόχων του Τομέα Μεταφορών με τους στόχους του Τομέα Περιβάλλοντος																			
Ειδικοί Στόχοι Ε.Π-Περιβάλλον		Ειδικός Στόχος 15	Ειδικός Στόχος 16	Ειδικός Στόχος 17	Ειδικός Στόχος 18	Ειδικός Στόχος 19	Ειδικός Στόχος 20	Ειδικός Στόχος 21	Ειδικός Στόχος 22	Ειδικός Στόχος 23	Ειδικός Στόχος 24	Ειδικός Στόχος 25	Ειδικός Στόχος 26	Ειδικός Στόχος 27	Ειδικός Στόχος 28	Ειδικός Στόχος 29	Ειδικός Στόχος 30	Ειδικός Στόχος 31	Ειδικός Στόχος 32	Ειδικός Στόχος 33	Βαθμός Επιρροής Στόχου
Ειδικοί Στόχοι Ε.Π-Μεταφορές		Εξοικονόμηση ενέργειας στο Δημόσιο και ευρύτερο Δημόσιο Τομέα	Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας και Επισκεψιμότητας σε Υποβαθμισμένες Περιοχές	Διεύρυνση της χρήσης της τηλεθέμανσης	Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές ως προς τους κινδύνους πλημμυρικών φαινομένων.	Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές ως προς τους κινδύνους πλημμυρικών φαινομένων.	Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές ως προς τους κινδύνους πλημμυρικών φαινομένων.	Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές ως προς τους κινδύνους πλημμυρικών φαινομένων.	Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές ως προς τους κινδύνους πλημμυρικών φαινομένων.	Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές ως προς τους κινδύνους πλημμυρικών φαινομένων.	Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές ως προς τους κινδύνους πλημμυρικών φαινομένων.	Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές ως προς τους κινδύνους πλημμυρικών φαινομένων.	Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές ως προς τους κινδύνους πλημμυρικών φαινομένων.	Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές ως προς τους κινδύνους πλημμυρικών φαινομένων.	Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές ως προς τους κινδύνους πλημμυρικών φαινομένων.	Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές ως προς τους κινδύνους πλημμυρικών φαινομένων.	Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές ως προς τους κινδύνους πλημμυρικών φαινομένων.	Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές ως προς τους κινδύνους πλημμυρικών φαινομένων.	Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές ως προς τους κινδύνους πλημμυρικών φαινομένων.	Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές ως προς τους κινδύνους πλημμυρικών φαινομένων.	Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές ως προς τους κινδύνους πλημμυρικών φαινομένων.
Ειδικός Στόχος 1		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ειδικός Στόχος 2		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ειδικός Στόχος 3		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ειδικός Στόχος 4		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Ειδικός Στόχος 5 Ενίσχυση των συνδυασμένων εμπορευματικών μεταφορών με διασύνδεση του βασικού σιδηροδρομικού ΔΕΔ-Μ με λιμάνια του αναλυτικού ΔΕΔ- Μ και γειτονικούς αναπτυξιακούς πόλους.	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Ειδικός Στόχος 6 Ενίσχυση των συνδυασμένων μεταφορών (επιβατικών και εμπορευματικών) με την επέκταση / αναβάθμιση του Προαστιακού Σιδηρόδρομου Αττικής.	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Ειδικός Στόχος 7 Εκσυγχρονισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών εμπορευματικών μεταφορών λιμένων του βασικού ΔΕΔ-Μ στο διάδρομο Αδριατικής – Ιονίου.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ειδικός Στόχος 8 Ενίσχυση της ασφάλειας των θαλάσσιων επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών και της αποτελεσματικότητας της έρευνας και διάσωσης στη θάλασσα.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ειδικός Στόχος 9 Βελτίωση της συνδεσιμότητας και του επιπέδου εξυπηρέτησης αεροσκαφών και επιβατών σε περιφερειακά νησιωτικά αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ειδικός Στόχος 10 Βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στο σιδηροδρομικό ΔΕΔ-Μ με ταυτόχρονη εξοικονόμηση ενέργειας.	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Ειδικός Στόχος 11 Βελτίωση της ασφάλειας αεροναυτιλίας και εγκαταστάσεων σε περιφερειακά νησιωτικά αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ και βελτίωση της ασφάλειας αεροναυτιλίας.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ειδικός Στόχος 12 Πρωώθηση των καθαρών αστικών και προαστιακών μεταφορών (Μετρό και Προαστιακός) στη μητροπολιτική περιοχή της Θεσσαλονίκης.	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4

Ειδικός Στόχος 13 Προώθηση των καθαρών αστικών μεταφορών (Μετρό) στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας.	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
Ειδικός Στόχος 14 Προαγωγή της βιώσιμης αστικής κινητικότητας για μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των αστικών μεταφορών στο περιβάλλον στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας.	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
Βαθμός Ευαισθησίας Στόχου	12	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

1.2.2.2 Εσωτερική συνοχή στόχων. Τομέας Περιβάλλοντος.

Οι θεματικοί (ήτοι πλην τεχνικής συνδρομής) άξονες προτεραιότητας του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ που αφορούν στο περιβάλλον και στην αειφόρο ανάπτυξη είναι οι άξονες 10, 11, 12 και 13. Η διατύπωσή τους και η εξειδίκευση του καθενός εξ αυτών σε επενδυτικές προτεραιότητες και ειδικούς στόχους έχει παρουσιαστεί στην προηγούμενη ενότητα, στον πίνακα διάρθρωσης του σκέλους του ΕΠ που αφορά στο περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη.

Η αξιολόγηση συνέπειας και συνοχής που παρουσιάζεται στο εσωτερικό πλέγμα των ειδικών στόχων, αξιολογείται με τη βοήθεια του ακόλουθου πίνακα συνεργιών. Στον πίνακα αυτό, βαθμολογείται η επιρροή ενός ειδικού στόχου στις επιδιώξεις όλων των υπολοίπων στόχων, αλλά και αντιστρόφως, η ευαισθησία του ειδικού στόχου σε σχέση με τις εξελίξεις που θα παρατηρηθούν κατά την προώθηση των υπολοίπων. Συγκεκριμένα, κατασκευάζοντας τον πίνακα κατά γραμμές, βαθμολογείται ο ειδικός στόχος που αντιστοιχεί σε μια συγκεκριμένη γραμμή, σύμφωνα με την ενεργητική επιρροή στον ειδικό στόχο κάθε στήλης. Το άθροισμα στο δεξί πέρασ της γραμμής δείχνει τη συνολική επιρροή (ισοδύναμα, το συνολικό βαθμό συνέργειας) του ειδικού στόχου επί όλων των υπολοίπων. Διαβάζοντας τον πίνακα ανά στήλες, προκύπτει η ευαισθησία του ειδικού στόχου μιας στήλης έναντι της εξέλιξης στην προώθηση των ειδικών στόχων κάθε διαδοχικής γραμμής.

Πίνακας 10. Εσωτερική Συνοχή Ειδικών Στόχων. Τομέα Περιβάλλοντος.

		Βαθμονόμηση																
		-1				0		1		2		3						
		αρνητική επιρροή				Καμία επιρροή		Ασθενής επιρροή		Σημαντική επιρροή		Ισχυρή επιρροή						
Συνοπτική διατύπωση ειδικού στόχου	Ειδικός Στόχος	ΕΣ 15	ΕΣ 16	ΕΣ 17	ΕΣ 18	ΕΣ 19	ΕΣ 20 & ΕΣ 23	ΕΣ 21 & ΕΣ 24	ΕΣ 22 & ΕΣ 25	ΕΣ 26	ΕΣ 27	ΕΣ 28	ΕΣ 29	ΕΣ 30	ΕΣ 31	ΕΣ 32	ΕΣ 33	Άθροισμα (Επιρροή)
Εξοικονόμηση ενέργειας στον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα	ΕΣ 15		0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	3
Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας και Επισκεψιμότητας σε Υποβαθμισμένες Περιοχές	ΕΣ 16	0		0	0	0	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	3	6
Διεύρυνση της χρήσης της τηλεθέρμανσης	ΕΣ 17	1	0		0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές	ΕΣ 18	0	0	0		3	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
Πρόληψη, διαχείριση και αποκατάσταση καταστροφών από πλημμύρες	ΕΣ 19	0	0	0	3		1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	6
Βελτίωση και διασφάλιση του πλαισίου ορθολογικής και αειφόρου διαχείρισης των υδατικών πόρων της Χώρας	ΕΣ 20 & ΕΣ 23	0	0	0	1	1		1	0	0	0	0	1	3	1	0	0	8
Βελτίωση του πλαισίου διατήρησης, διαχείρισης και αποκατάστασης των οικοσυστημάτων της βιοποικιλότητας	ΕΣ 21 & ΕΣ 24	0	0	0	0	2	0		0	0	0	0	0	1	1	3	0	7
Βελτίωση του πλαισίου διαχείρισης και αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος.	ΕΣ 22 & ΕΣ 25	1	2	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	3	6
Πρόληψη παραγωγής αποβλήτων, προετοιμασία προς επαναχρησιμοποίηση, χωριστή συλλογή και ανακύκλωση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της κομποστοποίησης	ΕΣ 26	0	0	0	0	0	0	0	0		2	0	0	0	0	0	0	2
Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων, με βάση τους επικαιροποιημένους ΠΕΣΔΑ	ΕΣ 27	0	0	0	0	0	0	0	0	2		0	0	0	0	0	0	2
Βελτίωση της διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων και της περιβαλλοντικής αποκατάστασης Ρυπασμένων Χώρων από Βιομηχανικά - Επικίνδυνα Απόβλητα	ΕΣ 28	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	1
Βελτίωση της συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων κατά κατηγορία Οικισμών με βάση τις κατευθύνσεις της Οδηγίας για την επεξεργασία αστικών λυμάτων (91/271/ΕΟΚ).	ΕΣ 29	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0		0	0	0	0	1
Προστασία και Διαχείριση των Υδατικών Πόρων.	ΕΣ 30	0	0	0	0	1	3	1	0	0	0	0	0		2	1	0	8
Βελτίωση της Ποιότητας και της Επάρκειας των Υδατικών Πόρων	ΕΣ 31	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2		0	0	3
Ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των λειτουργιών των οικοσυστημάτων	ΕΣ 32	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	1	0		0	4
Προώθηση της αστικής αναζωογόνησης με ολοκληρωμένες αστικές παρεμβάσεις emblematic χαρακτήρα	ΕΣ 33	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		3
	Άθροισμα (Ευαισθησία)	2	6	1	4	7	7	7	4	2	2	1	1	8	4	4	7	
		Μέσος όρος επιρροής: 4,3 Μέσος όρος βαθμών ευαισθησίας: 4,0																

Σημειώνεται ότι, η αξιολόγηση συνοχής μεταξύ των ειδικών στόχων του τομέα περιβάλλοντος και αειφόρου ανάπτυξης, δεν περιλαμβάνει τη σημαντική συνέργια που αναμένεται να αναπτυχθεί – τουλάχιστον ως προς το τελικό αποτέλεσμα – με την προώθηση καθαρών πολυτροπικών μεταφορών στα μεγάλα αστικά κέντρα, η οποία αποτελεί μια από τις κεντρική επιδιώξεις του τομέα μεταφορών του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ.

Για τη συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του πίνακα συνεργιών, είναι χρήσιμα τα οριζόντια αθροίσματα που παρουσιάζονται στην τελευταία δεξιά στήλη. Οι αριθμοί αυτοί δείχνουν τον βαθμό επιρροής κάθε ειδικού στόχου επί όλων των υπολοίπων. Ταυτόχρονα, τα κάθετα αθροίσματα, που παρουσιάζονται στην τελευταία γραμμή, δείχνουν τον βαθμό ευαισθησίας, δηλαδή την εξάρτηση του τελικού αποτελέσματος που επιδιώκεται με το συγκεκριμένο ειδικό στόχο, από τις εξελίξεις που θα σημειωθούν σε όλους τους άλλους στόχους.

Συγκρίνοντας τους βαθμούς επιρροής και ευαισθησίας κάθε ειδικούς στόχους με τους αντίστοιχους μέσους όρους (τελευταία γραμμή πίνακα συνεργιών), προκύπτει ο ακόλουθος πίνακας.

Πίνακας 11. Αξιολόγηση Επιρροής – Ευαισθησίας Ειδικών Στόχων. Τομέα Περιβάλλοντος.

Συνοπτική διατύπωση ειδικού στόχου	Ειδικός Στόχος	Επιρροή	Σχετική επιρροή	Ευαισθησία	Σχετική ευαισθησία
Εξοικονόμηση ενέργειας στον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα	ΕΣ 15	3	0,7	2	0,5
Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας και Επισκεψιμότητας σε Υποβαθμισμένες Περιοχές	ΕΣ 16	6	1,4	6	1,6
Διεύρυνση της χρήσης της τηλεθέρμανσης	ΕΣ 17	2	0,5	1	0,3
Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές	ΕΣ 18	5	1,2	4	1,1
Πρόληψη, διαχείριση και αποκατάσταση καταστροφών από πλημμύρες	ΕΣ 19	6	1,4	7	1,9
Βελτίωση και διασφάλιση του πλαισίου ορθολογικής και αειφόρου διαχείρισης των υδατικών πόρων της Χώρας	ΕΣ 20 & ΕΣ 23	8	1,9	7	1,9
Βελτίωση του πλαισίου διατήρησης, διαχείρισης και αποκατάστασης των οικοσυστημάτων της βιοποικιλότητας	ΕΣ 21 & ΕΣ 24	7	1,7	7	1,9
Βελτίωση του πλαισίου διαχείρισης και αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος.	ΕΣ 22 & ΕΣ 25	6	1,4	4	1,1
Πρόληψη παραγωγής αποβλήτων, προετοιμασία προς επαναχρησιμοποίηση, χωριστή συλλογή και ανακύκλωση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της κομποστοποίησης	ΕΣ 26	2	0,5	2	0,5
Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων, με βάση τους επικαιροποιημένους ΠΕΣΔΑ	ΕΣ 27	2	0,5	2	0,5
Βελτίωση της διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων και της περιβαλλοντικής αποκατάστασης Ρυπασμένων Χώρων από Βιομηχανικά - Επικίνδυνα Απόβλητα	ΕΣ 28	1	0,2	1	0,3
Βελτίωση της συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων κατά κατηγορία Οικισμών με βάση τις κατευθύνσεις της Οδηγίας για την επεξεργασία αστικών λυμάτων (91/271/ΕΟΚ).	ΕΣ 29	1	0,2	1	0,3
Προστασία και Διαχείριση των Υδατικών Πόρων.	ΕΣ 30	8	1,9	8	2,1
Βελτίωση της Ποιότητας και της Επάρκειας των Υδατικών Πόρων	ΕΣ 31	3	0,7	4	1,1
Ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των λειτουργιών των οικοσυστημάτων	ΕΣ 32	4	1,0	4	1,1
Προώθηση της αστικής αναζωογόνησης με ολοκληρωμένες αστικές παρεμβάσεις emblematicού χαρακτήρα	ΕΣ 33	3	0,7	0	0,0

Με βάση τα αποτελέσματα του παραπάνω πίνακα, είναι δυνατή η ταξινόμησή των ειδικών στόχων στις εξής τέσσερις κατηγορίες:

- **Υψηλή επιρροή:** Πρόκειται για τους στόχους που έχουν τη μεγαλύτερη δυνατότητα άσκησης επιρροής πάνω σε άλλους (συγκριτικά με τον μέσο όρο) ενώ ταυτόχρονα έχουν κάτω του μέσου όρου βαθμό ευαισθησίας. Τέτοιοι ειδικοί στόχοι υψηλής επιρροής, που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως σημεία μόχλευσης (leverage points), δεν υφίστανται πλέον, μετά την τελευταία (Νοε-2014) αναδιάρθρωση του προγράμματος.
- **Υψηλή ευαισθησία:** Πρόκειται για τους ειδικούς στόχους που έχουν βαθμό ευαισθησίας άνω του μέσου όρου και βαθμό επιρροής κάτω του μέσου όρου. Τέτοιοι ειδικοί στόχοι υψηλής ευαισθησίας δεν υφίστανται πλέον, μετά την τελευταία (Νοε-2014) αναδιάρθρωση του προγράμματος.
- **Στρατηγική σημασία:** Πρόκειται για τους ειδικούς στόχους που έχουν μεγάλη δυνατότητα άσκησης επιρροής πάνω σε άλλους, συγκριτικά με τον μέσο όρο, ενώ ταυτόχρονα έχουν άνω του μέσου όρου βαθμό ευαισθησίας. Πρόκειται για τους ΕΣ 16, 18, 19, 20 & 23, 21 & 24, 22 & 25 και 30. Οι ειδικοί αυτοί στόχοι μπορούν να θεωρηθούν ως στόχοι-κλειδιά εξαιτίας του δυναμικού που παρουσιάζουν, λόγω των πολλαπλασιαστικών επιδράσεων που αναμένεται να έχουν.
- **Ουδετερότητα:** Πρόκειται για τους ειδικούς στόχους με βαθμούς επιρροής αλλά και ευαισθησίας χαμηλότερους του μέσου όρου, δηλαδή συγκεκριμένα για τους ΕΣ 17, 26, 27, 28, 29, 31 και 33. Οι στόχοι αυτοί μπορούν να θεωρηθούν ως επαρκώς αυτοτελείς, αλλά και περιορισμένης στρατηγικής σημασίας για τις υπόλοιπους στόχους του προγράμματος, παρότι φυσικά τα αποτελέσματά τους αναμένεται να είναι σημαντικά ως προς τις συγκεκριμένες ανάγκες που καλούνται να καλύψουν.

Με βάση την παραπάνω ανάλυση του πίνακα συνεργιών, ο πίνακας διάρθρωσης του σκέλους του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ που αφορά στο περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη συμπληρώνεται παρακάτω με το χαρακτηρισμό κάθε ειδικού στόχου ως προς την επιρροή και ευαισθησία του.

Πίνακας 12. Χαρακτηρισμός Ειδικών Στόχων ως προς επιρροή και ευαισθησία. Τομέας Περιβάλλοντος.

Διάρθρωση του σκέλους του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ που αφορά στο περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη		
Κωδικός	Άξονας προτεραιότητας	
	Επενδυτική προτεραιότητα	
	Ειδικός Στόχος	
ΑΠ10	Εφαρμογή στρατηγικών επίτευξης χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα με έμφαση στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)	
	Θεματικός στόχος: ΘΣ4 Υποστήριξη της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς	
	Χωρική εφαρμογή: Σύνολο επικράτειας Ταμείο: ΕΤΠΑ	
ΕΠ 4.γ	Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων, και στον τομέα της στέγασης	
ΕΣ 15	Εξοικονόμηση ενέργειας στον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα	Ουδετερότητα
ΕΠ 4.ε	Προώθηση στρατηγικών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για όλα τα είδη περιοχών, ιδιαίτερα για τις αστικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της αειφόρου πολυτροπικής αστικής κινητικότητας και των μέτρων προσαρμογής σχετικά με τον περιορισμό των επιπτώσεων.	
ΕΣ 16	Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας και Επισκεψιμότητας σε Υποβαθμισμένες Περιοχές	Στρατηγική σημασία
ΕΠ 4.ζ	Προώθηση της χρήσης συμπαραγωγής θερμότητας και ηλεκτρισμού με υψηλή απόδοση βάσει της ζήτησης για χρήσιμη θερμότητα	
ΕΣ 17	Διεύρυνση της χρήσης της τηλεθέρμανσης	Ουδετερότητα
ΑΠ11	Εφαρμογή στρατηγικών προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων	
	Θεματικός στόχος: ΘΣ5 Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων	
	Χωρική εφαρμογή: Σύνολο επικράτειας Ταμείο: ΤΣ	
ΕΠ 5.α	Στήριξη επενδύσεων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανομένων των βασισόμενων στο οικοσύστημα προσεγγίσεων	
ΕΣ 18	Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές	Στρατηγική σημασία
ΕΠ 5.β	Προαγωγή επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, εξασφαλίζοντας την ανθεκτικότητα σε καταστροφές και αναπτύσσοντας συστήματα διαχείρισης καταστροφών	
ΕΣ 19	Πρόληψη, διαχείριση και αποκατάσταση καταστροφών από πλημμύρες	Στρατηγική σημασία
ΑΠ12	Στρατηγικές και Δράσεις προώθησης της ενσωμάτωσης του Ευρωπαϊκού Περιβαλλοντικού Κεκτημένου (ΕΤΠΑ)	
	Θεματικός στόχος: ΘΣ6 Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων	
	Χωρική εφαρμογή: Σύνολο επικράτειας Ταμείο: ΕΤΠΑ	
ΕΠ 6.β	Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και για την αντιμετώπιση των αναγκών που έχουν προσδιοριστεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις - Υποδομές και Διαχείριση Υγρών Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων	
ΕΣ 20	Βελτίωση και διασφάλιση του πλαισίου ορθολογικής και αειφόρου διαχείρισης των υδατικών πόρων της Χώρας	Στρατηγική σημασία
ΕΠ 6.δ	Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προαγωγής των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων μέσω και του δικτύου Natura 2000 και των «πράσινων» υποδομών	
ΕΣ 21	Βελτίωση του πλαισίου διατήρησης, διαχείρισης και αποκατάστασης των οικοσυστημάτων της βιοποικιλότητας	Στρατηγική σημασία

Διάρθρωση του σκέλους του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ που αφορά στο περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη		
Κωδικός	Άξονας προτεραιότητας	
	Επενδυτική προτεραιότητα	
	Ειδικός Στόχος	
ΕΠ 6.ε	Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, για την ανάπλαση των πόλεων, αναζωογόνησης και απολύμανσης των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου.	
ΕΣ 22	Βελτίωση του πλαισίου διαχείρισης και αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος.	Στρατηγική σημασία
ΑΠ13	Στρατηγικές και Δράσεις προώθησης της ενσωμάτωσης του Ευρωπαϊκού Περιβαλλοντικού Κεκτημένου (ΕΤΠΑ) στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Στερεάς Ελλάδας	
	Θεματικός στόχος: ΘΣ6 Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων	
	Χωρική εφαρμογή: Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Στερεάς Ελλάδας Ταμείο: ΕΤΠΑ	
ΕΠ 6.β	Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και για την αντιμετώπιση των αναγκών που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις - Υποδομές και Διαχείριση Υγρών Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων	
ΕΣ 23	Βελτίωση και διασφάλιση του πλαισίου ορθολογικής και αειφόρου διαχείρισης των υδατικών πόρων της Χώρας	Στρατηγική σημασία
ΕΠ 6.δ	Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προαγωγής των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων μέσω και του δικτύου Natura 2000 και των «πράσινων» υποδομών	
ΕΣ 24	Βελτίωση του πλαισίου διατήρησης, διαχείρισης και αποκατάστασης των οικοσυστημάτων της βιοποικιλότητας	Στρατηγική σημασία
ΕΠ 6.ε	Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, για την ανάπλαση των πόλεων, αναζωογόνησης και απολύμανσης των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου.	
ΕΣ 25	Βελτίωση του πλαισίου διαχείρισης και αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος.	Στρατηγική σημασία
ΑΠ14	Διατήρηση και Προστασία του Περιβάλλοντος - Προαγωγή της Αποδοτικής Χρήσης των Πόρων (ΤΣ)	
	Θεματικός στόχος: ΘΣ6 Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων	
	Χωρική εφαρμογή: Σύνολο επικράτειας Ταμείο: ΤΣ	
ΕΠ 6.α	Προαγωγή επενδύσεων στον τομέα των αποβλήτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και για την αντιμετώπιση των αναγκών, που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη, για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις	
ΕΣ 26	Πρόληψη παραγωγής αποβλήτων, προετοιμασία προς επαναχρησιμοποίηση, χωριστή συλλογή και ανακύκλωση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της κομποστοποίησης	Ουδετερότητα
ΕΣ 27	Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων, με βάση τους επικαιροποιημένους ΠΕΣΔΑ	Ουδετερότητα
ΕΣ 28	Βελτίωση της διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων και της περιβαλλοντικής αποκατάστασης Ρυπασμένων Χώρων από Βιομηχανικά - Επικίνδυνα Απόβλητα	Ουδετερότητα
ΕΠ 6.β	Προαγωγή Επενδύσεων στον τομέα των υδάτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και για την αντιμετώπιση των αναγκών που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις - Υποδομές και Διαχείριση Υγρών Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων	
ΕΣ 29	Βελτίωση της συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων κατά κατηγορία Οικισμών με βάση τις κατευθύνσεις της Οδηγίας για την επεξεργασία αστικών λυμάτων (91/271/ΕΟΚ).	Ουδετερότητα
ΕΣ 30	Προστασία και Διαχείριση των Υδατικών Πόρων.	Στρατηγική σημασία
ΕΣ 31	Βελτίωση της Ποιότητας και της Επάρκειας των Υδατικών Πόρων	Ουδετερότητα

Διάρθρωση του σκέλους του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ που αφορά στο περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη		
Κωδικός	Άξονας προτεραιότητας	
	Επενδυτική προτεραιότητα	
	Ειδικός Στόχος	
ΕΠ 6.δ	Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προαγωγής των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων μέσω και του δικτύου Natura 2000 και των «πράσινων» υποδομών	
ΕΣ 32	Ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των λειτουργιών των οικοσυστημάτων	Ουδετερότητα
ΕΠ 6.ε	Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, για την ανάπλαση των πόλεων, αναζωογόνησης και απολύμανσης των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου	
ΕΣ 33	Προώθηση της αστικής αναζωογόνησης με ολοκληρωμένες αστικές παρεμβάσεις εμβληματικού χαρακτήρα	Ουδετερότητα

Εσωτερική συνοχή μεταξύ στόχων τομέα μεταφορών και τομέα περιβάλλοντος

Η εκπόρευση της στοχοθεσίας τόσο του τομέα μεταφορών όσο και του τομέα περιβάλλοντος από τα θεμελιώδη κείμενα της Ένωσης, αντανακλά σε θετικές συσχετίσεις μεταξύ τους. Ειδικότερα, διαπιστώνεται συνεκτικότητα (υπό τη μορφή θετικής συσχέτισης ή αλληλοενισχυόμενου αποτελέσματος) μεταξύ ειδικών στόχων του τομέα μεταφορών που αποσκοπούν στην προώθηση των βιώσιμων αστικών μεταφορών ή των υπερτοπικών συστημάτων μεταφοράς φιλικών προς το περιβάλλον με τους ειδικούς στόχους του τομέα περιβάλλοντος σχετικά με τη μείωση των επιπτώσεων των αστικών μεταφορών στο περιβάλλον, την ποιότητα του αέρα, τη μείωση του θορύβου και τον περιορισμό εκπομπών αερίων θερμοκηπίου.

1.2.3.1 Εξωτερική συνοχή στόχων: Τομέας Μεταφορών

Η αξιολόγηση της εξωτερικής συνοχής του προγράμματος αφορά στην ανάδειξη της πιθανής αλληλεξάρτησης και αλληλεπίδρασης μεταξύ των στόχων και των προτεραιοτήτων του Προγράμματος και των κοινοτικών και εθνικών προτεραιοτήτων. Για την αξιολόγηση αυτή θα χρησιμοποιηθούν οι ανάλογες μήτρες συνάφειας-συνοχής του ΕΠ με το ΣΕΣ (ΕΣΠΑ 2014-2020), την Ευρωπαϊκή πολιτική για τις μεταφορές όπως αυτή εκφράζεται μέσα από τη Λευκή Βίβλο, το Position Paper της ΕΕ για την Ελλάδα, το ΣΠΕΜ, το Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο (ΚΣΠ) και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ). Η διαδικασία αυτή έχει ιδιαίτερη σημασία κατά τη νέα προγραμματική περίοδο λόγω του πολυταμειακού χαρακτήρα των Προγραμμάτων της νέας περιόδου.

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης της εξωτερικής συνοχής παρουσιάζονται στους πίνακες 16-21 που ακολουθούν. Από τα αποτελέσματα αυτά προκύπτουν τα παρακάτω συμπεράσματα:

Συνάφεια με ΕΣΠΑ και Ευρωπαϊκή πολιτική

Οι βασικοί ειδικοί στόχοι και οι αντίστοιχες δράσεις του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ έχουν ως βασικό αντικείμενο την αποπεράτωση του βασικού σιδηροδρομικού άξονα ΠΑΘΕΠ και επιλεγμένων τμημάτων του αναλυτικού οδικού δικτύου των Διευρωπαϊκών Δικτύων -Οδικού και Σιδηροδρομικού- και τη διασύνδεση λιμένων, αεροδρομίων και σιδηροδρομικών σταθμών έτσι ώστε να επιτευχθεί η διατροπική επιβατική και εμπορευματική μετακίνηση. Οι παραπάνω στόχοι συμπεριλαμβάνονται τόσο στην Ευρωπαϊκή Πολιτική όσο και στην εθνική όπως αυτή διατυπώνεται μέσα από τα κείμενα του ΕΣΠΑ και του Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου. Μεγάλη συνάφεια παρατηρείται κυρίως με την στρατηγική του ΕΣΠΑ όπου οι περισσότεροι στόχοι του φαίνεται να βρίσκονται σε πλήρη αντιστοίχιση με τους θεματικούς στόχους του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ.

Παρά την στρατηγική σημασία που έχει για τη χώρα η ολοκλήρωση των μεγάλων έργων που αφορούν είτε στο Εθνικό μεταφορικό σύστημα είτε στα Αστικά ΜΜΜ-γραμμές μετρό Θεσσαλονίκης και Αθήνας το παρόν Επιχειρησιακό Πρόγραμμα καλό θα ήταν να εξασφάλιζε έστω και με περιορισμένους πόρους τη δυνατότητα στη χώρα να απαντήσει στις ανάγκες και στις ελλείψεις της όσον αφορά στο τομέα των ευφών μεταφορών και να δημιουργήσει μέσα στη συγκεκριμένη προγραμματική περίοδο τη βάση για να περάσει το μεταφορικό μας σύστημα στην επόμενη φάση ανάπτυξης του όπου η καινοτομία και η τεχνολογία θα του έχουν ενσωματώσει τις δικές τους εφαρμογές.

Συνάφεια με Position Paper

1. **Δεν παρατηρούνται και πάλι αρνητικές συσχετίσεις:** Συνεπώς, κανένας ειδικός στόχος του τομέα μεταφορών του ΕΠ δεν παρεμποδίζει την προώθηση των στόχων του Position Paper.
2. **Οι θετικοί βαθμοί συνάφειας** που παρατηρούνται σε οριζόντιο και κάθετο επίπεδο αναδεικνύουν ουσιαστικά τη συσχέτιση των στόχων του Ε.Π με αυτούς του Position Paper σε όλους του τομείς. Φυσικά και πάλι τονίζεται η μεγάλη συνάφεια όσον αφορά στην ολοκλήρωση των διευρωπαϊκών αξόνων και στην επίτευξη ενός διατροπικού μεταφορικού συστήματος.

Συνάφεια με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων

Οι βασικοί στόχοι που θέτει το ΕΠΜ για τις μεταφορές είναι οι εξής.

- Ανάπτυξη ανταγωνιστικών και υψηλής ποιότητας υπηρεσιών εμπορευματικών μεταφορών.
- Προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας, μέσω της ανάπτυξης φιλικών προς το περιβάλλον συστημάτων μεταφορών (προαστιακών σιδηροδρόμων, μετρό, τραμ).
- ανάπτυξη του εθνικού συστήματος μεταφορών και η προώθηση της συνδυασμένης μεταφοράς.

Αξιολογώντας τα αποτελέσματα βαθμολόγησης της συνάφειας μεταξύ ειδικών στόχων του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στον τομέα των μεταφορών με τους στόχους του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων στον ίδιο τομέα, προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

1. **Δεν παρατηρούνται και πάλι αρνητικές συσχετίσεις:** Συνεπώς, κανένας ειδικός στόχος του τομέα μεταφορών του ΕΠ δεν παρεμποδίζει την προώθηση των στόχων του ΕΠΜ γεγονός που οδηγεί σε πολύ θετική αξιολόγηση της εξωτερικής συνοχής του ΕΠ
2. **Υπάρχει πολύ μεγάλη συνάφεια ανάμεσα στους στόχους του ΕΠΜ και σε αυτούς του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ:** το ΕΠΜ δεν εξειδικεύει του στόχους που θέτει αλλά με βασικές αρχές καλύπτει ουσιαστικά όλο τον τομέα των μεταφορών επικεντρώνοντας το ενδιαφέρον του στις εμπορευματικές μεταφορές, τις υποδομές και τη βιώσιμη αστική κινητικότητα αντικείμενα που καλύπτουν το σημαντικότερο ποσοστό των πόρων που θα διαθέσει το ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στον τομέα αυτό.

Συνάφεια με το Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών 2015-2025

Οι βασικοί στόχοι που θέτει το ΣΠΕΜ για τις μεταφορές είναι οι εξής.

- Ολοκλήρωση του κορμού του σιδηροδρομικού δικτύου της χώρας.
- Ολοκλήρωση προαστιακού σιδηροδρομικού δικτύου Αττικής
- Εξασφάλιση διαλειτουργικότητας με προτεραιότητα στο βασικό σιδηροδρομικό δίκτυο
- Ενίσχυση της διατροπικότητας με έμφαση στις εμπορευματικές μεταφορές
- Ενίσχυση οργανωτικών δράσεων με στόχο την ενίσχυση της σιδηροδρομικής ασφάλειας
- Εκσυγχρονισμός και συντήρηση των υποδομών του σιδηροδρομικού δικτύου.
- Ολοκλήρωση βασικών οδικών αξόνων του ΒΟΔ και ΑΟΔ.
- Αναβάθμιση των διασυννοριακών συνδέσεων.
- Αναβάθμιση υλοποίηση παρακάμψεων πόλεων και περιφερειακών οδών
- Ανάπτυξη εφαρμογών ευφύων συστημάτων μεταφορών
- Βελτίωση της οδικής ασφάλειας
- Ολοκλήρωση έργων υποδομής σε λιμάνια, ανάπτυξη κομβικών λιμανιών στο Αιγαίο και αναβάθμιση λιμένων με μεγάλη ζήτηση.
- Υλοποίηση υποδομών κρουαζιέρας στα λιμάνια.
- Ασφάλεια ναυσιπλοΐας.
- Ανάπτυξη αεροδρομίων διεθνούς σημασίας
- Ανάπτυξη δικτύου ελικοδρομίων και συστήματος υδροπλάνων
- Υλοποίηση δράσεων εκσυγχρονισμού του συστήματος Εναέριας Κυκλοφορίας.
- Επεκτάσεις Μετρό και Τραμ σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη.
- Ενίσχυση των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς
- Προώθηση των καθαρών αστικών λεωφορείων και των ευφύων τεχνολογιών στα Μ.Μ.Μ.
- Ενίσχυση των Κέντρων συνδυασμένων εμπορευματικών μεταφορών
- Αναβάθμιση της οδικής ασφάλειας όσον αφορά στην τεχνολογία και την υποδομή.

Αξιολογώντας τα αποτελέσματα βαθμολόγησης της συνάφειας μεταξύ ειδικών στόχων του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στον τομέα των μεταφορών με τους στόχους του ΣΠΕΜ, προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

1. **Δεν παρατηρούνται και πάλι αρνητικές συσχετίσεις:** Συνεπώς, κανένας ειδικός στόχος του τομέα μεταφορών του ΕΠ δεν παρεμποδίζει την προώθηση των στόχων του ΣΠΕΜ.
2. **Υπάρχει πολύ μεγάλη συνάφεια ανάμεσα στους στόχους του ΣΠΕΜ και σε αυτούς του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ:** το ΣΠΕΜ καλύπτει ουσιαστικά ένα ευρύ φάσμα από στόχους και αντίστοιχες δράσεις που αφορούν στον τομέα των Μεταφορών. Το Ε.Π φαίνεται πως με τις δράσεις του με επιτυχία καλύπτει σε μικρό ή μεγαλύτερο βαθμό όλους τους βασικούς στόχους του ΣΠΕΜ.

Συνάφεια με το Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο

Οι βασικές κατευθύνσεις που ορίζει το Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο για τις επενδύσεις που πρέπει τα Κράτη Μέλη να κάνουν στον τομέα των μεταφορών είναι οι εξής:

- Επενδύσεις για προσβάσιμες μεταφορές σε όλους τους πολίτες, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία, συμβάλλοντας έτσι σε ένα περιβάλλον χωρίς εμπόδια για τα άτομα με αναπηρίες και τους ηλικιωμένους.
- Επενδύσεις για τη δημιουργία ευρωπαϊκών διαδρόμων μεταφορών, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης για τον εκσυγχρονισμό των τελωνείων.
- Επενδύσεις στην περιφερειακή συνδετικότητα στο πλήρες διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών (ΔΕΔ-Μ) και στο κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ εξασφαλίζουν ότι οι αστικές και αγροτικές περιοχές επωφελούνται από τις ευκαιρίες που δημιουργούνται μέσω των μεγάλων δικτύων.
- Επενδύσεις που δίνουν έμφαση στις βιώσιμες μορφές μεταφορών και στη βιώσιμη αστική κινητικότητα, καθώς και σε τομείς που προσφέρουν την μεγαλύτερη ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη βελτίωσης της ποιότητας, της προσβασιμότητας και της αξιοπιστίας των υπηρεσιών μεταφοράς για την προώθηση των δημόσιων μεταφορών.
- Επενδύσεις που συμβάλουν στην ανάπτυξη βιώσιμων ευρωπαϊκών δικτύων εμπορευματικών μεταφορών.

Αξιολογώντας τα αποτελέσματα βαθμολόγησης της συνάφειας μεταξύ ειδικών στόχων του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στον τομέα των μεταφορών και των κατευθύνσεων που θέτει το ΚΣΠ, προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

1. **Δεν παρατηρούνται και πάλι αρνητικές συσχετίσεις:** Συνεπώς, κανένας ειδικός στόχος του τομέα μεταφορών του ΕΠ δεν αντικρούεται με τις κατευθύνσεις που όρισε το ΚΣΠ.
2. **Υπάρχει πολύ μεγάλη συνάφεια ανάμεσα στις κατευθύνσεις του ΚΣΠ και στους στόχους του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ:** Το Ε.Π φαίνεται πως με τις δράσεις του ακολουθεί πλήρως τις κατευθύνσεις που έχει δώσει το ΚΣΠ για επενδύσεις που θα ολοκληρώσουν και θα ενισχύσουν τους Διευρωπαϊκούς Άξονες, θα ενισχύσουν την προσβασιμότητα σε αστικές περιοχές για κάθε πολίτη ενώ συγχρόνως θα ενισχύσουν τη βιώσιμη αστική κινητικότητα.

Πίνακας 13. Εξωτερική Συνοχή ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ – Λευκής Βίβλου για τις Μεταφορές.

Στόχοι Ευρωπαϊκής Πολιτικής – Λευκή Βίβλος												
Βαθμός συνάφειας/αλληλοσυσχετισμού		Μείωση στο ήμισυ της χρήσης αυτοκινήτων, που κινούνται με «συμβατικά καύσιμα»	Αναβάθμιση καυσίμων στις αερομεταφορές και στα πλοία.	Διαμόρφωση αποτελεσματικών και οικολογικών εμπορευματικών διαδρόμων	Ολοκλήρωση Ευρωπαϊκού σιδηροδρομικού δικτύου υψηλής ταχύτητας	Σύνδεση Αερολιμένων, λιμένων και σιδηροδρομικών σταθμών.	Εκσυγχρονισμός της υποδομής όλων των μεταφορικών συστημάτων	Καθιέρωση πλαισίου για ένα ευρωπαϊκό σύστημα πληροφοριών, διαχείρισης και πληρωμών για τις πολυτροπικές μεταφορές	Ασφάλεια υποδομών και προσώπων σε όλους τους τρόπους μεταφοράς	Πλήρης εφαρμογή των αρχών «ο χρήστης πληρώνει» και «ο ρυπαίνων πληρώνει»	Ολοκλήρωση ενός λειτουργικού πανευρωπαϊκού πολυτροπικού «κεντρικού δικτύου» ΔΕΔ-Μ	Βαθμός συνάφειας
Ειδικοί Στόχοι ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στον τομέα των μεταφορών		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Ειδικός Στόχος 1 Συμβολή στην ολοκλήρωση του βασικού Διευρωπαϊκού (core TEN-T) σιδηροδρομικού άξονα ΠΑΘΕ/Π.	(7a)	0	0	2	3	2	2	0	0	0	3	12
Ειδικός Στόχος 2 Ενίσχυση της προσπελασιμότητας περιοχών της χώρας, με υλοποίηση σημαντικών τμημάτων του ΔΟΔ.	(7a)	0	0	1	0	2	2	0	2	0	3	10
Ειδικός Στόχος 3 Βελτίωση των επιπέδων οδικής ασφάλειας του αναλυτικού ΔΟΔ και εφαρμογή συναφών δράσεων πρόληψης και αντιμετώπισης των τροχαίων ατυχημάτων.	(7a)	0	0	1	0	0	0	0	3	0	2	6
Ειδικός Στόχος 4 Ενίσχυση κινητικότητας με σύνδεση δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων ΔΕΔ-Μ και ενίσχυση της συνδεσιμότητας δυσπρόσιτων ορεινών / παραμεθόριων / απομακρυσμένων νησιωτικών περιοχών για την αντιμετώπιση κοινωνικών / αναπτυξιακών προβλημάτων.	(7b)	0	0	1	0	2	2	0	1	0	2	8

Ειδικός Στόχος 5 Ενίσχυση των συνδυασμένων εμπορευματικών μεταφορών με διασύνδεση του βασικού σιδηροδρομικού ΔΕΔ-Μ με λιμάνια του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ και γειτονικούς αναπτυξιακούς πόλους.	(7c)	0	0	3	0	3	1	0	0	0	3	10
Ειδικός Στόχος 6 Ενίσχυση των συνδυασμένων μεταφορών (επιβατικών και εμπορευματικών) με την επέκταση / αναβάθμιση του Προαστιακού Σιδηρόδρομου Αττικής.	(7c)	0	0	3	0	2	2	0	1	0	0	8
Ειδικός Στόχος 7 Εκσυγχρονισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών εμπορευματικών μεταφορών λιμένων του βασικού ΔΕΔ-Μ στο διάδρομο Αδριατικής – Ιονίου.	(7a)	0	0	2	0	2	1	0	0	0	3	8
Ειδικός Στόχος 8 Ενίσχυση της ασφάλειας των θαλάσσιων επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών και της αποτελεσματικότητας της έρευνας και διάσωσης στη θάλασσα.	(7a)	0	0	2	0	2	1	0	3	0	0	8
Ειδικός Στόχος 9 Βελτίωση της συνδεσιμότητας και του επιπέδου εξυπηρέτησης αεροσκαφών και επιβατών σε περιφερειακά νησιωτικά αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ.	(7c)	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	3
Ειδικός Στόχος 10 Βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στο σιδηροδρομικό ΔΕΔ-Μ με ταυτόχρονη εξοικονόμηση ενέργειας.	(7d)	0	0	2	2	0	1	0	0	0	3	8
Ειδικός Στόχος 11 Βελτίωση της ασφάλειας αεροναυτιλίας και εγκαταστάσεων σε περιφερειακά νησιωτικά αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ και βελτίωση της ασφάλειας αεροναυτιλίας	(7c)	0	0	0	0	1	2	0	3	0	0	6

Ειδικός Στόχος 12 Προώθηση των καθαρών αστικών και προαστιακών μεταφορών (Μετρό και Προαστιακός) στη μητροπολιτική περιοχή της Θεσσαλονίκης.	(4e)	0	0	0	0	0	2	0	0	2	0	4
Ειδικός Στόχος 13 Προώθηση των καθαρών αστικών μεταφορών (Μετρό) στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας.	(4e)	0	0	0	0	0	2	0	0	2		4
Ειδικός Στόχος 14 Προαγωγή της βιώσιμης αστικής κινητικότητας για μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των αστικών μεταφορών στο περιβάλλον στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας.	(4e)	0	0	0	0	0	2	0	0	2		4
Βαθμός συνάφειας		0	0	17	5	16	21	0	13	6	21	

Πίνακας 14. Εξωτερική Συνοχή. ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ - ΕΣΠΑ 2014-2020. Τομέας Μεταφορών.

Στόχοι ΕΣΠΑ 2014-2020													
Βαθμός συνάφειας/αλληλοσυσχετισμού -2: Πολύ αρνητικός -1: Αρνητικός 0: Ουδέτερος 1: Θετικός 2: Πολύ θετικός		Προώθηση της ολοκλήρωσης του βασικού (core) σιδηροδρομικού ΔΕΔ-Μ	Υλοποίηση εστιασμένων παρεμβάσεων σε λιμάνια του ΔΕΔ-Μ	Υλοποίηση εστιασμένων παρεμβάσεων σε αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ σε νησιωτικές περιφέρειες της χώρας	Προώθηση των συνδυασμένων μεταφορών (επιβατών και εμπορευμάτων) και εκσυγχρονισμός εμπορευματοκιβωτίων μεταφορών,	Ενίσχυση της συνδεσιμότητας όλων των μέσων του ΔΕΔ-Μ με την υλοποίηση ή/και αναβάθμιση οδικών συνδέσεων του βασικού και	Βελτίωση της συνδεσιμότητας όλων των περιφερειών της χώρας και ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας με την υλοποίηση ή/και αναβάθμιση των δευτερευουσών και	Ενίσχυση της συνδεσιμότητας δυσπρόσιτων/νησιωτικών περιοχών (οδικές συνδέσεις με λιμάνια, αεροδρόμια εκτός ΔΕΔ-Μ)	Βελτίωση των επιπέδων οδικής ασφάλειας και την αντίστοιχη μείωση των τροχαίων ατυχημάτων με εστιασμένες βραχυπρόθεσμες	Βελτίωση του επιπέδου της ασφάλειας ναυσιπλοΐας	Βελτίωση της ασφάλειας αεροναυτιλίας	Ανάπτυξη και επέκταση βιώσιμων και οικολογικών αστικών μεταφορών	Βαθμός συνάφειας
Ειδικοί Στόχοι ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στον τομέα των μεταφορών		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Ειδικός Στόχος 1 Συμβολή στην ολοκλήρωση του βασικού Διευρωπαϊκού (core TEN-T) σιδηροδρομικού άξονα ΠΑΘΕ/Π.	(7a)	3	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0	6
Ειδικός Στόχος 2 Ενίσχυση της προσπελασιμότητας περιοχών της χώρας, με υλοποίηση σημαντικών τμημάτων του ΔΟΔ.	(7a)	0	0	0	1	3	2	0	2	0	0	0	8
Ειδικός Στόχος 3 Βελτίωση των επιπέδων οδικής ασφάλειας του αναλυτικού ΔΟΔ και εφαρμογή συναφών δράσεων πρόληψης και αντιμετώπισης των τροχαίων ατυχημάτων.	(7a)	0	0	0	2	2	2	0	3	0	0	0	9
Ειδικός Στόχος 4 Ενίσχυση κινητικότητας με σύνδεση δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων ΔΕΔ-Μ και ενίσχυση της συνδεσιμότητας δυσπρόσιτων ορεινών / παραμεθόριων / απομακρυσμένων νησιωτικών περιοχών για την αντιμετώπιση κοινωνικών / αναπτυξιακών προβλημάτων.	(7b)	0	0	0	1	1	1	3	1	0	0	0	7

Ειδικός Στόχος 5 Ενίσχυση των συνδυασμένων εμπορευματικών μεταφορών με διασύνδεση του βασικού σιδηροδρομικού ΔΕΔ-Μ με λιμάνια του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ και γειτονικούς αναπτυξιακούς πόλους.	(7c)	2	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	5
Ειδικός Στόχος 6 Ενίσχυση των συνδυασμένων μεταφορών (επιβατικών και εμπορευματικών) με την επέκταση / αναβάθμιση του Προαστιακού Σιδηρόδρομου Αττικής.	(7c)	0	0	0	3	0	1	0	0	0	0	3	7
Ειδικός Στόχος 7 Εκσυγχρονισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών εμπορευματικών μεταφορών λιμένων του βασικού ΔΕΔ-Μ στο διάδρομο Αδριατικής – Ιονίου.	(7a)	0	2	0	2	3	0	0	0	0	0	0	7
Ειδικός Στόχος 8 Ενίσχυση της ασφάλειας των θαλάσσιων επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών και της αποτελεσματικότητας της έρευνας και διάσωσης στη θάλασσα.	(7a)	0	0	0	1	0	0	0	0	3	0	0	4
Ειδικός Στόχος 9 Βελτίωση της συνδεσιμότητας και του επιπέδου εξυπηρέτησης αεροσκαφών και επιβατών σε περιφερειακά νησιωτικά αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ.	(7c)	0	0	2	0	0	0	0	0	0	3	0	5
Ειδικός Στόχος 10 Βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στο σιδηροδρομικό ΔΕΔ-Μ με ταυτόχρονη εξοικονόμηση ενέργειας.	(7d)	3	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0	6
Ειδικός Στόχος 11 Βελτίωση της ασφάλειας αεροναυτιλίας και εγκαταστάσεων σε περιφερειακά νησιωτικά αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ και βελτίωση της ασφάλειας αεροναυτιλίας	(7c)	0	0	1	0	0	0	0	0	0	3	0	4
Ειδικός Στόχος 12 Προώθηση των καθαρών αστικών και προαστιακών μεταφορών (Μετρό και Προαστιακός) στη	(4e)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3

μητροπολιτική περιοχή της Θεσσαλονίκης.													
Ειδικός Στόχος 13 Προώθηση των καθαρών αστικών μεταφορών (Μετρό) στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας.	(4e)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3
Ειδικός Στόχος 14 Προαγωγή της βιώσιμης αστικής κινητικότητας για μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των αστικών μεταφορών στο περιβάλλον στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας.	(4e)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3
Βαθμός συνάφειας		8	2	3	15	9	10	3	6	3	6	12	

Πίνακας 15. Εξωτερική Συνοχή. ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ – Position Paper. Τομέας Μεταφορών.

Προτεραιότητες του "Position Paper"										
Βαθμός συνάφειας/αλληλοσυσχετισμού		Διασυνδεσιμότητα λιμένων με το σιδηροδρομικό δίκτυο	Βελτίωση Οδικής και σιδηροδρομικής σύνδεσης με τις άλλες χώρες	Ολοκλήρωση των Διευρωπαϊκών Αξόνων	Εξωτερικές θαλάσσιες και αέριες συνδέσεις ειδικά μεταξύ μικρών λιμένων και αεροδρομίων με τα νησιά της χώρας	Εκσυγχρονισμός των διασυνοριακών σταθμών	Επενδύσεις σε τέρμιναλ κρουαζιέρας	Επενδύσεις σε μαρίνες για γιότ και κρουαζιερόπλοια.	Ενίσχυση των βιώσιμων μεταφορικών συστημάτων στα μεγάλα αστικά κέντρα.	Βαθμός συνάφειας
Ειδικοί Στόχοι ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στον τομέα των μεταφορών		1	2	3	4	5	6	7	8	
Ειδικός Στόχος 1 Συμβολή στην ολοκλήρωση του βασικού Διευρωπαϊκού (core TEN-T) σιδηροδρομικού άξονα ΠΑΘΕ/Π.	(7a)	1	3	3	0	0	0	0	0	7
Ειδικός Στόχος 2 Ενίσχυση της προσπελασιμότητας περιοχών της χώρας, με υλοποίηση σημαντικών τμημάτων του ΔΟΔ.	(7a)	0	3	3	0	0	0	0	0	6
Ειδικός Στόχος 3 Βελτίωση των επιπέδων οδικής ασφάλειας του αναλυτικού ΔΟΔ και εφαρμογή συναφών δράσεων πρόληψης και αντιμετώπισης των τροχαίων ατυχημάτων.	(7a)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ειδικός Στόχος 4 Ενίσχυση κινητικότητας με σύνδεση δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων ΔΕΔ-Μ και ενίσχυση της συνδεσιμότητας δυσπρόσιτων ορεινών / παραμεθόριων / απομακρυσμένων νησιωτικών περιοχών για την αντιμετώπιση κοινωνικών / αναπτυξιακών προβλημάτων.	(7b)	1	0	2	3	0	0	0	0	6
Ειδικός Στόχος 5 Ενίσχυση των συνδυασμένων εμπορευματικών μεταφορών με διασύνδεση του βασικού σιδηροδρομικού ΔΕΔ-Μ με λιμάνια του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ και γειτονικούς αναπτυξιακούς πόλους.	(7c)	3	0	2	1	0	0	0	0	6

Ειδικός Στόχος 6 Ενίσχυση των συνδυασμένων μεταφορών (επιβατικών και εμπορευματικών) με την επέκταση / αναβάθμιση του Προαστιακού Σιδηρόδρομου Αττικής.	(7c)	0	0	0	2	0	0	0	2	4
Ειδικός Στόχος 7 Εκσυγχρονισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών εμπορευματικών μεταφορών λιμένων του βασικού ΔΕΔ-Μ στο διάδρομο Αδριατικής – Ιονίου.	(7a)	3	2	2	0	0	1	0	0	8
Ειδικός Στόχος 8 Ενίσχυση της ασφάλειας των θαλάσσιων επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών και της αποτελεσματικότητας της έρευνας και διάσωσης στη θάλασσα.	(7a)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ειδικός Στόχος 9 Βελτίωση της συνδεσιμότητας και του επιπέδου εξυπηρέτησης αεροσκαφών και επιβατών σε περιφερειακά νησιωτικά αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ.	(7c)	0	0	0	3	0	0	0	0	3
Ειδικός Στόχος 10 Βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στο σιδηροδρομικό ΔΕΔ-Μ με ταυτόχρονη εξοικονόμηση ενέργειας.	(7d)	0	2	1	1	0	0	0	0	4
Ειδικός Στόχος 11 Βελτίωση της ασφάλειας αεροναυτιλίας και εγκαταστάσεων σε περιφερειακά νησιωτικά αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ και βελτίωση της ασφάλειας αεροναυτιλίας.	(7c)	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Ειδικός Στόχος 12 Πρώθηση των καθαρών αστικών και προαστιακών μεταφορών (Μετρό και Προαστιακός) στη μητροπολιτική περιοχή της Θεσσαλονίκης.	(4e)	0	0	0	0	0	0	0	3	3
Ειδικός Στόχος 13 Πρώθηση των καθαρών αστικών μεταφορών (Μετρό) στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας.	(4e)	0	0	0	0	0	0	0	3	3
Ειδικός Στόχος 14 Προαγωγή της βιώσιμης αστικής κινητικότητας για μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των αστικών μεταφορών στο περιβάλλον στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας.	(4e)	0	0	0	0	0	0	0	3	3
Βαθμός συνάφειας		8	10	13	11	0	1	0	11	

Πίνακας 16. Εξωτερική Συνοχή ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ – ΕΠΜ. Τομέας Μεταφορών

Στόχοι για το περιβάλλον του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων					
Βαθμός συνάφειας/αλληλοσυσχετισμού -2: Πολύ αρνητικός -1: Αρνητικός 0: Ουδέτερος 1: Θετικός 2: Πολύ θετικός		Ανάπτυξη ανταγωνιστικών και υψηλής ποιότητας υπηρεσιών εμπορευματικών μεταφορών.	Πρωίθηση της βιώσιμης κινητικότητας, μέσω της ανάπτυξης φιλικών προς το περιβάλλον συστημάτων μεταφορών (προαστιακών, υπόγειος, τραμ).	Ανάπτυξη του εθνικού συστήματος μεταφορών και προώθηση της συνδυασμένης μεταφοράς.	Βαθμός συνάφειας
Ειδικοί Στόχοι ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στον τομέα των Μεταφορών		1	2	3	
Ειδικός Στόχος 1 Συμβολή στην ολοκλήρωση του βασικού Διευρωπαϊκού (core TEN-T) σιδηροδρομικού άξονα ΠΑΘΕ/Π.	(7a)	1	0	2	3
Ειδικός Στόχος 2 Ενίσχυση της προσπελασιμότητας περιοχών της χώρας, με υλοποίηση σημαντικών τμημάτων του ΔΟΔ.	(7a)	1	0	2	3
Ειδικός Στόχος 3 Βελτίωση των επιπέδων οδικής ασφάλειας του αναλυτικού ΔΟΔ και εφαρμογή συναφών δράσεων πρόληψης και αντιμετώπισης των τροχαίων ατυχημάτων.	(7a)	1	0	2	3
Ειδικός Στόχος 4 Ενίσχυση κινητικότητας με σύνδεση δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων ΔΕΔ-Μ και ενίσχυση της συνδεσιμότητας δυσπρόσιτων ορεινών / παραμεθόριων / απομακρυσμένων νησιωτικών περιοχών για την αντιμετώπιση κοινωνικών / αναπτυξιακών προβλημάτων.	(7b)	1	0	1	2
Ειδικός Στόχος 5 Ενίσχυση των συνδυασμένων εμπορευματικών μεταφορών με διασύνδεση του βασικού σιδηροδρομικού ΔΕΔ-Μ με λιμάνια του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ και γειτονικούς αναπτυξιακούς πόλους.	(7c)	3	0	3	6
Ειδικός Στόχος 6 Ενίσχυση των συνδυασμένων μεταφορών (επιβατικών και εμπορευματικών) με την επέκταση /	(7c)	3	2	1	6

αναβάθμιση του Προαστιακού Σιδηρόδρομου Αττικής.					
Ειδικός Στόχος 7 Εκσυγχρονισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών εμπορευματικών μεταφορών λιμένων του βασικού ΔΕΔ-Μ στο διάδρομο Αδριατικής – Ιονίου.	(7a)	3	0	2	5
Ειδικός Στόχος 8 Ενίσχυση της ασφάλειας των θαλάσσιων επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών και της αποτελεσματικότητας της έρευνας και διάσωσης στη θάλασσα.	(7a)	2	0	2	4
Ειδικός Στόχος 9 Βελτίωση της συνδεσιμότητας και του επιπέδου εξυπηρέτησης αεροσκαφών και επιβατών σε περιφερειακά νησιωτικά αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ.	(7c)	0	0	0	0
Ειδικός Στόχος 10 Βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στο σιδηροδρομικό ΔΕΔ-Μ με ταυτόχρονη εξοικονόμηση ενέργειας.	(7d)	0	0	1	1
Ειδικός Στόχος 11 Βελτίωση της ασφάλειας αεροναυτιλίας και εγκαταστάσεων σε περιφερειακά νησιωτικά αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ και βελτίωση της ασφάλειας αεροναυτιλίας	(7c)	0	0	3	3
Ειδικός Στόχος 12 Πρωώθηση των καθαρών αστικών και προαστιακών μεταφορών (Μετρό και Προαστιακός) στη μητροπολιτική περιοχή της Θεσσαλονίκης.	(4e)	0	3	0	3
Ειδικός Στόχος 13 Πρωώθηση των καθαρών αστικών μεταφορών (Μετρό) στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας.	(4e)	0	3	0	3
Ειδικός Στόχος 14 Προαγωγή της βιώσιμης αστικής κινητικότητας για μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των αστικών μεταφορών στο περιβάλλον στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας.	(4e)	0	3	0	3
Βαθμός συνάφειας		15	11	19	

Πίνακας 17. Εξωτερική Συνοχή ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ – Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων. Τομέας Μεταφορών.

Προτεραιότητες του "ΣΠΕΜ"																										
Βαθμός συνάφειας/αλληλοσυσχετισμού -2: Πολύ αρνητικός -1: Αρνητικός 0: Ουδέτερος 1: Θετικός 2: Πολύ θετικός		Ειδικοί Στόχοι ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στον τομέα των μεταφορών	Ολοκλήρωση του κορμού του σιδηροδρομικού δικτύου της χώρας.	Ολοκλήρωση προστασιακού σιδηροδρομικού δικτύου Αττικής	Εξασφάλιση διαλειτουργικότητας με προτεραιότητα στο βασικό σιδηροδρομικό δίκτυο	Ενίσχυση της διατροπικότητας με έμφαση στις εμπορευματικές μεταφορές	Ενίσχυση οργανωτικών δράσεων με στόχο την ενίσχυση της σιδηροδρομικής ασφάλειας	Εκσυγχρονισμός και συντήρηση των υποδομών του σιδηροδρομικού δικτύου.	Ολοκλήρωση βασικών οδικών αξόνων του ΒΟΔ και ΑΟΔ.	Αναβάθμιση των διασυνοριακών συνδέσεων.	Αναβάθμιση υλοποίηση παρακάμπσεων πόλεων και περιφερειακών οδών	Ανάπτυξη εφαρμογών ευφύων συστημάτων μεταφορών	Δράσεις Βελτίωσης οδικής ασφάλειας	Ολοκλήρωση έργων υποδομής σε λιμάνια, ανάπτυξη κομβικών λιμανιών στο Αιγαίο και αναβάθμιση λιμένων με μεγάλη ζήτηση.	Υλοποίηση υποδομών κρουαζιέρας στα λιμάνια.	Ασφάλεια ναυσιπλοΐας.	Ανάπτυξη αεροδρομίων διεθνούς σημασίας	Ανάπτυξη δικτύου ελικοδρομίων και συστήματος υδροπλάνων	Υλοποίηση δράσεων εκσυγχρονισμού του συστήματος Εναέριας Κυκλοφορίας.	Επεκτάσεις Μετρό και Τραμ σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη.	Ενίσχυση των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς	Προώθηση των καθαρών αστικών λεωφορείων και των ευφύων τεχνολογιών στα Μ.Μ.Μ.	Ενίσχυση των Κέντρων συνδυασμένων εμπορευματοικών μεταφορών	Δράσεις αναβάθμισης της οδικής ασφάλειας όσον αφορά στην τεχνολογία και την υποδομή.	Ολοκλήρωση του κορμού του σιδηροδρομικού δικτύου της χώρας.	Βαθμός συνάφειας
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
Ειδικός Στόχος 1 Συμβολή στην ολοκλήρωση του βασικού Διευρωπαϊκού (core TEN-T) σιδηροδρομικού άξονα ΠΑΘΕ/Π.	(7a)		3	0	1	2	1	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	13
Ειδικός Στόχος 2 Ενίσχυση της προσπελασιμότητας περιοχών της χώρας, με υλοποίηση σημαντικών τμημάτων του ΔΟΔ.	(7a)		0	0	0	1	0	0	2	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	6
Ειδικός Στόχος 3 Βελτίωση των επιπέδων οδικής ασφάλειας του αναλυτικού ΔΟΔ και εφαρμογή συναφών	(7a)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	6

δράσεων πρόληψης και αντιμετώπισης των τροχαίων ατυχημάτων.																									
Ειδικός Στόχος 4 Ενίσχυση κινητικότητας με σύνδεση δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων ΔΕΔ-Μ και ενίσχυση της συνδεσιμότητας δυσπρόσιτων ορεινών / παραμεθόριων / απομακρυσμένων νησιωτικών περιοχών για την αντιμετώπιση κοινωνικών / αναπτυξιακών προβλημάτων.	(7b)	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Ειδικός Στόχος 5 Ενίσχυση των συνδυασμένων εμπορευματικών μεταφορών με διασύνδεση του βασικού σιδηροδρομικού ΔΕΔ-Μ με λιμάνια του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ και γειτονικούς αναπτυξιακούς πόλους.	(7c)	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	7
Ειδικός Στόχος 6 Ενίσχυση των συνδυασμένων μεταφορών (επιβατικών και εμπορευματικών) με την επέκταση / αναβάθμιση του Προαστιακού Σιδηρόδρομου Αττικής.	(7c)	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	7
Ειδικός Στόχος 7 Εκσυγχρονισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών εμπορευματικών μεταφορών λιμένων του	(7a)	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	6

βασικού ΔΕΔ-Μ στο διάδρομο Αδριατικής – Ιονίου.																									
Ειδικός Στόχος 8 Ενίσχυση της ασφάλειας των θαλάσσιων επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών και της αποτελεσματικότητας της έρευνας και διάσωσης στη θάλασσα.	(7a)	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
Ειδικός Στόχος 9 Βελτίωση της συνδεσιμότητας και του επιπέδου εξυπηρέτησης αεροσκαφών και επιβατών σε περιφερειακά νησιωτικά αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ.	(7c)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	3	0	0	0	0	0	0	7
Ειδικός Στόχος 10 Βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στο σιδηροδρομικό ΔΕΔ-Μ με ταυτόχρονη εξοικονόμηση ενέργειας.	(7d)	3	2	3	1	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	3	18
Ειδικός Στόχος 11 Βελτίωση της ασφάλειας αεροναυτιλίας και εγκαταστάσεων σε περιφερειακά νησιωτικά αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ και βελτίωση της ασφάλειας αεροναυτιλίας.	(7c)	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	2	0	0	0	0	0	0	8
Ειδικός Στόχος 12 Πρωώθηση των καθαρών αστικών και προαστιακών μεταφορών (Μετρό και Προαστιακός) στη μητροπολιτική περιοχή της	(4e)	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	1	0	0	0	8

Θεσσαλονίκης.																								
Ειδικός Στόχος 13 Προώθηση των καθαρών αστικών μεταφορών (Μετρό) στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας.	(4e)	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	3	0	0	0	12
Ειδικός Στόχος 14 Προαγωγή της βιώσιμης αστικής κινητικότητας για μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των αστικών μεταφορών στο περιβάλλον στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας.	(4e)	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	3	0	0	0	11
Βαθμός συνάφειας		6	11	4	11	3	4	2	2	1	0	6	5	2	1	4	3	5	9	11	7	5	4	10

Πίνακας 18. Εξωτερική Συνοχή ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ – Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο. Τομέας Μεταφορών

Κατευθύνσεις Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου												
Βαθμός συνάφειας/αλληλοσυσχετισμού -2: Πολύ αρνητικός -1: Αρνητικός 0: Ουδέτερος 1: Θετικός 2: Πολύ θετικός		Επενδύσεις για προσβάσιμες μεταφορές σε όλους τους πολίτες, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία, συμβάλλοντας έτσι σε ένα περιβάλλον χωρίς εμπόδια για τα άτομα με αναπηρίες και τους ηλικιωμένους.	Επενδύσεις για τη δημιουργία ευρωπαϊκών διαδρόμων μεταφορών, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης για τον εκσυγχρονισμό των τελωνείων.	Επενδύσεις στην περιφερειακή συνδετικότητα στο πλήρες διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών (ΔΕΔ-Μ) και στο κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ εξασφαλίζουν ότι οι αστικές και αγροτικές περιοχές επωφελούνται από τις ευκαιρίες που δημιουργούνται μέσω των μεγάλων δικτύων.	Επενδύσεις που δίνουν έμφαση στις βιώσιμες μορφές μεταφορών και στη βιώσιμη αστική κινητικότητα, καθώς και σε τομείς που προσφέρουν την μεγαλύτερη ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη βελτίωσης της ποιότητας, της προσβασιμότητας και της αξιοπιστίας των υπηρεσιών μεταφοράς για την προώθηση των δημόσιων μεταφορών.	Επενδύσεις που συμβάλουν στην ανάπτυξη βιώσιμων ευρωπαϊκών δικτύων εμπορευματικών μεταφορών	Βαθμός συνάφειας					
Ειδικοί Στόχοι ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στον τομέα των μεταφορών								1	2	3	4	5
Ειδικός Στόχος 1 Συμβολή στην ολοκλήρωση του βασικού Διευρωπαϊκού (core TEN-T) σιδηροδρομικού άξονα ΠΑΘΕ/Π.	(7a)							1	3	2	0	2
Ειδικός Στόχος 2 Ενίσχυση της προσπελασιμότητας περιοχών της χώρας, με υλοποίηση σημαντικών τμημάτων του ΔΟΔ.	(7a)	0	3	3	0	1	7					
Ειδικός Στόχος 3 Βελτίωση των επιπέδων οδικής ασφάλειας του αναλυτικού ΔΟΔ και εφαρμογή συναφών δράσεων πρόληψης και αντιμετώπισης των τροχαίων ατυχημάτων.	(7a)	1	2	1	0	1	5					
Ειδικός Στόχος 4 Ενίσχυση κινητικότητας με σύνδεση δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων ΔΕΔ-Μ και ενίσχυση της συνδεσιμότητας δυσπρόσιτων ορεινών /	(7b)	3	2	3	0	0	8					

παραμεθόριων / απομακρυσμένων νησιωτικών περιοχών για την αντιμετώπιση κοινωνικών / αναπτυξιακών προβλημάτων.							
Ειδικός Στόχος 5 Ενίσχυση των συνδυασμένων εμπορευματικών μεταφορών με διασύνδεση του βασικού σιδηροδρομικού ΔΕΔ-Μ με λιμάνια του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ και γειτονικούς αναπτυξιακούς πόλους.	(7c)	0	2	1	0	3	6
Ειδικός Στόχος 6 Ενίσχυση των συνδυασμένων μεταφορών (επιβατικών και εμπορευματικών) με την επέκταση / αναβάθμιση του Προαστιακού Σιδηρόδρομου Αττικής.	(7c)	2	1	1	2	2	8
Ειδικός Στόχος 7 Εκσυγχρονισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών εμπορευματικών μεταφορών λιμένων του βασικού ΔΕΔ-Μ στο διάδρομο Αδριατικής – Ιονίου.	(7a)	0	2	1	0	3	6
Ειδικός Στόχος 8 Ενίσχυση της ασφάλειας των θαλάσσιων επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών και της αποτελεσματικότητας της έρευνας και διάσωσης στη θάλασσα.	(7a)	0	1	0	0	2	3
Ειδικός Στόχος 9 Βελτίωση της συνδεσιμότητας και του επιπέδου εξυπηρέτησης αεροσκαφών και επιβατών σε περιφερειακά νησιωτικά αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ.	(7c)	3	2	2	0	0	7
Ειδικός Στόχος 10 Βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στο σιδηροδρομικό ΔΕΔ-Μ με ταυτόχρονη εξοικονόμηση ενέργειας.	(7d)	1	2	2	0	2	7

Ειδικός Στόχος 11 Βελτίωση της ασφάλειας αεροναυτιλίας και εγκαταστάσεων σε περιφερειακά νησιωτικά αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ και βελτίωση της ασφάλειας αεροναυτιλίας.	(7c)	2	0	0	0	0	2
Ειδικός Στόχος 12 Προώθηση των καθαρών αστικών και προαστιακών μεταφορών (Μετρό και Προαστιακός) στη μητροπολιτική περιοχή της Θεσσαλονίκης.	(4e)	2	0	0	3	0	5
Ειδικός Στόχος 13 Προώθηση των καθαρών αστικών μεταφορών (Μετρό) στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας.	(4e)	2	0	0	3	0	5
Ειδικός Στόχος 14 Προαγωγή της βιώσιμης αστικής κινητικότητας για μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των αστικών μεταφορών στο περιβάλλον στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας.	(4e)	2	0	0	3	0	5
Βαθμός συνάφειας		19	20	16	11	16	

1.2.3.2 Εξωτερική συνοχή στόχων: Τομέας Περιβάλλοντος

Η αξιολόγηση της εξωτερικής συνοχής του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ αφορά στις σχέσεις συνέπειας και συνέργειας του προγράμματος με το ΕΣΠΑ 2014-2020 και τα άλλα επιχειρησιακά του προγράμματα, το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ) όσο και με τα λοιπά μέσα που προέρχονται από υπερκείμενες εθνικές και κοινοτικές πολιτικές. Οι σχέσεις αυτές αποκτούν ιδιαίτερη σημασία κατά τη νέα προγραμματική περίοδο λόγω του πολυταμειακού χαρακτήρα των προγραμμάτων της.

Ειδικότερα, επανεξετάζεται η αλληλεξάρτηση και η αλληλεπίδραση μεταξύ των στόχων και των προτεραιοτήτων του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ και των κοινοτικών και εθνικών προτεραιοτήτων, όπως αυτές εκτίθενται στα αντίστοιχα κείμενα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των εθνικών και τομεακών στρατηγικών, ως ενδεικτικό στοιχείο των πιθανών συνεργιών του ΕΠ με τις μακροχρόνιες πολιτικές της ΕΕ, τις εθνικές πολιτικές και τον δημοσιονομικό προγραμματισμό.

- Το **Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο** του Κανονισμού 1303/2013 με τις στρατηγικές κατευθυντήριες αρχές προγραμματισμού και τον τομεακό και χωρικό συντονισμό των παρεμβάσεων της Ένωσης. Στο Πλαίσιο αυτό υιοθετούνται έντεκα Θεματικοί Στόχοι, η επιδίωξη των οποίων διαπερνά όλα τα επόμενα προγραμματικά κείμενα.
- Το **Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων**, που συντάχθηκε στο πλαίσιο της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και σε συμφωνία με το Πρόγραμμα Οικονομικής Στήριξης, στο οποίο περιγράφονται οι προσπάθειες εφαρμογής του νέου μοντέλου ανάπτυξης.
- Το έγγραφο «**Θέσεις των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την ανάπτυξη της συμφωνίας εταιρικής σχέσης και των προγραμμάτων στην Ελλάδα για την περίοδο 2014-2020**», αποκαλούμενο για συντομία “**Position Paper**”, στο οποίο εντοπίζονται οι ειδικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η χώρα και παρουσιάζονται οι προκαταρκτικές θέσεις της Επιτροπής για τις κύριες προτεραιότητες χρηματοδότησης στην Ελλάδα, σε σχέση με τις δημόσιες δαπάνες για την ενίσχυση της ανάπτυξης.
- Το **νέο ΕΣΠΑ**, δηλαδή το **Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης 2014-2020** που εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 23/5/2014 και αποτελεί το πλέον πρόσφατο από τα κείμενα στρατηγικής, έχοντας λάβει υπόψη του το Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο, το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, τις Ειδικές Συστάσεις του Συμβουλίου για τη χώρα, καθώς και με τους στόχους της Στρατηγικής “Ευρώπη 2020”.
- Το **7^ο Πρόγραμμα Δράσης της Ευρώπης για το Περιβάλλον**, το οποίο σχεδιάστηκε για να απαντήσει στις νέες περιβαλλοντικές προκλήσεις, καθοδηγώντας τη συνολική ευρωπαϊκή πολιτική για το περιβάλλον μέχρι το 2020 και επιχειρώντας παράλληλα να δώσει μια πιο μακροπρόθεσμη κατεύθυνση, καθορίζοντας ένα όραμα για το 2050.

Για την αξιολόγηση της εξωτερικής συνοχής του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ, δηλαδή για τον εντοπισμό και την βαθμολόγηση των σχέσεων συνέπειας και συνέργειας του επιχειρησιακού προγράμματος με τα υπερκείμενα επίπεδα προγραμματισμού στην Ελλάδα και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως αυτά παρουσιάστηκαν παραπάνω, αντιπαραβάλλονται οι ειδικοί στόχοι του ΕΠ με τους στόχους ή τις προτεραιότητες που συμπυκνώνουν τις κατευθύνσεις των υπερκείμενων επιπέδων.

Ξεκινώντας με την αντιπαραβολή και βαθμολόγηση της συνοχής του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ με τους στόχους του ΕΣΠΑ 2014-2020 στον τομέα περιβάλλοντος και αειφόρου ανάπτυξης, προκύπτει ο ακόλουθος πίνακας συνάφειας.

Πίνακας 19. Εξωτερική Συνοχή ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ – ΕΣΠΑ 2014-2020. Τομέας Περιβάλλοντος.

		Στόχοι ΕΣΠΑ 2014-2020 στον τομέα περιβάλλοντος και αειφόρου ανάπτυξης															
Βαθμός συνάφειας/αλληλοσυσχετισμού -2: Πολύ αρνητικός -1: Αρνητικός 0: Ουδέτερος 1: Θετικός 2: Πολύ θετικός		Εξοικονόμηση ενέργειας και βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης	Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας	Βιώσιμη αστική κινητικότητα	Οριζόντιες και λυσιπείες δράσεις	Εθνική στρατηγική για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	Μετριασμός και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, ενίσχυση ανθεκτικότητας δομημένου & φυσικού περιβάλλοντος	Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων και καταστροφών από φυσικές ή απρόβλεπτες αιτίες	Διαχείριση δικτύου Natura 2000, πράσινες υποδομές	Προσαρμογή της γεωργίας στην κλιματική αλλαγή	Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση στην πρόληψη & διαχείριση κινδύνου	Ολοκληρωμένη διαχείριση στερεών αποβλήτων	Ολοκληρωμένη διαχείριση υδάτινων πόρων	Διαχείριση φυσικού περιβάλλοντος	Μείωση ατμοσφαιρικής ρύπανσης και θορύβου	Ειδικά χωροταξικά πλαίσια για θαλάσσιο-παράκτιο χώρο και ορυκτούς πόρους	Βαθμός συνάφειας
Ειδικοί Στόχοι ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στον τομέα περιβάλλοντος και αειφόρου ανάπτυξης (ΑΠ 10, 11, 12, 13 & 14)		4.1	4.2	4.3	4.4	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	6.3	6.4	6.5	
Εξοικονόμηση ενέργειας στον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα	ΕΣ 15	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Πρωώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας και Επισκεψιμότητας σε Υποβαθμισμένες Περιοχές	ΕΣ 16	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	4
Διεύρυνση της χρήσης της τηλεθέρμανσης	ΕΣ 17	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές	ΕΣ 18	0	0	0	0	2	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0	6
Πρόληψη, διαχείριση και αποκατάσταση καταστροφών από πλημμύρες	ΕΣ 19	0	0	0	0	1	1	2	0	1	1	0	0	0	0	0	6
Βελτίωση και διασφάλιση του πλαισίου ορθολογικής και αειφόρου διαχείρισης των υδατικών πόρων της Χώρας	ΕΣ20 & ΕΣ23	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	4
Βελτίωση του πλαισίου διατήρησης, διαχείρισης και αποκατάστασης των οικοσυστημάτων της βιοποικιλότητας	ΕΣ21 & ΕΣ24	0	0	0	0	1	1	0	2	0	0	0	0	2	0	0	6
Βελτίωση του πλαισίου διαχείρισης και αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος.	ΕΣ22 & ΕΣ25	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	2	8
Πρόληψη παραγωγής αποβλήτων, προετοιμασία προς επαναχρησιμοποίηση, χωριστή συλλογή και ανακύκλωση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της κομποστοποίησης	ΕΣ 26	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	3
Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων, με βάση τους επικαιροποιημένους ΠΕΣΔΑ	ΕΣ 27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2

		Στόχοι ΕΣΠΑ 2014-2020 στον τομέα περιβάλλοντος και αειφόρου ανάπτυξης															
Βαθμός συνάφειας/αλληλοσυσχετισμού -2: Πολύ αρνητικός -1: Αρνητικός 0: Ουδέτερος 1: Θετικός 2: Πολύ θετικός		Εξοικονόμηση ενέργειας και βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης	Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας	Βιώσιμη αστική κινητικότητα	Οριζόντιες και λυπές δράσεις	Εθνική στρατηγική για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	Μετριασμός και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, ενίσχυση ανθεκτικότητας δομημένου & φυσικού περιβάλλοντος	Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων και καταστροφών από φυσικές ή απρόβλεπτες αιτίες	Διαχείριση δικτύου Natura 2000, πράσινες υποδομές	Προσαρμογή της γεωργίας στην κλιματική αλλαγή	Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση στην πρόληψη & διαχείριση κινδύνου	Ολοκληρωμένη διαχείριση στερεών αποβλήτων	Ολοκληρωμένη διαχείριση υδάτινων πόρων	Διαχείριση φυσικού περιβάλλοντος	Μείωση ατμοσφαιρικής ρύπανσης και θορύβου	Ειδικά χωροταξικά πλαίσια για θαλάσσιο-παράκτιο χώρο και ορυκτούς πόρους	Βαθμός συνάφειας
Ειδικοί Στόχοι ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στον τομέα περιβάλλοντος και αειφόρου ανάπτυξης (ΑΠ 10, 11, 12, 13 & 14)		4.1	4.2	4.3	4.4	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	6.3	6.4	6.5	
Βελτίωση της διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων και της περιβαλλοντικής αποκατάστασης Ρυπασμένων Χώρων από Βιομηχανικά - Επικίνδυνα Απόβλητα	ΕΣ 28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Βελτίωση της συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων κατά κατηγορία Οικισμών με βάση τις κατευθύνσεις της Οδηγίας για την επεξεργασία αστικών λυμάτων (91/271/ΕΟΚ).	ΕΣ 29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Προστασία και Διαχείριση των Υδατικών Πόρων.	ΕΣ 30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2
Βελτίωση της Ποιότητας και της Επάρκειας των Υδατικών Πόρων	ΕΣ 31	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	3
Ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των λειτουργιών των οικοσυστημάτων	ΕΣ 32	0	0	0	0	0	1	1	2	0	0	0	0	2	0	0	6
Πρωώθηση της αστικής αναζωογόνησης με ολοκληρωμένες αστικές παρεμβάσεις emblematicού χαρακτήρα	ΕΣ 33	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	4
Βαθμός συνάφειας		3	3	5	2	6	6	4	4	4	2	4	5	4	5	2	

Αξιολογώντας τα αποτελέσματα βαθμολόγησης της συνάφειας μεταξύ ειδικών στόχων του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στον τομέα του περιβάλλοντος με τους στόχους του νέου ΕΣΠΑ στον ίδιο τομέα, προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

1. **Δεν παρατηρούνται αρνητικές συσχετίσεις:** Το εύρημα αυτό είναι ενθαρρυντικό, διότι σημαίνει ότι κανένας ειδικός στόχος του τομέα περιβάλλοντος του ΕΠ δεν αντιστρατεύεται και δεν παρεμποδίζει οποιονδήποτε στόχο του ΕΣΠΑ για το περιβάλλον.
2. **Οι θετικές συσχετίσεις σχηματίζουν μια εικόνα ολοκληρωμένης αντιμετώπισης:** Όλοι οι στόχοι του ΕΠ συμβάλλουν θετικά στο ΕΣΠΑ, χωρίς κανένας να μένει αμέτοχος. Η μεγάλη πλειονότητα των ειδικών στόχων του ΕΠ εισφέρουν στην προώθηση δύο, τριών ή και τεσσάρων στόχων του ΕΣΠΑ. Ταυτόχρονα, υπάρχουν ειδικοί στόχοι του ΕΠ, κυρίως αυτοί που συνδέονται με τη διαχείριση αποβλήτων και υδάτων, των οποίων η διατύπωση και το περιεχόμενο είναι προσηλωμένο μόνο στις απολύτως συναφείς προτεραιότητες του ΕΣΠΑ. Δεδομένης της καθυστέρησης που χαρακτηρίζει τις ελληνικές εξελίξεις στους δύο αυτούς τομείς και των επειγουσών αναγκών που η καθυστέρηση αυτή δημιουργήσε, η στενή αυτή προσήλωση αξιολογείται ως επωφελής.

Συνεχίζοντας την αξιολόγηση της εξωτερικής συνοχής του ΕΠ, αντιπαραβάλλονται οι ειδικοί του στόχοι με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων και ειδικότερα με τους στόχους του ΕΠΜ για το περιβάλλον. Η βαθμολόγηση της συνάφειας μεταξύ των δύο προγραμμάτων παρουσιάζεται στον επόμενο πίνακα.

Πίνακας 20. Εξωτερική Συνοχή ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ – ΕΠΜ. Τομέας Περιβάλλοντος.

		Στόχοι για το περιβάλλον του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων			Βαθμός συνάφειας
Βαθμός συνάφειας/αλληλοσυσχετισμού -2: Πολύ αρνητικός -1: Αρνητικός 0: Ουδέτερος 1: Θετικός 2: Πολύ θετικός		Συμμετοχή ΑΠΕ στο ενεργειακό ισοζύγιο κατά 20%	Μείωση κατανάλωσης ενέργειας κατά 15% μέσω βελτιώσεων στην ενεργειακή αποδοτικότητα	Μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά 4%	
Ειδικοί Στόχοι ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στον τομέα περιβάλλοντος και αειφόρου ανάπτυξης (ΑΠ 10, 11, 12 & 13)		1	2	3	
Εξοικονόμηση ενέργειας στον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα	ΕΣ 15	0	2	1	3
Πρώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας και Επισκεψιμότητας σε Υποβαθμισμένες Περιοχές	ΕΣ 16	0	0	0	0
Διεύρυνση της χρήσης της τηλεθέρμανσης	ΕΣ 17	1	1	1	3
Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές	ΕΣ 18	0	0	1	1
Πρόληψη, διαχείριση και αποκατάσταση καταστροφών από πλημμύρες	ΕΣ 19	0	0	0	0
Βελτίωση και διασφάλιση του πλαισίου ορθολογικής και αειφόρου διαχείρισης των υδατικών πόρων της Χώρας	ΕΣ20 & ΕΣ23	0	0	0	0
Βελτίωση του πλαισίου διατήρησης, διαχείρισης και αποκατάστασης των οικοσυστημάτων της βιοποικιλότητας	ΕΣ21 & ΕΣ24	0	0	0	0
Βελτίωση του πλαισίου διαχείρισης και αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος.	ΕΣ22 & ΕΣ25	0	1	0	1
Πρόληψη παραγωγής αποβλήτων, προετοιμασία προς επαναχρησιμοποίηση, χωριστή συλλογή και ανακύκλωση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της κομποστοποίησης	ΕΣ 26	0	1	0	1
Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων, με βάση τους επικαιροποιημένους ΠΕΣΔΑ	ΕΣ 27	0	0	0	0
Βελτίωση της διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων και της περιβαλλοντικής αποκατάστασης Ρυπασμένων Χώρων από Βιομηχανικά - Επικίνδυνα Απόβλητα	ΕΣ 28	0	0	0	0
Βελτίωση της συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων κατά κατηγορία Οικισμών με βάση τις κατευθύνσεις της Οδηγίας για την επεξεργασία αστικών λυμάτων (91/271/ΕΟΚ).	ΕΣ 29	0	0	0	0
Προστασία και Διαχείριση των Υδατικών Πόρων.	ΕΣ 30	0	0	0	0
Βελτίωση της Ποιότητας και της Επάρκειας των Υδατικών Πόρων	ΕΣ 31	0	0	0	0
Ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των λειτουργιών των οικοσυστημάτων	ΕΣ 32	0	0	0	0
Πρώθηση της αστικής αναζωογόνησης με ολοκληρωμένες αστικές παρεμβάσεις εμβληματικού χαρακτήρα	ΕΣ 33	0	1	1	2
Βαθμός συνάφειας		1	6	4	

Αξιολογώντας τα αποτελέσματα βαθμολόγησης της συνάφειας μεταξύ ειδικών στόχων του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στον τομέα του περιβάλλοντος με τους στόχους του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων στον ίδιο τομέα, προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

3. **Δεν παρατηρούνται και πάλι αρνητικές συσχετίσεις:** Συνεπώς, κανένας ειδικός στόχος του τομέα περιβάλλοντος του ΕΠ δεν παρεμποδίζει την προώθηση των στόχων του ΕΠΜ.
4. **Οι θετικές συσχετίσεις σχηματίζουν μια αποσπασματική εικόνα συνάφειας:** Από τους δεκαέξι ειδικούς στόχους του ΕΠ, οι δέκα διάκινται ουδέτερα ως προς τους στόχους του ΕΠΜ. Από τους υπόλοιπους έξι, οι τέσσερις περιορίζονται σε μικρούς συνολικούς βαθμούς συνάφειας (1-2) και μόνο δύο συσχετίζονται σημαντικά με τους στόχους του ΕΠΜ. Η αποσπασματικότητα αυτή είναι αναμενόμενη, διότι οι στόχοι του ΕΠΜ περιορίζονται στενά στην προώθηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ενεργειακής αποτελεσματικότητας και μείωσης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Αντίθετα, οι στόχοι του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ επιδιώκουν ένα πολύ ευρύτερο φάσμα αποτελεσμάτων ως προς το φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον. Η ασυμμετρία αυτή αποτυπώνεται ανάγλυφα στην περιορισμένη ένταση συνάφειας, η οποία είναι εντοπισμένη μόνο στον κοινό τόπο των δυο προγραμμάτων.

Το επόμενο βήμα αξιολόγησης της εξωτερικής συνοχής του ΕΠ, αφορά στη αντιπαραβολή του με το “Position Paper”, δηλαδή τις θέσεις των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την ανάπτυξη της συμφωνίας εταιρικής σχέσης και των προγραμμάτων στην Ελλάδα για την περίοδο 2014-2020. Η βαθμολόγηση της συνάφειας μεταξύ των ειδικών στόχων του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ και των εννέα προτεραιοτήτων που έχουν τεθεί στο Position Paper σχετικά με το περιβάλλον, παρουσιάζεται στον επόμενο πίνακα.

Πίνακας 21. Εξωτερική Συνοχή ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ – Position Paper. Τομέας Περιβάλλοντος.

Βαθμός συνάφειας/αλληλοσυσχετισμού -2: Πολύ αρνητικός -1: Αρνητικός 0: Ουδέτερος 1: Θετικός 2: Πολύ θετικός		Προτεραιότητες του "Position Paper"									Βαθμός συνάφειας
		Σύγχρονα συστήματα διαχείρισης αποβλήτων και λυμάτων	Βελτίωση διαχείρισης φυσικών πόρων και προστασία του περιβάλλοντος	Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και μετριασμός της	Ενεργειακά αποδοτική οικονομία με χαμηλές εκπομπές άνθρακα και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας	Προστασία βιοποικιλότητας και εδάφους, πρόωθηση υπηρεσιών οικοσυστήματος, περιλαμβανομένων περιοχών Natura 2000 και πράσινες υποδομές	Βελτίωση αστικού περιβάλλοντος, ανάπτυξη εγκαταλελειμμένων εδαφών, αμειωμένη ρύπανση	Προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος	Στήριξη της ενεργειακής επάρκειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε δημόσιες υποδομές και στις κατοικίες και στον τομέα της γεωργίας	Πρόωθηση επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, εξασφάλιση της αντοχής σε καταστροφές και ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης καταστροφών	
Ειδικοί Στόχοι ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στον τομέα περιβάλλοντος και αειφόρου ανάπτυξης (ΑΠ 10, 11, 12 & 13)		1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Εξοικονόμηση ενέργειας στον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα	ΕΣ 15	0	0	1	1	0	0	0	2	0	4
Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας και Επισκεψιμότητας σε Υποβαθμισμένες Περιοχές	ΕΣ 16	0	0	1	1	0	2	0	0	0	4
Διεύρυνση της χρήσης της τηλεθέρμανσης	ΕΣ 17	0	1	0	1	0	0	0	1	0	3
Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές	ΕΣ 18	0	0	2	0	0	0	0	0	1	3
Πρόληψη, διαχείριση και αποκατάσταση καταστροφών από πλημμύρες	ΕΣ 19	0	0	2	0	0	0	0	0	2	4
Βελτίωση και διασφάλιση του πλαισίου ορθολογικής και αειφόρου διαχείρισης των υδατικών πόρων της Χώρας	ΕΣ20 & ΕΣ23	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Βελτίωση του πλαισίου διατήρησης, διαχείρισης και αποκατάστασης των οικοσυστημάτων της βιοποικιλότητας	ΕΣ21 & ΕΣ24	0	1	1	0	2	0	1	0	0	5
Βελτίωση του πλαισίου διαχείρισης και αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος.	ΕΣ22 & ΕΣ25	0	1	1	0	0	2	0	0	0	4
Πρόληψη παραγωγής αποβλήτων, προετοιμασία προς επαναχρησιμοποίηση, χωριστή συλλογή και ανακύκλωση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της κομποστοποίησης	ΕΣ 26	1	1	0	0	0	0	0	0	0	2
Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων, με βάση τους επικαιροποιημένους ΠΕΣΔΑ	ΕΣ 27	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Βελτίωση της διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων και της περιβαλλοντικής αποκατάστασης Ρυπασμένων Χώρων από Βιομηχανικά - Επικίνδυνα Απόβλητα	ΕΣ 28	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Βελτίωση της συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων κατά κατηγορία Οικισμών με βάση τις κατευθύνσεις της Οδηγίας για την επεξεργασία αστικών λυμάτων (91/271/ΕΟΚ).	ΕΣ 29	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Προστασία και Διαχείριση των Υδατικών Πόρων.	ΕΣ 30	0	1	0	0	1	0	0	0	0	2
Βελτίωση της Ποιότητας και της Επάρκειας των Υδατικών Πόρων	ΕΣ 31	0	1	0	1	0	0	0	0	0	2
Ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των λειτουργιών των οικοσυστημάτων	ΕΣ 32	0	1	1	0	2	0	1	0	0	5
Προώθηση της αστικής αναζωογόνησης με ολοκληρωμένες αστικές παρεμβάσεις εμβληματικού χαρακτήρα	ΕΣ 33	0	0	0	1	0	2	0	0	0	3
Βαθμός συνάφειας		7	7	10	5	5	6	2	3	3	

Η βαθμολόγηση συνάφειας μεταξύ ειδικών στόχων του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στον τομέα του περιβάλλοντος με τους περιβαλλοντικούς στόχους του Position Paper, οδηγεί στα εξής συμπεράσματα:

3. **Δεν παρατηρούνται και πάλι αρνητικές συσχετίσεις:** Συνεπώς, κανένας ειδικός στόχος του τομέα περιβάλλοντος του ΕΠ δεν παρεμποδίζει την προώθηση των στόχων του Position Paper.
4. **Οι θετικές συσχετίσεις σχηματίζουν μια εικόνα ολοκληρωμένης αντιμετώπισης:** Κανένας από τους δεκαέξι ειδικούς στόχους του ΕΠ δεν μένει ουδέτερος σε σχέση με τις προτεραιότητες του Position Paper. Η εικόνα συνάφειας που σχηματίζεται έχει αναλογίες με την εικόνα συνάφειας μεταξύ ΕΥ ΥΜΕΠΕΡΑΑ και νέου ΕΣΠΑ. Αρκετοί στόχοι εισφέρουν με μικρή ένταση σε αρκετές από τις προτεραιότητες του Position Paper, ενώ άλλοι στόχοι, με χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτούς για τα απόβλητα και τα ύδατα, είναι εστιασμένοι μόνο στις απολύτως συναφείς προτεραιότητες του Position Paper.

Συνεχίζοντας την αξιολόγηση της εξωτερικής συνοχής του ΕΠ, αντιπαραβάλλονται οι ειδικοί του στόχοι με το 7^ο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον. Η βαθμολόγηση της συνάφειας μεταξύ των δύο προγραμμάτων παρουσιάζεται στον επόμενο πίνακα.

Πίνακας 22. Εξωτερική Συνοχή ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ – 7^ο ΠΔΠ. Τομέας Περιβάλλοντος.

		Στόχοι προτεραιότητας του 7ου Προγράμματος Δράσης για το Περιβάλλον									
Βαθμός συνάφειας/αλληλοσυσχετισμού -2: Πολύ αρνητικός -1: Αρνητικός 0: Ουδέτερος 1: Θετικός 2: Πολύ θετικός		Προστασία, διατήρηση και ενίσχυση του φυσικού κεφαλαίου	Πράσινη και ανταγωνιστική οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και αποδοτικής χρήσης των πόρων	Προστασία πολιτών από περιβαλλοντικές πιέσεις και κινδύνους για την υγεία και την ευημερία	Μεγιστοποίηση των οφελών της περιβαλλοντικής νομοθεσίας μέσω βελτίωσης της εφαρμογής	Βελτίωση γνώσεων και τεκμηρίωσης για την περιβαλλοντική πολιτική	Διασφάλιση επενδύσεων στην περιβαλλοντική και κλιματική πολιτική, αντιμετώπιση περιβαλλοντικού εξωτερικού κόστους	Βελτίωση της ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής διάστασης και της συνοχής των πολιτικών	Ενίσχυση της αειφορίας των πόλεων της Ένωσης	Αύξηση της αποτελεσματικότητας στην αντιμετώπιση διεθνών περιβαλλοντικών και κλιματικών προκλήσεων	Βαθμός συνάφειας
	Ειδικοί Στόχοι ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στον τομέα περιβάλλοντος και αειφόρου ανάπτυξης (ΑΠ 10, 11, 12 & 13)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Εξοικονόμηση ενέργειας στον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα	ΕΣ 15	0	1	0	0	0	1	0	1	0	3
Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας και Επισκεψιμότητας σε Υποβαθμισμένες Περιοχές	ΕΣ 16	0	1	0	0	0	0	0	2	0	3
Διεύρυνση της χρήσης της τηλεθέρμανσης	ΕΣ 17	0	1	0	0	0	1	0	1	0	3
Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές	ΕΣ 18	1	0	0	0	0	0	0	0	1	2
Πρόληψη, διαχείριση και αποκατάσταση καταστροφών από πλημμύρες	ΕΣ 19	1	0	2	0	0	0	0	0	0	3
Βελτίωση και διασφάλιση του πλαισίου ορθολογικής και αειφόρου διαχείρισης των υδατικών πόρων της Χώρας	ΕΣ20 & ΕΣ23	1	0	0	0	0	0	1	0	0	2
Βελτίωση του πλαισίου διατήρησης, διαχείρισης και αποκατάστασης των οικοσυστημάτων της βιοποικιλότητας	ΕΣ21 & ΕΣ24	2	0	0	1	1	0	1	0	0	5
Βελτίωση του πλαισίου διαχείρισης και αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος.	ΕΣ22 & ΕΣ25	0	1	0	1	1	0	1	2	0	6
Πρόληψη παραγωγής αποβλήτων, προετοιμασία προς επαναχρησιμοποίηση, χωριστή συλλογή και ανακύκλωση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της κομποστοποίησης	ΕΣ 26	0	1	0	0	0	1	0	0	0	2
Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων, με βάση τους επικαιροποιημένους ΠΕΣΔΑ	ΕΣ 27	0	1	0	0	0	1	0	0	0	2
Βελτίωση της διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων και της περιβαλλοντικής αποκατάστασης Ρυπασμένων Χώρων από Βιομηχανικά - Επικίνδυνα Απόβλητα	ΕΣ 28	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2
Βελτίωση της συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων κατά κατηγορία Οικισμών με βάση τις κατευθύνσεις της Οδηγίας για την επεξεργασία αστικών λυμάτων (91/271/ΕΟΚ).	ΕΣ 29	0	1	0	0	0	1	0	0	0	2
Προστασία και Διαχείριση των Υδατικών Πόρων.	ΕΣ 30	1	0	0	0	0	1	0	0	0	2
Βελτίωση της Ποιότητας και της Επάρκειας των Υδατικών Πόρων	ΕΣ 31	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των λειτουργιών των οικοσυστημάτων	ΕΣ 32	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Προώθηση της αστικής αναζωογόνησης με ολοκληρωμένες αστικές παρεμβάσεις εμβληματικού χαρακτήρα	ΕΣ 33	0	1	0	0	0	0	1	2	0	4
Βαθμός συνάφειας	8	9	3	2	2	6	4	8	1		

Η βαθμολόγηση συνάφειας μεταξύ ειδικών στόχων του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στον τομέα του περιβάλλοντος και 7^{ου} Προγράμματος Δράσης για το Περιβάλλον, οδηγεί στα εξής συμπεράσματα:

1. **Δεν παρατηρούνται και πάλι αρνητικές συσχετίσεις:** Συνεπώς, κανένας ειδικός στόχος του τομέα περιβάλλοντος του ΕΠ δεν έρχεται σε αντίθεση με τις κατευθύνσεις του 7^{ου} Προγράμματος Δράσης για το Περιβάλλον.
2. **Οι θετικές συσχετίσεις σχηματίζουν μια εικόνα ολοκληρωμένης σύνδεσης:** Παρότι το 7^ο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον αφορά σε όλη την έκταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στα Κράτη-Μέλη της οποίας έχουν διαμορφωθεί ανομοιογενείς βαθμοί προόδου ως προς το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη, η συσχέτισή με το εθνικό μας ΕΠ για το περιβάλλον προκύπτει αρκετά ικανοποιητική. Οι περισσότεροι στόχοι του ΕΠ εισφέρουν σε 2 ή 3 προτεραιότητες του ΠΔΠ ενώ κανένας δεν μένει αμέτοχος.

Οι αθροιστικοί βαθμοί συνάφειας που υπολογίστηκαν στους τέσσερις παραπάνω πίνακες για κάθε ειδικό στόχο του ΕΠ, μπορούν να καταστούν συγκρίσιμοι εάν σταθμιστούν στην κλίμακα -2 ... 2, με διαίρεση του καθενός εξ αυτών με το πλήθος των στηλών που έχουν μη-μηδενική βαθμολογία και στρογγυλοποίηση στον κοντινότερο ακέραιο αριθμό. Με τον τρόπο αυτό προκύπτει ο επόμενος πίνακας εποπτείας της εξωτερικής συνάφειας του ΕΠ με τα τέσσερα κείμενα αναφοράς.

Πίνακας 23. Εποπτική Παρουσίαση Εξωτερικής Συνοχής ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ. Τομέας Περιβάλλοντος.

		Κείμενο αναφοράς				
Βαθμός συνάφειας/αλληλοσυσχετισμού -2: Πολύ αρνητικός -1: Αρνητικός 0: Ουδέτερος 1: Θετικός 2: Πολύ θετικός		Νέο ΕΣΠΑ	Position paper	Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων	7ο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον	Βαθμός συνάφειας
Ειδικοί Στόχοι ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στον τομέα περιβάλλοντος και αειφόρου ανάπτυξης (ΑΠ 10, 11, 12 & 13)						
Εξοικονόμηση ενέργειας στον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα	ΕΣ 15	2	1	2	1	6
Πρώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας και Επισκεψιμότητας σε Υποβαθμισμένες Περιοχές	ΕΣ 16	2	1	0	2	5
Διεύρυνση της χρήσης της τηλεθέρμανσης	ΕΣ 17	1	1	1	1	4
Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές	ΕΣ 18	2	2	1	1	6
Πρόληψη, διαχείριση και αποκατάσταση καταστροφών από πλημμύρες	ΕΣ 19	1	2	0	2	5
Βελτίωση και διασφάλιση του πλαισίου ορθολογικής και αειφόρου διαχείρισης των υδατικών πόρων της Χώρας	ΕΣ20 & ΕΣ23	1	1	0	1	3
Βελτίωση του πλαισίου διατήρησης, διαχείρισης και αποκατάστασης των οικοσυστημάτων της βιοποικιλότητας	ΕΣ21 & ΕΣ24	2	1	0	1	4
Βελτίωση του πλαισίου διαχείρισης και αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος.	ΕΣ22 & ΕΣ25	1	1	1	1	4
Πρόληψη παραγωγής αποβλήτων, προετοιμασία προς επαναχρησιμοποίηση, χωριστή συλλογή και ανακύκλωση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της κομποστοποίησης	ΕΣ 26	1	1	1	1	4
Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων, με βάση τους επικαιροποιημένους ΠΕΣΔΑ	ΕΣ 27	2	2	0	1	5
Βελτίωση της διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων και της περιβαλλοντικής αποκατάστασης Ρυπασμένων Χώρων από Βιομηχανικά - Επικίνδυνα Απόβλητα	ΕΣ 28	1	2	0	1	4
Βελτίωση της συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων κατά κατηγορία Οικισμών με βάση τις κατευθύνσεις της Οδηγίας για την επεξεργασία αστικών λυμάτων (91/271/ΕΟΚ).	ΕΣ 29	1	2	0	1	3
Προστασία και Διαχείριση των Υδατικών Πόρων.	ΕΣ 30	2	1	0	1	4
Βελτίωση της Ποιότητας και της Επάρκειας των Υδατικών Πόρων	ΕΣ 31	1	1	0	1	3
Ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των λειτουργιών των οικοσυστημάτων	ΕΣ 32	2	1	0	1	4
Πρώθηση της αστικής αναζωογόνησης με ολοκληρωμένες αστικές παρεμβάσεις εμβληματικού χαρακτήρα	ΕΣ 33	2	2	1	1	6
Αθροιστικός βαθμός συνάφειας		24	22	7	18	

Στο παραπάνω εποπτικό πίνακα αποτυπώνεται η σύνθεση των διαπιστώσεων που προέκυψαν από τις τέσσερις επιμέρους αξιολογήσεις. Συγκεκριμένα:

- Η συνάφεια του τομέα περιβάλλοντος του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ με τα τρία από τα τέσσερα κείμενα αναφοράς είναι υψηλή. Όλοι οι ειδικοί στόχοι του ΕΠ συμβάλλουν στους στόχους του νέου ΕΣΠΑ, του Position Paper και του 7^{ου} Προγράμματος Δράσης για το Περιβάλλον ενώ στο Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων συμβάλλουν σε περιορισμένη έκταση λόγω του έντονου ενεργειακού χαρακτήρα των περιβαλλοντικών στόχων του ΕΠΜ.

2. Μεταξύ των τριών κειμένων αναφοράς, η υψηλότερη σταθμισμένη συνάφεια του ΕΠ παρατηρείται με το νέο ΕΣΠΑ: και οι δεκαέξι ειδικοί στόχοι του ΕΠ συσχετίζονται με τις προτεραιότητες του ΕΣΠΑ. Η συνάφεια έχει αυξηθεί μετά τις τελευταίες τροποποιήσεις του προγραμματικού κειμένου, που οδήγησε σε αναλυτικότερη σύνδεση της στοχοθέτησης του ΕΠ με το εγκεκριμένο νέο ΕΣΠΑ.
3. Η συνοχή του ΕΠ με την περιβαλλοντική στόχευση του Position Paper είναι ιδιαίτερα ικανοποιητική: και οι δεκαέξι ειδικοί στόχοι του ΕΠ στο τομέα του περιβάλλοντος συσχετίζονται με τις περιβαλλοντικές προτεραιότητες του Position Paper, εκ των οποίων οι επτά συνδέονται στενά ενώ οι άλλοι εννέα απλώς θετικά.
4. Τέλος, η συνάφεια του ΕΠ με το 7^ο ΠΔΠ είναι επίσης ικανοποιητική, όπως ήταν αναμενόμενο, λόγω του κοινού προσανατολισμού.

Συνεχίζοντας την εξέταση της εξωτερικής συνοχής του σκέλους περιβάλλοντος του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ, σειρά έχει η αξιολόγηση της συνάφειας με τις πολιτικές που ασκούνται στους τομείς επιρροής. Οι πολιτικές αυτές αποτυπώνονται στα κείμενα αναφοράς που προαναφέρθηκαν· πρόκειται συγκεκριμένα για τις ακόλουθες:

- Πολιτική του **ΕΣΠΑ 2014-2020**, η οποία αποτυπώνεται πιο αντιπροσωπευτικά στη διατύπωση της κεντρικής του επιδίωξης, ότι «ο αναπτυξιακός σχεδιασμός για την Ελλάδα του 2020 αποβλέπει στην αναγέννηση της ελληνικής οικονομίας με ανάταξη και αναβάθμιση του παραγωγικού και κοινωνικού ιστού της χώρας και τη δημιουργία και διατήρηση βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, έχοντας ως αιχμή την εξωστρεφή, καινοτόμο και ανταγωνιστική επιχειρηματικότητα και γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της αρχές της αειφόρου ανάπτυξης».
- Πολιτική του **Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων**, το οποίο εστιάζεται στις προσπάθειες εφαρμογής του νέου μοντέλου ανάπτυξης, αποσκοπώντας ειδικότερα αφενός στην αντιμετώπιση των δυσχερειών που αντιμετωπίζει η Ελλάδα στον τομέα της στατιστικής, της δημοσιονομικής διαχείρισης, της δημόσιας διοίκησης και στις αγορές εργασίας και προϊόντων, αφετέρου σε άλλες μεταρρυθμίσεις αφορούν ουσιαστικά σε όλες τις πτυχές της οικονομικής δραστηριότητας.
- Πολιτική του **Position Paper**, σύμφωνα με την οποία η Ελλάδα θα πρέπει να εστιάσει την προσπάθειά της σε μεταρρυθμίσεις που ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα, δίνουν ώθηση στους δυνητικούς τομείς υψηλής ανάπτυξης και στη δημιουργία βιώσιμων θέσεων απασχόλησης και αποτελούν μοχλό για επένδυση ιδιωτικών πόρων, επικεντρώνοντας τις μελλοντικές δαπάνες της ΕΕ σε τομείς προτεραιότητας, ώστε να εξασφαλιστούν όσο το δυνατόν περισσότερα και πιο βιώσιμα αποτελέσματα.
- Πολιτική της **Στρατηγικής Ευρώπη 2020** για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, η οποία στοχεύει στην ανάπτυξη μιας οικονομίας βασιζόμενης στη γνώση και την

καινοτομία, πιο πράσινης, πιο ανταγωνιστικής και αποδοτικότερης στη χρήση πόρων, καθώς και στην άρση των αποκλεισμών, με υψηλή απασχόληση, επιτυγχάνοντας κοινωνική και εδαφική συνοχή.

- Πολιτική **Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου**, το οποίο αποσκοπεί να υποστηρίξει τον προγραμματισμό προώθησης της στρατηγικής της Ένωσης για μια έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, λαμβάνοντας υπόψη τις βασικές χωρικές προκλήσεις για διάφορες κατηγορίες περιοχών.
- Πολιτική του **7^{ου} Προγράμματος Δράσης για το Περιβάλλον**, η οποία θεματικά εστιάζεται στο φυσικό κεφάλαιο, στην πράσινη και ανταγωνιστική οικονομία και στη μείωση των περιβαλλοντικών πιέσεων, ενώ οργανωτικά αποσκοπεί στη βελτίωση των αποτελεσμάτων από τις νομοθετικές και χρηματοδοτικές προσπάθειες, επιδιώκοντας παράλληλα να ανταποκριθεί τόσο σε τοπικές όσο και σε διεθνείς περιβαλλοντικές προκλήσεις μείζονος σημασίας.

Η εξέταση της συνάφειας του τομέα περιβάλλοντος του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ με τις παραπάνω πολιτικές, διεξάγεται αξιολογώντας τέσσερις ιδιότητες: τη συνάφεια στόχων, τη συνάφεια αποτελεσμάτων, τη συνεισφορά του ΕΠ στην πολιτική και την επιρροή της πολιτικής στο ΕΠ. Η αξιολόγηση αυτή παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 24. Συνάφεια – Συνεισφορά – Επιρροή ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ με κείμενα πολιτικής. Τομέας Περιβάλλοντος.

Συνάφεια στόχων ΕΠΥΜΕΠΕΡΑΑ	Συνάφεια αποτελεσμάτων ΕΠΥΜΕΠΕΡΑΑ	Συνεισφορά του ΕΠΥΜΕΠΕΡΑΑ στην πολιτική	Επιρροή στο ΕΠΥΜΕΠΕΡΑΑ από την πολιτική
Βαθμονόμηση			
3	2	1	0
Ισχυρή (βέλτιστη - επαρκής)	Μέτρια (αποδεκτά - επαρκής)	Ασθενής (ανεπαρκής)	Μηδενική (καμία συνάφεια)
Πολιτική του ΕΣΠΑ 2014-2020			
2	3	3	3
Πολιτική του ΕΠΜ			
1	1	1	2
Πολιτική του Position Paper			
2	3	2	3
Πολιτική του Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου			
2	2	1	3
Πολιτική της Στρατηγικής Ευρώπη 2020			
2	2	1	3
Πολιτική του 7^{ου} Προγράμματος Δράσης για το Περιβάλλον			
3	3	2	3

Η αξιολόγηση συνάφειας μεταξύ του τομέα περιβάλλοντος του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ και των έξι παραπάνω πολιτικών, οδηγεί στα εξής συμπεράσματα:

1. Δεν παρατηρείται μηδενική συνάφεια με καμία από τις πολιτικές. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η προστασία του περιβάλλοντος κατέχει κομβική θέση στο σύστημα αρχών βάσει του οποίου παράγονται οι εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές. Δεδομένου επομένως ότι το ΕΠ υπηρετεί ενεργητικά την αρχή αυτή, η συνάφεια είναι αναμενόμενη.
2. Η μεγαλύτερη συνάφεια παρατηρείται με τις πολιτικές του νέου ΕΣΠΑ και του 7^{ου} ΠΔΠ. Αυτό συμβαίνει διότι πρόκειται για πολιτικές που εμπεριέχουν σημαντικό βαθμό ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής διάστασης, στοχεύοντας σε οικονομική ανάπτυξη που περιλαμβάνει αρκετές «πράσινες» κατευθύνσεις, προς τις οποίες ευθυγραμμίζεται και υποβοηθά το ΕΥ ΥΜΕΠΕΡΑΑ. Ανάλογες διαπιστώσεις ισχύουν και για τη συνάφεια με την Πολιτική του Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου και του Position Paper: το τελευταίο άλλωστε αποτελεί ένα αρκετά αναλυτικό πλαίσιο δράσεων, αρκετές εκ των οποίων παρουσιάζουν σημαντική συγγένεια με αυτές του ΕΠ.
3. Η χαμηλότερη συνάφεια παρατηρείται με την Πολιτική του ΕΠΜ, δεδομένου ότι η περιβαλλοντική διάσταση στο πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων σχετίζεται μόνο με ενεργειακά θέματα, στα οποία το ΕΠ δίνει μικρή μόνο βαρύτητα.

Ολοκληρώνοντας την εξέταση της εξωτερικής συνοχής του σκέλους περιβάλλοντος του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ, διεξάγεται η αξιολόγηση της συνάφειάς του με τα άλλα προγράμματα της περιόδου 2014-2020, όπως αυτά περιγράφονται στο νέο ΕΣΠΑ. Πρόκειται για τα 7 τομεακά εθνικής εμβέλειας προγράμματα, και τα 13 περιφερειακά προγράμματα, η διάρθρωση των οποίων αποσκοπεί στο να διευκολύνονται οι συνέργειες και η συμπληρωματικότητα μεταξύ των διαφόρων αναπτυξιακών τομέων. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το κεφάλαιο «Αρχιτεκτονική των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020», τα βασικά χαρακτηριστικά των προγραμμάτων αυτών, σε σχέση με τα οποία θα αξιολογηθεί η συνοχή του σκέλους περιβάλλοντος του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ, είναι τα εξής:

1. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα **«Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία»**, του οποίου ο στρατηγικός στόχος είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, η μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και η αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας. Το πρόγραμμα σηματοδοτεί την κύρια στροφή στο νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα που αναδεικνύει σε κεντρικό ρόλο παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και εξωστρεφείς κλάδους, όπως ο τουρισμός, ο αγροδιατροφικός τομέας, αλλά και η μεταποίηση και οι υπηρεσίες υψηλής εγχώριας προστιθέμενης αξίας, ώστε να αυξηθούν η κλίμακα/μέγεθος των μονάδων παραγωγής, να επιταχυνθεί η εισαγωγή νέων προϊόντων/υπηρεσιών που δημιουργούν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα στη χώρα και τις επιμέρους περιφέρειες και ενσωματώνουν νέα γνώση, παράγοντας προϊόντα υψηλής ποιότητας και ανταγωνιστικά σε παγκόσμιο επίπεδο.

2. **Σκέλος Υποδομών Μεταφορών του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ**, το οποίο στοχεύει στην προώθηση της ολοκλήρωσης των υποδομών του βασικού διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών (οδικών, σιδηροδρομικών, λιμένων, αεροδρομίων), στην προώθηση των συνδυασμένων μεταφορών και στον εκσυγχρονισμό του συστήματος μεταφορών, στη βελτίωση της οδικής ασφάλειας, καθώς και στην ανάπτυξη βιώσιμων και οικολογικών αστικών μεταφορών (αστικών μέσων σταθερής τροχιάς) για την ενίσχυση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας.
3. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «**Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού – Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση**», το οποίο σε συνέργεια και συμπληρωματικότητα με τα άλλα Ε.Π. θα συμβάλει στην οικονομική ανάκαμψη, περιλαμβάνοντας ολοκληρωμένες πολιτικές για τη στήριξη της δημιουργίας βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, την προώθηση της ενεργητικής ένταξης στην αγορά εργασίας συμπεριλαμβανομένης της ένταξης ευάλωτων κοινωνικά ομάδων, τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, την ισχυροποίηση της σύνδεσης της εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης με την αγορά εργασίας, με βασικό στόχο τον περιορισμό η/και την εξάλειψη των κοινωνικών συνεπειών της κρίσης, ή/και την ελαχιστοποίηση του κόστους που προκαλείται από την υψηλή ανεργία.
4. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «**Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα**» που περιλαμβάνει δράσεις για την εισαγωγή μεταρρυθμίσεων μέσω και νέων τεχνολογιών και πληροφορικής στον Δημόσιο Τομέα, προκειμένου στα επόμενα χρόνια, η ελληνική Δημόσια Διοίκηση να καταστεί συνεκτική, καλά συντονισμένη, ευέλικτη, εξωστρεφής και προσανατολισμένη στο αποτέλεσμα, αποκαθιστώντας τη σχέση εμπιστοσύνης του κράτους με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, παρέχοντας συνεχώς αναβαθμιζόμενες υπηρεσίες που έχουν επίκεντρο τον πολίτη αποτελώντας έτσι έναν από τους βασικούς πυλώνες για την ανάκαμψη της χώρας.
5. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «**Τεχνική Βοήθεια**», το οποίο στοχεύει στην υποστήριξη της λειτουργίας και της εφαρμογής όλων των Ε.Π. που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.
6. Πρόγραμμα «**Αγροτική Ανάπτυξη**», το οποίο στοχεύει στην επίτευξη της ολοκληρωμένης ανάπτυξης και της βιώσιμης ανταγωνιστικότητας του αγροτικού χώρου μέσω της μετάβασης σε ένα ισχυρό, αειφόρο αγρο-διατροφικό σύστημα και της αύξησης της προστιθέμενης αξίας των αγροτικών περιοχών.
7. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «**Αλιεία και Θάλασσα**», το οποίο στοχεύει μεταξύ άλλων και στην εξυπηρέτηση των σχετικών με τη θάλασσα στόχων των χρηματοδοτικών προτεραιοτήτων «Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον».
8. Δεκατρία **Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ)**, ένα για κάθε μια από τις ελληνικές Περιφέρειες, τα οποία περιλαμβάνουν δράσεις και έργα περιφερειακής κλίμακας. Στα ΠΕΠ θα εκχωρηθεί η διαχείριση σημαντικών πόρων του Τ.Σ. για το Περιβάλλον και κυρίως πόρων που θα κατευθυνθούν στην κάλυψη των υποχρεώσεων της χώρας και των Περιφερειών που αφορούν στα υγρά απόβλητα.

Η αξιολόγηση της συνάφειάς του σκέλους περιβάλλοντος του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ με τα παραπάνω προγράμματα της περιόδου 2014-2020 παρουσιάζεται στον επόμενο πίνακα.

Πίνακας 25. Συνάφεια – Συνεισφορά – Επιρροή ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ με άλλα Προγράμματα.

Συνάφεια στόχων ΕΠΥΜΕΠΕΡΑΑ	Συνάφεια αποτελεσμάτων ΕΠΥΜΕΠΕΡΑΑ	Συνεισφορά του ΕΠΥΜΕΠΕΡΑΑ στο πρόγραμμα	Επιρροή στο ΕΠΥΜΕΠΕΡΑΑ από το πρόγραμμα
Βαθμονόμηση			
3	2	1	0
Ισχυρή (βέλτιστη - επαρκής)	Μέτρια (αποδεκτά - επαρκής)	Ασθενής (ανεπαρκής)	Μηδενική (καμία συνάφεια)
ΕΠ Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία			
1	2	1	1
Σκέλος ΥπΜΕ του ΕΠ Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη			
1	2	1	2
ΕΠ Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού – Εκπαίδευση			
1	1	1	1
ΕΠ Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα			
1	1	1	2
ΕΠ Τεχνική Βοήθεια			
2	2	2	2
Πρόγραμμα «Αγροτική Ανάπτυξη»			
2	2	1	2
ΕΠ Αλιεία και Θάλασσα			
2	2	1	2
Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (13)			
2	3	2	3

1.3 Αξιολόγηση της λογικής της Παρέμβασης.

1.3.1. Αξιολόγηση της λογικής της Παρέμβασης. Εισαγωγή.

Η αξιολόγηση της λογικής παρέμβασης εξετάζει τον τρόπο μετάβασης από τις σχεδιαζόμενες δράσεις-παρεμβάσεις και τις εκροές τους στα εκτιμώμενα αποτελέσματα. Συγκεκριμένα εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο οι δράσεις που έχουν επιλεγεί είναι κατάλληλες για να εξυπηρετήσουν τις επιδιώξεις που δηλώνονται στους ειδικούς στόχους σε όλους τους άξονες. Οι υποενότητες 1.3.2 και 1.3.3 παρουσιάζουν την αξιολόγηση της λογικής της παρέμβασης για τους τομείς των μεταφορών και του περιβάλλοντος αντίστοιχα.

1.3.2 Αξιολόγηση της λογικής της Παρέμβασης. Τομέας Μεταφορών

Στη νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020, η αξιολόγηση των παρεμβάσεων των πολιτικών πραγματοποιείται κύρια με βάση το αποτέλεσμα που αυτές επιτυγχάνουν. Στο τομέα των μεταφορών η επίτευξη του αποτελέσματος του επιχειρησιακού σχεδιασμού απαιτεί τη συνεκτικότητα των παρεμβάσεων για την επίτευξη των στόχων και την κάλυψη των αναγκών αλλά και τη συνέπεια στην υλοποίηση των επιμέρους δράσεων έτσι ώστε να διασφαλιστεί πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα των δράσεων για το σύνολο του συστήματος μεταφορών.

Η ex ante αξιολόγηση της λογικής παρέμβασης στο τομέα των Μεταφορών του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ εξετάζει το κατά πόσο οι επιλεγμένες προτεραιότητες και θεματικές περιοχές ταιριάζουν με την εκτίμηση αναγκών. Επιπρόσθετα εξετάζει τον βαθμό κατά τον οποίο τα μέτρα που προτείνονται σε κάθε θεματική περιοχή υποστηρίζουν την επίτευξη των δηλωμένων στόχων του. Έτσι η συνεκτικότητα της λογικής της παρέμβασης αξιολογείται σε δύο επίπεδα του επιχειρησιακού σχεδιασμού :

- Στρατηγικής : Σύνδεση μεταξύ αναγκών, στρατηγικών στόχων και επενδυτικών προτεραιοτήτων :
 1. Κατά πόσο οι στόχοι του ΕΠ ανταποκρίνονται με τις Ευρωπαϊκές προτεραιότητες στον τομέα των μεταφορών και κατά πόσο η αλληλουχία αποτελεσμάτων είναι λογικά δομημένη.
 2. Την ύπαρξη ή μη συνοχής μεταξύ των στόχων.
- Εφαρμογής: Σύνδεση μεταξύ επενδυτικών προτεραιοτήτων, ειδικών στόχων, δράσεων και δεικτών αποτελέσματος και εκροών:
 1. Το βαθμό στον οποίο οι επιλεγθείσες δράσεις/εκροές είναι ικανές για την επίτευξη των στόχων που έχει θέσει το Ε.Π.
 2. Τη λογική και την αιτιολόγηση των προτεινόμενων μορφών υποστήριξης.

Η αξιολόγηση της αιτιολογικής σύνδεσης μεταξύ στόχων και δράσεων, στηρίχθηκε στη θεώρηση του συνόλου των δράσεων που έχουν ενταχθεί στους εννιά άξονες προτεραιότητας του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ, που αφορούν στις μεταφορές και παρουσιάζονται στον επόμενο πίνακα.

Πίνακας 26. Δράσεις ΥΜΕΠΕΡΑΑ. Τομέας Μεταφορών.

Δράσεις του σκέλους του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ που αφορά στις μεταφορές	
Κωδικός	Άξονας προτεραιότητας
	Επενδυτική προτεραιότητα
	Ειδικός Στόχος
	Δράση
ΑΠ1	ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ & ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ (ΤΣ)
	Θεματικός στόχος: ΘΣ7 Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων
Ε.Π.7α	Στήριξη ενός πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών μέσω επενδύσεων στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ
ΕΣ.1	Συμβολή στην ολοκλήρωση του βασικού Διευρωπαϊκού (core TEN-T) σιδηροδρομικού άξονα ΠΑΘΕ/Π.
Δ.7α.1	Κατασκευή νέας διπλής σιδηροδρομικής γραμμής με σύγχρονες τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές και εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας του δικτύου, όπως η κατασκευή της νέας σιδηροδρομικής γραμμής Αθήνας (ΣΚΑ-Πάτρας) στα τμήματα Ροδοδάφνη-Ρίο (επιδομή, ηλεκτροκίνηση, σηματοδότηση, υποδομή από CEF) και Ρίο-Πάτρα, που διασυνδέει σιδηροδρομικά το λιμάνι και την πόλη της Πάτρας με την Αθήνα και το Εμπορευματικό Κέντρο στο Θριάσιο.
Δ. 7α.2	Ηλεκτροκίνηση Σιδηροδρομικής Γραμμής Κιάτο - Ροδοδάφνη

Δράσεις του σκέλους του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ που αφορά στις μεταφορές	
Κωδικός	Άξονας προτεραιότητας
	Επενδυτική προτεραιότητα
	Ειδικός Στόχος
	Δράση
Δ. 7a.3	Αναβάθμιση της υφιστάμενης μονής σιδηροδρομικής γραμμής και εγκατάσταση ηλεκτροκίνησης στο διασυνοριακό άξονα Θεσσαλονίκη - Προμαχώνας που διασυνδέει σιδηροδρομικά την χώρα με τη Βουλγαρία και στη συνέχεια με τη Ρουμανία και τις χώρες της Κεντρικής Ευρώπης και εντάσσεται στο Έργο Βασικού Δικτύου 'Πολυτροπικός Διάδρομος Μεταφορών Ανατολής/Ανατολικής Μεσογείου - Orient/East-MedCorridor'.
Δ. 7a.4	Αναβάθμιση της σιδηροδρομικής σύνδεσης του βου προβλήτα του λιμένα Θεσσαλονίκης με το σιδηροδρομικό δίκτυο (ΠΑΘΕ/Π) και τη γραμμή Θεσσαλονίκη - Προμαχώνας.
Δ. 7a.5	Εγκατάσταση σύγχρονων συστημάτων σηματοδότησης και τηλεπικοινωνιών σε επιλεγμένα τμήματα του σιδηροδρομικού δικτύου που σε συνδυασμό με άλλες παρεμβάσεις ολοκληρώνουν την εγκατάσταση παρόμοιων συστημάτων στον ΠΑΘΕ/Π, όπως ο εκσυγχρονισμός της σηματοδότησης-τηλεδιοίκησης στο σιδηροδρομικό άξονα ΠΑΘΕ/Π (πλην τμήματος Τιθορέα-Δομοκός), και η προμήθεια και εγκατάσταση συστήματος ραδιοκάλυψης GSM-R στον σιδηροδρομικό άξονα ΠΑΘΕ/Π.
ΕΠ7c	Ανάπτυξη και βελτίωση φιλικών προς το περιβάλλον και με χαμηλές εκπομπές άνθρακα συστημάτων μεταφορών (στα οποία περιλαμβάνονται και τα συστήματα χαμηλού θορύβου), συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των αερολιμενικών υποδομών, με σκοπό την προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας
ΕΣ5	Ενίσχυση των συνδυασμένων εμπορευματικών μεταφορών με διασύνδεση του βασικού σιδηροδρομικού ΔΕΔ-Μ με λιμάνια του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ και γειτονικούς αναπτυξιακούς πόλους
Δ.7c.5.1	Δράσεις ανάπτυξης σιδηροδρομικών συνδέσεων ΒΙ.ΠΕ. και λιμένων με το σιδηροδρομικό δίκτυο, που αφορούν την ανάπτυξη της γραμμής σύνδεσης, των γραμμών μεταφόρτωσης από τα σημεία παραγωγής ή/και τα θαλάσσια μέσα και των γραμμών αναμονής στη χερσαία ζώνη των λιμένων. Ως παραδείγματα δράσεων αναφέρονται οι δράσεις σύνδεσης των βιομηχανικών περιοχών ΒΙ.ΠΕ. 1 και ΒΙ.ΠΕ. 2 του Βόλου και του λιμένα Βόλου με το σιδηροδρομικό δίκτυο στο Σ.Σ. Λατομείο Βόλου, καθώς και η σιδηροδρομική σύνδεση του λιμένα Ν. Καρβάλης (Καβάλα).
ΕΠ7d	Ανάπτυξη συνεκτικού και διαλειτουργικού συστήματος σιδηροδρομικών μεταφορών υψηλής ποιότητας.
ΕΣ10	Εξασφάλιση της λειτουργικής ομοιογένειας του βασικού σιδηροδρομικού ΔΕΔ-Μ και εξοικονόμηση ενέργειας σε σημαντικούς κλάδους του
Δ. 7d .10.1	Δράσεις βελτίωσης κυρίως του σιδηροδρομικού ΠΑΘΕ/Π για εξασφάλιση συνεκτικού και διαλειτουργικού συστήματος σιδηροδρομικών μεταφορών υψηλής ποιότητας. Ως παραδείγματα δράσεων αναφέρονται τοπικές βελτιώσεις κατά μήκος του ΠΑΘΕ/Π στη Θεσσαλία, την Κεντρική Μακεδονία, τη Στερεά Ελλάδα και την Αττική για εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας της γραμμής, καθώς και η εγκατάσταση ηλεκτροκίνησης στον κλάδο του ΠΑΘΕ/Π Λάρισα-Βόλος.
ΑΠ2	ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ (ΕΤΠΑ)
	Θεματικός στόχος: ΘΣ7 Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων
ΕΠ7a	Στήριξη ενός πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών μέσω επενδύσεων στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ
ΕΣ1	Συμβολή στην ολοκλήρωση του βασικού Διευρωπαϊκού (core TEN-T) σιδηροδρομικού άξονα ΠΑΘΕ/Π
Δ.7a.1.1	Αναβάθμιση της σιδηροδρομικής υποδομής και επιδομή του σιδηροδρομικού άξονα ΠΑΘΕ/Π στην περιφέρεια Αττικής. Οι δράσεις αφορούν αναβάθμιση της υφιστάμενης διπλής σιδηροδρομικής γραμμής με σύγχρονες προδιαγραφές λειτουργίας, με εγκατάσταση ηλεκτροκίνησης και συστημάτων διαχείρισης της σιδηροδρομικής κυκλοφορίας για αύξηση χωρητικότητας και άρση των καθυστερήσεων, όπως η αναβάθμιση του άξονα ΠΑΘΕ/Π στο τμήμα ΣΚΑ-Οινόη

Δράσεις του σκέλους του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ που αφορά στις μεταφορές	
Κωδικός	Άξονας προτεραιότητας
	Επενδυτική προτεραιότητα
	Ειδικός Στόχος
	Δράση
ΕΠ7c	Ανάπτυξη και βελτίωση φιλικών προς το περιβάλλον και με χαμηλές εκπομπές άνθρακα συστημάτων μεταφορών (στα οποία περιλαμβάνονται και τα συστήματα χαμηλού θορύβου), συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των αερολιμενικών υποδομών, με σκοπό την προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας
ΕΣ6	Ενίσχυση των συνδυασμένων μεταφορών (επιβατικών και εμπορευματικών) με την επέκταση / αναβάθμιση του Προαστιακού Σιδηρόδρομου Αττικής
Δ.7c.6.1	Κατασκευή νέας σιδηροδρομικής υποδομής και επιδομής του αναλυτικού σιδηροδρομικού ΔΕΔ-Μ στην περιφέρεια Αττικής. Οι δράσεις αφορούν την επέκταση του προαστιακού σιδηροδρόμου Αττικής έως το Λαύριο με την υλοποίηση του τμήματος Κορωπί- Λαύριο, για τη βελτίωση της συγκοινωνιακής εξυπηρέτησης της περιοχής των Μεσογείων και της Λαυρεωτικής.
ΑΠ3	ΔΙΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΚΑΙ ΟΔΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ (ΤΣ)
	Θεματικός στόχος: ΘΣ7 Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων
ΕΠ7a	Στήριξη ενός πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών μέσω επενδύσεων στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ
ΕΣ2	Κατά προτεραιότητα υλοποίηση σημαντικών τμημάτων του αναλυτικού οδικού ΔΕΔ-Μ και προώθηση της ολοκλήρωσης του βασικού (core) οδικού ΔΕΔ-Μ.
Δ.7a.2.1	‘Κατασκευή οδικού άξονα Πάτρα – Πύργος – Τσακώνα τμήμα Πάτρα – Πύργος’ και ‘Κατασκευή οδικού άξονα Πάτρα – Πύργος – Τσακώνα τμήμα Καλό Νερό - Τσακώνα’
Δ.7a.2.2	‘Μελέτη-Κατασκευή-Χρηματοδότηση-Λειτουργία-Συντήρηση-Εκμετάλλευση του Αυτοκινητόδρομου Κεντρικής Ελλάδας (Ε65) Λαμία-Ξυνιάδα’
Δ.7a.2.3	‘Κατασκευή Οδικής Σύνδεσης της Περιοχής Ακτίου με το Δυτικό Άξονα Βορρά-Νότου’
Δ.7a.2.4	Κατασκευή της οδικής παράκαμψης της πόλης της Χαλκίδας
Δ.7a.2.5	Κατασκευή της οδικής σύνδεσης του προβλήτα Θεσσαλονίκης με την Εγνατία Οδό.
ΕΣ3	Βελτίωση των επιπέδων οδικής ασφάλειας του αναλυτικού ΔΟΔ και εφαρμογή συναφών δράσεων πρόληψης και αντιμετώπισης των τροχαίων ατυχημάτων.
Δ.7a.3.1	Εντοπισμένες παρεμβάσεις για την αποτελεσματική αναβάθμιση/ βελτίωση της οδικής ασφάλειας του αναλυτικού ΔΟΔ.
ΑΠ4	ΔΙΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ (ΕΤΠΑ)
	Θεματικός στόχος: ΘΣ7 Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων
ΕΠ7a	Στήριξη ενός πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών μέσω επενδύσεων στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ
ΕΣ2	Ενίσχυση της προσπελασιμότητας περιοχών της χώρας, με υλοποίηση σημαντικών τμημάτων του ΔΟΔ
Δ.7a.2.1	Αναβάθμιση τμημάτων του Βορείου Οδικού Άξονα Κρήτης
ΕΣ3	Βελτίωση των επιπέδων οδικής ασφάλειας του αναλυτικού ΔΟΔ και εφαρμογή συναφών δράσεων πρόληψης και αντιμετώπισης των τροχαίων ατυχημάτων.
Δ.7a.2.2	Δράσεις βελτίωσης οδικής ασφάλειας Βορείου Οδικού Άξονα Κρήτης
ΑΠ5	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΣΙΜΟΤΗΤΑ ΝΗΣΙΩΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΜΑΚΡΥΣΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ (ΕΤΠΑ)
	Θεματικός στόχος: ΘΣ7 Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων
ΕΠ7b	Ενίσχυση περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ περιλαμβανομένων των διατροπικών κόμβων.

Δράσεις του σκέλους του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ που αφορά στις μεταφορές	
Κωδικός	Άξονας προτεραιότητας
	<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>
	Ειδικός Στόχος
	Δράση
ΕΣ4	Ενίσχυση κινητικότητας με σύνδεση δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων ΔΕΔ-Μ και ενίσχυση της συνδεσιμότητας δυσπρόσιτων ορεινών / παραμεθόριων /απομακρυσμένων νησιωτικών περιοχών για την αντιμετώπιση κοινωνικών / αναπτυξιακών προβλημάτων.
Δ.7b.4.1	Δράσεις βελτίωσης της συνδεσιμότητας νησιωτικών και απομακρυσμένων περιοχών μέσω διασύνδεσής τους με το βασικό οδικό δίκτυο, όπως η κατασκευή/αναβάθμιση του οδικού άξονα Σίγρι – Καλλονή στη Λέσβο
ΑΠ6	ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΝΑΥΣΙΠΛΟΪΑΣ (ΤΣ)
	Θεματικός στόχος: ΘΣ7 Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων
ΕΠ7a	Ανάπτυξη και βελτίωση φιλικών προς το περιβάλλον και με χαμηλές εκπομπές άνθρακα συστημάτων μεταφορών (στα οποία περιλαμβάνονται και τα συστήματα χαμηλού θορύβου), συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των αερολιμενικών υποδομών, με σκοπό την προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας
ΕΣ7	Εκσυγχρονισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών εμπορευματικών μεταφορών λιμένων του βασικού ΔΕΔ-Μ στο διάδρομο Αδριατικής – Ιονίου
Δ.7a.7.1	Δράσεις ολοκλήρωση κύριων λιμενικών υποδομών του διευρωπαϊκού δικτύου
ΕΣ8	Ενίσχυση της ασφάλειας των θαλάσσιων επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών και της αποτελεσματικότητας της έρευνας και διάσωσης στη θάλασσα
Δ. 7a.8.1	Δράσεις βελτίωσης της ασφάλειας ναυσιπλοΐας και ενίσχυσης της έρευνας και διάσωσης στη θάλασσα μέσω συστημάτων διαχείρισης της θαλάσσιας κυκλοφορίας και φύλαξης λιμένων (π.χ. συστήματα VTMS, τήρηση κωδικού ISPS, κλπ.) και περαιτέρω εναρμόνισης με αντίστοιχα ευρωπαϊκά πρότυπα.
ΑΠ7	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΑΕΡΟΝΑΥΤΙΛΙΑΣ (ΤΣ)
	Θεματικός στόχος: ΘΣ7 Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων
ΕΠ7c	Ανάπτυξη και βελτίωση φιλικών προς το περιβάλλον και με χαμηλές εκπομπές άνθρακα συστημάτων μεταφορών (στα οποία περιλαμβάνονται και τα συστήματα χαμηλού θορύβου), συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των αερολιμενικών υποδομών, με σκοπό την προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας
ΕΣ11	Βελτίωση της ασφάλειας αεροναυτιλίας και εγκαταστάσεων σε περιφερειακά νησιωτικά αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ και βελτίωση της ασφάλειας αεροναυτιλίας.
Δ.7c.11.1	Δράσεις βελτίωσης των συστημάτων διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας, συστημάτων αυτοματισμού και αεροναυτιλίας, συστημάτων επικοινωνιών, ενίσχυσης της ασφάλειας επιβατών και αναβάθμισης των υποδομών ασφαλείας τους
ΕΣ9	Βελτίωση της συνδεσιμότητας και του επιπέδου εξυπηρέτησης αεροσκαφών και επιβατών σε περιφερειακά νησιωτικά αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ.
Δ.7c.9.1	Δράσεις αναβάθμισης περιφερειακών αεροδρομίων, όπως η αναβάθμιση των αεροδρομίων Χανίων, Χίου, Σύρου και Μήλου
ΑΠ8	ΚΑΘΑΡΕΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ (ΕΤΠΑ)
	Θεματικός στόχος: ΘΣ4 Υποστήριξη της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς
ΕΠ4e	Προώθηση στρατηγικών για χαμηλές εκπομπές άνθρακα για όλους τους τύπους περιοχών, ιδίως τις αστικές, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της βιώσιμης αστικής κινητικότητας, των καθαρών αστικών μεταφορών και των σχετικών μέτρων άμβλυνσης και προσαρμογής.
ΕΣ12	Προώθηση των καθαρών αστικών και προαστιακών μεταφορών στα κύρια αστικά κέντρα της χώρας

Δράσεις του σκέλους του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ που αφορά στις μεταφορές	
Κωδικός	Άξονας προτεραιότητας
	Επενδυτική προτεραιότητα
	Ειδικός Στόχος
	Δράση
Δ.4ε.12.1	Δράσεις κατασκευής Μετρό σε αστικές περιοχές, όπως η κατασκευή της βασικής γραμμής Μετρό στη Θεσσαλονίκη και η επέκτασή της προς Καλαμαριά, για εξασφάλιση ενός μέσου καθαρών αστικών συγκοινωνιών υψηλής ποιότητας.
Δ.4ε.12.2	Δράση ανακαίνισης/επαναχρησιμοποίησης υφιστάμενου τμήματος μη ενεργού σιδηροδρομικού δικτύου του ΟΣΕ, για την προαστιακή σιδηροδρομική σύνδεση περιοχών της Δυτικής Θεσσαλονίκης (Σίνδος, Κορδελιό, Εύοσμος, Σταυρούπολη, Αμπελόκηποι, Μενεμένη) με το Λιμάνι της Θεσσαλονίκης).
ΑΠ9	ΚΑΘΑΡΕΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ & ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (ΤΣ)
	Θεματικός στόχος: ΘΣ4 Υποστήριξη της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς
ΕΠ4ε	Πρώθηση στρατηγικών για χαμηλές εκπομπές άνθρακα για όλους τους τύπους περιοχών, ιδίως τις αστικές, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της βιώσιμης αστικής κινητικότητας, των καθαρών αστικών μεταφορών και των σχετικών μέτρων άμβλυνσης και προσαρμογής
ΕΣ13	Πρώθηση των καθαρών αστικών μεταφορών (Μετρό) στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνα
Δ.4ε.13.1	Δράσεις ολοκλήρωσης της γραμμής 3 του Μετρό της Αθήνας (τμήμα Χαϊδάρη–Πειραιάς) και κατασκευής του τμήματος Α (τμήμα Άλσος Βεΐκου – Ευαγγελισμός) της γραμμής 4 του Μετρό Αθήνας
ΕΣ14	Προαγωγή της βιώσιμης αστικής κινητικότητας για μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των αστικών μεταφορών στο περιβάλλον στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας
Δ.4ε.14.1	Δράσεις βελτίωσης του συστήματος αστικών συγκοινωνιών, και της ασφάλειας πεζών και εποχούμενων για έλεγχο και μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των αστικών μεταφορών στο περιβάλλον (όπως το ολοκληρωμένο σύστημα πληροφόρησης επιβατών των ΜΜΜ και ο εκσυγχρονισμός και η επέκταση λειτουργίας του συστήματος ελέγχου των λεωφορειολωρίδων), που στοχεύουν σε περισσότερο ασφαλείς και περιβαλλοντικά βιώσιμες μεταφορές στις αστικές περιοχές της Αθήνας.

Όπως προκύπτει από την παραπάνω πίνακα, στο τρέχον προγραμματικό κείμενο του τομέα των μεταφορών έχουν ενταχθεί 26 δράσεις. Η αξιολόγηση της συνεισφοράς της κάθε δράσης σε κάθε ειδικό στόχο, πραγματοποιείται στον επόμενο πίνακα.

Ειδικός Στόχος 3 Βελτίωση των επιπέδων οδικής ασφάλειας του αναλυτικού ΔΟΔ και εφαρμογή συναφών δράσεων πρόληψης και αντιμετώπισης των τροχαίων ατυχημάτων.	(7a)										1	1	1	1	3		1	3									
Ειδικός Στόχος 4 Ενίσχυση κινητικότητας με σύνδεση δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων ΔΕΔ-Μ και ενίσχυση της συνδεσιμότητας δυσπρόσιτων ορεινών / παραμεθόριων / απομακρυσμένων νησιωτικών περιοχών για την αντιμετώπιση κοινωνικών / αναπτυξιακών προβλημάτων.	(7b)	1	1	1	1			1			2	2	2	1		1	1	1									
Ειδικός Στόχος 5 Ενίσχυση των συνδυασμένων εμπορευματικών μεταφορών με διασύνδεση του βασικού σιδηροδρομικού ΔΕΔ-Μ με λιμάνια του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ και γειτονικούς αναπτυξιακούς πόλους.	(7c)	1		1	3			1	1	1	1	1	1	3	1	1	1		3	2							
Ειδικός Στόχος 6 Ενίσχυση των συνδυασμένων μεταφορών (επιβατικών και εμπορευματικών) με την επέκταση / αναβάθμιση του Προαστιακού Σιδηρόδρομου Αττικής.	(7c)	1	1	1	1	1	1	1	2																		
Ειδικός Στόχος 7 Εκσυγχρονισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών εμπορευματικών μεταφορών λιμένων του βασικού ΔΕΔ-Μ στο διάδρομο Αδριατικής – Ιονίου.	(7a)						1													1							

Ειδικός Στόχος 8 Ενίσχυση της ασφάλειας των θαλάσσιων επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών και της αποτελεσματικότητας της έρευνας και διάσωσης στη θάλασσα.	(7a)																		2							
Ειδικός Στόχος 9 Βελτίωση της συνδεσιμότητας και του επιπέδου εξυπηρέτησης αεροσκαφών και επιβατών σε περιφερειακά νησιωτικά αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ.	(7c)																				2					
Ειδικός Στόχος 10 Βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στο σιδηροδρομικό ΔΕΔ-Μ με ταυτόχρονη εξοικονόμηση ενέργειας.	(7d)	1	1	1	1	2	1		1	2																
Ειδικός Στόχος 11 Βελτίωση της ασφάλειας εγκαταστάσεων σε νησιωτικά αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ και βελτίωση της ασφάλειας αεροναυτιλίας.	(7c)																					2				
Ειδικός Στόχος 12 Πρώθηση των καθαρών αστικών και προαστιακών μεταφορών (Μετρό και Προαστιακός) στη μητροπολιτική περιοχή της Θεσσαλονίκης.	(4e)									1																
Ειδικός Στόχος 13 Πρώθηση των καθαρών αστικών μεταφορών (Μετρό) στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας.	(4e)									2												1	1			
Ειδικός Στόχος 14 Προαγωγή της βιώσιμης αστικής κινητικότητας για μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των αστικών μεταφορών στο περιβάλλον στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας.	(4e)									2												1	1	2		

Ο πίνακας βαθμολόγησης της συσχέτισης των δράσεων με τους ειδικούς στόχους, παρουσιάζει ομοιότητες με τον πίνακα εσωτερικής συνοχής του προγράμματος.

Από τις βαθμολογήσεις του πίνακα εξάγονται οι ακόλουθες διαπιστώσεις σχετικά με την αξιολόγηση της λογικής παρέμβασης στο επίπεδο σύνδεσης των δράσεων με τους ειδικούς στόχους:

- Σε γενικές γραμμές, οι δράσεις έχουν επιλεγεί με επιτυχία για να εξυπηρετήσουν τις επιδιώξεις που δηλώνονται στους ειδικούς στόχους σε όλους τους άξονες.
- Οι σχεδιαζόμενες δράσεις κρίνεται ότι θα έχουν εκροές ικανές προκειμένου να επιτευχθούν τα αποτελέσματα που έχουν τεθεί από τους ειδικούς στόχους του ΕΠ. Η επίτευξη των ειδικών στόχων κρίνεται ότι με επιτυχία θα μπορέσει να καλύψει τις ανάγκες που έχουν εντοπιστεί για τον τομέα των μεταφορών.
- Θα μπορούσε να ενισχυθεί ενδεχομένως η τεκμηρίωση της αιτιολόγησης της επιλογής των συγκεκριμένων δράσεων ως πρωταρχικής σημασίας για το ΕΠ.
- Μεταξύ των δύο πρώτων αξόνων φαίνεται να υπάρχει μεγάλη συνέργια μεταξύ των δράσεων και των ειδικών τους στόχων καθώς αφορούν και οι δύο την ενίσχυση των σιδηροδρομικών συνδέσεων σε διάφορα επίπεδα.
- Ο τρίτος άξονας φαίνεται να συνεργεί σε μικρή κλίμακα με τους δύο πρώτους κυρίως στις δράσεις που η βελτίωση των οδικών συνδέσεων μπορεί να αποφέρει και αντίστοιχη βελτίωση των συνδυασμένων μεταφορών.
- Οι υπόλοιποι άξονες φαίνεται να εξυπηρετούνται από τις δράσεις τους αλλά να μη συνεργούν με αυτές των υπολοίπων αξόνων. Οι ιδιαιτερότητες των δράσεων που υπηρετούν τους ειδικούς στόχους στους άξονες αυτούς, οι οποίες περιορίζονται χωρικά σε νησιωτικές περιοχές και συγκεκριμένα αστικά κέντρα φαίνεται να αποτελεί την βασική αιτία.

Τέλος, θα πρέπει να επισημανθεί ότι στο αστικό περιβάλλον και κάτω από τον γενικό τίτλο τριών αξόνων που αφορούν σε «καθαρές αστικές μεταφορές και βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος» έχουν επιλεγεί τέσσερις συγκεκριμένες δράσεις που αφορούν σε δύο μεγάλα έργα υψηλού προϋπολογισμού τα οποία αναγκαστικά δρουν περιοριστικά ως προς το δυνητικό εύρος που χαρακτηρίζει τη σχετική θεματική ενότητα. Συνοψίζοντας κρίνεται ως ορθή η λογική της παρέμβασης με δράσεις που έχουν εκροές ικανές να πετύχουν τα επιθυμητά αποτελέσματα, να οδηγήσουν στην επίτευξη των ειδικών στόχων και τέλος να καλύψουν τις ανάγκες (και να πετύχουν τους αντίστοιχους στρατηγικούς στόχους).

1.3.3 Αξιολόγηση της λογικής της Παρέμβασης. Τομέας Περιβάλλοντος

Σύμφωνα με την 3^η εγκύκλιο για την κατάρτιση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων 2014-2020, στη νέα προγραμματική περίοδο, έχει επιλεγεί ως το κύριο στοιχείο επιτυχίας των παρεμβάσεων των πολιτικών η *εστίαση στα αποτελέσματα*. Στο πλαίσιο της, είναι απαραίτητη μια ισχυρή λογική παρέμβασης, σε συνδυασμό βέβαια με τις εκ των προτέρων αιρεσιμότητες και το πλαίσιο επίδοσης.

Στο πλαίσιο αυτό, απαιτείται η διαμόρφωση στρατηγικών οι οποίες, μέσα από τον προσδιορισμό των προβλημάτων και τη διαμόρφωση κατάλληλων στόχων για την αντιμετώπισή τους, να αντανακλούν την απαραίτητη συνέπεια μεταξύ των θεματικών στόχων που έχουν επιλεγεί, των προτεραιοτήτων και των σχετικών στόχων που έχουν τεθεί. Καθώς σε κάθε περιοχή υπάρχει πληθώρα αναγκών, η επιτυχία κάθε πολιτικής έγκειται στον προσδιορισμό εκείνων των αναγκών που θα πρέπει να ικανοποιηθούν πρωταρχικά και στο καθορισμό συγκεκριμένων στόχων που θα πρέπει να επιτευχθούν ως αποτέλεσμα της παρέμβασης που επιλέχθηκε ως καταλληλότερη να υλοποιηθεί.

Η λογική της παρέμβασης ορίζει τα λογικά βήματα που πρέπει να ακολουθηθούν στο σχεδιασμό του ΕΠ προκειμένου να δοθεί έμφαση στα αποτελέσματα και να στοχευθούν κατάλληλα οι αναπτυξιακές ανάγκες που προσδιορίστηκαν σε κάθε περιοχή. Η λογική της παρέμβασης ξεκινά από την ανάλυση των αναπτυξιακών αναγκών που διαμορφώνουν τη στρατηγική και η οποία αναλύεται στη συνέχεια σε χρηματοδοτικές προτεραιότητες. Σε επόμενο βήμα γίνεται η επιλογή των θεματικών στόχων και των επενδυτικών προτεραιοτήτων που έχουν οριστεί σε επίπεδο ΕΕ, η οποία θα πρέπει να είναι συνεπής με τις απαιτήσεις της θεματικής συγκέντρωσης. Η επιλογή των επενδυτικών προτεραιοτήτων θα οδηγήσει στη δημιουργία των αξόνων προτεραιότητας με τον καθορισμό κατάλληλων ειδικών στόχων, οι οποίοι αποτελούν το αποτέλεσμα στο οποίο οι επενδυτικές προτεραιότητες θα πρέπει να συνεισφέρουν μέσα από συγκεκριμένες δράσεις.

Η *ex ante* αξιολόγηση της λογικής παρέμβασης του ΕΠ εξετάζει το κατά πόσο οι επιλεγμένες προτεραιότητες και θεματικές περιοχές ταιριάζουν με την εκτίμηση αναγκών. Επιπρόσθετα, εξετάζει τον βαθμό κατά τον οποίο τα μέτρα που προτείνονται σε κάθε θεματική περιοχή υποστηρίζουν την επίτευξη των δηλωμένων στόχων του ΕΠ.

Μετά τις συστάσεις του ΣΑ επί του αρχικού προγραμματικού κειμένου, παρατηρείται ότι οι επόμενες εκδόσεις εμπλουτίστηκαν με εκτενέστερη και σαφέστερη αναφορά στη λογική της παρέμβασης στον τομέα του περιβάλλοντος, η αξιολόγηση της οποίας διαμορφώνεται πλέον ως εξής:

- *Η λογική της παρέμβασης έχει καταστεί ευδιάκριτη στο προγραμματικό κείμενο του τομέα περιβάλλοντος του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ, όπως αυτό διαμορφώθηκε μετά τις αρχικές συστάσεις της ex-ante αξιολόγησης. Ορισμένα από τα δομικά στοιχεία, δηλαδή κυρίως οι ανάγκες, οι στόχοι και οι παρεμβάσεις διασυνδέονται πλέον με ευδιάκριτη λογική, η οποία αναφέρεται ρητά στο κείμενο. Η λογική αυτή βασίζεται στην κατάταξη των στόχων του τομέα περιβάλλοντος σε σειρά προτεραιότητας με πρώτη στόχευση την εκπλήρωση των απαιτήσεων του ΕΠΕΚ στους τομείς αποβλήτων και υδάτων, δεύτερη στόχευση την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και την πρόληψη και διαχείριση κινδύνων ακολουθούμενη από τη στόχευση διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας και τέλος την βιώσιμη αστική ανάπτυξη - αστική αναζωογόνηση. Η κατάταξη των στόχων του τομέα περιβάλλοντος σε σειρά προτεραιότητας ακολουθείται από την επιλογή των παρεμβάσεων εκείνων που θα προωθήσουν με οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμες επενδύσεις τη στοχοθεσία.*
- *Έχουν συμπληρωθεί ορισμένες ελλείψεις των αρχικών εκδόσεων του προγραμματικού κειμένου σχετικές με την αιτιολογική σύνδεση μεταξύ των παρεμβάσεων που επιλέγονται, των*

εκροών που σχεδιάζονται και των αποτελεσμάτων που τελικώς αναμένονται. Σε αρκετές περιπτώσεις, η σαφήνεια προσδιορισμού των παρεμβάσεων και των εκροών συνεπάγεται ένα σχεδόν μονοσήμαντο αναμενόμενο αποτέλεσμα, καθιστώντας την αιτιολογική σύνδεση de facto ορατή. Π.χ. η παρέμβαση σχετικά με την ολοκληρωμένη διαχείριση αστικών στερεών αποβλήτων σε νησιά και μικρούς απομακρυσμένους οικισμούς, με δράσεις σχετικές με μικρές μονάδες επεξεργασίας αποβλήτων στα νησιά, χώρους ταφής υπολειμμάτων, σταθμούς μεταφόρτωσης κ.λπ., θα έχει πρόδηλες εκροές σχετικές με τη δημιουργία και λειτουργία αυτών των συγκεκριμένων υποδομών και ως μονοσήμαντο αναμενόμενο αποτέλεσμα τη βελτίωση της διαχείρισης των αποβλήτων στα νησιά και σε μικρούς απομακρυσμένους οικισμούς σε επίπεδο ανταπόκρισης στο ΕΠΕΚ. Κατά την έννοια αυτή, η αιτιολογική σύνδεση και συνεπώς το σχετικό με αυτή σκέλος της λογικής της παρέμβασης καθίσταται εκ των πραγμάτων ορατό, σε αρκετές από τις παρεμβάσεις. Στις περιπτώσεις που η λογική της παρέμβασης δεν είναι πρόδηλη, έχουν γίνει οι απαραίτητες συμπληρώσεις.

Για την αξιολόγηση της αιτιολογικής σύνδεσης μεταξύ στόχων και δράσεων, οι δράσεις που έχουν ενταχθεί στους τέσσερις άξονες προτεραιότητας του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ που αφορούν στο περιβάλλον και στην αειφόρο ανάπτυξη, παρουσιάζονται στον επόμενο πίνακα, ενώ στη συνέχεια καταρτίζεται πίνακας αξιολόγησης της συνεισφοράς της κάθε δράσης σε κάθε ειδικό στόχο.

Πίνακας 28. Δράσεις ΥΜΕΠΕΡΑΑ. Τομέας Περιβάλλοντος

Δράσεις του σκέλους του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ που αφορά στο περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη	
Κωδικός	Άξονας προτεραιότητας
	Επενδυτική προτεραιότητα
	Ειδικός Στόχος
	Δράση
ΑΠ10	Εφαρμογή στρατηγικών επίτευξης χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα με έμφαση στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)
	Θεματικός στόχος: ΘΣ4 Υποστήριξη της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς
	Χωρική εφαρμογή: Σύνολο επικράτειας Ταμείο: ΕΤΠΑ
ΕΠ 4.γ	Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων, και στον τομέα της στέγασης
ΕΣ 15	Εξοικονόμηση ενέργειας στον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα
Δ1	Ενεργειακές αναβαθμίσεις δημόσιων κτιρίων
Δ2	Παραγωγή ενέργειας από μονάδες ΣΗΘΥΑ ή με χρήση ΑΠΕ σε νοσοκομεία
ΕΠ 4.ε	Προώθηση στρατηγικών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για όλα τα είδη περιοχών, ιδιαίτερα για τις αστικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της αειφόρου πολυτροπικής αστικής κινητικότητας και των μέτρων προσαρμογής σχετικά με τον περιορισμό των επιπτώσεων.
ΕΣ 16	Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας και Επισκεψιμότητας σε Υποβαθμισμένες Περιοχές
Δ3	Ανάπλαση και Βελτίωση της Κινητικότητας και Επισκεψιμότητας στο Ιστορικό και Εμπορικό Κέντρο της Αθήνας

Δράσεις του σκέλους του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ που αφορά στο περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη	
Κωδικός	Άξονας προτεραιότητας
	Επενδυτική προτεραιότητα
	Ειδικός Στόχος
	Δράση
ΕΠ 4.7	Προώθηση της χρήσης συμπαραγωγής θερμότητας και ηλεκτρισμού με υψηλή απόδοση βάσει της ζήτησης για χρήσιμη θερμότητα
ΕΣ 17	Διεύρυνση της χρήσης της τηλεθέρμανσης
Δ4	Ολοκλήρωση/Επέκταση των υποδομών για την αύξηση της δυναμικότητας ηλεκτρισμού μέσω της συμπαραγωγής
ΑΠ11	Εφαρμογή στρατηγικών προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων
	Θεματικός στόχος: ΘΣ5 Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων
	Χωρική εφαρμογή: Σύνολο επικράτειας Ταμείο: ΤΣ
ΕΠ 5.α	Στήριξη επενδύσεων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανομένων των βασιζόμενων στο οικοσύστημα προσεγγίσεων
ΕΣ 18	Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές
Δ1	Μελέτες για τις επιπτώσεις και την προσαρμογή στις κλιματικές αλλαγές
Δ2	Εθνικό σχέδιο δράσης για τη διαχείριση των φθοριούχων αερίων που βλάπτουν τη στοιβάδα του όζοντος
Δ3	Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας των οικοσυστημάτων, της βιοποικιλότητας και των Δασών
ΕΠ 5.β	Προαγωγή επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, εξασφαλίζοντας την ανθεκτικότητα σε καταστροφές και αναπτύσσοντας συστήματα διαχείρισης καταστροφών
ΕΣ 19	Πρόληψη, διαχείριση και αποκατάσταση καταστροφών από πλημμύρες
Δ4	Ανάπτυξη και εφαρμογή μέτρων διαχείρισης των κινδύνων πλημμυρών
ΑΠ12	Στρατηγικές και Δράσεις προώθησης της ενσωμάτωσης του Ευρωπαϊκού Περιβαλλοντικού Κεκτημένου (ΕΤΠΑ)
	Θεματικός στόχος: ΘΣ6 Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων
	Χωρική εφαρμογή: Σύνολο επικράτειας Ταμείο: ΕΤΠΑ
ΕΠ 6.β	Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και για την αντιμετώπιση των αναγκών που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις - Υποδομές και Διαχείριση Υγρών Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων
ΕΣ 20	Βελτίωση και διασφάλιση του πλαισίου ορθολογικής και αειφόρου διαχείρισης των υδατικών πόρων της Χώρας
Δ1	Οργανωτική, λειτουργική, και διοικητική εφαρμογή της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ και των λοιπών θυγατρικών οδηγιών
Δ2	Οριζόντιες δράσεις που απαιτούνται από την εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών και, γενικότερα, την εθνική και κοινοτική νομοθεσία για την προστασία και διαχείριση των υδατικών πόρων
ΕΠ 6.δ	Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προαγωγής των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων μέσω και του δικτύου Natura 2000 και των «πράσινων» υποδομών

Δράσεις του σκέλους του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ που αφορά στο περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη	
Κωδικός	Άξονας προτεραιότητας
	Επενδυτική προτεραιότητα
	Ειδικός Στόχος
	Δράση
ΕΣ 21	Βελτίωση του πλαισίου διατήρησης, διαχείρισης και αποκατάστασης των οικοσυστημάτων της βιοποικιλότητας
Δ3	Ολοκλήρωση Εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών και διαχειριστικών δομών περιοχών Natura 2000
Δ4	Εποπτεία, παρακολούθηση και σχεδιασμός της διαχείρισης τύπων οικοτόπων και ειδών και των Περιοχών Natura 2000
Δ5	Σχέδια Δράσης / Διαχείρισης οικοτόπων / ειδών και Περιοχών Natura 2000
Δ6	Διαχειριστικά μέτρα για μείωση των επιπτώσεων από τα εισβάλλοντα είδη
Δ7	Συμβολή στη διατήρηση του δασικού περιβάλλοντος
Δ8	Διατήρηση των γενετικών πόρων
ΕΠ 6.ε	Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, για την ανάπτυξη των πόλεων, αναζωογόνησης και απολύμανσης των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου.
ΕΣ 22	Βελτίωση του πλαισίου διαχείρισης και αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος.
Δ9	Δράσεις Χωροταξικού Σχεδιασμού και αξιοποίησης των περιβαλλοντικών πόρων, για την προώθηση ενιαίας και βιώσιμης εθνικής στρατηγικής και ανάπτυξης
Δ10	Δράσεις Πολεοδομικού Σχεδιασμού για την ανάπτυξη βιώσιμων και «έξυπνων Πόλεων» (Smart Cities)
Δ11	Αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης
Δ12	Προώθηση μέτρων περιορισμού του θορύβου
ΑΠ13	Στρατηγικές και Δράσεις προώθησης της ενσωμάτωσης του Ευρωπαϊκού Περιβαλλοντικού Κεκτημένου (ΕΤΠΑ) στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Στερεάς Ελλάδας
	Θεματικός στόχος: ΘΣ6 Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων
	Χωρική εφαρμογή: Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Στερεάς Ελλάδας Ταμείο: ΕΤΠΑ
ΕΠ 6.β	Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και για την αντιμετώπιση των αναγκών που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις - Υποδομές και Διαχείριση Υγρών Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων
ΕΣ 23	Βελτίωση και διασφάλιση του πλαισίου ορθολογικής και αειφόρου διαχείρισης των υδατικών πόρων της Χώρας
Δ1	Οργανωτική, λειτουργική, και διοικητική εφαρμογή της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ και των λοιπών θυγατρικών οδηγιών
Δ2	Οριζόντιες δράσεις που απαιτούνται από την εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών και, γενικότερα, την εθνική και κοινοτική νομοθεσία για την προστασία και διαχείριση των υδατικών πόρων
ΕΠ 6.δ	Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προαγωγής των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων μέσω και του δικτύου Natura 2000 και των «πράσινων» υποδομών
ΕΣ 24	Βελτίωση του πλαισίου διατήρησης, διαχείρισης και αποκατάστασης των οικοσυστημάτων της βιοποικιλότητας

Δράσεις του σκέλους του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ που αφορά στο περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη	
Κωδικός	Άξονας προτεραιότητας
	Επενδυτική προτεραιότητα
	Ειδικός Στόχος
	Δράση
Δ3	Ολοκλήρωση Εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών και διαχειριστικών δομών περιοχών Natura 2000
Δ4	Εποπτεία, παρακολούθηση και σχεδιασμός της διαχείρισης τύπων οικοτόπων και ειδών και των Περιοχών Natura 2000
Δ5	Σχέδια Δράσης / Διαχείρισης οικοτόπων / ειδών και Περιοχών Natura 2000
Δ6	Διαχειριστικά μέτρα για μείωση των επιπτώσεων από τα εισβάλλοντα είδη
Δ7	Συμβολή στη διατήρηση του δασικού περιβάλλοντος
Δ8	Διατήρηση των γενετικών πόρων
ΕΠ 6.ε	Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, για την ανάπλαση των πόλεων, αναζωογόνησης και απολύμανσης των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου.
ΕΣ 25	Βελτίωση του πλαισίου διαχείρισης και αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος.
Δ9	Δράσεις Χωροταξικού Σχεδιασμού και αξιοποίησης των περιβαλλοντικών πόρων, για την προώθηση ενιαίας και βιώσιμης εθνικής στρατηγικής και ανάπτυξης
Δ10	Δράσεις Πολεοδομικού Σχεδιασμού για την ανάπτυξη βιώσιμων και «έξυπνων Πόλεων» (Smart Cities)
Δ11	Αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης
Δ12	Προώθηση μέτρων περιορισμού του θορύβου
ΑΠ14	Διατήρηση και Προστασία του Περιβάλλοντος - Προαγωγή της Αποδοτικής Χρήσης των Πόρων (ΤΣ)
	Θεματικός στόχος: ΘΣ6 Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων
	Χωρική εφαρμογή: Σύνολο επικράτειας Ταμείο: ΤΣ
ΕΠ 6.α	Προαγωγή επενδύσεων στον τομέα των αποβλήτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και για την αντιμετώπιση των αναγκών, που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη, για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις
ΕΣ 26	Πρόληψη παραγωγής αποβλήτων, προετοιμασία προς επαναχρησιμοποίηση, χωριστή συλλογή και ανακύκλωση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της κομποστοποίησης
Δ1	Προώθηση δράσεων πρόληψης παραγωγής αποβλήτων
Δ2	Προώθηση οικιακής κομποστοποίησης
Δ3	Ανάπτυξη Συστημάτων χωριστής συλλογής ανακυκλωσίμων και βιοαποβλήτων
Δ4	Κομποστοποίηση βιοαποβλήτων
Δ5	Δημιουργία "Πράσινων Σημείων" και Δικτύωσή τους
Δ6	Παρακολούθηση και υποστήριξη εφαρμογής Οδηγίας 2008/98/ΕΚ και των εθνικών σχεδίων πρόληψης και διαχείρισης αποβλήτων
ΕΣ 27	Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων, με βάση τους επικαιροποιημένους ΠΕΣΔΑ
Δ7	Δράσεις ολοκληρωμένης διαχείρισης αστικών στερεών αποβλήτων σε νησιά και μικρούς απομακρυσμένους οικισμούς

Δράσεις του σκέλους του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ που αφορά στο περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη	
Κωδικός	Άξονας προτεραιότητας
	Επενδυτική προτεραιότητα
	Ειδικός Στόχος
	Δράση
Δ8	Ολοκλήρωση και συμπλήρωση υποδομών ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων
Δ9	Ανάπτυξη μονάδων διάθεσης αποβλήτων κατασκευών και κατεδαφίσεων σε νησιά
Δ10	Δημιουργία μονάδων επεξεργασίας ιλύων από εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων
Δ11	Δράσεις υποστήριξης Δήμων και ΦοΔΣΑ και ευαισθητοποίησης κοινού
ΕΣ 28	Βελτίωση της διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων και της περιβαλλοντικής αποκατάστασης Ρυπασμένων Χώρων από Βιομηχανικά - Επικίνδυνα Απόβλητα
Δ12	Δημιουργία Μονάδων Διαχείρισης Επικινδύνων Αποβλήτων (βιομηχανικών, νοσοκομειακών κ.λπ.)
Δ13	Έργα αποκατάστασης ρυπασμένων χώρων
ΕΠ 6.6	Προαγωγή Επενδύσεων στον τομέα των υδάτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και για την αντιμετώπιση των αναγκών που έχουν προσδιοριστεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις - Υποδομές και Διαχείριση Υγρών Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων
ΕΣ 29	Βελτίωση της συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων κατά κατηγορία Οικισμών με βάση τις κατευθύνσεις της Οδηγίας για την επεξεργασία αστικών λυμάτων (91/271/ΕΟΚ).
Δ14	Επέκταση και εκσυγχρονισμός συστημάτων συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων
Δ15	Ολοκλήρωση υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων (ΕΕΛ) για την κάλυψη των υπολειπόμενων οικισμών Β' προτεραιότητας (πληθυσμός > 15.000 ι.π. και διάθεση σε κανονικό αποδέκτη) και σταδιακή ολοκλήρωση Γ' προτεραιότητας (πληθυσμός 2.000 - 15.000 ι.π.) που απαιτούνται από την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ
Δ16	Αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός Εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων για την επίτευξη ποιοτικών χαρακτηριστικών εξόδου
ΕΣ 30	Προστασία και Διαχείριση των Υδατικών Πόρων.
Δ17	Παρακολούθηση της λειτουργίας των Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) και της πορείας εφαρμογής της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ
Δ18	Δράσεις για την εφαρμογή της Οδηγίας για τα ύδατα κολύμβησης την περίοδο 2014- 2020
Δ19	Εφαρμογή της Οδηγίας σχετικά με την Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχο της Ρύπανσης (Integrated Pollution Prevention and Control (96/61/ΕΚ και 2008/1/ΕΚ) σχετικά με τους υδάτινους πόρους
Δ20	Οδηγία για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορρύπανση γεωργικής προέλευσης (91/676/ΕΟΚ)
Δ21	Προστασία του περιβάλλοντος και ιδίως του εδάφους κατά τη χρησιμοποίηση της ιλύος καθαρισμού λυμάτων στη γεωργία (Οδηγία 86/278/ΕΟΚ)
Δ22	Παρακολούθηση και καταγραφή της κατάστασης των θαλάσσιων υποπεριοχών / Αναβάθμιση και λειτουργική επικαιροποίηση του δικτύου παρακολούθησης. Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες Ενέργειες
Δ23	Δράσεις για την εφαρμογή της αρχής ανάκτησης κόστους, κατάλληλα για τους σκοπούς του Άρθρου 9 της Οδηγίας 2000/60/ ΕΚ
ΕΣ 31	Βελτίωση της Ποιότητας και της Επάρκειας των Υδατικών Πόρων

Δράσεις του σκέλους του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ που αφορά στο περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη	
Κωδικός	Άξονας προτεραιότητας
	Επενδυτική προτεραιότητα
	Ειδικός Στόχος
	Δράση
Δ24	Ανάπτυξη και ενίσχυση υποδομών για την εξασφάλιση της επάρκειας του νερού για όλες τις χρήσεις
Δ25	Δράσεις προσδιορισμού, καταγραφής ελέγχου και παρακολούθησης των απολήψεων επιφανειακού και υπόγειου νερού και αποθήκευσης επιφανειακού νερού
Δ26	Δράσεις για τις σημειακές πηγές απορρίψεων που ενδέχεται να προκαλέσουν ρύπανση
Δ27	Αντιμετώπιση αρνητικών επιπτώσεων στην κατάσταση ύδατος
Δ28	Ευαισθητοποίηση Χρηστών και ενίσχυση των Εταιρικών Σχέσεων για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της εφαρμογής των Σχεδίων Διαχείρισης
Δ29	Παρακολούθηση και καταγραφή της κατάστασης (ποιότητα, ποσότητα, πιέσεις, χρήση) των υδάτων της Χώρας
Δ30	Δράσεις για την προώθηση της αποδοτικής και αειφόρου χρήσης του νερού
ΕΠ 6.δ	Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προαγωγής των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων μέσω και του δικτύου Natura 2000 και των «πράσινων» υποδομών
ΕΣ 32	Ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των λειτουργιών των οικοσυστημάτων
Δ31	Εφαρμογή της διαχείρισης Οικοτόπων / Ειδών και Περιοχών Natura 2000 για την μετρήσιμη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης
Δ32	Ενημέρωση – ευαισθητοποίηση για τη διατήρηση της Βιοποικιλότητας
ΕΠ 6.ε	Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, για την ανάπλαση των πόλεων, αναζωογόνησης και απολύμανσης των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου
ΕΣ 33	Προώθηση της αστικής αναζωογόνησης με ολοκληρωμένες αστικές παρεμβάσεις εμβληματικού χαρακτήρα
Δ33	Εμβληματικές Δράσεις για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, την ανάπλαση και την αναζωογόνηση των πόλεων

Όπως προκύπτει από την παραπάνω πίνακα, στο τρέχον προγραμματικό κείμενο του τομέα περιβάλλοντος και αειφόρου ανάπτυξης έχουν ενταχθεί 33 δράσεις. Η αξιολόγηση της συνεισφοράς της κάθε δράσης σε κάθε ειδικό στόχο, πραγματοποιείται στον επόμενο πίνακα.

Πίνακας 29. Αξιολόγηση Λογικής Παρέμβασης ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ. Τομέας Περιβάλλοντος.

	ΑΠ10: Εφαρμογή στρατηγικών επίτευξης χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα με έμφαση στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)				ΑΠ11: Εφαρμογή στρατηγικών προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων				ΑΠ12: Στρατηγικές και Δράσεις προώθησης της ενσωμάτωσης του Ευρωπαϊκού Περιβαλλοντικού Κεκτημένου (ΕΤΠΑ) ΑΠ13: Στρατηγικές και Δράσεις προώθησης της ενσωμάτωσης του Ευρωπαϊκού Περιβαλλοντικού Κεκτημένου (ΕΤΠΑ) στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Στερεάς Ελλάδας												ΑΠ14: Διατήρηση και Προστασία του Περιβάλλοντος - Προαγωγή της Αποδοτικής Χρήσης των Πόρων (ΤΣ)																																
	Ενεργειακές αναθεωρήσεις δημόσιων κτιρίων	Παραγωγή ενέργειας από μονάδες ΣΗΘΥΑ ή με χρήση ΑΠΕ σε νοσοκομεία	Ανάπτυξη και βελτίωση της κινητικότητας και επισκεψιμότητας στο ιστορικό και εμπορικό κέντρο της Αθήνας	Ολοκλήρωση/Επίσκεψη των υποδομών για την αύξηση της δυναμικότητας ηλεκτρισμού μέσω της συμπαραγωγής	Μελέτες για τις επιπτώσεις και την προσαρμογή στις κλιματικές αλλαγές	Εθνικό σχέδιο δράσης για τη διαχείριση των φθορούμενων αερίων που βλάπτουν τη στοιβάδα του όζοντος	Εγκατάσταση της προσαρμοστικότητας των οικοσυστημάτων, της βιοποικιλότητας και των Δασών	Ανάπτυξη και εφαρμογή μέτρων διαχείρισης των κινδύνων πλημμυρών	Οργανωτική, λειτουργική και διοικητική εφαρμογή της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ και των λοιπών θεμελιωδών οδηγιών	Ορισμένες δράσεις που απαιτούνται από την εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης/Λεκανών Απορροής Ποταμών και, γενικότερα, την εθνική και κοινοτική νομοθεσία για την προστασία και διαχείριση των υδατικών πόρων	Ολοκλήρωση Εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών και διαχειριστικών δομών περιοχών Natura 2000	Επιστολεία, παρακολούθηση και σχεδίασμός της διαχείρισης τύπων ακατόπων και ειδών και των Περιοχών Natura 2000	Σχέδια δράσης / Διαχείρισης ακατόπων / ειδών και Περιοχών Natura 2000	Διαχειριστικά μέτρα για μείωση των επιπτώσεων από τα εφθάλοντα είδη	Συμβολή στη διατήρηση του δασικού περιβάλλοντος	Διατήρηση των γενετικών πόρων	Δράσεις χωροταξικού σχεδιασμού και αξιοποίησης των περιβαλλοντικών πόρων, για την προώθηση ενιαίας και βιώσιμης εθνικής στρατηγικής και ανάπτυξης	Δράσεις Πολυεθνικού Σχεδιασμού για την ανάπτυξη βιώσιμων και «έξυπνων πόλεων» (Smart Cities)	Αντιμετώπιση της ασυμφορμικής ρύπανσης	Προώθηση μέτρων περιορισμού του θορύβου	Προώθηση δράσεων πρόληψης παραγωγής αποβλήτων	Προώθηση οικιακής κομποστοποίησης	Ανάπτυξη Ευστημάτων χωρικής συλλογής ανακυκλωσίμων και βιοαποβλήτων	Κομποστοποίηση βιοαποβλήτων	Δημιουργία "Πράσινων Σημείων" και Διεύκρινσή τους	Παρακολούθηση και υποστήριξη εφαρμογής Οδηγίας 2008/98/ΕΚ και των εθνικών σχεδίων πρόληψης και διαχείρισης αποβλήτων	Δράσεις ολοκληρωμένης διαχείρισης αστικών στερεών αποβλήτων σε νησιά και μικρούς απομακρυσμένους οικισμούς	Ολοκλήρωση και συμπερίληψη υποδομών ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων	Ανάπτυξη μονάδων δάβεισης αποβλήτων κατασκευών και κατεδαφισμών σε νησιά	Δημιουργία μονάδων επεξεργασίας λυμάτων από εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων	Δράσεις υποστήριξης Δήμων και ΦοΔΣΑ και ευαισθητοποίησης κοινού	Δημιουργία Μονάδων Διαχείρισης Επιπλομένων Αποβλήτων (βιομηχανικών, νοσοκομειακών κ.λπ.)	Έργα αποκατάστασης ρυπαρμένων χώρων	Επέκταση και εκσυγχρονισμός συστημάτων συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων	Ολοκλήρωση υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων (ΕΕΛ) για την κάλυψη των υπολειπόμενων οικισμών Β' προτεραιότητας (πληθυσμός > 15.000 ι.π. και διάθεση σε κανονικό σποδέντη) και σταδιακή ολοκλήρωση Γ' προτεραιότητας (πληθυσμός 2.000 - 15.000 ι.π.) που απαιτούνται από την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ	Αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων για την επίτευξη ποσοτικών χαρακτηριστικών εφόδου	Παρακολούθηση της λειτουργίας των Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) και της πορείας εφαρμογής της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ	Δράσεις για την εφαρμογή της Οδηγίας για τα υδάτα κολύμβησης, την περίοδο 2014- 2020	Εφαρμογή της Οδηγίας σχετικά με την Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχο της Ρύπανσης (Integrated Pollution Prevention and Control (96/61/ΕΚ και 2008/7/ΕΚ) σχετικά με τους υδατικούς πόρους	Οδηγία για την προστασία των υδάτων από τη ντροφύλλωση γεωργικής πρακτικής (91/676/ΕΟΚ)	Προστασία του περιβάλλοντος και ιδίως του εδάφους κατά τη χρησιμοποίηση της γλως καθαριότητα λυμάτων στη γεωργία (Οδηγία 86/278/ΕΟΚ)	Παρακολούθηση και καταγραφή της κατάστασης των θαλάσσιων υποπεριοχών / Αναβάθμιση και λειτουργική επικαιροποίηση του δικτύου παρακολούθησης. Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες Ενέργειες	Δράσεις για την εφαρμογή της αρχής ανάκτησης κόστους, κατάλληλα για τους σκοπούς του άρθρου 9 της Οδηγίας 2000/60/ ΕΚ	Ανάπτυξη και ενίσχυση υποδομών για την εξοφόληση της επιρροίας του νερού για όλες τις χρήσεις	Δράσεις προοδωσιασμού, καταγραφής ελέγχου και παρακολούθησης των αποβλήτων επιφανειακού και υπόγειου νερού και αποθήκευσης επιφανειακού νερού	Δράσεις για τις σημαντικές πηγές απορρίψεων που ενδέχεται να προκαλέσουν ρύπανση	Αντιμετώπιση αρνητικών επιπτώσεων στην κατάσταση υδάτος	Ευαισθητοποίηση Χωριών και εκδρομής των Εταιρικών Σχέσεων για τη βελτίωση της αποκατάστασης της εφαρμογής των Σχεδίων Διαχείρισης	Παρακολούθηση και καταγραφή της κατάστασης (ποσότητα, πίεση, πίεση, χρήση) των υδάτων της χώρας	Δράσεις για την πρόληψη της αποδοτικής και αιεφόρου χρήσης του νερού	Εφαρμογή της διεύθυνσης Οικισμών / Ειδών και Περιοχών Natura 2000 για την μερλομνη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης	Ενημέρωση – ευαισθητοποίηση για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας	Εμβληματικές Δράσεις για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, την ανάδειξη και την αναδιοργάνωση των πόλεων
-1: Αρνητική επίπτωση 0: Ουδέτερη/Καμία επίπτωση 1: Θετική επίπτωση 2: Αρκετά θετική επίπτωση 3: Πολύ θετική επίπτωση	Δ1	Δ2	Δ3	Δ4	Δ1	Δ2	Δ3	Δ4	Δ1	Δ2	Δ3	Δ4	Δ5	Δ6	Δ7	Δ8	Δ9	Δ10	Δ11	Δ12	Δ1	Δ2	Δ3	Δ4	Δ5	Δ6	Δ7	Δ8	Δ9	Δ10	Δ11	Δ12	Δ13	Δ14	Δ15	Δ16	Δ17	Δ18	Δ19	Δ20	Δ21	Δ22	Δ23	Δ24	Δ25	Δ26	Δ27	Δ28	Δ29	Δ30	Δ31	Δ32	Δ33
Εξοικονόμηση ενέργειας στον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα	ΕΣ 15	3	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας και Επισκεψιμότητας σε Υποβαθμισμένες Περιοχές	ΕΣ 16	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1		
Διεύρυνση της χρήσης της τηλεθέρμανσης	ΕΣ 17	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές	ΕΣ 18	0	0	0	0	3	1	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Πρόληψη, διαχείριση και αποκατάσταση καταστροφών από πλημμύρες	ΕΣ 19	0	0	0	0	1	0	0	3	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Βελτίωση και διασφάλιση του πλαισίου ορθολογικής και αιεφόρου διαχείρισης των υδατικών πόρων της Χώρας	ΕΣ 20	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0		
Βελτίωση του πλαισίου διατήρησης, διαχείρισης και αποκατάστασης των οικοσυστημάτων της βιοποικιλότητας	ΕΣ 21	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	3	3	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0		
Βελτίωση του πλαισίου διαχείρισης και αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος	ΕΣ 22	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	2	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2		
Βελτίωση και διασφάλιση του πλαισίου ορθολογικής και αιεφόρου διαχείρισης των υδατικών πόρων της Χώρας	ΕΣ 23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0		
Βελτίωση του πλαισίου διατήρησης, διαχείρισης και αποκατάστασης των οικοσυστημάτων της βιοποικιλότητας	ΕΣ 24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	
Βελτίωση του πλαισίου διαχείρισης και αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος	ΕΣ 25	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Πρόληψη παραγωγής αποβλήτων, προετοιμασία προς επαναχρησιμοποίηση, χωριστή συλλογή και ανακύκλωση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της κομποστοποίησης	ΕΣ 26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	3	3	3	3	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων, με βάση τους επικαιροποιημένους ΠΕΣΔΑ	ΕΣ 27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3	3	3	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Βελτίωση της διαχείρισης Επιπλομένων Αποβλήτων και της περιβαλλοντικής αποκατάστασης Ρυπαρμένων Χώρων από Βιομηχανικά - Επιπλομένα Απόβλητα	ΕΣ 28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Βελτίωση της συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων κατά κατηγορία Οικισμών με βάση τις κατευθύνσεις της Οδηγίας για την επεξεργασία αστικών λυμάτων (91/271/ΕΟΚ).	ΕΣ 29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	3	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Προστασία και Διαχείριση των Υδατικών Πόρων.	ΕΣ 30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	3	3	3	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0			
Βελτίωση της Ποιότητας και της Επάρκειας των Υδατικών Πόρων	ΕΣ 31	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	3	3	3	3	3	0		
Ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των λειτουργιών των οικοσυστημάτων	ΕΣ 32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3		
Προώθηση της αστικής αναζωογόνησης με ολοκληρωμένες αστικές παρεμβάσεις εμβληματικού χαρακτήρα	ΕΣ 33	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3		

Ο πίνακας βαθμολόγησης της συσχέτισης των δράσεων με τους ειδικούς στόχους, παρουσιάζει ομοιότητες με τον πίνακα εσωτερικής συνοχής του προγράμματος. Από τις βαθμολογήσεις του πίνακα εξάγονται οι ακόλουθες διαπιστώσεις σχετικά με την αξιολόγηση της λογικής παρέμβασης στο επίπεδο σύνδεσης των δράσεων με τους ειδικούς στόχους:

- Σε γενικές γραμμές, οι δράσεις έχουν επιλεγεί για να εξυπηρετήσουν τις επιδιώξεις που δηλώνονται στους ειδικούς στόχους.
- Στους πρώτους δύο άξονες, οι δράσεις είναι ολιγάριθμες και σαφώς περιγεγραμμένες. Η σύνδεσή τους με τους ειδικούς στόχους είναι σαφής και για το λόγο αυτό διαφαίνεται ότι, εφόσον οι δράσεις υλοποιηθούν και δώσουν τις προγραμματιζόμενες εκροές, τα αποτελέσματα που επιδιώκονται θα επιτευχθούν, δεδομένου επίσης ότι δεν διακρίνονται εξωγενή εμπόδια στην πορεία από τις εκροές στα αποτελέσματα.
- Οι δράσεις των δύο αυτών αξόνων, όπως έχουν πλέον διατυπωθεί με σαφή τρόπο και συγκεκριμένη στόχευση, παρουσιάζουν συνάφειες (μικρού σχετικώς βαθμού) με ορισμένους στόχους των επόμενων αξόνων, υπό την έννοια ότι εάν υλοποιηθούν αναμένεται να εισφέρουν ενισχυτικά στην επίτευξη των στόχων αυτών.
- Οι δράσεις των δύο επόμενων αξόνων – και ιδίως αυτές του ΑΠ 14 – είναι σαφώς εστιασμένες στην επίτευξη των ειδικών στόχων με τους οποίους συνδέονται, ενώ η συνάφειά τους με άλλους στόχους είναι πολύ περιορισμένη έως ανύπαρκτη.

Τέλος, παραμένει η ασυμμετρία μεταξύ αφενός της λεπτομερειακής κάλυψης των αναγκών που όντως υφίστανται στους τομείς διαχείρισης υδάτων, επεξεργασίας λυμάτων και διαχείρισης στερεών αποβλήτων και αφετέρου των αναγκών του αστικού περιβάλλοντος, όπως για παράδειγμα τα θέματα ποιότητας του αέρα, όπου προβλέπεται μία μόνο δράση η Δ.11 με το γενικόλογα διατυπωμένο τίτλο «Αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης».

1.4 Οριζόντιες Αρχές

Οριζόντιες Αρχές Μη-Διάκρισης

Το ΥΜΕΠΕΡΑΑ από την φύση μπορεί να χαρακτηριστεί ως ουδέτερο πρόγραμμα αναφορικά με την προώθηση της ισότητας των ίσως ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των προτεινόμενων σε αυτό παρεμβάσεων.

Εν γένει στον τομέα των μεταφορών, το ΥΜΕΠΕΡΑΑ είναι πλήρως εναρμονισμένο με την άρση των διακρίσεων στην προσβασιμότητα ατόμων με αναπηρία ενώ στον τομέα του περιβάλλοντος οι δράσεις είναι σχεδιασμένες λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές για ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στη χρήση των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων και στα θετικά αναμενόμενα αποτελεσμάτα των παρεμβάσεων που στοχεύουν στην προστασία του περιβάλλοντος.

Το ΕΠ αναλαμβάνει δράσεις χωρικού χαρακτήρα που συμβάλουν στην αντιμετώπιση των αναγκών ειδικών περιοχών που πληττονται από την φτώχεια ή που έχουν προβλήματα κοινωνικού αποκλεισμού σε ειδικές πληθυσμιακές ομάδες. Επίσης οι δράσεις βιώσιμης αστικής κινητικότητας και ανάπτυξης που αναλαμβάνονται από το ΥΜΕΠΕΡΑΑ έχουν αποτελέσματα που συμβάλουν στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων τηρώντας πλήρως τις αρχές μη-διάκρισης, ανεξαρτήτως φύλου, φυλής, ή εθνικής καταγωγής ή θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού. Επιπλέον κατά την διαδικασία σχεδιασμού και συγκεκριμένα μέσω δημόσιων διαβουλεύσεων έχει υπάρξει μέριμνα για την συμμετοχή των αρμόδιων δημόσιων φορέων και κοινωνικών οργανώσεων ειδικών πληθυσμιακών ομάδων.

Αναφορικά με την τήρηση της αρχής για ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών το ΥΜΕΠΕΡΑΑ κατά την επιλογή πράξεων και δυνητικά ωφελουμένων, και στο επίπεδο των διοικητικών διαδικασιών των αρμόδιων φορέων υλοποίησης μερινά ώστε να διασφαλιστεί η ίση συμμετοχή ανδρών και γυναικών σε αυτές. Επίσης μέριμνα για ισότητα λαμβάνεται μέσω της ισόρροπης, κατά το δυνατόν, συμμετοχής ανδρών και γυναικών στην Επιτροπή Παρακολούθησης του ΥΜΕΠΕΡΑΑ. Τέλος γίνεται χρήση εξειδικευμένων κριτηρίων για την τήρηση της αρχής της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών κατά τη διαδικασία επιλογής, υλοποίησης και αξιολόγησης πράξεων προς συγχρηματοδότηση, όπου αυτό είναι εφαρμόσιμο και εφικτό.

Συνοψίζοντας το ΥΜΕΠΕΡΑΑ κρίνεται ως επαρκές αναφορικά με προώθηση την τήρηση των αρχών για την ισότητα και την μη-διάκριση μέσω των προγραμματιζόμενων δράσεών του. Η επάρκεια αυτή τεκμηριώνεται με λεπτομέρεια και όχι γενικά μόνο, μέσω εξειδικευμένων αναφορών του ΕΠ μέσω αξόνων προτεραιότητας (πχ. ο ΑΠ 12 για παρεμβάσεις βιώσιμης αστικής ανάπτυξης που συμβάλουν στην βελτίωση της ποιότητας ζωής για όλους τους κατοίκους τηρώντας την οριζόντια αρχή της μη-διάκρισης).

Οριζόντια Αρχή Αειφόρου Ανάπτυξης

Το ΥΜΕΠΕΡΑΑ λαμβάνει υπόψη την οριζόντια αρχή της αειφόρου ανάπτυξης, τόσο κατά την διαδικασία διαμόρφωσης της στρατηγικής του όσο και κατά τη διαδικασία στοχοθεσίας αλλά και κατά τον σχεδιασμό συγκεκριμένων παρεμβάσεων-δράσεων. Τόσο για τον τομέα των μεταφορών όσο και για τον τομέα του περιβάλλοντος, οι δράσεις, οι στόχοι και οι προτεραιότητες που διέπουν το ΥΜΕΠΕΡΑΑ είναι σε πολύ μεγάλο βαθμό εναρμονισμένες με την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης. Συγκεκριμένα για τον τομέα των μεταφορών η συντριπτική πλειοψηφία των δράσεων συμβάλει στην ενίσχυση των μεταφορών που είναι εναρμονισμένες με την βιώσιμη ανάπτυξη με γνώμονα τον περιορισμό των αρνητικών επιπτώσεων από τη λειτουργία των μεταφορικών υποδομών στο περιβάλλον (προώθηση σιδηροδρόμου έναντι οδικών εμπορευματικών-επιβατικών μεταφορών, αστικά ΜΜΜ σταθερής τροχίας). Βάσει αυτού, κρίνεται ότι επαρκώς και επιτυχημένα το ΥΜΕΠΕΡΑΑ για τον τομέα των μεταφορών λαμβάνει υπόψη και εναρμονίζεται με την οριζόντια αρχή της αειφόρου ανάπτυξης. Αντίστοιχη είναι η συμβολή του τομέα του περιβάλλοντος καθώς μέσω των δράσεων του για την αποτελεσματική διαχείριση πόρων, των δράσεων κατά της κλιματικής αλλαγής καθώς και των δράσεων για τα λύματα-απόβλητα συμβάλει προς μια ανάπτυξη που έχει χαρακτηριστικά αειφορίας και βιωσιμότητας.

Συνοψίζοντας το ΥΜΕΠΕΡΑΑ λαμβάνοντας υπόψη κατά την διαμόρφωση της στρατηγικής του την σχετική ΣΠΕ και συναρτήσει της προαναφερθείσας ανάλυσης, κρίνεται ως επαρκές αναφορικά με το αν λαμβάνει υπόψη την οριζόντια αρχή της αειφόρου ανάπτυξης στο σύνολό του.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ του ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΕΙΚΤΩΝ, ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

2.1 Αξιολόγηση του συστήματος δεικτών του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ. Εισαγωγή

Βάσει του νέου Γενικού Κανονισμού των Διαρθρωτικών Ταμείων 1303/2013, για τη νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020 (Άρθρο 27, παράγραφος 4), «κάθε προτεραιότητα ορίζει δείκτες και αντίστοιχους ποιοτικούς ή ποσοτικούς στόχους σύμφωνα με τους ειδικούς κανόνες για κάθε Ταμείο, για την εκτίμηση της προόδου της υλοποίησης του προγράμματος ως προς την επίτευξη των στόχων, ως βάση για την παρακολούθηση, αξιολόγηση και επανεξέταση των επιδόσεων». Οι δείκτες του ΕΠ αποτελούν την ραχοκοκαλιά του σχεδιασμού του προγράμματος μιας και αποτελούν τα κύρια αντικειμενικά κριτήρια απόδοσης ενός προγράμματος και στις τρεις φάσεις της ζωής του, τη φάση του σχεδιασμού (ex-ante), τη φάση της υλοποίησης (on-going/in-between) αλλά και τη φάση της αποτίμησης του (ex-post evaluation). Το σύστημα των δεικτών στις υποενότητες που ακολουθούν εξετάζει τα εξής:

- Την ορθότητα και σαφήνεια του ορισμού των δεικτών και κατά πόσο ανταποκρίνεται στις οδηγίες της ΕΥΣΣΑΑΠ (Ορισμός δείκτη που μετρά μέγεθος-μεταβλητή και όχι μέτρηση μεταβολής / ρυθμού μεταβολής).
- Την επιτυχή αντιστοίχιση (καταλληλότητα) δεικτών εκροής με τις σχεδιαζόμενες δράσεις-παρεμβάσεις
- Την επιτυχή και ορθή αντιστοίχιση (καταλληλότητα) δεικτών αποτελέσματος στους αντίστοιχους ειδικούς στόχους
- Την επάρκεια-ποιότητα-αξιοπιστία των πηγών δεδομένων
- Την εφικτότητα και την αξιοπιστία των τιμών στόχου-βάσης
- Την αξιοπιστία πληρότητα και ρεαλιστικότητα των οροσήμων του πλαισίου επίδοσης.
- Την επάρκεια του συστήματος διαχείρισης, παρακολούθησης και συλλογής δεδομένων του προγράμματος καθώς και την επάρκεια του ανθρωπίνου δυναμικού.

2.1.1 Καταλληλότητα και συνάφεια των προτεινόμενων δεικτών του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ: Τομέας Μεταφορών.

Για την αξιολόγηση της καταλληλότητας και συνάφειας των προτεινόμενων δεικτών, η μεθοδολογία αξιολόγησης βασίζεται στο πλέγμα κριτηρίων των οδηγιών της Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (ΕΥΣΣΑΑΠ). Τα κριτήρια αφορούν: την **Σταθερότητα (robustness)**, την **Στατιστική επικύρωση (statistical validation)**, την **Σαφήνεια κανονιστικής ερμηνείας (clarity on normative interpretation)**, **Ανταπόκριση στην πολιτική (responsive to policy)**, την **Έγκαιρη συλλογή και άθροιση δεδομένων (χρονοδιάγραμμα) (timely collection and aggregation of data)**.

Η βαθμονόμηση του συστήματος στα 5 παραπάνω κριτήρια είναι με εύρος 1-5 όπου:

- 1: Πολύ αρνητική
- 2: Αρνητική
- 3: Ουδέτερη – Οριακά αποδεκτή
- 4: Καλή
- 5: Πολύ καλή – Εξαιρετική

Η εκτίμηση της σαφήνειας και ανταπόκρισης των δεικτών έγινε βάσει εμπειρικής ανάλυσης, αξιοποιώντας την αποκτηθείσα εμπειρία σε αξιολογήσεις ΕΠ και την τεχνογνωσία των μελών της ομάδας αξιολόγησης. Η αποτίμηση της σταθερότητας και της στατιστικής επικύρωσης των δεικτών βασίστηκε στη μεθοδολογία υπολογισμού τους, όπως αυτή δόθηκε από την ΕΥΔ/ΕΠ-ΕΠ. Τέλος, η αξιολόγηση του χρονοδιαγράμματος συλλογής και άθροισης δεδομένων έγινε με βάση τις αναφερόμενες στο ΕΠ πηγές στοιχείων και τα δεδομένα που απαιτούνται για την ποσοτικοποίηση του κάθε δείκτη.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, η αξιολογική εκτίμηση των δεικτών του ΕΠ ΥΠΕΜΕΡΑΑ ως προς τα ανωτέρω κριτήρια καταλληλότητας και συνάφειάς τους δίνεται στον πίνακα που ακολουθεί.

Αξιολόγηση κοινών δεικτών εκροών

Οι κοινόι δείκτες κρίνονται αυτόματα με άριστη βαθμολογία 5 σε όλα τα κριτήρια καταλληλότητας και συνάφειας καθώς αποτελούν, βάσει κανονισμών, τους πλέον κατάλληλους για κάθε σχετικό ταμείο. Επισημαίνεται ότι ως προς το βαθμό που περιλαμβάνονται όλοι οι σχετικοί και απαραίτητοι κοινόι δείκτες και ως προς το βαθμό που οι κοινόι αυτοί δείκτες χρησιμοποιούνται ανάλογα με το περιεχόμενο των αξόνων και ειδικών και καλύπτουν τις επενδυτικές προτεραιότητες, ο Σύμβουλος Αξιολόγησης εκτιμά πως οι αναφερόμενοι στο Πρόγραμμα κοινόι δείκτες έχουν εξαιρετική επάρκεια και πληρότητα.

Πίνακας 30: Αξιολόγηση καταλληλότητας και συνάφειας προτεινόμενων δεικτών του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ. Τομέας Μεταφορών.

Α/ Α	Κωδικός	Δείκτης	Έτος βάσης/ Τιμή βάσης	Τιμή-στόχος (2023)	Παρατηρήσεις	Κριτήρια καταλληλότητας				
						Σταθερότητα	Στατιστική Επικύρωση	Σαφήνεια κανονιστικής ερμηνείας	Ανταπόκριση στην πολιτική	Χρονοδιάγραμμα
ΑΠ 1 ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ & ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ (ΤΣ)										
Ε.Π. 1: Στήριξη πολυτροπικού Ενιαίου Ευρωπαϊκού Χώρου Μεταφορών επενδύοντας στο δίκτυο του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ)										
ΚΟΙΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ										
1	CO11a	Συνολικό μήκος νέων σιδηροδρομικών γραμμών ΔΕΔ-Μ (χλμ.)		42,5	Κοινός δείκτης	5	5	5	5	5
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ										
2	T4401	Συνολικό μήκος εκσυγχρονισμού σιδηροδρομικών γραμμών ΔΕΔ-Μ με συστήματα (σηματοδότησης, τηλεδιοίκησης, τηλεπικοινωνιών) (χλμ)		587		5	5	5	5	5
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 1.: Συμβολή στην ολοκλήρωση του βασικού Διευρωπαϊκού (core TEN-T) σιδηροδρομικού άξονα ΠΑΘΕ/Π										
3	T4420	Χρονοαπόσταση (λεπτά)	2014/ 247	191		5	5	5	5	5
4	T4423	Κατανάλωση ενέργειας σε ετήσια συρμοχιλιόμετρα (λόγω ηλεκτροκίνησης) (ktoe/ έτος)	2014/ 94,21	75,37		5	5	5	5	5
5	T4429	Εμπορευματικό μεταφορικό έργο (χιλ. τόνους)	2014/ 1.001	1.641		5	5	5	5	5
6		Επιβατική κίνηση (επιβάτες/ έτος)	2014/-	-	Προτεινόμενος δείκτης από τον ΣΑ	5	5	5	5	5
Ε.Π. 2: Ανάπτυξη και βελτίωση συστημάτων μεταφοράς φιλικών προς το περιβάλλον (περιλαμβανομένων των συστημάτων χαμηλού θορύβου) με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων, με σκοπό την προαγωγή της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας.										
ΚΟΙΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ										

7	CO11a	Συνολικό μήκος νέων σιδηροδρομικών γραμμών ΔΕΔ-Μ (χλμ)	2014/-	52,8	Κοινός δείκτης	5	5	5	5	5
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 5: Ενίσχυση των συνδυασμένων εμπορευματικών μεταφορών με διασύνδεση του βασικού σιδηροδρομικού ΔΕΔ-Μ με λιμάνια του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ και γειτονικούς αναπτυξιακούς πόλους										
8	T4429	Εμπορευματικό μεταφορικό έργο (χιλ. τόνους)	2014/572	1.825		5	5	5	5	5
Ε.Π. 3: Ανάπτυξη συνεκτικού και διαλειτουργικού συστήματος σιδηροδρομικών μεταφορών υψηλής ποιότητας										
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ										
9	T4401	Συνολικό μήκος εκσυγχρονισμού σιδηροδρομικών γραμμών ΔΕΔ-Μ με συστήματα (σηματοδότησης, τηλεδιοίκησης, τηλεπικοινωνιών) (χλμ)		62		5	5	5	5	5
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 10: Βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στο σιδηροδρομικό ΔΕΔ-Μ με ταυτόχρονη εξοικονόμηση ενέργειας										
10	T4420	Χρονοαπόσταση (λεπτά)	2014/ 26	19		5	5	5	5	5
11	T4423	Κατανάλωση ενέργειας σε ετήσια συρμοχιλιόμετρα (λόγω ηλεκτροκίνησης) (ktoe/ έτος)	2014/ 36,88	29,5		5	5	5	5	5
ΑΠ 2 ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ (ΕΤΠΑ)										
Ε.Π. 1: Στήριξη πολυτροπικού Ενιαίου Ευρωπαϊκού Χώρου Μεταφορών επενδύοντας στο δίκτυο του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ)										
ΚΟΙΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ										
12	CO12a	Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων σιδηροδρομικών γραμμών ΔΕΔ-Μ (χλμ)	-	52,5	Κοινός δείκτης	5	5	5	5	5
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 1: Συμβολή στην ολοκλήρωση του βασικού Διευρωπαϊκού (core TEN-T) σιδηροδρομικού άξονα ΠΑΘΕ/Π										
13	T4420	Χρονοαπόσταση (λεπτά)	2014/ 26	21		5	5	5	5	5
14		Επιβατική κίνηση (επιβάτες/ έτος)	2014/-	-	Προτεινόμενος δείκτης από την ex-ante αξιολόγηση	5	5	5	5	5
15	T4423	Κατανάλωση ενέργειας σε ετήσια συρμοχιλιόμετρα (λόγω ηλεκτροκίνησης) (ktoe/ έτος)	2014/-	-	Ο δείκτης προτείνεται να προστεθεί μιας και ο ειδικός στόχος περιλαμβάνει δράσεις εγκατάστασης ηλεκτροκίνησης.	5	5	5	5	5
Ε.Π.2: Ανάπτυξη συστημάτων μεταφοράς φιλικών προς το περιβάλλον (περιλαμβανομένων των συστημάτων χαμηλού θορύβου) με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων, με σκοπό την προαγωγή της βιώσιμης περιφερειακής/τοπικής κινητικότητας										
ΚΟΙΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ										
16	CO11a	Συνολικό μήκος νέων σιδηροδρομικών γραμμών ΔΕΔ-Μ (χλμ)	-	32	Κοινός δείκτης	5	5	5	5	5

ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 6: Ενίσχυση των συνδυασμένων μεταφορών (επιβατικών και εμπορευματικών) με την επέκταση / αναβάθμιση του Προαστιακού Σιδηρόδρομου Αττικής										
17	T4429	Εμπορευματικό μεταφορικό έργο (χιλ. τόνους)	2014/112	2.231		5	5	5	5	5
18	T4428	Πρόσθετος πληθυσμός με δυνατότητα εξυπηρέτησης από μέσα σταθερής τροχιάς (αριθμός επιβατών/ ημέρα)	2014/0	74.000		5	5	5	5	5
ΑΠ 3 ΔΙΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΚΑΙ ΟΔΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ (ΤΣ)										
Ε.Π.1: Στήριξη πολυτροπικού Ενιαίου Ευρωπαϊκού Χώρου Μεταφορών επενδύοντας στο δίκτυο του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ)										
ΚΟΙΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ										
19	CO13a	Συνολικό μήκος νέων οδικών αξόνων ΔΕΔ-Μ (χλμ)	-	206,3	Κοινός δείκτης	5	5	5	5	5
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 2: Ενίσχυση της προσπελασιμότητας περιοχών της χώρας, με υλοποίηση σημαντικών τμημάτων του ΔΟΔ										
20	T4420	Χρονοαπόσταση (λεπτά)	2015/300	195		5	5	5	5	5
21	T4421	Προσπελασιμότητα (χλμ/ώρα)	2015/57,4	88,4		5	5	5	5	5
22	T4422	Κίνδυνος θανατηφόρου τροχαίου ατυχήματος (αριθμός νεκρών / 10Ε7 οχη-χλμ)	2015/7,79	5,52	Διερεύνηση της δυνατότητας χρήσης πραγματικών δεδομένων οδικών ατυχημάτων (αριθμός νεκρών) και κυκλοφοριακών φόρτων	5	4	5	5	5
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 3: Βελτίωση των επιπέδων οδικής ασφάλειας του αναλυτικού ΔΟΔ και εφαρμογή συναφών δράσεων πρόληψης και αντιμετώπισης των τροχαίων ατυχημάτων										
23	T4422	Κίνδυνος θανατηφόρου τροχαίου ατυχήματος (αριθμός νεκρών / 10Ε7 οχη-χλμ)	2015/1,15	0,80	Διερεύνηση της δυνατότητας χρήσης πραγματικών δεδομένων οδικών ατυχημάτων (αριθμός νεκρών) και κυκλοφοριακών φόρτων	5	4	5	5	5
ΑΠ 4 ΔΙΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ (ΕΤΠΑ)										
Ε.Π.1: Στήριξη πολυτροπικού Ενιαίου Ευρωπαϊκού Χώρου Μεταφορών επενδύοντας στο δίκτυο του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ)										
ΚΟΙΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ										
24	CO14a	Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων οδικών αξόνων ΔΕΔ-Μ (χλμ)	-	19	Κοινός δείκτης	5	5	5	5	5
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 2: Ενίσχυση της προσπελασιμότητας περιοχών της χώρας, με υλοποίηση σημαντικών τμημάτων του ΔΟΔ										
25	T4420	Χρονοαπόσταση (λεπτά)	2015/181	171		5	5	5	5	5
26	T4421	Προσπελασιμότητα (χλμ/ώρα)	2014/48,1	51,3		5	5	5	5	5

27	T4422	Κίνδυνος θανατηφόρου τροχαίου ατυχήματος (αριθμός νεκρών / 10Ε7 οχημ-χλμ)	2015/9,02	8,73	Διερεύνηση της δυνατότητας χρήσης πραγματικών δεδομένων οδικών ατυχημάτων (αριθμός νεκρών) και κυκλοφοριακών φόρτων	5	4	5	5	5
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 3: Βελτίωση των επιπέδων οδικής ασφάλειας του αναλυτικού ΔΟΔ και εφαρμογή συναφών δράσεων πρόληψης και αντιμετώπισης των τροχαίων ατυχημάτων										
28	T4422	Κίνδυνος θανατηφόρου τροχαίου ατυχήματος (αριθμός νεκρών / 10Ε7 οχημ-χλμ)	2015/2,42	1,69		5	5	5	5	5
ΑΠ 5 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΣΙΜΟΤΗΤΑ ΝΗΣΙΩΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΜΑΚΡΥΣΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ (ΕΤΠΑ)										
Ε.Π.7b: Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ, περιλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων										
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ										
29	T4402	Συνολικό μήκος νέων ή/και αναβαθμισμένων τμημάτων λουπού οδικού δικτύου (χλμ)	-	50		5	5	5	5	5
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 4: Ενίσχυση κινητικότητας με σύνδεση δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων ΔΕΔ-Μ και ενίσχυση της συνδεσιμότητας δυσπρόσιτων ορεινών / παραμεθόριων / απομακρυσμένων νησιωτικών περιοχών για την αντιμετώπιση κοινωνικών / αναπτυξιακών προβλημάτων										
30	T4420	Χρονοαπόσταση (λεπτά)	2015/56	43		5	5	5	5	5
31	T4421	Προσπελασιμότητα (χλμ/ώρα)	2015/32	42		5	5	5	5	5
32	T4422	Κίνδυνος θανατηφόρου τροχαίου ατυχήματος (αριθμός νεκρών / 10Ε7 οχημ-χλμ)	2015/0,36	0,25	Διερεύνηση της δυνατότητας χρήσης πραγματικών δεδομένων οδικών ατυχημάτων (αριθμός νεκρών) και κυκλοφοριακών φόρτων	5	4	5	5	5
ΑΠ 6 ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΝΑΥΣΙΠΛΟΪΑΣ (ΤΣ)										
Ε.Π.1: Στήριξη πολυτροπικού Ενιαίου Ευρωπαϊκού Χώρου Μεταφορών επενδύοντας στο δίκτυο του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ)										
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ										
33	T4403	Πρόσθετες θέσεις παραβολής μήκους μεγαλύτερου των 200μ και βάθους 11μ σε λιμένες που αναβαθμίζονται (αριθμός θέσεων)	-	3		5	5	5	5	5
34	T4404	Συστήματα βελτίωσης της ασφάλειας ναυσιπλοΐας, και της φύλαξης /περιβαλλοντικής διαχείρισης λιμενικής ζώνης (αριθμός συστημάτων)	-	2		5	5	5	5	5
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 7: Εκσυγχρονισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών εμπορευματικών μεταφορών λιμένων του βασικού ΔΕΔ-Μ στο διάδρομο Αδριατικής – Ιονίου										

35	T4424	Κατάπλοι και απόπλοι πλοίων (αριθμός)	2014/149	352		5	5	5	5	5
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 8 : Ενίσχυση της ασφάλειας των θαλάσσιων επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών και της αποτελεσματικότητας της έρευνας και διάσωσης στη θάλασσα										
36	T4425	Βελτίωση ασφάλειας και διαχείρισης ναυσιπλοΐας με επέκταση του χώρου κάλυψης (km ²)	2014/7.144	9.144		5	5	5	5	5
ΑΠ 7 ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΑΕΡΟΝΑΥΤΙΛΙΑΣ (ΤΣ)										
Ε.Π. 1: Ανάπτυξη και βελτίωση συστημάτων μεταφοράς φιλικών προς το περιβάλλον (περιλαμβανομένων των συστημάτων χαμηλού θορύβου) με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων, με σκοπό την προαγωγή της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας										
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ										
37	T4405	Αερολιμένες ΔΕΔ-Μ που αναβαθμίζονται (αριθμός αερολιμένων)	-	3		5	5	5	5	5
38	T4406	Συστήματα βελτίωσης της ασφάλειας αερομεταφορών (αριθμός συστημάτων)	-	12		5	5	5	5	5
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 9: Βελτίωση της συνδεσιμότητας και του επιπέδου εξυπηρέτησης αεροσκαφών και επιβατών σε περιφερειακά νησιωτικά αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ										
39	T4426	Πληθυσμός απομακρυσμένων / νησιωτικών περιοχών με πρόσβαση σε βελτιωμένη αεροπορική σύνδεση (αριθμός κατοίκων)	2015/0	186.500						
40		Επιβατική κίνηση στα αεροδρόμια των παρεμβάσεων (επιβάτες/ έτος)	2015/-	-	Προτεινόμενος δείκτης από την ex-ante αξιολόγηση. Ενδέχεται να υπάρξει πρόβλημα διαθεσιμότητας των στοιχείων.	5	5	5	5	4
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 11: Βελτίωση της ασφάλειας εγκαταστάσεων σε νησιωτικά αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ και βελτίωση της ασφάλειας αεροναυτιλίας										
41	T4427	Συμμόρφωση με διεθνή πρότυπα ασφάλειας αερομεταφορών (αριθμός αεροδρομίων με βελτιωμένη συμμόρφωση)	2015/0	12		5	5	5	5	5
ΑΠ 8 ΚΑΘΑΡΕΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ (ΕΤΠΑ)										
Ε.Π.1: Προώθηση στρατηγικών για χαμηλές εκπομπές άνθρακα για όλους τους τύπους περιοχών, ιδίως τις αστικές, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της βιώσιμης αστικής κινητικότητας, των καθαρών αστικών μεταφορών και των σχετικών μέτρων άμβλυνσης και προσαρμογής.										
ΚΟΙΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ										

42	CO15	Συνολικό μήκος νέων ή βελτιωμένων γραμμών Τράμ και Μετρό (χλμ)	-	14,4	Κοινός δείκτης	5	5	5	5	5
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 12: Προώθηση των καθαρών αστικών και προαστιακών μεταφορών (Μετρό και Προαστιακός) στη μητροπολιτική περιοχή της Θεσσαλονίκης										
43	T4430	Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου από έργα Μετρό (τόνοι ισοδύναμου CO ₂)	2014/67.126	0		5	5	5	5	5
44	T4428	Πρόσθετος πληθυσμός με δυνατότητα εξυπηρέτησης από μέσα σταθερής τροχιάς (αριθμός επιβατών/ημέρα)	2014/0	580.000		5	5	5	5	5
ΑΠ 9 ΚΑΘΑΡΕΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ & ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (ΤΣ)										
Ε.Π. 1: Προώθηση στρατηγικών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για όλα τα είδη περιοχών, ιδιαίτερα για τις αστικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της αειφόρου πολυτροπικής αστικής κινητικότητας και των μέτρων προσαρμογής σχετικά με τον περιορισμό των επιπτώσεων										
ΚΟΙΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ										
45	CO15	Συνολικό μήκος νέων ή βελτιωμένων γραμμών Τράμ και Μετρό (χλμ)	-	19,3	Κοινός δείκτης	5	5	5	5	5
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ										
46	T4407	Παρεμβάσεις βελτίωσης του συστήματος αστικών συγκοινωνιών (αριθμός παρεμβάσεων)	-	3		5	5	5	5	5
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 13: Προώθηση των καθαρών αστικών μεταφορών (Μετρό) στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας										
47	T4430	Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου από έργα Μετρό (τόνοι ισοδύναμου CO ₂)	2014/95.265	0		5	5	5	5	5
48	T4428	Πρόσθετος πληθυσμός με δυνατότητα εξυπηρέτησης από μέσα σταθερής τροχιάς (αριθμός επιβατών/ημέρα)	2014/0	719.000		5	5	5	5	5
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 14: Προαγωγή της βιώσιμης αστικής κινητικότητας για μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των αστικών μεταφορών στο περιβάλλον στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας										
49	T4431	Εφαρμογή συστήματος πληροφόρησης επιβατών λεωφορείων (ποσοστό)	2015/0	100		5	5	5	5	5

Με βάση την ανωτέρω αξιολόγηση των δεικτών επί των 5 κριτηρίων, εξάγονται τα παρακάτω συμπεράσματα:

- Στη συντριπτική τους πλειοψηφία οι δείκτες χαρακτηρίζονται από υψηλό βαθμό καταλληλότητας και συνάφειας, καθώς συγκεντρώνουν την υψηλότερη βαθμολογία (5) **και** στα πέντε κριτήρια που τέθηκαν.
- Συγκριτικά με προηγούμενες εκδόσεις του ΕΠ, οι δείκτες αποτελέσματος έχουν ορθώς επαναδιατυπωθεί στο σύνολό τους, ώστε να εκφράζουν το αποτέλεσμα αυτό καθ' εαυτό (μια συγκεκριμένη διάσταση της ευημερίας του πληθυσμού, η οποία προκαλείται ως αποτέλεσμα της επιλεχθείσας πολιτικής αλλά και άλλων παραγόντων) και όχι τη θετική ή αρνητική αλλαγή της διάστασης αυτής. Τιμές βάσης (διαφορετικές του μηδενός) και τιμές στόχου έχουν τεθεί για το σύνολο των δεικτών αποτελέσματος
- Για το σύνολο των δεικτών αποτελέσματος, η μεθοδολογία υπολογισμού τους κρίνεται επιστημονικά τεκμηριωμένη και δύναται να αποτελέσει τη βάση για τον ορισμό επίσημων μεθοδολογικών πλαισίων και στατιστικά επικυρωμένων πηγών υπολογισμού των δεικτών σε εθνικό επίπεδο. Προς αυτήν την κατεύθυνση, και ελλείψει ενός επίσημου φορέα που ορίζει το μεθοδολογικό πλαίσιο υπολογισμού των δεικτών, οι προτεινόμενες μεθοδολογικές προσεγγίσεις μπορούν να αξιοποιηθούν πλήρως, αποτελώντας επίσημες και αντικειμενικές πηγές μέτρησης των δεικτών αποτελέσματος. Στο πλαίσιο μελλοντικών δράσεων που αφορούν την προαναφερθείσα προτεινόμενη υιοθέτηση των μεθοδολογιών υπολογισμού των δεικτών ως επίσημων, ενιαίων μεθοδολογιών, προτείνεται να ληφθούν υπόψη και οι παρακάτω επισημάνσεις για την περαιτέρω βελτίωση του συστήματος δεικτών:
 - Για τον δείκτη T4429 «Εμπορευματικό μεταφορικό έργο» προτείνεται αναθεώρηση της μεθοδολογικής προσέγγισης, προκειμένου αυτή να λαμβάνει υπόψη όχι μόνο συνδέσεις σιδηρόδρομου – λιμένα αλλά και πιθανές βελτιώσεις στο διασυνοριακό σιδηροδρομικό δίκτυο.
 - Για τον δείκτη T4422 «Κίνδυνος θανατηφόρου τροχαίου ατυχήματος» η μεθοδολογία υπολογισμού του κρίνεται επαρκής, καθώς η Διαχειριστική Αρχή δεν έχει στη διάθεσή της διαθέσιμα στοιχεία ατυχημάτων. Στα πλαίσια πιθανών μελλοντικών δράσεων ορισμού και υιοθέτησης επίσημων και ενιαίων μεθοδολογιών σε εθνικό επίπεδο προτείνεται να διερευνηθεί κατά πόσο η μεθοδολογία μπορεί να λάβει υπόψη μεγέθη που σχετίζονται με την «έκθεση» στην επικινδυνότητα, όπως ο κυκλοφοριακός φόρτος. Στο πλαίσιο αυτό, συμπληρωματικά του δείκτη T4422, προτείνεται να διερευνηθεί και η δυνατότητα χρήσης των δεικτών:
 - Δείκτης Βαρύτητας Ατυχήματος (ΔΒΑ)
 - Σχετικός Συντελεστής Επικινδυνότητας (ΣΣΕ)

Ο ορισμός των εν λόγω δεικτών δίνεται στον Πίνακα 31 της επόμενης ενότητας. Οι δείκτες αυτοί χρησιμοποιούνται μεν ευρέως για την αξιολόγηση της οδικής ασφάλειας, προϋποθέτουν δε την ύπαρξη δεδομένων κυκλοφοριακού φόρτου

και στοιχείων ατυχημάτων (αριθμός ατυχημάτων, αριθμός νεκρών) για τουλάχιστον μια τριετία. Για την περίπτωση υπολογισμού των τιμών στόχου νέων έργων δύναται να χρησιμοποιηθούν υπάρχουσες οδοί ίδιας κατηγορίας με τις προτεινόμενες και να γίνουν οι κατάλληλες παραδοχές υιοθέτησης των δεικτών (πχ. στάθμιση των τιμών των δεικτών που υπολογίζονται για υπάρχουσες οδικές υποδομές με τα μήκη των οδικών παρεμβάσεων του ΕΠ).

- Σε κάποιες περιπτώσεις, κρίθηκε ως σκόπιμη η πρόταση νέων δεικτών αποτελέσματος ή η συμπλήρωση του πλέγματος δεικτών κάποιων δράσεων με υφιστάμενους δείκτες, προκειμένου να βελτιωθεί περαιτέρω το σύστημα καταγραφής αποτελεσμάτων. Οι δείκτες αυτοί είναι:
 - «Επιβατική κίνηση (επιβάτες/ έτος)» για τον ΕΣ1 των ΑΠ 1 και 2, μιας και οι σχετικές εκροές προβλέπουν βελτίωση της σιδηροδρομικής εξυπηρέτησης επιβατικής κίνησης και ως εκ τούτου αύξηση της ελκυστικότητας του σιδηροδρόμου και για επιβατικές μετακινήσεις.
 - Για τον ΕΣ1 του ΑΠ 2 προτείνεται, πέραν των υπολοίπων δεικτών αποτελέσματος, και η χρήση του δείκτη T4423, με το περιεχόμενο που ορίζεται από την ΕΥΔ/ΕΠ-ΕΠ.
 - Για τον ΕΣ9 του ΑΠ 7 προτείνεται, επιπρόσθετα του T4426, και ο δείκτης «Επιβατική κίνηση στα αεροδρόμια των παρεμβάσεων (επιβάτες/ έτος)».

Ο Πίνακας 31 της επόμενης ενότητας συνοψίζει τους προτεινόμενους από την ex-ante αξιολόγηση δείκτες αποτελέσματος, με τον ορισμό και τις πηγές δεδομένων.

2.1.2 Σαφήνεια Δεικτών: Τομέας Μεταφορών

Η μεθοδολογία αξιολόγησης της σαφήνειας των προτεινόμενων δεικτών στηρίζεται στους κάτωθι αξιολογικούς πυλώνες:

- 1. Αξιολόγηση ορισμού δεικτών:** ο ορισμός του δείκτη είναι ορθός και σαφής.
- 2. Αξιολόγηση σταθερότητας δείκτη:** ο δείκτης είναι σταθερός, δηλαδή δεν επηρεάζεται από τυχόν εξωγενείς παράγοντες.
- 3. Αξιολόγηση πηγών δεδομένων:** κατά πόσο υπάρχουν διαθέσιμα συστήματα συλλογής δεδομένων.

Η βαθμονόμηση του συστήματος στα 3 παραπάνω κριτήρια είναι με εύρος 1-5 όπου:

- 1: Πολύ αρνητική
- 2: Αρνητική
- 3: Ουδέτερη – Οριακά αποδεκτή
- 4: Καλή
- 5: Πολύ καλή – Εξαιρετική

Η αξιολογική εκτίμηση των δεικτών του ΕΠ – ΥΠΕΜΕΡΑΑ ως προς τα ανωτέρω κριτήρια σαφήνειας δίνεται στον πίνακα 34.

Αξιολόγηση κοινών δεικτών εκροών

Οι κοινοί δείκτες εκροών κρίνονται αυτόματα με άριστη βαθμολογία 5 σε όλα τα κριτήρια σαφήνειας καθώς η ερμηνεία και ο ορισμός τους έχουν ήδη διατυπωθεί από την ΕΕ.

Πίνακας 31: Αξιολόγηση σαφήνειας προτεινόμενων δεικτών του ΕΠ – ΥΜΕΠΕΡΑΑ. Τομέας Μεταφορών.

A/A	Κωδικός	Δείκτης	Ορισμός	Σταθερότητα	Πηγή Δεδομένων	Σχόλια – προτάσεις
ΑΠ 1 ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ & ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ (ΤΣ)						
Ε.Π. 1: Στήριξη πολυτροπικού Ενιαίου Ευρωπαϊκού Χώρου Μεταφορών επενδύοντας στο δίκτυο του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ)						
ΚΟΙΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ						
1	CO11a	Συνολικό μήκος νέων σιδηροδρομικών γραμμών ΔΕΔ-Μ (χλμ)	5	5	5	Κοινός δείκτης
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ						
2	T4401	Συνολικό μήκος εκσυγχρονισμού σιδηροδρομικών γραμμών ΔΕΔ-Μ με συστήματα (σηματοδότησης, τηλεδιοίκησης, τηλεπικοινωνιών) (χλμ)	5	5	5	
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 1.: Συμβολή στην ολοκλήρωση του βασικού Διευρωπαϊκού (core TEN-T) σιδηροδρομικού άξονα ΠΑΘΕ/Π						
3	T4420	Χρονοαπόσταση (λεπτά)	5	5	5	
4	T4423	Κατανάλωση ενέργειας σε ετήσια συρμοχιλιόμετρα (λόγω ηλεκτροκίνησης) (ktoe/έτος)	5	5	5	
5	T4429	Εμπορευματικό μεταφορικό έργο (χιλ. τόνους)	5	5	5	
6		Επιβατική κίνηση (επιβάτες/έτος)	5	5	5	Ο δείκτης προτείνεται από την ex-ante αξιολόγηση
Ε.Π. 2: Ανάπτυξη και βελτίωση συστημάτων μεταφοράς φιλικών προς το περιβάλλον (περιλαμβανομένων των συστημάτων χαμηλού θορύβου) με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων, με σκοπό την προαγωγή της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας.						
ΚΟΙΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ						
7	CO11a	Συνολικό μήκος νέων σιδηροδρομικών γραμμών ΔΕΔ-Μ (χλμ)	5	5	5	
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 5: Ενίσχυση των συνδυασμένων εμπορευματικών μεταφορών με διασύνδεση του βασικού σιδηροδρομικού ΔΕΔ-Μ με λιμάνια του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ και γειτονικούς αναπτυξιακούς πόλους						
8	T4429	Εμπορευματικό μεταφορικό έργο (χιλ. τόνους)	5	5	5	
Ε.Π. 3: Ανάπτυξη συνεκτικού και διαλειτουργικού συστήματος σιδηροδρομικών μεταφορών υψηλής ποιότητας						
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ						

A/A	Κωδικός	Δείκτης	Ορισμός	Σταθερότητα	Πηγή Δεδομένων	Σχόλια – προτάσεις
9	T4401	Συνολικό μήκος εκσυγχρονισμού σιδηροδρομικών γραμμών ΔΕΔ-Μ με συστήματα (σηματοδότησης, τηλεδιοίκησης, τηλεπικοινωνιών) (χλμ)	5	5	5	
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 10: Βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στο σιδηροδρομικό ΔΕΔ-Μ με ταυτόχρονη εξοικονόμηση ενέργειας						
10	T4423	Κατανάλωση ενέργειας σε ετήσια συρμοχιλιόμετρα (λόγω ηλεκτροκίνησης) (ktoe/έτος)	5	5	5	
11	T4420	Χρονοαπόσταση (λεπτά)	5	5	5	
ΑΠ 2 ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ (ΕΤΠΑ)						
Ε.Π. 1: Στήριξη πολυτροπικού Ενιαιίου Ευρωπαϊκού Χώρου Μεταφορών επενδύοντας στο δίκτυο του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ)						
ΚΟΙΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ						
12	CO12a	Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων σιδηροδρομικών γραμμών ΔΕΔ-Μ (χλμ)	5	5	5	Κοινός δείκτης
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 1: Συμβολή στην ολοκλήρωση του βασικού Διευρωπαϊκού (core TEN-T) σιδηροδρομικού άξονα ΠΑΘΕ/Π						
13	T4420	Χρονοαπόσταση (λεπτά)	5	5	5	
14		Επιβατική κίνηση (επιβάτες/έτος)	5	5	5	Προτεινόμενος δείκτης από τον ΣΑ
15	T4423	Κατανάλωση ενέργειας σε ετήσια συρμοχιλιόμετρα (λόγω ηλεκτροκίνησης) (ktoe/έτος)	5	5	5	Προτεινόμενος δείκτης από την ex-ante αξιολόγηση
Ε.Π.2: Ανάπτυξη συστημάτων μεταφοράς φιλικών προς το περιβάλλον (περιλαμβανομένων των συστημάτων χαμηλού θορύβου) με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων, με σκοπό την προαγωγή της βιώσιμης περιφερειακής/τοπικής κινητικότητας						
ΚΟΙΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ						
16	CO11a	Συνολικό μήκος νέων σιδηροδρομικών γραμμών ΔΕΔ-Μ (χλμ)	5	5	5	Κοινός δείκτης
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 6: Ενίσχυση των συνδυασμένων μεταφορών (επιβατικών και εμπορευματικών) με την επέκταση / αναβάθμιση του Προαστιακού Σιδηρόδρομου Αττικής						
17	T4429	Εμπορευματικό μεταφορικό έργο (χιλ. τόνους)	5	5	5	
18	T4428	Πρόσθετος πληθυσμός με δυνατότητα εξυπηρέτησης από μέσα σταθερής τροχιάς (αριθμός επιβατών/ ημέρα)	5	5	5	

A/A	Κωδικός	Δείκτης	Ορισμός	Σταθερότητα	Πηγή Δεδομένων	Σχόλια – προτάσεις
ΑΠ 3 ΔΙΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΚΑΙ ΟΔΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ (ΤΣ)						
Ε.Π.1: Στήριξη πολυτροπικού Ενιαιίου Ευρωπαϊκού Χώρου Μεταφορών επενδύοντας στο δίκτυο του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ)						
ΚΟΙΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ						
19	CO13a	Συνολικό μήκος νέων οδικών αξόνων ΔΕΔ-Μ (χλμ)	5	5	5	Κοινός δείκτης
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 2: Ενίσχυση της προσπελασιμότητας περιοχών της χώρας, με υλοποίηση σημαντικών τμημάτων του ΔΟΔ						
20	T4420	Χρονοαπόσταση (λεπτά)	5	5	5	
21	T4421	Προσπελασιμότητα (χλμ/ώρα)	5	5	5	
22	T4422	Κίνδυνος θανατηφόρου τροχαίου ατυχήματος (αριθμός νεκρών / 10Ε7 οχημ-χλμ)	5	4	4	Διερεύνηση της δυνατότητας χρήσης πραγματικών δεδομένων οδικών ατυχημάτων (αριθμός νεκρών) και κυκλοφοριακών φόρτων
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 3: Βελτίωση των επιπέδων οδικής ασφάλειας του αναλυτικού ΔΟΔ και εφαρμογή συναφών δράσεων πρόληψης και αντιμετώπισης των τροχαίων ατυχημάτων						
23	T4422	Κίνδυνος θανατηφόρου τροχαίου ατυχήματος (αριθμός νεκρών / 10Ε7 οχημ-χλμ)	5	4	4	Διερεύνηση της δυνατότητας χρήσης πραγματικών δεδομένων οδικών ατυχημάτων (αριθμός νεκρών) και κυκλοφοριακών φόρτων
ΑΠ 4 ΔΙΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ (ΕΤΠΑ)						
Ε.Π.1: Στήριξη πολυτροπικού Ενιαιίου Ευρωπαϊκού Χώρου Μεταφορών επενδύοντας στο δίκτυο του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ)						
ΚΟΙΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ						
24	CO14a	Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων οδικών αξόνων ΔΕΔ-Μ (χλμ)	5	5	5	
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 2: Ενίσχυση της προσπελασιμότητας περιοχών της χώρας, με υλοποίηση σημαντικών τμημάτων του ΔΟΔ						
25	T4420	Χρονοαπόσταση (λεπτά)	5	5	5	
26	T4421	Προσπελασιμότητα (χλμ/ώρα)	5	5	5	
27	T4422	Κίνδυνος θανατηφόρου τροχαίου ατυχήματος (αριθμός νεκρών / 10Ε7 οχημ-χλμ)	5	4	4	Διερεύνηση της δυνατότητας χρήσης πραγματικών δεδομένων οδικών ατυχημάτων (αριθμός νεκρών) και κυκλοφοριακών φόρτων
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 3: Βελτίωση των επιπέδων οδικής ασφάλειας του αναλυτικού ΔΟΔ και εφαρμογή συναφών δράσεων πρόληψης και αντιμετώπισης των τροχαίων ατυχημάτων						
28	T4422	Κίνδυνος θανατηφόρου τροχαίου ατυχήματος (αριθμός νεκρών / 10Ε7 οχημ-χλμ)	5	4	4	Διερεύνηση της δυνατότητας χρήσης πραγματικών δεδομένων οδικών ατυχημάτων (αριθμός νεκρών) και κυκλοφοριακών φόρτων
ΑΠ 5 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΣΙΜΟΤΗΤΑ ΝΗΣΙΩΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΜΑΚΡΥΣΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ (ΕΤΠΑ)						

A/A	Κωδικός	Δείκτης	Ορισμός	Σταθερότητα	Πηγή Δεδομένων	Σχόλια – προτάσεις
Ε.Π.1: Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ, περιλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων						
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ						
29	T4402	Συνολικό μήκος νέων ή/και αναβαθμισμένων τμημάτων λουπού οδικού δικτύου (χλμ)	5	5	5	
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 4: Ενίσχυση κινητικότητας με σύνδεση δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων ΔΕΔ-Μ και ενίσχυση της συνδεσιμότητας δυσπρόσιτων ορεινών / παραμεθόριων / απομακρυσμένων νησιωτικών περιοχών για την αντιμετώπιση κοινωνικών / αναπτυξιακών προβλημάτων						
30	T4420	Χρονοαπόσταση (λεπτά)	5	5	5	
31	T4421	Προσπελασιμότητα (χλμ/ώρα)	5	5	5	
32	T4422	Κίνδυνος θανατηφόρου τροχαίου ατυχήματος (αριθμός νεκρών / 10Ε7 οχημ-χλμ)	5	4	4	Διερεύνηση της δυνατότητας χρήσης πραγματικών δεδομένων οδικών ατυχημάτων (αριθμός νεκρών) και κυκλοφοριακών φόρτων
ΑΠ 6 ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΝΑΥΣΙΠΛΟΪΑΣ (ΤΣ)						
Ε.Π.1: Στήριξη πολυτροπικού Ενιαίου Ευρωπαϊκού Χώρου Μεταφορών επενδύοντας στο δίκτυο του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ)						
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ						
33	T4403	Πρόσθετες θέσεις παραβολής μήκους μεγαλύτερου των 200μ και βάθους 11μ σε λιμένες που αναβαθμίζονται (αριθμός θέσεων)	5	5	5	
34	T4404	Συστήματα βελτίωσης της ασφάλειας ναυσιπλοΐας, και της φύλαξης /περιβαλλοντικής διαχείρισης λιμενικής ζώνης (αριθμός συστημάτων)	5	5	5	
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 7: Εκσυγχρονισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών εμπορευματικών μεταφορών λιμένων του βασικού ΔΕΔ-Μ στο διάδρομο Αδριατικής – Ιονίου						
35	T4424	Κατάπλοι και απόπλοι πλοίων (αριθμός)	5	5	5	
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 8 : Ενίσχυση της ασφάλειας των θαλάσσιων επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών και της αποτελεσματικότητας της έρευνας και διάσωσης στη θάλασσα						
36	T4425	Βελτίωση ασφάλειας και διαχείρισης ναυσιπλοΐας με επέκταση του χώρου κάλυψης (km ²)	5	5	5	
ΑΠ 7 ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΑΕΡΟΝΑΥΤΙΛΙΑΣ (ΤΣ)						

A/A	Κωδικός	Δείκτης	Ορισμός	Σταθερότητα	Πηγή Δεδομένων	Σχόλια – προτάσεις
Ε.Π. 1: Ανάπτυξη και βελτίωση συστημάτων μεταφοράς φιλικών προς το περιβάλλον (περιλαμβανομένων των συστημάτων χαμηλού θορύβου) με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων, με σκοπό την προαγωγή της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας						
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ						
37	T4405	Αερολιμένες ΔΕΔ-Μ που αναβαθμίζονται (αριθμός αερολιμένων)	5	5	5	
38	T4406	Συστήματα βελτίωσης της ασφάλειας αερομεταφορών (αριθμός συστημάτων)	5	5	5	
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 9: Βελτίωση της συνδεσιμότητας και του επιπέδου εξυπηρέτησης αεροσκαφών και επιβατών σε περιφερειακά νησιωτικά αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ						
39	T4426	Πληθυσμός απομακρυσμένων / νησιωτικών περιοχών με πρόσβαση σε βελτιωμένη αεροπορική σύνδεση (αριθμός κατοίκων)				
40		Επιβατική κίνηση στα αεροδρόμια των παρεμβάσεων (επιβάτες/ έτος)	5	5	4	Προτεινόμενος δείκτης από την ex-ante αξιολόγηση. Ενδέχεται να υπάρξει πρόβλημα διαθεσιμότητας των στοιχείων.
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 11: Βελτίωση της ασφάλειας εγκαταστάσεων σε νησιωτικά αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ και βελτίωση της ασφάλειας αεροναυτιλίας						
41	T4427	Συμμόρφωση με διεθνή πρότυπα ασφάλειας αερομεταφορών (αριθμός αεροδρομίων με βελτιωμένη συμμόρφωση)	5	5	5	
ΑΠ 8 ΚΑΘΑΡΕΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ (ΕΤΠΑ)						
Ε.Π.1: Προώθηση στρατηγικών για χαμηλές εκπομπές άνθρακα για όλους τους τύπους περιοχών, ιδίως τις αστικές, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της βιώσιμης αστικής κινητικότητας, των καθαρών αστικών μεταφορών και των σχετικών μέτρων άμβλυνσης και προσαρμογής.						
ΚΟΙΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ						
42	CO15	Συνολικό μήκος νέων ή βελτιωμένων γραμμών Τράμ και Μετρό (χλμ)	5	5	5	Κοινός δείκτης
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 12: Προώθηση των καθαρών αστικών και προαστιακών μεταφορών (Μετρό και Προαστιακός) στη μητροπολιτική περιοχή της Θεσσαλονίκης						
43	T4430	Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου από έργα Μετρό (τόνοι ισοδύναμου CO2)	5	5	5	

A/A	Κωδικός	Δείκτης	Ορισμός	Σταθερότητα	Πηγή Δεδομένων	Σχόλια – προτάσεις
44	T4428	Πρόσθετος πληθυσμός με δυνατότητα εξυπηρέτησης από μέσα σταθερής τροχιάς (αριθμός επιβατών/ημέρα)	5	5	5	
ΑΠ 9 ΚΑΘΑΡΕΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ & ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (ΤΣ)						
Ε.Π. 1: Προώθηση στρατηγικών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για όλα τα είδη περιοχών, ιδιαίτερα για τις αστικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της αειφόρου πολυτροπικής αστικής κινητικότητας και των μέτρων προσαρμογής σχετικά με τον περιορισμό των επιπτώσεων						
ΚΟΙΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ						
45	CO15	Συνολικό μήκος νέων ή βελτιωμένων γραμμών Τράμ και Μετρό (χλμ)	5	5	5	
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ						
46	T4407	Παρεμβάσεις βελτίωσης του συστήματος αστικών συγκοινωνιών (αριθμός παρεμβάσεων)	5	5	5	
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 13: Προώθηση των καθαρών αστικών μεταφορών (Μετρό) στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας						
47	T4430	Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου από έργα Μετρό (τόνοι ισοδύναμου CO2)	5	5	5	
48	T4428	Πρόσθετος πληθυσμός με δυνατότητα εξυπηρέτησης από μέσα σταθερής τροχιάς (αριθμός επιβατών/ημέρα)	5	5	5	
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ 14: Προαγωγή της βιώσιμης αστικής κινητικότητας για μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των αστικών μεταφορών στο περιβάλλον στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας						
49	T4431	Εφαρμογή συστήματος πληροφόρησης επιβατών λεωφορείων (ποσοστό)	5	5	5	

Βάσει της ανωτέρω αξιολόγησης της σαφήνειας των δεικτών, εξάγεται το συμπέρασμα πως, στη συντριπτική τους πλειοψηφία, οι δείκτες ανταποκρίνονται πλήρως και στα 3 κριτήρια ορισμού, σταθερότητας και πηγών δεδομένων. Κάποιες βελτιώσεις προτείνονται για τον δείκτη T4429 «Εμπορευματικό μεταφορικό έργο» και T4422 «Κίνδυνος Θανατηφόρου Τροχαίου Ατυχήματος» με βάση τα όσα αναφέρθηκαν στην προηγούμενη ενότητα.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τους προτεινόμενους από την ex-ante αξιολόγηση δείκτες αποτελέσματος ανά ΕΣ και ΑΠ. Για κάθε νέο προτεινόμενο δείκτη δίνονται στη στήλη «Παρατηρήσεις» πληροφορίες που αφορούν τη μέθοδο υπολογισμού του και τις πηγές των απαραίτητων στοιχείων για τον υπολογισμό της τιμής του.

Πίνακας 32: Νέοι προτεινόμενοι δείκτες για τον τομέα Μεταφορών.

Κωδικός	Δείκτης	ΕΣ/ Α.Π.	Παρατηρήσεις
	Επιβατική κίνηση (επιβάτες/ έτος)	1/1 & 2	Προτεινόμενος ειδικός δείκτης αποτελέσματος. Στοιχεία εμπορευματικής κίνησης διατίθενται από τον πάροχο σιδηροδρομικών υπηρεσιών.
T4423	Κατανάλωση ενέργειας σε ετήσια συρμοχιλιόμετρα (λόγω ηλεκτροκίνησης) (ktoe/ έτος)	1/2	Προτεινόμενος ειδικός δείκτης αποτελέσματος. Το περιεχόμενο του δείκτη είναι αυτό που ορίζεται από την ΕΥΔ/ΕΠ-ΕΠ
	Δείκτης Βαρύτητας Ατυχήματος (ΔΒΑ)	2/ 3 & 4 3/ 3 4/5	Προτείνεται η διερεύνηση της δυνατότητας χρήσης του δείκτη στα επόμενα στάδια επεξεργασίας του προγραμματικού κειμένου Ο δείκτης ορίζεται ως εξής: $(N * 10^6)/(Q*S*T*365)$ Όπου: N = αριθμός νεκρών Q = κυκλοφοριακός φόρτος οδού (οχημ. /ημέρα) S = μήκος οδού (km) T = χρονική περίοδος αναφοράς (συνήθως 3 ή 5 έτη) Στοιχεία ατυχημάτων (αριθμός ατυχημάτων, νεκροί, τραυματίες) είναι διαθέσιμα από την ΕΛ.ΣΤΑΤ. Στοιχεία κυκλοφοριακού φόρτου υπάρχουν διαθέσιμα στο ΥΠΟΜΕΔΙ, αλλά παρέχονται και από τον διαχειριστή της οδού.
	Σχετικός Συντελεστής Επικινδυνότητας (ΣΣΕ)	2/ 3 & 4 3/ 3 4/5	Προτείνεται η διερεύνηση της δυνατότητας χρήσης του δείκτη στα επόμενα στάδια επεξεργασίας του προγραμματικού κειμένου Ο δείκτης ορίζεται ως εξής: $(A * 10^6)/(Q*S*T*365)$ Όπου: A = αριθμός ατυχημάτων Q = κυκλοφοριακός φόρτος οδού (οχημ. /ημέρα) S = μήκος οδού (km) T = χρονική περίοδος αναφοράς (συνήθως 3 ή 5 έτη) Στοιχεία ατυχημάτων (αριθμός ατυχημάτων, νεκροί, τραυματίες) είναι διαθέσιμα από την ΕΛ.ΣΤΑΤ. Στοιχεία κυκλοφοριακού φόρτου υπάρχουν διαθέσιμα στο ΥΠΟΜΕΔΙ, αλλά παρέχονται και από τον διαχειριστή της οδού.

Κωδικός	Δείκτης	ΕΣ/ Α.Π.	Παρατηρήσεις
	Επιβατική κίνηση στα αεροδρόμια των παρεμβάσεων (επιβάτες/ έτος)	9/7	Προτεινόμενος δείκτης αποτελέσματος. Ο δείκτης υπολογίζεται από ετήσια στατιστικά στοιχεία που είναι διαθέσιμα από την αρχή διαχείρισης αερολιμένα. Ο δείκτης αναφέρεται στο σύνολο της επιβατικής κίνησης (εσωτερικού και εξωτερικού)

2.1.3 Τιμές στόχου – βάσης: Τομέας Μεταφορών

Οι τιμές στόχου των δεικτών αποτελέσματος προέκυψαν έπειτα από τεχνική ανάλυση που διεξήγαγε η ΕΥΔ/ΕΠ-ΕΠ και βάσει της συνοδευτικής μεθοδολογίας. Η αξιολόγηση των τιμών βάσης και στόχου γίνεται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 33. Αξιολόγηση τιμών στόχου-βάσης ειδικών δεικτών αποτελέσματος. Τομέας Μεταφορών

Κωδικός	Δείκτης	Τιμή βάσης (2014)	Τιμή - στόχος (2023)	Σχετικός ΑΠ και ΕΠ	Αξιολόγηση - Προτάσεις
T4420	Χρονοαπόσταση (λεπτά)	247	191	ΑΠ1, ΕΠ1	Η τιμή βάσης υπολογίζεται ως η διάρκεια της μετακίνησης μεταξύ δύο σημείων πριν την υλοποίηση των παρεμβάσεων (υφιστάμενη κατάσταση). Η τιμή στόχου αφορά την κατάσταση μετά την υλοποίηση των παρεμβάσεων, για το είδος και την έκταση των οποίων θεωρείται ρεαλιστική.
T4423	Κατανάλωση ενέργειας σε ετήσια συρμοχιλιόμετρα (λόγω ηλεκτροκίνησης) (ktoe/ έτος)	94,21	75,37	ΑΠ1, ΕΠ1	Η τιμή βάσης προκύπτει από πραγματικά στοιχεία λειτουργίας και κατανάλωσης ενέργειας (από τον εθνικό πάροχο σιδηροδρομικού έργου). Η τιμή στόχου κρίνεται ελαφρώς υποεκτιμημένη καθώς δεν λαμβάνεται υπόψη η εξοικονόμηση ενέργειας από την πέδηση παρά μόνο η εξοικονόμηση ενέργειας λόγω απόδοσης.
T4429	Εμπορευματικό μεταφορικό έργο (χιλ. τόνους)	1.001	1.641	ΑΠ1, ΕΠ1	Οι τιμές βάσης και στόχου κρίνονται ρεαλιστικές και επιτεύξιμες
T4429	Εμπορευματικό μεταφορικό έργο (χιλ. τόνους)	572	1.825	ΑΠ1, ΕΠ2	Οι τιμές βάσης και στόχου κρίνονται ρεαλιστικές και επιτεύξιμες
T4420	Χρονοαπόσταση (λεπτά)	26	19	ΑΠ1, ΕΠ3	Για τη συγκεκριμένη ΕΠ, ο δείκτης υπολογίζεται ως η χρονική διάρκεια διέλευσης από έναν αριθμό ισόπεδων σιδηροδρομικών διαβάσεων, οι οποίες καταργούνται μετά την υλοποίηση παρεμβάσεων. Οι τιμές στόχου και βάσης κρίνονται ρεαλιστικές.
T4423	Κατανάλωση ενέργειας σε ετήσια συρμοχιλιόμετρα (λόγω ηλεκτροκίνησης) (ktoe/ έτος)	36,88	29,5	ΑΠ1, ΕΠ3	Η τιμή βάσης προκύπτει από πραγματικά στοιχεία λειτουργίας και κατανάλωσης ενέργειας (από τον εθνικό πάροχο σιδηροδρομικού έργου). Η τιμή στόχου κρίνεται ελαφρώς υποεκτιμημένη καθώς δεν λαμβάνεται υπόψη η εξοικονόμηση ενέργειας από την πέδηση παρά μόνο η εξοικονόμηση ενέργειας λόγω απόδοσης.
T4420	Χρονοαπόσταση (λεπτά)	26	21	ΑΠ2, ΕΠ1	Η τιμή βάσης υπολογίζεται ως η διάρκεια της μετακίνησης μεταξύ δύο σημείων πριν την υλοποίηση των παρεμβάσεων (υφιστάμενη κατάσταση). Η τιμή στόχου αφορά την κατάσταση μετά την υλοποίηση των παρεμβάσεων. Για το είδος και την έκταση των προτεινόμενων παρεμβάσεων η τιμή στόχου κρίνεται ρεαλιστική και επιτεύξιμη.

Κωδικός	Δείκτης	Τιμή βάσης (2014)	Τιμή - στόχος (2023)	Σχετικός ΑΠ και ΕΠ	Αξιολόγηση - Προτάσεις
T4429	Εμπορευματικό μεταφορικό έργο (χιλ. τόνους)	112	2.231	ΑΠ2, ΕΠ2	Ο υπολογισμός του δείκτη βασίζεται στο εγκεκριμένο Σχέδιο Ανάπτυξης του Λιμένα Λαυρίου και θεωρείται αξιόπιστος
T4428	Πρόσθετος πληθυσμός με δυνατότητα εξυπηρέτησης από μέσα σταθερής τροχιάς (αριθμός επιβατών/ ημέρα)	0	74.000	ΑΠ2, ΕΠ2	Ο δείκτης υπολογίζεται ως το άθροισμα των κατοίκων σε προκαθορισμένες ακτίνες και δακτυλίους περί την περιοχή των νέων σταθμών/στάσεων που κατασκευάζονται για κάθε μέσο σταθερής τροχιάς. Ως εκ τούτου, η τιμή βάσης μπορεί να θεωρηθεί μηδέν. Η τιμή στόχου προκύπτει από επίσημα στατιστικά στοιχεία και θεωρείται ρεαλιστική.
T4420	Χρονοαπόσταση (λεπτά)	300 (2015)	195	ΑΠ3, ΕΠ1	Η τιμή βάσης υπολογίζεται ως η διάρκεια της μετακίνησης μεταξύ δύο σημείων πριν την υλοποίηση των παρεμβάσεων (υφιστάμενη κατάσταση). Η τιμή στόχου αφορά την κατάσταση μετά την υλοποίηση των παρεμβάσεων. Για τον υπολογισμό των τιμών βάσης και στόχου χρησιμοποιείται η μέση λειτουργική ταχύτητα. Οι τιμές βάσης και στόχου προέκυψαν με άθροιση των επιμέρους οδικών έργων. Η τιμή στόχου κρίνεται ρεαλιστική και επιτεύξιμη.
T4421	Προσπελασιμότητα (χλμ/ώρα)	57,4 (2015)	88,4	ΑΠ3, ΕΠ1	Για τον υπολογισμό του δείκτη χρησιμοποιούνται οι μέσες λειτουργικές ταχύτητες υφιστάμενου και νέου οδικού άξονα από τις οποίες εκτιμώνται οι Ισοδύναμες Ταχύτητες επί ευθείας γραμμής χωρίς και με το έργο. Οι τιμές βάσης και στόχου προέκυψαν με άθροιση των χρονοαποστάσεων και ευθύγραμμων αποστάσεων για όλα τα προτεινόμενα έργα. Οι τιμές θεωρούνται ρεαλιστικές και η τιμή στόχου επιτεύξιμη.
T4422	Κίνδυνος θανατηφόρου τροχαίου ατυχήματος (αριθμός νεκρών / 10Ε7 οχη-χλμ)	7,79 (2015)	5,52	ΑΠ3, ΕΠ1	Ελλείψει δυνατότητας παρακολούθησης των πραγματικών εθνικών στοιχείων ατυχημάτων από τη Διαχειριστή, ο υπολογισμός των δεικτών όπως ορίζεται στη μεθοδολογία κρίνεται επαρκής.
T4422	Κίνδυνος θανατηφόρου τροχαίου ατυχήματος (αριθμός νεκρών / 10Ε7 οχη-χλμ)	1,15 (2015)	0,8	ΑΠ3, ΕΠ1	Ο υπολογισμός των δεικτών κρίνεται επαρκής και οι τιμές βάσης και στόχου ρεαλιστικές.
T4420	Χρονοαπόσταση (λεπτά)	181 (2015)	171	ΑΠ4, ΕΠ1	Η τιμή βάσης υπολογίζεται ως η διάρκεια της μετακίνησης μεταξύ δύο σημείων πριν την υλοποίηση του έργου (υφιστάμενη κατάσταση). Η τιμή στόχου αφορά την κατάσταση μετά την υλοποίηση των έργων και θεωρείται αξιόπιστη.
T4421	Προσπελασιμότητα (χλμ/ώρα)	48,10	51,30	ΑΠ4, ΕΠ1	Για τον υπολογισμό του δείκτη χρησιμοποιούνται οι μέσες λειτουργικές ταχύτητες υφιστάμενου και νέου/αναβαθμισμένου οδικού άξονα από τις οποίες εκτιμώνται οι Ισοδύναμες Ταχύτητες επί ευθείας γραμμής χωρίς και με το έργο. Οι τιμές θεωρούνται ρεαλιστικές και η τιμή στόχου επιτεύξιμη.
T4422	Κίνδυνος θανατηφόρου τροχαίου ατυχήματος (αριθμός νεκρών / 10Ε7 οχη-χλμ)	9,02 (2015)	8,73	ΑΠ4, ΕΠ1	Οι τιμές κρίνονται ρεαλιστικές

Κωδικός	Δείκτης	Τιμή βάσης (2014)	Τιμή - στόχος (2023)	Σχετικός ΑΠ και ΕΠ	Αξιολόγηση - Προτάσεις
T4422	Κίνδυνος θανατηφόρου τροχαίου ατυχήματος (αριθμός νεκρών / 10Ε7 οχη-χλμ)	2,42 (2015)	1,69	ΑΠ4, ΕΠ1	Οι τιμές κρίνονται ρεαλιστικές
T4420	Χρονοαπόσταση (λεπτά)	56 (2015)	43	ΑΠ5, ΕΠ1	Η τιμή βάσης υπολογίζεται ως η διάρκεια της μετακίνησης μεταξύ δύο σημείων πριν την υλοποίηση του έργου (υφιστάμενη κατάσταση). Η τιμή στόχου αφορά την κατάσταση μετά την υλοποίηση των έργων και θεωρείται αξιόπιστη.
T4421	Προσπελασιμότητα (χλμ/ώρα)	32 (2015)	42	ΑΠ5, ΕΠ1	Για τον υπολογισμό του δείκτη χρησιμοποιούνται οι μέσες λειτουργικές ταχύτητες υφιστάμενου και νέου/αναβαθμισμένου οδικού άξονα από τις οποίες εκτιμώνται οι Ισοδύναμες Ταχύτητες επί ευθείας γραμμής χωρίς και με το έργο. Οι τιμές θεωρούνται ρεαλιστικές και η τιμή στόχου επιτεύξιμη.
T4422	Κίνδυνος θανατηφόρου τροχαίου ατυχήματος (αριθμός νεκρών / 10Ε7 οχη-χλμ)	0,36 (2015)	0,25	ΑΠ5, ΕΠ1	Οι τιμές κρίνονται ρεαλιστικές
T4424	Κατάπλοι και απόπλοι πλοίων (αριθμός)	149	352	ΑΠ6, ΕΠ1	Ο υπολογισμός της τιμής βάσης βασίζεται σε διαθέσιμα στοιχεία για την υφιστάμενη κίνηση των λιμένων. Ο υπολογισμός της τιμής στόχου βασίζεται σε μελέτες ΑΚΟ των λιμένων. Οι τιμές κρίνονται αξιόπιστες.
T4425	Βελτίωση ασφάλειας και διαχείρισης ναυσιπλοΐας με επέκταση του χώρου κάλυψης (km ²)	7.144	9.144	ΑΠ6, ΕΠ1	Ο υπολογισμός των τιμών βάσης και στόχου βασίζεται σε στοιχεία της Δ/νσης Παρακολούθησης Θαλάσσιας Κυκλοφορίας και θεωρείται αξιόπιστος.
T4427	Συμμόρφωση με διεθνή πρότυπα ασφάλειας αερομεταφορών (αριθμός αεροδρομίων με βελτιωμένη συμμόρφωση)	0	12	ΑΠ7, ΕΠ1	Η τιμή στόχος αναφέρεται στον αριθμό των αεροδρομίων όπου βελτιώνεται η συμμόρφωση. Η τιμή βάσης μπορεί να θεωρηθεί μηδέν.
T4426	Πληθυσμός απομακρυσμένων / νησιωτικών περιοχών με πρόσβαση σε βελτιωμένη αεροπορική σύνδεση (αριθμός κατοίκων)	0	186.500	ΑΠ7, ΕΠ1	Τα στοιχεία υπολογισμού της τιμής στόχου λαμβάνονται από εθνικά απογραφικά στοιχεία του πληθυσμού και θεωρούνται αξιόπιστα
T4430	Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου από έργα Μετρό (τόνοι ισοδύναμου CO ₂)	67.126	0	ΑΠ8, ΕΠ1	Ο δείκτης ορίζεται ως η διαφορά των εκπομπών CO ₂ του νέου μέσου σταθερής τροχιάς από τις εκπομπές CO ₂ των οχημάτων που εκτρέπονται προς το νέο μέσο μετά την κατασκευή του. Ως εκ τούτου, η τιμή στόχος μπορεί να θεωρηθεί μηδέν. Για τον υπολογισμό της τιμής βάσης χρησιμοποιήθηκε αλγόριθμος, η προσέγγιση του οποίου θεωρείται αξιόπιστη.

Κωδικός	Δείκτης	Τιμή βάσης (2014)	Τιμή - στόχος (2023)	Σχετικός ΑΠ και ΕΠ	Αξιολόγηση - Προτάσεις
T4428	Πρόσθετος πληθυσμός με δυνατότητα εξυπηρέτησης από μέσα σταθερής τροχιάς (αριθμός επιβατών/ημέρα)	0	580.000	ΑΠ8, ΕΠ1	Ο δείκτης υπολογίζεται ως το άθροισμα των κατοίκων σε προκαθορισμένες ακτίνες και δακτυλίου περί την περιοχή των νέων σταθμών/στάσεων που κατασκευάζονται για κάθε μέσο σταθερής τροχιάς. Ως εκ τούτου, η τιμή βάσης μπορεί να θεωρηθεί μηδέν. Η τιμή στόχου προκύπτει από επίσημα στατιστικά στοιχεία και θεωρείται ρεαλιστική.
T4430	Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου από έργα Μετρό (τόνοι ισοδύναμου CO2)	95.265	0	ΑΠ9, ΕΠ1	Ο δείκτης ορίζεται ως η διαφορά των εκπομπών CO2 του νέου μέσου σταθερής τροχιάς από τις εκπομπές CO2 των οχημάτων που εκτρέπονται προς το νέο μέσο μετά την κατασκευή του. Ως εκ τούτου, η τιμή στόχος μπορεί να θεωρηθεί μηδέν. Για τον υπολογισμό της τιμής βάσης χρησιμοποιήθηκε αλγόριθμος, η προσέγγιση του οποίου θεωρείται αξιόπιστη.
T4428	Πρόσθετος πληθυσμός με δυνατότητα εξυπηρέτησης από μέσα σταθερής τροχιάς (αριθμός επιβατών/ημέρα)	0	719.000	ΑΠ9, ΕΠ4v	Ο δείκτης υπολογίζεται ως το άθροισμα των κατοίκων σε προκαθορισμένες ακτίνες και δακτυλίου περί την περιοχή των νέων σταθμών/στάσεων που κατασκευάζονται για κάθε μέσο σταθερής τροχιάς. Ως εκ τούτου, η τιμή βάσης μπορεί να θεωρηθεί μηδέν. Η τιμή στόχου προκύπτει από επίσημα στατιστικά στοιχεία και θεωρείται ρεαλιστική.
T4431	Εφαρμογή συστήματος πληροφόρησης επιβατών λεωφορείων (ποσοστό)	0	100	ΑΠ9, ΕΠ1	Ο δείκτης ορίζεται ως το ποσοστό των στάσεων λεωφορείου που περιλαμβάνονται στην χρηματοδότηση και στις οποίες έχει εφαρμοστεί το σύστημα πληροφόρησης επιβατών. Ως εκ τούτου, η τιμή βάσης μπορεί να θεωρηθεί μηδέν. Η τιμή στόχος τίθεται το 100%, δηλαδή η εφαρμογή συστήματος πληροφόρησης σε όλες τις στάσεις που συμπεριλαμβάνονται στη χρηματοδότηση.

Οι τιμές των κοινών και ειδικών δεικτών εκρών κρίνονται στο σύνολό τους αξιόπιστοι και ρεαλιστικοί καθώς αναφέρονται είτε σε συνολικά μήκη νέων ή εκσυγχρονισμένων οδικών/σιδηροδρομικών/MMM γραμμών και αερολιμένων που αναβαθμίζονται, είτε σε αριθμό προτεινόμενων συστημάτων/παρεμβάσεων και προκύπτουν από τον αναλυτικό προϋπολογισμό. Ως εκ τούτου, οι τιμές βάσης τους μπορούν να θεωρηθούν μηδέν. Εξαίρεση αποτελεί ο ΑΠ5, όπου ο υπολογισμός της τιμής στόχου του δείκτη T4402 «Συνολικό μήκος νέων ή/και αναβαθμισμένων τμημάτων λοιπού οδικού δικτύου», έγινε με τη θεώρηση μέσου κόστους κατασκευής ανά χιλιόμετρο γραμμής, καθώς δεν είναι γνωστοί οι συγκεκριμένοι οδικοί άξονες των παρεμβάσεων.

2.1.4 Καταλληλότητα των οροσήμων του πλαισίου επίδοσης: Τομέας Μεταφορών

Το Πλαίσιο Επίδοσης (Π.Ε.) αποτελεί ένα νέο εργαλείο της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 για την αποτίμηση της αποδοτικότητας των Προγραμμάτων. Για τον τομέα των μεταφορών ορίζει τους δείκτες:

1. Οικονομικό δείκτης ανά ΑΠ
2. Βασικά στάδια υλοποίησης (για τις περιπτώσεις όπου η υλοποίηση των πράξεων που συνδέονται με το Π.Ε και περιλαμβάνονται σε έναν ΑΠ δεν αναμένεται να ολοκληρωθεί το

2018 και άρα δεν θα υπάρχει μετρήσιμο αποτέλεσμα). Τα βασικά στάδια υλοποίησης αντιστοιχίζονται με τους δείκτες εκροών του Π.Ε.

3. Δείκτες εκροών. Οι δείκτες εκροών έχουν επιλεγθεί από το πλέγμα δεικτών του ΕΠ.

Όλοι οι δείκτες του Π.Ε. αξιολογούνται ως προς: τη ρεαλιστικότητα και το πόσο επιτεύξιμοι είναι; τη συνάφειά τους σε σχέση με τον ΑΠ στον οποίο αναφέρονται; τη συνέπειά τους ως προς της φύση και το χαρακτήρα κάθε Ε.Σ.; την καταλληλότητα και ρεαλιστικότητα των οροσέμων και τιμών στόχων. Οι δείκτες εκροών αξιολογούνται επιπρόσθετα και ως προς το αν αντιπροσωπεύουν την πλειοψηφία των πόρων που έχουν κατανεμηθεί στον ΑΠ.

Για το σύνολο των δεικτών του Π.Ε. εκτιμάται πως:

- Είναι ρεαλιστικοί και επιτεύξιμοι.
- Είναι συναφείς, καταγράφοντας ικανοποιητικά τις βασικές πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο του κάθε Α.Π.
- Είναι απολύτως συνεπείς ως προς τη φύση και το χαρακτήρα κάθε Ε.Σ.
- Τα ορόσημα και οι τιμές στόχων που τίθενται είναι ρεαλιστικά. Σημειώνεται πως, οι οικονομικοί δείκτες για το 2023 έχουν αντιστοιχηθεί με τους προϋπολογισμούς των έργων. Επίσης, για το 2018 οι τιμές τέθηκαν με κριτήριο την κάλυψη του κανόνα $n+3$. Στα πρακτικά της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΕΠ «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας» (το οποίο υλοποίησε την αναπτυξιακή στρατηγική του τομέα των μεταφορών για την περίοδο 2007-2013), αναφέρεται ότι οι απαιτήσεις του κανόνα $n+3/n+2$ έχουν καλυφθεί για το ΕΤΠΑ και το ΤΣ στο σύνολο της περιόδου. Ως εκ τούτου, εκτιμάται πως τα ορόσημα του 2018 είναι ρεαλιστικά και επιτεύξιμα και για την προγραμματική περίοδο 2014-2020.
- Οι δείκτες εκροών για το 2023 έχουν αντιστοιχηθεί με τους οικονομικούς του 2023 και αντιπροσωπεύουν πάνω από το 50% των πόρων που έχουν διατεθεί σε κάθε ΑΠ.

Συνοψίζοντας, το πλαίσιο δεικτών για τον τομέα των μεταφορών κρίνεται ως πλήρες, επιτυχώς δομημένο και τεκμηριωμένο καλύπτοντας τις ανάγκες για παρακολούθηση και αξιολόγηση του προγράμματος καθώς οι επιλεγμένοι δείκτες αντικατοπτρίζουν στην πλειοψηφία τους τις σχεδιαζόμενες παρεμβάσεις και τα επιθυμητά αποτελέσματα. Τέλος οι τιμές στόχου-βάσης κρίνονται ως επαρκής, ρεαλιστικές και επιτεύξιμες και κρίνεται ότι βασίζονται σε τεκμηριωμένη μεθοδολογία υπολογισμού.

2.2.1 Καταλληλότητα και συνάφεια των προτεινόμενων δεικτών του τομέα Περιβάλλοντος του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ

Οι δείκτες που χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση του τομέα Περιβάλλοντος του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ, διακρίνονται σε **δείκτες αποτελέσματος** και **δείκτες εκροών**, όπως προβλέπεται από τις απαιτήσεις σχεδιασμού της παρακολούθησης των προγραμμάτων της περιόδου 2014-2020. Οι μεν πρώτοι είναι συνδεδεμένοι με τους ειδικούς στόχους, οι δε δεύτεροι με τις επενδυτικές προτεραιότητες.

Στο παρόν παραδοτέο, αξιολογούνται οι δείκτες που χρησιμοποιούνται στον τομέα περιβάλλοντος και αειφόρου ανάπτυξης της τελικής έκδοσης του κειμένου του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ (Νοέμβριος 2014) όπως αυτή έχει υποβληθεί στην ΕΕ και οι οποίοι διαφοροποιούνται αρκετά από τους δείκτες που είχαν υιοθετηθεί σε προηγούμενες εκδόσεις.

Οι δείκτες του τομέα περιβάλλοντος και αειφόρου ανάπτυξης συλλέγονται στον παρακάτω ενιαίο πίνακα και αξιολογούνται ως προς την καταλληλότητά τους, δηλαδή συγκεκριμένα ως προς το βαθμό ανταπόκρισής τους στα πέντε κριτήρια που προαναφέρθηκαν.

Πίνακας 34. Αξιολόγηση καταλληλότητας και συνάφειας προτεινόμενων δεικτών του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ											
α/α	Κωδικός	Δείκτης	Έτος βάσης	Τιμή βάσης	Τιμή - στόχος (2023)	Παρατηρήσεις - Προτάσεις	Κριτήρια καταλληλότητας (βαθμολόγηση 1-5)				
							Σταθερότητα	Στατιστική επικύρωση	Σαφήνεια κανονιστικής ερμηνείας	Ανταπόκριση στην πολιτική	Έγκαιρη συλλογή δεδομένων
ΑΠ 10: Εφαρμογή στρατηγικών επίτευξης χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα με έμφαση στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)											
Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών της ΕΠ 4.γ "Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων, και στον τομέα της στέγασης"											
1	T4408	Παραγωγή ενέργειας από μονάδες ΣΗΘΥΑ (MW/έτος)			5.213.035		5	5	5	5	
2	CO32	Μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας των Δημόσιων Κτιρίων (KW/έτος)			149.204.822		5	5	5	5	
Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων του ΕΣ 15 "Εξοικονόμηση ενέργειας στο Δημόσιο και ευρύτερο Δημόσιο Τομέα"											
3	T4432	Ετήσια Εξοικονόμηση Τελικής Ενέργειας (kTOe)	2013	209,28	2.706,3		5	5	5	5	
Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών της ΕΠ 4.ε "Προώθηση στρατηγικών για χαμηλές εκπομπές άνθρακα για όλους τους τύπους περιοχών, ιδίως τις αστικές, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της βιώσιμης αστικής κινητικότητας, των καθαρών αστικών μεταφορών και των σχετικών μέτρων άμβλυνσης και προσαρμογής"											
4	CO38	Ανοιχτοί χώροι που δημιουργούνται ή αποκαθίστανται σε αστικές περιοχές (m ²)			127.238		5	5	5	3	
Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων του ΕΣ 16 "Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας και Επισκεψιμότητας σε Υποβαθμισμένες Περιοχές"											
5	T4433	Εκπομπή αερίων θερμοκηπίου εκτός ΣΕΔΕ (ktCO ₂ e/έτος)	2012	48.726.297	58.858.799		5	5	4	3	
Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών της ΕΠ 4.ζ "Προώθηση της χρήσης συμπαραγωγής θερμότητας και ηλεκτρισμού με υψηλή απόδοση βάσει της ζήτησης για χρήσιμη θερμότητα"											
6	T4409	Ενέργεια που εξοικονομείται από τηλεθέρμανση σε ετήσια βάση (MWh/έτος)			505.897		5	5	5	5	
Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων του ΕΣ 17 "Διεύρυνση της χρήσης της τηλεθέρμανσης"											
7	T4432	Ετήσια Εξοικονόμηση Τελικής Ενέργειας (kTOe)	2013	69,76	902,1		5	5	5	5	

Πίνακας 34. Αξιολόγηση καταλληλότητας και συνάφειας προτεινόμενων δεικτών του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ											
α/α	Κωδικός	Δείκτης	Έτος βάσης	Τιμή βάσης	Τιμή - στόχος (2023)	Παρατηρήσεις - Προτάσεις	Κριτήρια καταλληλότητας (βαθμολόγηση 1-5)				
							Σταθερότητα	Στατιστική επικύρωση	Σαφήνεια κανονιστικής ερμηνείας	Ανταπόκριση στην πολιτική	Έγκαιρη συλλογή δεδομένων
ΑΠ11: Εφαρμογή στρατηγικών προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων											
Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών της ΕΠ 5.α "Στήριξη επενδύσεων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανομένων των βασιζόμενων στο οικοσύστημα προσεγγίσεων"											
8	T4410	Επιφάνεια που καλύπτεται από Σχέδια ή Μέτρα Προστασίας (km ²)			13.162.100		5	5	4	4	5
Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων του ΕΣ 18 "Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στις κλιματικές αλλαγές"											
9	T4433	Εκπομπή αερίων θερμοκηπίου εκτός ΣΕΔΕ (ktCO ₂ e/έτος)	2012	48.726.297	58.858.799		5	5	5	2	5
Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών της ΕΠ 5.β "Προαγωγή επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, εξασφαλίζοντας την ανθεκτικότητα σε καταστροφές και αναπτύσσοντας συστήματα διαχείρισης καταστροφών"											
10	T4410	Επιφάνεια που καλύπτεται από Σχέδια ή Μέτρα Προστασίας (km ²)			13.62.100		5	5	4	4	5
Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων του ΕΣ 19 "Πρόληψη, διαχείριση και αποκατάσταση καταστροφών από πλημμύρες"											
11	T4434	Έκταση Περιοχών για τις οποίες απαιτείται η αξιολόγηση και διαχείριση του κινδύνου πλημμυρών και η εφαρμογή μέτρων της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ (km ²)	2014	23.746	0		5	5	5	5	5

Πίνακας 34. Αξιολόγηση καταλληλότητας και συνάφειας προτεινόμενων δεικτών του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ											
α/α	Κωδικός	Δείκτης	Έτος βάσης	Τιμή βάσης	Τιμή - στόχος (2023)	Παρατηρήσεις - Προτάσεις	Κριτήρια καταλληλότητας (βαθμολόγηση 1-5)				
							Σταθερότητα	Στατιστική επικύρωση	Σαφήνεια κανονιστικής ερμηνείας	Αναπόκριση στην πολιτική	Έγκαιρη συλλογή δεδομένων
ΑΠ12: Στρατηγικές και Δράσεις προώθησης της ενσωμάτωσης του Ευρωπαϊκού Περιβαλλοντικού Κεκτημένου (ΕΤΠΑ)											
Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών της ΕΠ 6.β "Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και για την αντιμετώπιση των αναγκών που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις - Υποδομές και Διαχείριση Υγρών Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων"											
12	T4411	Αριθμός Σχεδίων Δράσης, Συστημάτων, Εργαλείων κ.λπ. που εκπονούνται / εφαρμόζονται (πλήθος)			78		5	5	5	4	5
Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων του ΕΣ 20 "Βελτίωση και διασφάλιση του πλαισίου ορθολογικής και αειφόρου διαχείρισης των υδατικών πόρων της Χώρας"											
13	T4435	Υδατικά Συστήματα με καλή κατάσταση σε τουλάχιστον μία από τις κατηγορίες (οικολογική, χημική, ποσοτική) της Οδηγίας 2000/60/ΕΕ (%)	2014	46%	52%		5	5	5	5	5
Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών της ΕΠ 6.δ "Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προαγωγής των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων μέσω και του δικτύου NATURA 2000 και των «πράσινων» υποδομών"											
14	T4411	Αριθμός Σχεδίων Δράσης, Συστημάτων, Εργαλείων κ.λπ. που εκπονούνται / εφαρμόζονται (πλήθος)			12		5	5	5	4	5
Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων του ΕΣ 21 "Βελτίωση του πλαισίου διατήρησης, διαχείρισης και αποκατάστασης των οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας"											
15	T4436	Ποσοστό Προστατευόμενων Περιοχών (σύνολο περιοχών NATURA 2000) με Εργαλεία Διαχείρισης (%)	2014	33%	100%		5	5	5	5	5
Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών της ΕΠ 6.ε "Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, για την ανάπτυξη των πόλεων, αναζωογόνησης και απολύμανσης των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου"											
16	T4411	Αριθμός Σχεδίων Δράσης, Συστημάτων, Εργαλείων κ.λπ. που εκπονούνται / εφαρμόζονται (πλήθος)			16		5	5	5	4	5
Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων του ΕΣ 22 "Βελτίωση του πλαισίου διαχείρισης και αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος"											
17	T4433	Εκπομπή αερίων θερμοκηπίου εκτός ΣΕΔΕ (ktCO ₂ e/έτος)	2012	48.726.297	58.858.799		5	5	5	3	5

Πίνακας 34. Αξιολόγηση καταλληλότητας και συνάφειας προτεινόμενων δεικτών του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ											
α/α	Κωδικός	Δείκτης	Έτος βάσης	Τιμή βάσης	Τιμή - στόχος (2023)	Παρατηρήσεις - Προτάσεις	Κριτήρια καταλληλότητας (βαθμολόγηση 1-5)				
							Σταθερότητα	Στατιστική επικύρωση	Σαφήνεια κανονιστικής ερμηνείας	Αναπόκριση στην πολιτική	Έγκαιρη συλλογή δεδομένων
ΑΠ13: Στρατηγικές και Δράσεις προώθησης της ενσωμάτωσης του Ευρωπαϊκού Περιβαλλοντικού Κεκτημένου (ΕΤΠΑ) στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Στερεάς Ελλάδας											
Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών της ΕΠ 6.β "Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και για την αντιμετώπιση των αναγκών που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις - Υποδομές και Διαχείριση Υγρών Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων"											
18	T4411	Αριθμός Σχεδίων Δράσης, Συστημάτων, Εργαλείων κ.λπ. που εκπονούνται / εφαρμόζονται (πλήθος)			26		5	5	5	4	5
Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων του ΕΣ 23 "Βελτίωση και διασφάλιση του πλαισίου ορθολογικής και αειφόρου διαχείρισης των υδατικών πόρων της Χώρας"											
19	T4435	Υδατικά Συστήματα με καλή κατάσταση σε τουλάχιστον μία από τις κατηγορίες (οικολογική, χημική, ποσοτική) της Οδηγίας 2000/60/ΕΕ (%)	2014	46%	52%		5	5	5	5	5
Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών της ΕΠ 6.δ "Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προαγωγής των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων μέσω και του δικτύου NATURA 2000 και των «πράσινων» υποδομών"											
20	T4411	Αριθμός Σχεδίων Δράσης, Συστημάτων, Εργαλείων κ.λπ. που εκπονούνται / εφαρμόζονται (πλήθος)			6		5	5	5	4	5
Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων του ΕΣ 24 "Βελτίωση του πλαισίου διατήρησης, διαχείρισης και αποκατάστασης των οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας"											
21	T4436	Ποσοστό Προστατευόμενων Περιοχών (σύνολο περιοχών NATURA 2000) με Εργαλεία Διαχείρισης (%)	2014	21,25%	100%		5	5	5	5	5
Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών της ΕΠ 6.ε "Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, για την ανάπτυξη των πόλεων, αναζωογόνησης και απολύμανσης των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου"											
22	T4411	Αριθμός Σχεδίων Δράσης, Συστημάτων, Εργαλείων κ.λπ. που εκπονούνται / εφαρμόζονται (πλήθος)			3		5	5	5	4	5
Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων του ΕΣ 25 "Βελτίωση του πλαισίου διαχείρισης και αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος"											
23	T4433	Εκπομπή αερίων θερμοκηπίου εκτός ΣΕΔΕ (ktCO ₂ e/έτος)	2012	48.726.297	58.858.799		5	5	5	3	5

Πίνακας 34. Αξιολόγηση καταλληλότητας και συνάφειας προτεινόμενων δεικτών του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ											
α/α	Κωδικός	Δείκτης	Έτος βάσης	Τιμή βάσης	Τιμή - στόχος (2023)	Παρατηρήσεις - Προτάσεις	Κριτήρια καταλληλότητας (βαθμολόγηση 1-5)				
							Σταθερότητα	Στατιστική επικύρωση	Σαφήνεια κανονιστικής ερμηνείας	Ανταπόκριση στην πολιτική	Έγκαιρη συλλογή δεδομένων
ΑΠ14: Διατήρηση και Προστασία του Περιβάλλοντος - Προαγωγή της Αποδοτικής Χρήσης των Πόρων (ΤΣ)											
Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών της ΕΠ 6.α "Προαγωγή επενδύσεων στον τομέα των αποβλήτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και για την αντιμετώπιση των αναγκών, που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη, για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις"											
24	T4412	Ποσότητα Αστικών Στερεών Αποβλήτων που οδηγείται σε ασφαλή διάθεση (tn/έτος)			2.260.000		5	4	5	5	5
25	T4413	Ποσότητα ΒΑΑ που εκτρέπεται από χώρους ταφής (tn/έτος)			1.175.350		5	4	5	5	5
26	T4414	Αριθμός Έργων που υλοποιούνται στο πλαίσιο της εφαρμογής του ΕΣΔΑ (πλήθος παρεμβάσεων)			2		5	5	5	4	5
Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων του ΕΣ 26 "Πρόληψη παραγωγής αποβλήτων, προετοιμασία προς επαναχρησιμοποίηση, χωριστή συλλογή και ανακύκλωση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της κομποστοποίησης"											
27	T4437	Κλάσμα χωριστά συλεγμένων αστικών στερεών αποβλήτων που οδηγείται σε ανακύκλωση (ανακυκλώσιμα & βιοαπόβλητα) (% επί συνολικής παραγωγής ΑΣΑ)	2011	15%	26%		5	5	5	5	5
Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων του ΕΣ 27 "Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων, με βάση τους επικαιροποιημένους ΠΕΣΔΑ. Διασφάλιση της αυτάρκειας σε δίκτυα υποδομών ανάκτησης και διάθεσης."											
28	T4438	Αστικά στερεά απόβλητα που οδηγούνται σε ασφαλή διάθεση (% επί συνολικής παραγωγής ΑΣΑ)	2011	82%	39%		5	4	5	5	5
29	T4439	Βιοαποδομήσιμα Αστικά Απόβλητα που εκτρέπονται από την ταφή (% επί παραγωγής ΒΑΑ έτους αναφοράς)	2011	20%	76%		5	4	5	5	5

Πίνακας 34. Αξιολόγηση καταλληλότητας και συνάφειας προτεινόμενων δεικτών του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ											
α/α	Κωδικός	Δείκτης	Έτος βάσης	Τιμή βάσης	Τιμή - στόχος (2023)	Παρατηρήσεις - Προτάσεις	Κριτήρια καταλληλότητας (βαθμολόγηση 1-5)				
							Σταθερότητα	Στατιστική επικύρωση	Σαφήνεια κανονιστικής ερμηνείας	Αναπόκριση στην πολιτική	Έγκαιρη συλλογή δεδομένων
Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων του ΕΣ 28 "Βελτίωση της διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων και της περιβαλλοντικής αποκατάστασης Ρυπασμένων Χώρων από Βιομηχανικά - Επικίνδυνα Απόβλητα"											
30	T4440	Ποσοστό επικινδύνων αποβλήτων (βιομηχανικών/νοσοκομειακών) που οδηγείται σε ασφαλή διάθεση εντός Ελλάδος (% επί συνολικής παραγωγής επικινδύνων αποβλήτων)	2011	14%	34%		5	5	5	5	5
Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών της ΕΠ 6.β "Προαγωγή Επενδύσεων στον τομέα των υδάτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και για την αντιμετώπιση των αναγκών που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις - Υποδομές και Διαχείριση Υγρών Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων"											
31	CO18	Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη παροχή νερού (φυσικά πρόσωπα)			714.163		5	5	5	5	5
32	CO19	Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων (ισοδύναμος πληθυσμός)			485.398		5	5	5	5	5
Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων του ΕΣ 29 "Βελτίωση της συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων κατά κατηγορία Οικισμών με βάση τις κατευθύνσεις της Οδηγίας για την επεξεργασία αστικών λυμάτων (91/271/ΕΟΚ)"											
Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων του ΕΣ 30 "Προστασία και Διαχείριση των Υδατικών Πόρων"											
Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων του ΕΣ 31 "Βελτίωση της Ποιότητας και της Επάρκειας των Υδατικών Πόρων"											
33	T4441	Ποσοστό ισοδύναμου πληθυσμού που καλύπτεται από δίκτυα και εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων οικισμών Α-Β-Γ προτεραιότητας κατά την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ (%)	2014	81,11%	100%		5	5	5	5	5
34	T4442	Εξυπηρετούμενος Πληθυσμός με νερό Ανθρώπινης Κατανάλωσης (%)	2014	70,6%	100%		5	5	5	5	5

Πίνακας 34. Αξιολόγηση καταλληλότητας και συνάφειας προτεινόμενων δεικτών του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ											
α/α	Κωδικός	Δείκτης	Έτος βάσης	Τιμή βάσης	Τιμή - στόχος (2023)	Παρατηρήσεις - Προτάσεις	Κριτήρια καταλληλότητας (βαθμολόγηση 1-5)				
							Σταθερότητα	Στατιστική επικύρωση	Σαφήνεια κανονιστικής ερμηνείας	Ανταπόκριση στην πολιτική	Έγκαιρη συλλογή δεδομένων
35	T4435	Υδατικά Συστήματα με καλή κατάσταση σε τουλάχιστον μία από τις κατηγορίες (οικολογική, χημική, ποσοτική) της Οδηγίας 2000/60/ΕΕ (%)	2014	46%	52%		5	5	5	5	5
Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών της ΕΠ 6.δ "Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προαγωγής των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων μέσω και του δικτύου NATURA 2000 και των «πράσινων» υποδομών"											
36	CO23	Επιφάνεια οικοτόπων που ενισχύονται με στόχο να αποκτήσουν καλύτερο καθεστώς διατήρησης (εκταρία)			200		5	5	5	5	5
Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων του ΕΣ 32 "Ανάσχεση της Απώλειας της Βιοποικιλότητας και της Υποβάθμισης των Λειτουργιών των Οικοσυστημάτων"											
37	T4436	Ποσοστό Προστατευόμενων Περιοχών (σύνολο περιοχών NATURA 2000) με Εργαλεία Διαχείρισης (%)	2014	33%	100%		5	5	5	5	5
Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών της ΕΠ 6.ε "Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, για την ανάπτυξη των πόλεων, αναζωογόνησης και απολύμανσης των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου"											
38	CO22	Συνολική επιφάνεια αποκατεστημένου εδάφους (στρέμματα)			33,36		5	5	5	4	5
Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων του ΕΣ 33 "Πρώωση της αστικής αναζωογόνησης με ολοκληρωμένες αστικές παρεμβάσεις εμβληματικού χαρακτήρα"											
39	T4433	Εκπομπή αερίων θερμοκηπίου εκτός ΣΕΔΕ (ktCO ₂ e/έτος)	2012	48.726.297	58.858.799		5	5	4	3	5

Οι διαπιστώσεις που συνάγονται από τη βαθμολόγηση των δεικτών του παραπάνω πίνακα, καθώς και από τις παρατηρήσεις και προτάσεις επί ορισμένων δεικτών, είναι τα εξής:

1. Σε γενικές γραμμές, οι δείκτες που επελέγησαν χαρακτηρίζονται από υψηλή ανταπόκριση στα πέντε κριτήρια αξιολόγησής τους, τα οποία συνδέονται με τις προϋποθέσεις του Κανονισμού. Ειδικότερα οι δράσεις του ΕΠ στον τομέα περιβάλλοντος και αειφόρου ανάπτυξης αντιπροσωπεύονται ικανοποιητικά με το σύστημα δεικτών που δημιουργήθηκε και περιλαμβάνει τόσο κοινούς δείκτες εκροών από τους Κανονισμούς 1300/2013 και 1301/2013 όσο και ειδικούς δείκτες εκροών και δείκτες αποτελέσματος που έχουν δημιουργηθεί για τις συγκεκριμένες δράσεις. Επί του συστήματος δεικτών διατυπώνονται οι ακόλουθες παρατηρήσεις και προτάσεις, με στόχο να ληφθούν υπόψη στα επόμενα στάδια ωρίμανσης, επεξεργασίας και διαπραγμάτευσης του προγραμματικού κειμένου.
2. Οι περισσότερες από τις συστάσεις του ΣΑ επί των διαδοχικών εκδόσεων του προγραμματικού κειμένου έχουν αποτελέσει αφορμή για βελτιώσεις, οι οποίες σε συνδυασμό με την ευρύτερη αναμόρφωση του προγραμματικού κειμένου, έχουν οδηγήσει σε μια πολύ πιο συνεκτική εικόνα του συστήματος παρακολούθησης.
3. Παρότι υφίστανται σημειακές υστερήσεις, κυρίως ως προς το βαθμό ανταπόκρισης ολιγάριθμων δεικτών στην πολιτική που οι αντίστοιχοι ειδικοί στόχοι εφαρμόζουν, δεν αναμένονται ιδιαίτερες δυσκολίες κατά την παρακολούθηση. Και αυτό διότι η υστέρηση των δεικτών οφείλεται στο ότι απεικονίζουν μία μόνο, σχετικώς περιορισμένη πλευρά της πολιτικής· εάν ωστόσο η τιμή-στόχος επιτευχθεί, αυτό θα σημαίνει ότι επήλθαν περισσότερα και ευρύτερα οφέλη – και σε κάθε περίπτωση όχι λιγότερα – από όσα αναμένονταν βάσει της εφαρμοζόμενης πολιτικής.

2.2.2 Σαφήνεια Δεικτών: Τομέας Περιβάλλοντος

Η σαφήνεια των δεικτών του τομέα περιβάλλοντος και αειφόρου ανάπτυξης βαθμολογήθηκε στον προηγούμενο πίνακα, υπό το κριτήριο «σαφήνεια κανονιστικής ερμηνείας» και γενικώς αξιολογείται ως ιδιαίτερα υψηλή.

Η συνολικά ιδιαιτέρως υψηλή σαφήνεια των δεικτών οφείλεται στο ότι:

- Ένας μεγάλος αριθμός των δεικτών ανήκουν στους κοινούς δείκτες, επομένως η σαφήνειά τους είναι εκ των προτέρων διασφαλισμένη.
- Οι ειδικοί δείκτες έχουν διατυπωθεί με σαφή και μονοσήμαντο τρόπο.

2.2.3 Τιμές στόχου - βάσης: Τομέας Περιβάλλοντος

Οι τιμές βάσης και στόχου για τους δείκτες του τομέας περιβάλλοντος έχουν προκύψει με αναλυτικές μεθόδους, βασισμένες σε επίκαιρα στοιχεία (για τις τιμές βάσης) και σε ρεαλιστικές εκτιμήσεις (για τις τιμές στόχου). Διασφαλίζεται επομένως ένας ικανοποιητικός βαθμός ποσοτικοποίησης της παρακολούθησης.

2.2.4 Καταλληλότητα των οροσέμων του πλαισίου επίδοσης: Τομέας Περιβάλλοντος

Το πλαίσιο επίδοσης στον ΤτΠ βασίζεται πλέον σε συγκεκριμένους οικονομικούς δείκτες και δείκτες εκροών.

Οι τιμές των πρώτων βασίζονται σε ρεαλιστικούς προϋπολογισμούς δαπανών για δράσεις που είναι πλέον προγραμματισμένες και περιγεγραμμένες με σαφήνεια η οποία επιτρέπει επαρκή κοστολόγησή τους και κατά συνέπεια τη διαμόρφωση ικανοποιητικών τιμών στόχου. Οι τιμές-ορόσημα για το 2018 αξιολογούνται ως ρεαλιστικές.

Ανάλογη είναι και η εικόνα στις τιμές των δεικτών εκροών, όπου οι ποσοτικές προσεγγίσεις είναι σαφείς και οι τιμές-ορόσημα αξιολογούνται επίσης ως ρεαλιστικές

Ενότητα 2.5

Αξιολόγηση Διοικητικής Ικανότητας Διαχείρισης και Παρακολούθησης Προγράμματος.

Οι δομές και οι διαδικασίες παρακολούθησης και διαχείρισης του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ προβλέπεται να ενισχυθούν και να βελτιωθούν με βάση τους κανονισμούς, την αρχιτεκτονική και τις προδιαγραφές του αναπτυξιακού σχεδιασμού της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 καθώς και βάσει της εμπειρίας που προέρχεται από την περίοδο 2007-2013. Κρίνεται ως ορθή επιλογή κατεύθυνσης για το νέο σύστημα διαχείρισης το ότι από το ΣΕΣ ορίζεται ότι δύο από τις βασικές αρχές που θα διέπουν το σύστημα διαχείρισης του ΕΠ θα είναι:

1. Η λειτουργική αυτοτέλεια των Αρχών Διαχείρισης σε σχέση με το επίπεδο σχεδιασμού και λήψης αποφάσεων για κάθε επί μέρους τομέα πολιτικής.
2. Σαφής διάκριση ρόλων και αρμοδιοτήτων μεταξύ του πολιτικού και διοικητικού επιπέδου

Η διάκριση αυτή θα προκύψει από σαφή προσδιορισμό του ρόλου και των αρμοδιοτήτων κάθε επιπέδου σε όλο το φάσμα των διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) και έτσι αναμένεται να βελτιωθεί σημαντικά η διοικητική ικανότητα της Διαχειριστικής Αρχής (ΔΑ) του προγράμματος αφού θα αναλάβει ευρύτερη δικαιοδοσία ως προς τα καθήκοντα διαχείρισης του προγράμματός. Ειδικότερα, η ΔΑ θα ελέγχει την επιλεξιμότητα των έργων σύμφωνα με τους Κοινοτικούς Κανονισμούς, την ωριμότητά τους καθώς και τη δυνατότητα χρηματοδότησής τους με βάση τους προϋπολογισμούς του ΕΠ. Θα έχει, δηλαδή, την ευθύνη για το σύνολο των διαδικασιών διαχείρισης, από την

αξιολόγηση των προτάσεων των έργων και την έκδοση της απόφασης ένταξης μιας πράξης μέχρι την ολοκλήρωσή της.

Η διαχείριση του προγράμματος θα ενισχυθεί και από το γεγονός του ότι το ΣΔΕ θα είναι συνδεδεμένο με τα Ολοκληρωμένα Πληροφοριακά Συστήματα και θα υπάρχει συστηματική οριζόντια υποστήριξη της ΔΑ του προγράμματος (νομική υποστήριξη, helpdesk, τηλεεκπαιδεύσεις, επί τόπου υποστήριξη κλπ.).

Ένα ακόμη σημαντικό στοιχείο βελτίωσης της διοικητικής ικανότητας για το πρόγραμμα προκύπτει από το γεγονός του ότι βάσει του ΣΕΣ, η ΔΑ του προγράμματος όπως και των υπολοίπων τομεακών ΕΠ θα υπάγεται στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας. Με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται ο διαχωρισμός του σχεδιασμού και της υλοποίησης της τομεακής πολιτικής, που ασκούν τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία, από τη διαχείριση του ΕΠ. Το αναμενόμενο αποτέλεσμα θα είναι σημαντική βελτίωση στην διαχειριστική ικανότητα της ΔΑ για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 και κρίνεται ως πολύ σημαντική και θετική εξέλιξη. Ο διαχωρισμός αυτός θα συμβάλει στο να μην δημιουργούνται συγχύσεις αρμοδιοτήτων με τις Διαχειριστικές Αρχές και ως εκ τούτου μεγάλες καθυστερήσεις στην υλοποίηση έργων.

Επιπλέον Η ΔΑ και το ΣΔΕ αναμένεται να ενισχυθεί από ομάδες εργασίας ή άλλης μορφής διοικητικές δομές που θα μπορούν να δημιουργηθούν προκειμένου να ενισχυθεί και να γίνει πιο αποτελεσματική η υλοποίηση δράσεων αυξημένης σημασίας. Συνολικά αναμένεται η ενισχυμένη ΔΑ να έχει αυξημένες και επαρκείς ικανότητες αναφορικά με την συλλογή των απαραίτητων ποσοτικών δεδομένων που απαιτούνται για την παρακολούθηση και διαχείριση του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ.

Ανθρώπινο Δυναμικό

Εκτιμάται ότι θετικές προοπτικές δημιουργούνται από τις κατευθύνσεις που αποτυπώνονται στο ΣΕΣ και που θα ακολουθηθούν αναμενόμενα από την ΔΑ του ΕΠ και που αφορούν την ενίσχυση της συνέχειας στη διοίκηση, με τη θέσπιση θέσεων προϊσταμένων των Ειδικών Υπηρεσιών με πενταετή ή επταετή θητεία, οι οποίοι θα επιλέγονται ύστερα από ανοιχτή πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Μια άλλη κατεύθυνση που θα ενισχύσει την ικανότητα και επάρκεια του ανθρώπινου δυναμικού είναι και η σχεδιαζόμενη από το ΣΕΣ ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονου ενιαίου συστήματος επιλογής / τοποθέτησης / διοίκησης / αξιολόγησης/ εξέλιξης και ανταμοιβής του προσωπικού. Το σύστημα αυτό δηλώνεται ότι θα αξιοποιεί και θα ενσωματώνει τις βέλτιστες ευρωπαϊκές πρακτικές, αντλώντας εμπειρία από την Γενική Διεύθυνση Ανθρωπίνων Πόρων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και το EPSO.

Επίσης αναμένεται να υπάρξει βελτιστοποίηση των χρόνων διεκπεραίωσης των διαδικασιών του ΣΔΕ με την παρακολούθηση, μέσω του ΟΠΣ, των ροών εργασίας. Τέλος σημαντική συνεισφορά προς την επάρκεια και ικανότητα του ανθρωπίνου δυναμικού αναμένεται να υπάρξει από την μέριμνα που θα προκύψει μέσω σχεδίου ανάπτυξης και

εκπαίδευσης των στελεχών των δομών του ΕΣΠΑ (και των ΔΑ) από τη ΜΟΔ ΑΕ. και οργάνωση επιμορφωτικών προγραμμάτων με υποχρεωτική παρακολούθηση για όλα τα στελέχη, με ετήσια περιοδικότητα.

ΟΠΣ-ΣΔΕ

Η αποτελεσματικότητα του συστήματος παρακολούθησης του ΕΠ μέσω του συστήματος ΟΠΣ αλλά και συνολικά του ΣΔΕ αναμένεται να είναι επαρκής βάσει των αναμενόμενων αρχών που διατυπώνονται στο ΣΕΣ αναφορικά με τις βελτιώσεις του ΣΔΕ για την προγραμματική περίοδο 2014-2020. Αν και, όπως είναι αναμενόμενο, υπάρχουν διαφορές μεταξύ του συστήματος δεικτών που προτείνεται από το ΕΠ και αυτών που παρακολουθούνται από το παρόν ΟΠΣ, εκτιμάται ότι είναι εφικτή η αναβάθμιση του ΟΠΣ έτσι ώστε να συμβάλει στην επαρκή, αποτελεσματική και επιτυχή παρακολούθηση και διαχείριση του ΕΠ.

Συνολικά εκτιμάται βάσει των αναγκών για ποσοτικά στοιχεία από το σύστημα δεικτών του προγράμματος, των προδιαγραφών του υφιστάμενου ΟΠΣ και των αρχών-κατευθύνσεων προς την ενίσχυση του ΣΔΕ του προγράμματος όπως αυτή αναφέρεται στο ΣΕΣ, ότι θα υπάρξει επαρκής αξιοπιστία-ποιότητα του συστήματος παρακολούθησης-διαχείρισης-συλλογής δεδομένων για το ΕΠ καθώς και επάρκεια αναφορικά τόσο με την διοικητική ικανότητα όσο και με το ανθρώπινο δυναμικό.

Βασική προϋπόθεση για την παρακολούθηση της επίτευξης των στόχων, όπως αυτοί αποτυπώνονται στο πλέγμα δεικτών του ΕΠ, αποτελεί και η ύπαρξη ενός ολοκληρωμένου και αξιόπιστου συστήματος παρακολούθησης των δεικτών αυτών. Η ανάγκη αυτή θα καλύπτεται μέσα από το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ). Στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο το ΟΠΣ λειτουργεί τόσο ως εργαλείο διαχείρισης όσο και ως μέσο ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων. Για τον τομέα των μεταφορών, το ΟΠΣ περιέχει το σύνολο των δεικτών εκροών και αποτελέσματος και σε αυτό εισάγεται η τιμή στόχος και η τιμή υλοποίησης του κάθε δείκτη. Αυτή η λειτουργία του ΟΠΣ θα συνεχίσει και στην προγραμματική περίοδο 2014-2020, ενώ αναμένονται και οι απαιτούμενες αλλαγές/αναβαθμίσεις (νέο ΟΠΣ), προκειμένου το νέο σύστημα να παραμετροποιηθεί ως προς το νέο πλέγμα δεικτών (ορισμοί, οδηγίες συμπλήρωσης από τους Δικαιούχους, κτλ.).

Σημαντικό έγγραφο για την ανταπόκριση στους Κανονισμούς που σχετίζονται με την παρακολούθηση των δεικτών θα αποτελέσει το κείμενο με τίτλο: «Ενιαίο σύστημα δεικτών ΕΣΠΑ 2014-2020», στο οποίο θα περιέχονται οδηγίες, διαδικασίες και μεθοδολογίες για την αποτελεσματική και ολοκληρωμένη παρακολούθηση των δεικτών σε εθνικό επίπεδο (π.χ. ρυθμίσεις συλλογής και αποθήκευσης δεδομένων από τους δικαιούχους, διασφάλιση ποιότητας δεδομένων, κοινές αρχές τήρησης των κριτηρίων ποιότητας δεικτών, μηχανισμούς στατιστικής επικύρωσης των δεδομένων που συλλέγονται, κ.α.)

Ελλείψει περαιτέρω στοιχείων σχετικά με το περιεχόμενο και λειτουργία του νέου ΟΠΣ, κρίνεται πως το σύστημα δύναται να είναι κατάλληλο για την καταγραφή, αποθήκευση,

επεξεργασία και διαχείριση των δεδομένων που σχετίζονται με τους δείκτες, εφόσον και αν:

- Εκπονηθεί το προαναφερθέν κείμενο «Ενιαίο σύστημα δεικτών ΕΣΠΑ 2014-2020» και συμπεριληφθούν σε αυτό όλες οι διαδικασίες/οδηγίες/μεθοδολογίες που θα αντιμετωπίσουν τις υπάρχουσες ελλείψεις και προβλήματα παρακολούθησης δεικτών (μεταξύ άλλων και αυτών που συνδέονται και με την εκ των προτέρων γενική αιρεσιμότητα 7 «Στατιστικά συστήματα και δείκτες αποτελεσμάτων»). Από την προγραμματική περίοδο 2007-2013 ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής προβλήματα:
 - Μη επαρκής συμπλήρωση των δεικτών στα Τεχνικά Δελτία Πράξης (ΤΔΠ) και στα Δελτία Παρακολούθησης Πράξης (ΔΠΠ), συμπεριλαμβανομένων των κοινών δεικτών.
 - Αναντιστοιχία μεταξύ των δεικτών που περιέχονται στο ΕΠ και αυτών που εισάγονται στα ΤΔΠ και ΔΠΠ.
- Διασφαλιστεί στενή συνεργασία μεταξύ διαχειριστικών αρχών και δικαιούχων, προκειμένου να διασφαλιστεί η έγκαιρη διαθεσιμότητα και εισαγωγή των δεδομένων στο ΟΠΣ (μιας και η πλειοψηφία των δεικτών απαιτεί για τον υπολογισμό τους στοιχεία από τις μελέτες δικαιούχων).
- Διασφαλιστεί στενή συνεργασία με την ΕΛΣΤΑΤ καθώς και με φορείς που τηρούν λοιπά σχετικά στατιστικά και διοικητικά δεδομένα.
- Υλοποιηθούν όλες οι ενέργειες που προβλέπεται να λάβουν χώρα κατά την ανάπτυξη του ΟΠΣ στις «Οδηγίες για την ανάπτυξη του ενιαίου συστήματος δεικτών ΕΣΠΑ 2014-2020». Ενδεικτικά αναφέρονται:
 - Ενσωμάτωση αυτοματοποιημένων αλλά και ανεξάρτητων δειγματοληπτικών ελέγχων ποιότητας και πληρότητας των δεδομένων που τηρούνται από τους Δικαιούχους, ΕΦΔ και ΕΥΔ.
 - Διασφάλιση του τρόπου υπολογισμού κάθε δείκτη.
 - Ομαδοποίηση των δεικτών σε υποσυστήματα με βάση επιμέρους λειτουργίες και απαιτήσεις.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΑΣ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΝΟΜΩΝ

Εισαγωγή:

Η ενότητα αυτή αξιολογεί το κατά πόσο είναι συνεπείς οι χρηματοδοτικές κατανομές του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ σε σχέση με την στρατηγική του προγράμματος όπως αυτή έχει διατυπωθεί. Συγκεκριμένα εξετάζεται αν υπάρχει αντιστοιχία μεταξύ της σημαντικότητας που έχει ανατεθεί σε συγκεκριμένους άξονες / προτεραιότητες και την αντίστοιχη χρηματοδοτική υποστήριξη. Η υποενότητα 3.1 παρουσιάζει την αξιολόγηση της συνέπειας των χρηματοδοτικών κατανομών για τον τομέα των μεταφορών και αντίστοιχα η υποενότητα 3.2 θα παρουσιάσει την αξιολόγηση για τον τομέα του περιβάλλοντος. Συνολικά ο επόμενος πίνακας παρουσιάζει την κατανομή της χρηματοδότησης και για τους 2 τομείς και αντίστοιχοι πίνακες που διαχωρίζουν τους τομείς θα ακολουθήσουν στις σχετικές υποενότητες. Ο πίνακας αυτός παρουσιάζει την κατανομή ανά ΑΠ. Στο σχέδιο του προγράμματος παρουσιάζεται και η κατανομή ανά τύπο περιφέρειας όπου κρίνεται ότι ικανοποιούνται οι κανονισμοί περί θεματικής συγκέντρωσης πόρων ανά περιφέρεια στο επίπεδο επιλεξιμότητας του τύπου περιφέρειας για χρηματοδότηση.

Πίνακας 35. Συνολική Χρηματοδοτική Κατανομή ΥΜΕΠΕΡΑΑ

Τομέας	ΑΠ	Ποσό Στήριξης ΕΕ	Ποσοστό
Σιδηροδρομικές Μεταφορές	ΑΠ 1	281.247.816,00	6,49%
	ΑΠ 2	173.000.000,00	3,99%
Οδικές Μεταφορές	ΑΠ 3	430.000.000,00	9,92%
	ΑΠ 4	100.000.000,00	2,31%
Απομακρυσμένες & Νησιωτικές Περιοχές	ΑΠ 5	49.498.720,00	1,14%
Θαλάσσιες & Αεροπορικές Μεταφορές	ΑΠ 6	50.045.000,00	1,15%
	ΑΠ 7	72.500.000,00	1,67%
Αστικές Μεταφορές	ΑΠ 8	670.557.586,00	15,47%
	ΑΠ 9	448.333.000,00	10,34%
Διοξείδιο Άνθρακα	ΑΠ 10	94.000.000,00	2,17%
Κλιματική Αλλαγή	ΑΠ 11	98.171.734,00	2,27%
Ευρωπαϊκό Περιβαλλοντικό Κεκτημένου (ΕΤΠΑ)	ΑΠ 12	42.862.405,00	0,99%
Ευρωπαϊκό Περιβαλλοντικό Κεκτημένο (ΕΤΠΑ) στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Στερεάς Ελλάδας	ΑΠ 13	3.998.899,00	0,09%
Αποδοτική Χρήση Πόρων	ΑΠ 14	1.739.936.902,00	40,15%
Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	ΑΠ 14	21.260.955,00	0,49%
Τεχνική Βοήθεια ΤΑ	ΑΠ 15	58.504.396,00	1,35%
Σύνολο		4.333.917.413,00	100,00%

3.1. Αξιολόγηση της συνέπειας των χρηματοδοτικών κατανομών Τομέας Μεταφορών

Ο τομέας των μεταφορών του ΕΠ ΥΠΜΕΡΑΑ επιδιώκει να ανταποκριθεί στις ακόλουθους τέσσερις στρατηγικούς στόχους του ΕΣΠΑ 2014-2020:

- Α) Προώθηση της ολοκλήρωσης μέρους των υποδομών του βασικού ΔΕΔ-Μ (οδικών και σιδηροδρομικών) και περαιτέρω ανάπτυξη / αναβάθμιση του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ (με έμφαση στο οδικό και σιδηροδρομικό, αλλά και επιλεγμένες παρεμβάσεις λιμένων και αεροδρομίων),
- Β) Προώθηση των συνδυασμένων μεταφορών και εκσυγχρονισμός του συστήματος μεταφορών,
- Γ) Βελτίωση της ασφάλειας μεταφορών,
- Δ) Ανάπτυξη και επέκταση βιώσιμων και οικολογικών αστικών μεταφορών (αστικών μέσων σταθερής τροχιάς και λοιπών καθαρών επιφανειακών μέσων).

Το παρόν ΕΠ καλείται να καλύψει έντεκα βασικές ανάγκες/προτεραιότητες του τομέα των Μεταφορών όπως αυτές αντικατοπτρίζονται μέσα από τους ειδικούς στόχους του προγράμματος και είναι οι εξής:

- Προώθηση της ολοκλήρωσης του βασικού (core) σιδηροδρομικού ΔΕΔ-Μ της χώρας
- Προώθηση των συνδυασμένων μεταφορών (επιβατών και εμπορευμάτων), των προαστιακών συνδέσεων με σημαντικά λιμάνια και του εκσυγχρονισμού του συστήματος εμπορευματικών μεταφορών
- Εξασφάλιση της συνεκτικότητας και της διαλειτουργικότητας ενός σιδηροδρομικού συστήματος μεταφορών υψηλής ποιότητας.
- Ολοκλήρωση του βασικού (core) οδικού ΔΕΔ-Μ και κατά προτεραιότητα υλοποίηση σημαντικών τμημάτων του αναλυτικού οδικού ΔΕΔ-Μ
- Βελτίωση της οδικής ασφάλειας του αναλυτικού ΔΟΔ.
- Ενίσχυση της συνδεσιμότητας δυσπρόσιτων/νησιωτικών περιοχών για την αντιμετώπιση κοινωνικών / αναπτυξιακών προβλημάτων
- Περαιτέρω ανάπτυξη και αναβάθμιση των ΔΕΔ-Μ με έμφαση στην άρση των εμποδίων.
- Βελτίωση της ασφάλειας ναυσιπλοΐας.
- Βελτίωση της ασφάλειας αεροναυτιλίας, με την εγκατάσταση / βελτίωση συστημάτων διαχείρισης εναέριας κυκλοφορίας, συστημάτων αεροναυτιλίας και ασφάλειας επιβατών και αεροδρομίων
- Ανάπτυξη του συστήματος δημόσιας συγκοινωνίας των Μητροπολιτικών περιοχών Αθήνας και Θεσσαλονίκης,
- Προαγωγή της βιώσιμης αστικής κινητικότητας με τη διασύνδεση μεταξύ των μέσων μαζικής μεταφοράς και την ενίσχυση ήπιων τρόπων μεταφοράς.

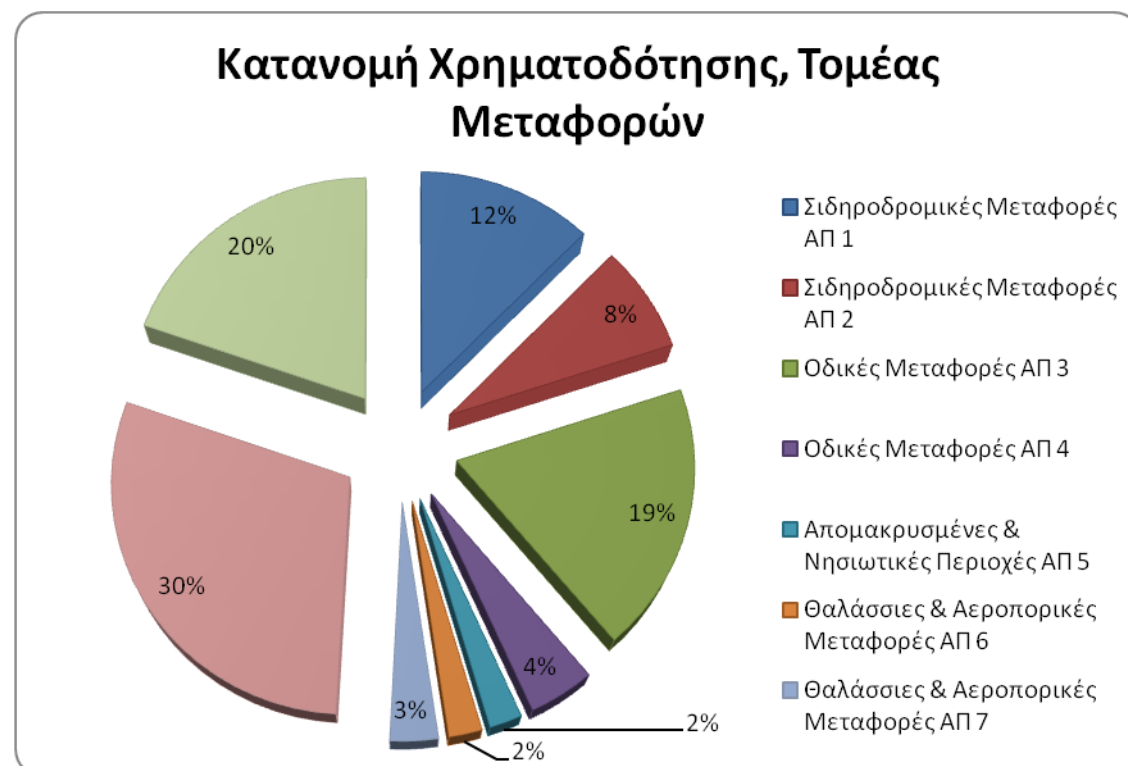
Η ικανοποίηση των αναγκών αυτών από κάθε άξονα προτεραιότητας ομαδοποιείται ανά μεταφορικό υποσύστημα και η αντίστοιχη κατανομή της χρηματοδότησης από την στήριξη

της ΕΕ καθώς και τα ποσοστά επί του συνόλου της χρηματοδότησης του ΥΜΕΠΕΡΑΑ παρουσιάζονται στον πίνακα και το σχήμα που ακολουθούν.

Πίνακας 36. Κατανομή Χρηματοδότησης ΥΜΕΠΕΡΑΑ. Τομέας Μεταφορών.

Τομέας	ΑΠ	Ποσό Στήριξης ΕΕ (ευρώ)	Ποσοστό
Σιδηροδρομικές Μεταφορές	ΑΠ 1	281.247.816,00	6,49%
	ΑΠ 2	173.000.000,00	3,99%
Οδικές Μεταφορές	ΑΠ 3	430.000.000,00	9,92%
	ΑΠ 4	100.000.000,00	2,31%
	ΑΠ 5	49.498.720,00	1,14%
Θαλάσσιες & Αεροπορικές Μεταφορές	ΑΠ 6	50.045.000,00	1,15%
	ΑΠ 7	72.500.000,00	1,67%
Αστικές Μεταφορές	ΑΠ 8	670.557.586,00	15,47%
	ΑΠ 9	448.333.000,00	10,34%

Σχήμα 1.

Από τα παραπάνω στοιχεία, διαπιστώνεται μια ιδιαίτερα μεγάλη συγκέντρωση πόρων στον ΑΠ8, ΑΠ3 και ΑΠ1 και ΑΠ9, που όμως εν μέρει μπορεί να δικαιολογηθεί λόγω της σπουδαιότητας των δράσεων και του στρατηγικού χαρακτήρα που αυτοί οι Ειδικοί Στόχοι

έχουν για τις μεταφορές σε εθνικό επίπεδο. Συγκεκριμένα, ανά μεταφορικό υποσύστημα, το υποσύστημα των σιδηροδρομικών μεταφορών θα απορροφήσει μέσω των ΑΠ 1 και ΑΠ 2 το 10,48% της χρηματοδότησης. Το ύψος της χρηματοδότησης είναι πλήρως δικαιολογημένο με γνώμονα την:

- Πολύ χαμηλή θέση της χώρας στην ΕΕ όπως αυτή εμφανίζεται στους αντίστοιχους πίνακες με δείκτες σιδηροδρομικών μεταφορών (energy, transport and environment indicators, Eurostat pocketbook, 2013)
- Και με βάση την σημασία των σιδηροδρομικών μεταφορών για την ανάπτυξη του κλάδου των εμπορευματικών μεταφορών (logistics) και των προοπτικών που διαφαίνονται για το μέλλον

Το 12,23% της χρηματοδότησης του ΥΜΕΠΕΡΑΑ θα καλύψει μέσω των ΑΠ3 και ΑΠ4 το υποσύστημα των οδικών μεταφορών. Αν και το σιδηροδρομικό υποσύστημα παρουσιάζει μεγαλύτερη προτεραιότητα για την βελτίωσή του, είναι δικαιολογημένη η χρηματοδοτική κάλυψη των οδικών μεταφορών εξαιτίας ανελαστικών υποχρεώσεων της χώρας που απορρέουν από έργα-συμβάσεις της προγραμματικής περιόδου 2007-2013 καθώς και από έργα που προέκυψαν μέσω της διαδικασίας phasing.

Τα υποσυστήματα των αεροπορικών και θαλασσιών μεταφορών φαίνεται να υποχρηματοδοτούνται απορροφώντας το 2,83% της χρηματοδότησης. Αν και χαμηλή σε απόλυτα νούμερα, η χρηματοδότηση των υποσυστημάτων αυτών κρίνεται ως επαρκής δεδομένης της πολύ μεγάλης σημασίας που έχουν οι σιδηροδρομικές / οδικές και αστικές μεταφορές για την χώρα αλλά και με γνώμονα τις προγραμματισμένες ιδιωτικοποιήσεις λιμένων και αεροδρομίων.

Οι αστικές μεταφορές θα απορροφήσουν το 25,82% της χρηματοδότησης μέσω των ΑΠ 8 και ΑΠ 9. Το μεγάλο ύψος του ποσοστού χρηματοδότησης δικαιολογείται επαρκώς από το ότι οι άξονες αυτοί μέσω των δράσεών τους θα συμβάλουν σημαντικά στην ενίσχυση της τουριστικής και επιχειρηματικής - εμπορικής ανάπτυξης των δύο μεγάλων αστικών κέντρων της χώρας (Αθήνας και Θεσσαλονίκης). Οι δύο αυτές πόλεις, αποτελούν στρατηγικούς πυλώνες για τον τουρισμό (αστικός τουρισμός, hub για τουριστικούς προορισμούς μέσω αεροδρομίων και λιμανιών) και την επιχειρηματικότητα (προσέλκυση επιχειρήσεων, ανάπτυξη – υποστήριξη εμπορικών δραστηριοτήτων). Βάσει αυτών των πτυχών κρίνεται ότι η ενίσχυσή των αστικών μεταφορών στα δύο αυτά αστικά κέντρα αποτελεί σημαντική προτεραιότητα για την χώρα και αιτιολογεί επαρκώς την επιλογή του ποσοστού χρηματοδότησης.

1. Το 23% της χρηματοδότησης φαίνεται να απορροφάται για την ολοκλήρωση των Διευρωπαϊκών Δικτύων οδικών και σιδηροδρομικών. Είναι λογική η υψηλή προτεραιότητα που θέτει η Ε. Ε. για άμεση ολοκλήρωση των έργων αυτών καθώς η εξέλιξη τους επηρεάζει όχι μόνο το εθνικό αλλά το Ευρωπαϊκό μεταφορικό σύστημα και αποτελεί σημείο αναφοράς για το άνοιγμα των αγορών και την διεύρυνση των εμπορικών σχέσεων μεταξύ των κρατών της Ε.Ε. καθώς και για την επίτευξη των συνδυασμένων εμπορευματικών και επιβατικών διεθνών μεταφορών.

Συνολικά κρίνεται ως ορθή η χρηματοδοτική κατανομή των πόρων για τον τομέα των μεταφορών και συνολικά ως επαρκής η αιτιολόγηση για την κατανομή αυτή καθώς συνάδει τόσο με την στρατηγική που έχει διατυπώσει το ΕΠ για τις μεταφορές όσο και με τις διατάξεις των κανονισμών της ΕΕ.

3.2. Αξιολόγηση της συνέπειας των χρηματοδοτικών κατανομών Τομέας Περιβάλλοντος

Ο τομέας περιβάλλοντος και αειφόρου ανάπτυξης του ΕΠ ΥΠΜΕΡΑΑ επιδιώκει να ανταποκριθεί στις ακόλουθους τέσσερις στρατηγικούς στόχους του ΕΣΠΑ 2014-2020:

- 1) Ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στους τομείς των αποβλήτων και των υδάτων
- 2) Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή - Πρόληψη και Διαχείριση Κινδύνων
- 3) Διατήρηση του Φυσικού Περιβάλλοντος και της Βιοποικιλότητας
- 4) Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη - Αστική Αναζωογόνηση

Λαμβάνοντας υπόψη τις δεκαεπτά ανάγκες που προαναφέρθηκαν και την κατανομή των διαθέσιμων πόρων (περιλαμβανόμενης της συνέργειας με το ΕΠΑΝΕΚ και τα ΠΕΠ), υιοθετούνται ως στρατηγικοί στόχοι του τομέα περιβάλλοντος και αειφόρου ανάπτυξης του ΕΠ ΥΠΜΕΡΑΑ οι παραπάνω τέσσερις στόχοι του ΕΣΠΑ 2014-2020. Για την επιδίωξη τους διαμορφώνονται τέσσερις άξονες προτεραιότητας, εκ των οποίων οι δύο τελευταίοι επιδιώκουν την ίδια στόχευση αλλά με διαφορετικά Ταμεία. Οι άξονες αυτοί είναι:

- ΑΠ10 Εφαρμογή στρατηγικών επίτευξης χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα με έμφαση στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ, ΘΣ4)
- ΑΠ11 Εφαρμογή στρατηγικών προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων (ΤΣ, ΘΣ5)
- ΑΠ12 Στρατηγικές και Δράσεις προώθησης της ενσωμάτωσης του Ευρωπαϊκού Περιβαλλοντικού Κεκτημένου (ΕΤΠΑ, ΘΣ6)
- ΑΠ13 Στρατηγικές και Δράσεις προώθησης της ενσωμάτωσης του Ευρωπαϊκού Περιβαλλοντικού Κεκτημένου στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Στερεάς Ελλάδας (ΕΤΠΑ, ΘΣ6)
- ΑΠ14 Διατήρηση και Προστασία του Περιβάλλοντος - Προαγωγή της Αποδοτικής Χρήσης των Πόρων (ΤΣ, ΘΣ6)

Η αντιστοίχιση αναγκών ανά άξονα προτεραιότητας προσεγγίσθηκε σε προηγούμενη ενότητα της παρούσας αξιολόγησης και συνοψίζεται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 37. Αντιστοίχιση αναγκών με αξόνες προτεραιότητας. Τομέας Περιβάλλοντος.

Αξόνες προτεραιότητας	Ανάγκες (πράσινο: κύρια κάλυψη κίτρινο: επικουρική συνεισφορά)
ΑΠ 10: Εφαρμογή στρατηγικών επίτευξης χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα με έμφαση στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ) (κάλυψη 4 αναγκών)	A01
	A02
	A03
	A04
ΑΠ11: Εφαρμογή στρατηγικών προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων (ΤΣ) (κάλυψη 1 ανάγκης και επικουρική συμβολή σε 2)	A05
	A11
	A16
ΑΠ12: Στρατηγικές και Δράσεις προώθησης της ενσωμάτωσης του Ευρωπαϊκού Περιβαλλοντικού Κεκτημένου (ΕΤΠΑ) & ΑΠ13: Στρατηγικές και Δράσεις προώθησης της ενσωμάτωσης του Ευρωπαϊκού Περιβαλλοντικού Κεκτημένου (ΕΤΠΑ) στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Στερεάς Ελλάδας (κάλυψη 5 αναγκών και επικουρική συμβολή σε 3)	A09
	A10
	A11
	A12
	A13
	A14
	A15
ΑΠ14: Διατήρηση και Προστασία του Περιβάλλοντος - Προαγωγή της Αποδοτικής Χρήσης των Πόρων (ΤΣ) (κάλυψη 8 αναγκών)	A16
	A06
	A07
	A08
	A09
	A10
	A14
	A15
	A16

Παρατηρείται στον παραπάνω πίνακα μια σχετικώς ισόρροπη αντιστοίχιση μεταξύ αναγκών και αξόνων προτεραιότητας, με την εξαίρεση του ΑΠ 11 που καλύπτει μία μόνο ανάγκη, η οποία ωστόσο έχει διατυπωθεί με μεγάλη ευρύτητα (Α05: αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογή στις νέες ξηροθερμικές συνθήκες και τα ενδεχόμενα ακραία καιρικά φαινόμενα, όπως οι πλημμύρες). Σημειώνεται ότι, όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες ενότητες της παρούσας αξιολόγησης, η κάλυψη της Α05 από τον ΑΠ11 είναι σχεδόν αποκλειστική, δεδομένου ότι η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή δεν δέχεται άμεσες συνεισφορές από δράσεις άλλων αξόνων, παρότι ορισμένες δράσεις της διαχείρισης υδάτων και της αντιμετώπισης πλημμυρών εισφέρουν εμμέσως στην κάλυψή της. Η ισορροπία αντιστοίχισης μεταξύ αναγκών και αξόνων προτεραιότητας συνδέεται αναλογικά με τη διατύπωση της στοχοθεσίας, στην οποία συμμετέχουν σχετικώς ισότιμα τα ζητήματα μείωσης εκπομπών, προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και διαχείρισης σχετικών κινδύνων και αναβάθμισης της ποιότητας ζωής με

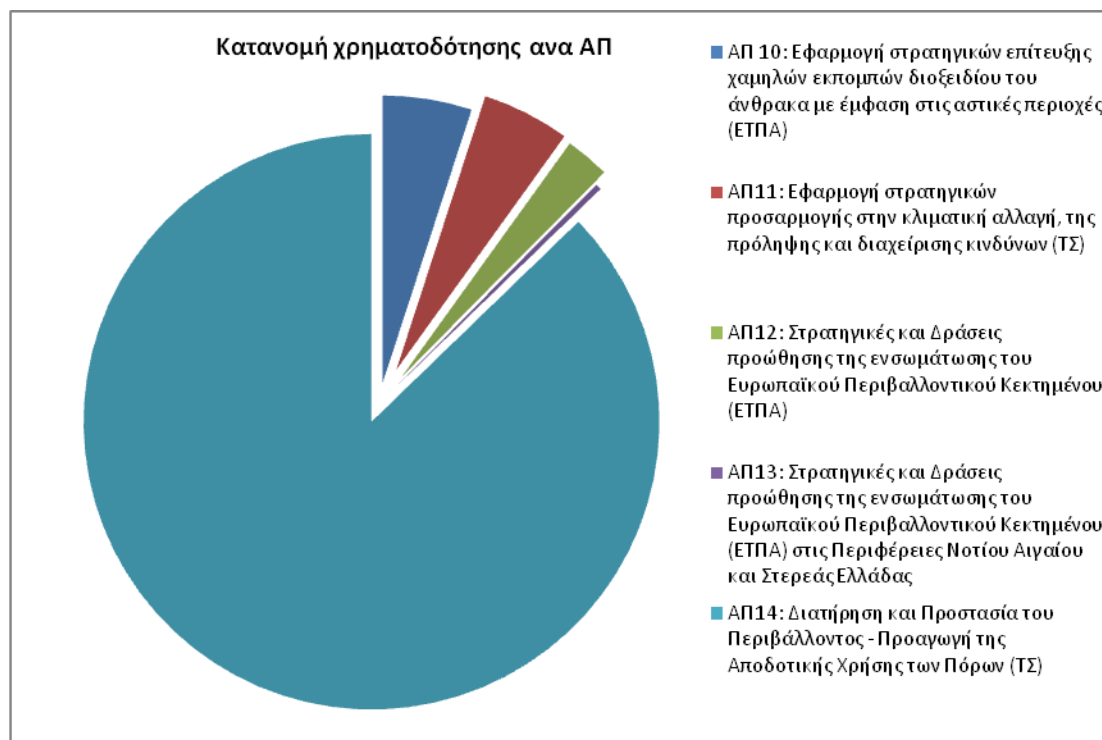
διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων.

Για την αξιολόγηση της χρηματοδοτικής κατανομής στην τρέχουσα, σχεδόν τελική φάση του προγραμματικού κειμένου, το αντιπροσωπευτικότερο μέγεθος είναι η «συνολική χρηματοδότηση», η οποία (δεδομένης της πρόβλεψης για μηδενική ιδιωτική εθνική χρηματοδότηση στους ΑΠ του ΤτΠ) αντιστοιχίζεται πλήρως με τη «βάση για τον υπολογισμό της στήριξης της Ένωσης (συνολικό επιλέξιμο ποσό ή επιλέξιμο δημόσιο κόστος)». Η κατανομή της συνολικής χρηματοδότησης με βάση αυτό το μέγεθος στους πέντε άξονες προτεραιότητας του τομέα περιβάλλοντος του ΕΠ παρουσιάζεται στον επόμενο πίνακα και απεικονίζεται στο διάγραμμα που ακολουθεί.

Πίνακας 38. Κατανομή Χρηματοδότησης ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ. Τομέας Περιβάλλοντος.

Άξονας προτεραιότητας	Συνολική χρηματοδότηση (€)	Ποσοστό επί της συνολικής χρηματοδότησης του Τομέα του Περιβάλλοντος
ΑΠ 10: Εφαρμογή στρατηγικών επίτευξης χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα με έμφαση στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)	117.500.000	5,0%
ΑΠ11: Εφαρμογή στρατηγικών προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων (ΤΣ)	115.496.158	4,9%
ΑΠ12: Στρατηγικές και Δράσεις προώθησης της ενσωμάτωσης του Ευρωπαϊκού Περιβαλλοντικού Κεκτημένου (ΕΤΠΑ)	58.576.629	2,5%
ΑΠ13: Στρατηγικές και Δράσεις προώθησης της ενσωμάτωσης του Ευρωπαϊκού Περιβαλλοντικού Κεκτημένου (ΕΤΠΑ) στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Στερεάς Ελλάδας	7.997.798	0,3%
ΑΠ14: Διατήρηση και Προστασία του Περιβάλλοντος - Προαγωγή της Αποδοτικής Χρήσης των Πόρων (ΤΣ)	2.046.984.591	87,2%

Σχήμα 2. Απεικόνιση της κατανομής της χρηματοδότησης του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στον Τομέα του Περιβάλλοντος

Από τα παραπάνω στοιχεία, διαπιστώνεται μια ιδιαίτερα μεγάλη συγκέντρωση πόρων στον ΑΠ14, που συνεπάγεται περιορισμό των δυνατοτήτων στους άλλους άξονες και ιδίως στους ΑΠ 10 και ΑΠ 11, δεδομένου ότι οι ΑΠ 12 και ΑΠ 13 λειτουργούν ως ένα βαθμό συμπληρωματικά με τον ΑΠ 14.

Αξιολογώντας την παραπάνω ασυμμετρία, διατυπώνονται οι ακόλουθες παρατηρήσεις:

1. Είναι γνωστή και κατανοητή η ανάγκη ανταπόκρισης της χώρας στις απαιτήσεις του κεκτημένου της Ένωσης στους τομείς των αποβλήτων και των υδάτων. Είναι επίσης γνωστή η έλλειψη υποδομών και δράσεων στους τομείς αυτούς και η συνεπαγόμενη υψηλή ανάγκη χρηματοδότησης για την κάλυψη των ελλείψεων αυτών.
2. Υπάρχουν ωστόσο εξίσου πιεστικές ανάγκες και σε άλλους τομείς του περιβάλλοντος, οι οποίες δεν είναι σαφές εάν λήφθηκαν υπόψη με τρόπο εξίσου λεπτομερή με αυτό των αποβλήτων και των υδάτων. Για παραδείγματα η ποιότητα του αέρα στις πόλεις είναι μείζον ζήτημα, δεδομένου ότι σύμφωνα με την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη «Νέα δέσμη μέτρων για καθαρότερο αέρα στην Ευρώπη»⁷ «οι απώλειες σε ανθρώπινες ζωές εξαιτίας της κακής ποιότητας του αέρα είναι μεγαλύτερες από αυτές που προκαλούν τα τροχαία

⁷ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-1274_el.htm

ατυχήματα, πράγμα που καθιστά την κακή ποιότητα του αέρα πρώτη περιβαλλοντική αιτία πρόωρων θανάτων στην ΕΕ». Αντίστοιχα, αν και όχι τόσο δραματικά στοιχεία υπάρχουν για το θόρυβο στο αστικό περιβάλλον. Σε πιο μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, αλλά με πολύ επαχθέστερες συνέπειες εάν δεν αντιμετωπιστούν εγκαίρως, προβάλλουν τα ζητήματα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.

3. Εξετάζοντας την χρηματοδότηση εν σχέση με τις δράσεις κάθε επενδυτικής προτεραιότητας, διαπιστώνεται ότι η ασυμμετρία στην κατανομή της χρηματοδότησης συνδέεται μεταξύ άλλων και με ασυμμετρία του *είδους* δράσεων: ενώ στους τομείς των αποβλήτων επιλέγονται σε μεγάλο βαθμό δράσεις χρηματοδότησης υποδομών και δικτύων («σκληρές παρεμβάσεις»), στους τομείς ποιότητας αέρα, θορύβου και προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, επικρατούν δράσεις χρηματοδότησης μελετών και σχεδίων («μαλακές ενέργειες»), χωρίς μέριμνα για τη χρηματοδοτική στήριξη των αναγκών που οι μελέτες αυτές θα αναδείξουν. Η ίδια παρατήρηση ισχύει κατ' αναλογία και για τα θέματα της βιοποικιλότητας, αν και η συνεισφορά από ορισμένες δράσεις διαχείρισης υδάτων ενδέχεται να αντισταθμίσει τη σχετικώς υποτονική άμεση χρηματοδότηση.

Καταλήγοντας, εκτιμάται ότι η μεγάλη συγκέντρωση πόρων στον ΑΠ 14 οδηγεί σε υποχρηματοδότηση και περιορισμό των δυνατοτήτων στους άλλους άξονες που αφορούν το περιβάλλον, επιλογή που ενδέχεται να καταλήξει σε ανεπαρκή κάλυψη των εξίσου πιεστικών αναγκών στους άλλους τομείς όπως η ποιότητα του αέρα σε πόλεις, η κλιματική αλλαγή και τα επίπεδα θορύβου στις πόλεις. Η ανεπαρκής αυτή κάλυψη μπορεί να αντιμετωπιστεί έμμεσα από δράσεις του τομέα Μεταφορών στον ΘΣ 4 για τις αστικές μεταφορές που αναμένεται να λειτουργήσουν συμπληρωματικά και να συμβάλουν εμμέσως στην βελτίωση της ποιότητας αέρα και στην μείωση του θορύβου στις πόλεις (Αθήνα – Θεσσαλονίκη). Έτσι συνολικά με τις παραπάνω επισημάνσεις, κρίνεται ως επαρκής και ορθά αιτιολογημένη η παρούσα χρηματοδοτική κατανομή για τον τομέα του περιβάλλοντος.

ΕΝΟΤΗΤΑ 4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ «ΕΥΡΩΠΗ 2020»

Εισαγωγή

Στην ενότητα αυτή αξιολογείται ο βαθμός στον οποίο το ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ συμβάλει στην επίτευξη της στρατηγικής της ΕΕ για το 2020. Ειδικότερα αξιολογείται η συνεισφορά των επενδυτικών προτεραιοτήτων των τομέων των μεταφορών και του περιβάλλοντος του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στις επτά εμβληματικές πρωτοβουλίες της στρατηγικής Ευρώπη 2020.

Όπως αναφέρθηκε και στην ενότητα της εξωτερικής συνοχής, η **"Ευρώπη 2020: Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη"** στοχεύει στη δημιουργία των αναγκαίων συνθηκών για μια ανάπτυξη πιο έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς, προτάσσοντας τρεις αλληλοενισχυόμενες προτεραιότητες:

1. *Έξυπνη ανάπτυξη*: ανάπτυξη μιας οικονομίας βασιζόμενης στη γνώση και την καινοτομία.
2. *Διατηρήσιμη ανάπτυξη*: προώθηση μιας πιο αποδοτικής στη χρήση πόρων, πιο πράσινης και πιο ανταγωνιστικής οικονομίας.
3. *Ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς*: μια οικονομία με υψηλή απασχόληση που θα επιτυγχάνει κοινωνική και εδαφική συνοχή.

Το ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ μέσω των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων του θα συνεισφέρει στην 2^η προτεραιότητα. Συγκεκριμένα, αυτό θα επιτευχθεί μέσω των στόχων του και ειδικότερα μέσω των δράσεων που αφορούν υποδομές μεταφορών. Οι υποδομές αυτές θα βελτιώσουν την αποδοτικότητα του τομέα τόσο από την άποψη περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτών όσο και από την οικονομική σκοπιά. Από περιβαλλοντική άποψη, η εστίαση σε σιδηροδρομικές μεταφορές βελτιώνει την επίδοση σε ρύπους CO₂ συγκριτικά με άλλα μέσα μεταφοράς. Με οικονομικά κριτήρια η ανάπτυξη των μεταφορικών υποδομών θα βελτιώσει την κατάσταση του τομέα των logistics που αποτελεί έναν από τους πυλώνες της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας.

Επιπλέον στην Ε2020, η ΕΕ έχει θέσει πέντε βασικούς στόχους που πρέπει να επιτύχει μέχρι το 2020:

1. 75% του πληθυσμού μεταξύ 20-64 ετών πρέπει να έχει απασχόληση.
2. 3% του ΑΕΠ της ΕΕ πρέπει να επενδύεται σε Έρευνα και Ανάπτυξη (Ε&Α).
3. Μείωση των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 20% σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990 (ή κατά 30%, εάν πληρούνται οι όροι), αύξηση του ποσοστού των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην τελική μας κατανάλωση ενέργειας σε 20% και αύξηση κατά 20% της ενεργειακής απόδοσης (Στόχοι 20-20-20)

4. Το ποσοστό των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα την σχολική εκπαίδευση πρέπει να είναι μικρότερο από 10% και τουλάχιστον 40% των νέων πρέπει να έχουν πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
5. Ο αριθμός των Ευρωπαίων που ζουν κάτω από τα εθνικά όρια φτώχειας πρέπει να μειωθεί κατά 25%, βγάζοντας από την κατάσταση της φτώχειας πάνω από 20 εκατομμύρια πολίτες.

Το ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ κρίνεται ότι με επιτυχία θα συμβάλει στην επίτευξη του ποσοτικού στόχου 3 με άμεσο τρόπο και στους 1 και 5 με έμμεσο τρόπο κυρίως μέσω των παρεμβάσεων στον τομέα των μεταφορών. Η συμβολή στον στόχο 3 αφορά την μετρήσιμη μείωση εκπομπών CO₂ που συμβάλλουν στην μείωση των αερίων θερμοκηπίου. Αυτό θα γίνει εφικτό από την αύξηση του μεριδίου του μεταφορικού έργου των σιδηροδρόμων που έχουν συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι των άλλων μέσων στην περιβαλλοντική τους απόδοση. Η έμμεση συνεισφορά στους στόχους 1 και 5 μπορεί να επιτευχθεί μέσω και πάλι της βελτίωσης / ανάπτυξης μεταφορικών δικτύων που κατά κύριο λόγο θα δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας στον τομέα των logistics αλλά και σε άλλους μέσω φαινομένων αλυσιδωτής αντίδρασης μεταξύ αλληλοεξαρτώμενων παραγωγικών κλάδων. Κατά δεύτερο λόγο, θα βελτιώσει το επίπεδο προσπελασιμότητας σε ομάδες πληθυσμών και θα τους δώσει ευκολότερη πρόσβαση σε χώρους εργασίας (που προγενέστερα λόγω έλλειψης των υποδομών δεν θα ήταν οικονομικά και χρονικά βιώσιμο να επιλεγθούν ως χώροι εργασίας.)

Επιπλέον η στρατηγική E2020 διατυπώνει επτά εμβληματικές πρωτοβουλίες και συγκεκριμένα:

1. Ένωση καινοτομίας
2. Νεολαία σε κίνηση
3. Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη
4. Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους
5. Μια βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης
6. Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας
7. Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας

Η σύνδεση των επενδυτικών προτεραιοτήτων με τις επτά αυτές εμβληματικές πρωτοβουλίες ακολουθεί για τον τομέα των μεταφορών στην υποενότητα 4.1 και για τον τομέα του περιβάλλοντος στην υποενότητα 4.2

4.1. Αξιολόγηση της συνεισφοράς του προγράμματος στην στρατηγική «Ευρώπη 2020», Τομέας Μεταφορών.

Η βασική συνεισφορά του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ αναφορικά με τον τομέα των μεταφορών στην στρατηγική E2020 αφορά την εμβληματική πρωτοβουλία 7 (Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους» και συγκεκριμένα εξυπηρετεί τους παρακάτω στόχους αυτής). Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την συνεισφορά συγκεκριμένων επενδυτικών προτεραιοτήτων του τομέα των μεταφορών προς αυτή την εμβληματική πρωτοβουλία.

Πίνακας 39. Συνεισφορά ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στην E2020. Τομέας Μεταφορών.

Επενδυτικές προτεραιότητες		Εμβληματικές Πρωτοβουλίες της Στρατηγικής Ευρώπη 2020						
		Ένωση καινοτομίας	Νεολαία σε κίνηση	Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη	Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους	Μια βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης	Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας	Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας
		1	2	3	4	5	6	7
Στήριξη πολυτροπικού Ενιαίου Ευρωπαϊκού Χώρου Μεταφορών επενδύοντας στο δίκτυο του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ)	ΕΠ7α				•			
Ενίσχυση περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ περιλαμβανομένων των διατροπικών κόμβων.	ΕΠ7.β				•			
Ανάπτυξη και βελτίωση φιλικών προς το περιβάλλον και με χαμηλές εκπομπές άνθρακα συστημάτων μεταφορών (στα οποία περιλαμβάνονται και τα συστήματα χαμηλού θορύβου), συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των αερολιμενικών υποδομών, με σκοπό την προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας	ΕΠ7.γ				•			
Ανάπτυξη συνεκτικού και διαλειτουργικού συστήματος σιδηροδρομικών μεταφορών υψηλής ποιότητας	ΕΠ7.δ				•			
Προώθηση στρατηγικών για χαμηλές εκπομπές άνθρακα για όλους τους τύπους περιοχών, ιδίως τις αστικές, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της βιώσιμης αστικής κινητικότητας, των καθαρών αστικών μεταφορών και των σχετικών μέτρων άμβλυνσης και προσαρμογής.	ΕΠ4.ε				•			

Όπως προκύπτει από τον παραπάνω πίνακα, η συνεισφορά του τομέα των μεταφορών του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ εντοπίζεται αποκλειστικά στην εμβληματική πρωτοβουλία «Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους» και συγκεκριμένα εξυπηρετεί τους παρακάτω στόχους αυτής.

Στόχος1. «Να κινητοποιήσει τα χρηματοοικονομικά μέσα της ΕΕ (π.χ. αγροτική ανάπτυξη, διαρθρωτικά ταμεία, πρόγραμμα- πλαίσιο E&A, ΔΕΔ, ΕΤΕ) ως μέρος μιας συνεκτικής στρατηγικής χρηματοδότησης που συνδυάζει την χρηματοδότηση από την ΕΕ και από τους

εθνικούς δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς χρηματοδότησης». Το Ε.Π του ΥΜΕΠΕΡΑΑ στοχεύει να χρησιμοποιήσει τα χρηματοοικονομικά μέσα της ΕΕ για τη χρηματοδότηση πολύ σημαντικών έργων στην ολοκλήρωση των οποίων θα συμβάλλουν και δημόσιοι ή ιδιωτικοί φορείς χρηματοδότησης.

Στόχος 2. Να υποβάλει προτάσεις για τον εκσυγχρονισμό και την απαλλαγή των μεταφορών από εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα συμβάλλοντας στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας. Τούτο μπορεί να επιτευχθεί με ένα συνδυασμό μέτρων π.χ. διαρθρωτικά μέτρα, όπως η έγκαιρη ανάπτυξη υποδομών δικτύου μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος, η «έξυπνη» διαχείριση της κυκλοφορίας, η καλύτερη υλικοτεχνική υποστήριξη, η επιδίωξη της μείωσης των εκπομπών CO₂ στα επιβατικά οχήματα και στους κλάδους της αεροπορίας και της ναυσιπλοΐας, καθώς και η δρομολόγηση σημαντικής ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας για «πράσινα» αυτοκίνητα η οποία θα συμβάλει στην προώθηση των ηλεκτρικών και των υβριδικών οχημάτων χάρη σε ένα συνδυασμό έρευνας, θέσπισης κοινών προτύπων και ανάπτυξης των αναγκαίων υποδομών στήριξης.

Η προώθηση των ήπιων μεταφορικών μέσων σε αστικό και υπεραστικό επίπεδο (σιδηρόδρομος, μετρό κ.α.), οι επεμβάσεις στη ναυσιπλοΐα και αεροναυτιλία, οι προώθηση μέσω νέων συνδέσεων των συνδυασμένων μεταφορών είναι προτεινόμενες επενδυτικές προτεραιότητες του Ε.Π. και στοχεύουν στη μείωση των εκπομπών CO₂. Είναι όμως και εμφανής η έλλειψη δράσεων που αφορούν στην «έξυπνη» διαχείριση της κυκλοφορίας, στην προώθηση της ηλεκτροκίνησης και στη θέσπιση κοινών προτύπων και ανάπτυξης των αναγκαίων υποδομών στήριξης

Στόχος 3. Να επιταχύνει την εφαρμογή στρατηγικών σχεδίων με μεγάλη προστιθέμενη αξία για την Ευρώπη με σκοπό να αντιμετωπιστούν κρίσιμα προβληματικά σημεία, ιδίως τα διασυνοριακά τμήματα και οι συνδυασμένοι κόμβοι (πόλεις, λιμάνια, πλατφόρμες υλικοτεχνικής υποστήριξης).

Στον παρόν στόχο επικεντρώνονται οι Επενδυτικές προτεραιότητες και οι Δράσεις των Μεταφορών του Ε. Π. Η ολοκλήρωση των μεγάλων τμημάτων που αφορούν στους Διευρωπαϊκούς Άξονες αλλά και οι συνδέσεις με το βασικό δίκτυο της χώρας θα προσθέσουν μεγάλη αξία στο μεταφορικό δίκτυο της χώρας. Τα προτεινόμενα διασυνοριακά τμήματα και η παράλληλη σύνδεση τους με συνδυασμένους κόμβους (κυρίως λιμάνια) θα δώσει ώθηση στις συνδυασμένες εμπορευματικές μεταφορές και στην ανάπτυξη του εξωτερικού εμπορίου.

Συνολικά κρίνεται ότι το ΥΜΕΠΕΡΑΑ για τον τομέα των μεταφορών να συνεισφέρει με επιτυχία στην επίτευξη μέρους των ποσοτικών στόχων της Ε2020 καθώς και θα είναι συμβατό με την τέταρτη εμβληματική πρωτοβουλία της.

4.2. «Αξιολόγηση της συνεισφοράς του προγράμματος στη στρατηγική «Ευρώπη 2020», Τομέας Περιβάλλοντος.

Η στρατηγική Ευρώπη 2020 περιλαμβάνει επίσης επτά «εμβληματικές πρωτοβουλίες» που παρέχουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο η ΕΕ και οι εθνικές αρχές αλληλοϋποστηρίζονται σε τομείς που προάγουν τις προτεραιότητες αυτής της στρατηγικής, όπως η καινοτομία, η ψηφιακή οικονομία, η απασχόληση, η νεολαία, η βιομηχανική πολιτική, η φτώχεια και η αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων:

Η συνεισφορά των επενδυτικών προτεραιοτήτων του τομέα περιβάλλοντος και αειφόρου ανάπτυξης του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στις επτά εμβληματικές πρωτοβουλίες της στρατηγικής Ευρώπη 2020, παρουσιάζεται στον επόμενο πίνακα.

Πίνακας 40. Συνεισφορά ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στην Ε2020. Τομέας Περιβάλλοντος.

Επενδυτικές προτεραιότητες		Εμβληματικές Πρωτοβουλίες της Στρατηγικής Ευρώπη 2020						
		Ενωση καινοτομίας	Νεολαία σε κίνηση	Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη	Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους	Μια βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης	Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας	Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας
		1	2	3	4	5	6	7
Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων, και στον τομέα της στέγασης	ΕΠ10.1				●			
Προαγωγή στρατηγικών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για όλους τους τύπους περιοχών, ιδιαίτερα για τις αστικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της αειφόρου πολυτροπικής αστικής κινητικότητας και των μέτρων προσαρμογής σχετικά με τον περιορισμό των επιπτώσεων.	ΕΠ10.2				●			
Προώθηση της χρήσης συμπαραγωγής θερμότητας και ηλεκτρισμού με υψηλή απόδοση βάσει της ζήτησης για χρήσιμη θερμότητα	ΕΠ10.3				●			
Στήριξη επενδύσεων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανομένων των βασιζόμενων στο οικοσύστημα προσεγγίσεων	ΕΠ11.1				●			
Προαγωγή επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, εξασφαλίζοντας την ανθεκτικότητα σε καταστροφές και αναπτύσσοντας συστήματα διαχείρισης καταστροφών	ΕΠ11.2				●			
Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και για την αντιμετώπιση των αναγκών που έχουν προσδιοριστεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις – Υποδομές και διαχείριση υγρών αποβλήτων και υδάτινων πόρων	ΕΠ12.1			○	●			
Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προαγωγής των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων μέσω και του δικτύου Natura 2000 και των «πράσινων» υποδομών	ΕΠ12.2				●			

Επενδυτικές προτεραιότητες		Εμβληματικές Πρωτοβουλίες της Στρατηγικής Ευρώπη 2020						
		Ενωση καινοτομίας	Νεολαία σε κίνηση	Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη	Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους	Μια βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης	Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας	Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας
		1	2	3	4	5	6	7
Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, για την ανάπλαση των πόλεων, αναζωογόνησης και απολύμανσης των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου	ΕΠ12.3				•			
Προαγωγή επενδύσεων στον τομέα των αποβλήτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και για την αντιμετώπιση των αναγκών, που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη, για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις	ΕΠ13.1				•	○		
Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και για την αντιμετώπιση των αναγκών που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις - Υποδομές και διαχείριση υγρών αποβλήτων και υδάτινων πόρων	ΕΠ13.2				•			
Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, για την ανάπλαση των πόλεων, αναζωογόνησης και απολύμανσης των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου	ΕΠ13.3				•			

Όπως προκύπτει από τον παραπάνω πίνακα, η συνεισφορά του τομέα περιβάλλοντος και αειφόρου ανάπτυξης του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ εντοπίζεται σχεδόν αποκλειστικά στην εμβληματική πρωτοβουλία «Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους», στην οποία συμβάλλει το σύνολο των επενδυτικών προτεραιοτήτων, προωθώντας είτε την αποδοτικότερη χρήση ή επανάχρηση υλικών, είτε την ορθολογικότερη χρήση του νερού και της ενέργειας, είτε την τόνωση των οικοσυστημικών υπηρεσιών, είτε την εξασφάλιση αστικών συνθηκών με μικρότερες ενεργειακές και υλικές απαιτήσεις.

Μια μικρή συνεισφορά στην πρωτοβουλία «Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη» μπορεί να θεωρηθεί ότι θα προκύψει από τα ψηφιακά δεδομένα κατάστασης και διαχείρισης των υδάτινων πόρων που αναμένεται να παραχθούν κατά την υλοποίηση της ΕΠ 12.1. Επίσης, αναμένεται μια μικρή συνεισφορά στην πρωτοβουλία «Μια βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης», λόγω της διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων στο πλαίσιο της ΕΠ 13.1, τα οποία σε μεγάλο τους μέρος είναι βιομηχανικής προέλευσης.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΥΜΕΠΕΡΑΑ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2014

Ακολουθεί μια επισκόπηση των δεικτών του επιχειρησιακού προγράμματος ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 όπως αυτό έχει διαμορφωθεί για να υποβληθεί τον Νοέμβριο του 2014 στην ΕΕ.

Η επισκόπηση αφορά τους δείκτες εκροής και αποτελέσματος και παρουσιάζεται ανά άξονα προτεραιότητας και ανά επενδυτική προτεραιότητα.

Γενικές επισημάνσεις:

- Τα σχόλια της ΕΕ για τους δείκτες έχουν στο σύνολό τους απαντηθεί. Στις περισσότερες περιπτώσεις έχουν ενσωματωθεί με τη μορφή προτεινόμενης επαναδιατύπωσης ή αφαίρεσής των δεικτών. Στις περιπτώσεις όπου αυτό δεν κρίθηκε απαραίτητο (και πάντα σε συνάφεια με τα σχόλια του και βαθμό αποδοχής του δείκτη από αξιολογητή), δόθηκε επαρκής αιτιολόγηση ως προς την καταλληλότητά, σαφήνεια και συνάφειά τους.
- Όλοι οι δείκτες αποτελέσματος έχουν ορθώς επαναδιατυπωθεί ώστε πλέον να εκφράζουν το αποτέλεσμα αυτό καθ' εαυτό και όχι την αλλαγή του αποτελέσματος. Τιμές βάσης (διαφορετικές του μηδενός) και τιμές στόχου έχουν τεθεί προκειμένου να αντανakλούν το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα. Οι τιμές βάσης και στόχου προκύπτουν από αξιόπιστες πηγές, ενώ οι τιμές στόχου κρίνονται ρεαλιστικές και επιτεύξιμες. Οι απαντήσεις στα σχόλια της ΕΕ που αφορούν τον τρόπο υπολογισμού των τιμών βάσης και στόχου παραπέμπουν στο Παράρτημα του ΕΠ και στη μεθοδολογία υπολογισμού των δεικτών.
- Η μεθοδολογία υπολογισμού των δεικτών κρίνεται επιστημονικά τεκμηριωμένη, ενώ τα δεδομένα για την εφαρμογή της προέρχονται από αξιόπιστες πηγές.

Άξονας Προτεραιότητας 1: Διευρωπαϊκό Σιδηροδρομικό Δίκτυο & Συνδέσεις (ΤΣ)

Επενδυτική Προτεραιότητα 7a

Έχουν επιλεγεί και ορισθεί ορθά οι τρεις ειδικοί δείκτες αποτελέσματος και συνδέονται με τον σχετικό ειδικό στόχο. Οι τιμές στόχου και βάσης των ειδικών δεικτών είναι πλήρως συμπληρωμένες και εκτιμάται ότι παρέχουν ρεαλιστικά ποσοτικά στοιχεία βασισμένα σε ορθή μεθοδολογική προσέγγιση. Εκτιμάται από την ex-ante αξιολόγηση ότι θα μπορούσε να εξεταστεί και η προσθήκη δείκτη αποτελέσματος με ενδεικτικό ορισμό «Επιβατική κίνηση». Ο κοινός δείκτης εκροής έχει επιλεγεί και οριστεί σωστά, περιγράφοντας επιτυχώς τις εκροές των σχεδιαζόμενων δράσεων. Ο ειδικός δείκτης εκροών T4401 έχει επαναδιατυπωθεί ως «Συνολικό μήκος εκσυγχρονισμού σιδηροδρομικών γραμμών ΔΕΔ-Μ με συστήματα (σηματοδότησης, τηλεδιοίκησης, τηλεπικοινωνιών)» (όπως προτάθηκε από τα σχόλια της ΕΕ) περιέχοντας και το είδος των συστημάτων στα οποία αναφέρεται.

Επενδυτική Προτεραιότητα 7c

Έχει επιλεγεί και ορισθεί ορθά ο ειδικός δείκτης αποτελέσματος και συνδέεται με τον σχετικό ειδικό στόχο. Οι τιμές στόχου και βάσης του ειδικού δείκτη είναι πλήρως

συμπληρωμένες και εκτιμάται ότι παρέχουν ρεαλιστικά ποσοτικά στοιχεία βασισμένα σε ορθή μεθοδολογική προσέγγιση. Οι κοινοί δείκτες εκροής έχουν επιλεγεί και οριστεί σωστά, περιγράφοντας επιτυχώς τις εκροές των σχεδιαζόμενων δράσεων.

Επενδυτική Προτεραιότητα 7d

Ο δείκτης αποτελέσματος T4431 «Μείωση χρόνου διακοπής οδικής κυκλοφοριακής ροής» αντικαθίσταται από τον δείκτη T4420 «Χρονοαπόσταση» προκειμένου να συνδεθεί με μεγαλύτερη συνέπεια με τον ειδικό στόχο. Οι τιμές στόχου και βάσης των ειδικών δεικτών είναι πλήρως συμπληρωμένες και εκτιμάται ότι παρέχουν ρεαλιστικά ποσοτικά στοιχεία βασισμένα σε ορθή μεθοδολογική προσέγγιση. Ο ειδικός δείκτης εκροών T4401 έχει επαναδιατυπωθεί ως «Συνολικό μήκος εκσυγχρονισμού σιδηροδρομικών γραμμών ΔΕΔ-Μ με συστήματα (σηματοδότησης, τηλεδιοίκησης, τηλεπικοινωνιών)» (όπως προτάθηκε από τα σχόλια της ΕΕ) περιέχοντας και το είδος των συστημάτων στα οποία αναφέρεται.

Άξονας Προτεραιότητας 2: Διευρωπαϊκό Σιδηροδρομικό Δίκτυο (ΕΤΠΑ)

Επενδυτική Προτεραιότητα 7a

Έχει επιλεγεί και οριστεί ορθά ο ειδικός δείκτης αποτελέσματος και συνδέεται με τον σχετικό ειδικό στόχο. Οι τιμές στόχου και βάσης του ειδικού δείκτη είναι πλήρως συμπληρωμένες και εκτιμάται ότι παρέχουν ρεαλιστικά ποσοτικά στοιχεία βασισμένα σε ορθή μεθοδολογική προσέγγιση. Εκτιμάται από την ex-ante αξιολόγηση ότι θα μπορούσε να εξεταστεί και η προσθήκη δεικτών αποτελέσματος με ενδεικτικούς ορισμούς «Επιβατική κίνηση» και T4423 «Κατανάλωση ενέργειας σε ετήσια συρμοχιλιόμετρα». Ο κοινός δείκτης εκροής έχει επιλεγεί και οριστεί σωστά, περιγράφοντας επιτυχώς τις εκροές των σχεδιαζόμενων δράσεων.

Επενδυτική Προτεραιότητα 7c

Έχουν επιλεγεί και οριστεί ορθά οι δύο ειδικοί δείκτες αποτελέσματος και συνδέονται με τον σχετικό ειδικό στόχο. Οι τιμές στόχου και βάσης των ειδικών δεικτών είναι πλήρως συμπληρωμένες και εκτιμάται ότι παρέχουν ρεαλιστικά ποσοτικά στοιχεία βασισμένα σε ορθή μεθοδολογική προσέγγιση. Για τον δείκτη T4428 «Πρόσθετος πληθυσμός με δυνατότητα εξυπηρέτησης από μέσα σταθερής τροχιάς» επαρκής αιτιολόγηση για την επιλογή του δίνεται ως απάντηση στα σχόλια της ΕΕ. Ο κοινός δείκτης εκροής έχει επιλεγεί και οριστεί σωστά, περιγράφοντας επιτυχώς τις εκροές των σχεδιαζόμενων δράσεων.

Άξονας Προτεραιότητας 3: Διευρωπαϊκό Οδικό Δίκτυο Και Οδική Ασφάλεια (ΤΣ)

Επενδυτική Προτεραιότητα 7a

Οι δείκτες αποτελέσματος έχουν ορθώς επιλεγεί και οριστεί, εκφράζοντας απόλυτα την σκοπούμενη αλλαγή, με ξεκάθαρες και ρεαλιστικές τιμές στόχου. Ο δείκτης T4422 επαναδιατυπώθηκε ως «Κίνδυνος θανατηφόρου τροχαίου ατυχήματος» προκειμένου να

ανταποκριθεί στα εθνικά δεδομένα, λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά σχόλια της ΕΕ. Επαρκείς διευκρινήσεις επί την ανταπόκριση των δεικτών αποτελέσματος στην πολιτική του ΕΠ έχουν δοθεί ως απάντηση στα σχετικά σχόλια της ΕΕ. Ο κοινός δείκτης εκροών αποτελεί κατάλληλη επιλογή,

Άξονας Προτεραιότητας 4: Διευρωπαϊκό Οδικό Δίκτυο (ΕΤΠΑ)

Επενδυτική Προτεραιότητα 7a

Οι δείκτες αποτελέσματος έχουν ορθώς επιλεγεί και ορισθεί, εκφράζοντας απόλυτα την σκοπούμενη αλλαγή, με ξεκάθαρες και ρεαλιστικές τιμές στόχου. Ο δείκτης T4422 επαναδιατυπώθηκε ως «Κίνδυνος θανατηφόρου τροχαίου ατυχήματος» προκειμένου να ανταποκριθεί στα εθνικά δεδομένα, λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά σχόλια της ΕΕ. Επαρκείς διευκρινήσεις επί την ανταπόκριση των δεικτών αποτελέσματος στην πολιτική του ΕΠ καθώς και επί του γεωγραφικού επιπέδου αναφοράς τους έχουν δοθεί ως απάντηση στα σχετικά σχόλια της ΕΕ. Η επιλογή του σχετικού κοινού δείκτη εκροής κρίνεται ως κατάλληλη.

Άξονας Προτεραιότητας 5: Περιφερειακή Κινητικότητα Και Συνδεσιμότητα Νησιώτικων Και Απομακρυσμένων Περιοχών

Επενδυτική Προτεραιότητα 7b

Οι δείκτες αποτελέσματος έχουν ορθώς επιλεγεί και ορισθεί, εκφράζοντας απόλυτα την σκοπούμενη αλλαγή, με ξεκάθαρες και ρεαλιστικές τιμές στόχου. Ο δείκτης T4422 επαναδιατυπώθηκε ως «Κίνδυνος θανατηφόρου τροχαίου ατυχήματος» προκειμένου να ανταποκριθεί στα εθνικά δεδομένα, λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά σχόλια της ΕΕ. Επαρκείς διευκρινήσεις επί την ανταπόκριση των δεικτών αποτελέσματος στην πολιτική του ΕΠ καθώς και επί του γεωγραφικού επιπέδου αναφοράς τους έχουν δοθεί ως απάντηση στα σχετικά σχόλια της ΕΕ. Η επιλογή του σχετικού κοινού δείκτη εκροής κρίνεται ως κατάλληλη. Η τιμή στόχου του είναι ρεαλιστική, καθώς βασίζεται σε ορθά μεθοδολογικά βήματα με χρήση μοναδιαίου κόστους.

Άξονας Προτεραιότητας 6: Θαλάσσιες Μεταφορικές Υποδομές Και Ασφάλεια Ναυσιπλοΐας (ΤΣ)

Επενδυτική Προτεραιότητα 7c

Έχουν επιλεγεί και ορισθεί ορθά οι δύο ειδικοί δείκτες αποτελέσματος και συνδέονται με τον σχετικό ειδικό στόχο. Οι τιμές στόχου και βάσης των ειδικών δεικτών είναι πλήρως συμπληρωμένες και εκτιμάται ότι παρέχουν ρεαλιστικά ποσοτικά στοιχεία βασισμένα σε ορθή μεθοδολογική προσέγγιση. Οι κοινοί δείκτες εκροών έχουν επιλεγεί και οριστεί σωστά, περιγράφοντας επιτυχώς τις εκροές των σχεδιαζόμενων δράσεων. Τα ειδικά σχόλια της ΕΕ έχουν ληφθεί και απαντηθεί στο σύνολό τους.

Άξονας Προτεραιότητας 7: Αεροπορικές Μεταφορικές Υποδομές Και Ασφάλεια Αεροναυτιλίας (ΤΣ)

Επενδυτική Προτεραιότητα 7c

Έχουν επιλεγεί και ορισθεί ορθά οι δύο ειδικοί δείκτες αποτελέσματος και συνδέονται με τον σχετικό ειδικό στόχο. Οι τιμές στόχου και βάσης των ειδικών δεικτών είναι πλήρως συμπληρωμένες και εκτιμάται ότι παρέχουν ρεαλιστικά ποσοτικά στοιχεία βασισμένα σε ορθή μεθοδολογική προσέγγιση. Οι κοινοί δείκτες εκροών έχουν επιλεγεί οριστεί σωστά, περιγράφοντας επιτυχώς τις εκροές των σχεδιαζόμενων δράσεων. Τα ειδικά σχόλια της ΕΕ έχουν ληφθεί και απαντηθεί στο σύνολό τους.

Άξονας Προτεραιότητας 8: Καθαρές Αστικές Μεταφορές (ΕΤΠΑ)

Επενδυτική Προτεραιότητα 4e

Οι ειδικοί δείκτες αποτελέσματος T4420 «Χρονοαπόσταση» και T4429 «Πρόσθετη επιβατική κίνηση στα μέσα σταθερής τροχιάς» έχουν αφαιρεθεί καθ' υπόδειξη της ΕΕ. Οι υπόλοιποι δύο ειδικοί δείκτες αποτελέσματος έχουν ορθώς επιλεγεί και ορισθεί, εκφράζοντας απόλυτα την σκοπούμενη αλλαγή, με ξεκάθαρες και ρεαλιστικές τιμές στόχου. Ο ειδικός δείκτης T4430 έχει επαναδιατυπωθεί με αναφορά στο μέσο στο οποίο αναφέρεται. Η επιλογή του σχετικού κοινού δείκτη εκροής κρίνεται ως κατάλληλη. Τα ειδικά σχόλια της ΕΕ έχουν ληφθεί και απαντηθεί στο σύνολό τους.

Άξονας Προτεραιότητας 9: Καθαρές Αστικές Μεταφορές & Βελτίωση Αστικού Περιβάλλοντος (ΤΣ)

Επενδυτική Προτεραιότητα 4e

Οι ειδικοί δείκτες αποτελέσματος T4420 «Χρονοαπόσταση» και T4429 «Πρόσθετη επιβατική κίνηση στα μέσα σταθερής τροχιάς» έχουν αφαιρεθεί καθ' υπόδειξη της ΕΕ. Οι υπόλοιποι δύο ειδικοί δείκτες αποτελέσματος έχουν ορθώς επιλεγεί και ορισθεί, εκφράζοντας απόλυτα την σκοπούμενη αλλαγή, με ξεκάθαρες και ρεαλιστικές τιμές στόχου. Ο ειδικός δείκτης T4430 έχει επαναδιατυπωθεί με αναφορά στο μέσο στο οποίο αναφέρεται. Οι κοινοί και ειδικοί δείκτης εκροών είναι κατάλληλες επιλογές και έχουν οριστεί ορθά. Περαιτέρω αιτιολόγηση της καταλληλότητας του ειδικού δείκτη εκροών T4407 «Παρεμβάσεις βελτίωσης του συστήματος αστικών συγκοινωνιών» δίνεται επαρκώς ως απάντηση στα σχόλια της ΕΕ. Τα ειδικά σχόλια της ΕΕ έχουν ληφθεί και απαντηθεί στο σύνολό τους.

Άξονας προτεραιότητας 10: Εφαρμογή Στρατηγικών Επίτευξης Χαμηλών Εκπομπών Διοξειδίου Του Άνθρακα Με Έμφαση Στις Αστικές Περιοχές (ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα 4c

Έχουν επιλεγεί ορθά ο σχετικός κοινός δείκτης εκροής και έχει ορισθεί ορθά σχετικός ειδικός δείκτης εκροής. Οι δείκτες αυτοί περιγράφουν αντιπροσωπευτικά τις εκροές των σχεδιαζόμενων δράσεων. Οι τιμές στόχου είναι πλήρως συμπληρωμένες και εκτιμάται ότι παρέχουν ρεαλιστικά ποσοτικά στοιχεία βασισμένα σε ορθά μεθοδολογικά βήματα με χρήση στοιχείων από ανεξάρτητους φορείς.

Ο ειδικός δείκτης αποτελέσματος είναι ορθά ορισμένος, συνδέεται με το σχετικό ειδικό στόχο, έχει αξιόπιστες πηγές και είναι πλήρως συμπληρωμένες οι τιμές βάσης και στόχου.

Επενδυτική προτεραιότητα 4e

Έχει επιλεγεί ορθά ο σχετικός κοινός δείκτης εκροής ο οποίος περιγράφει αντιπροσωπευτικά τις εκροές των σχεδιαζόμενων δράσεων. Η τιμή στόχου είναι πλήρως συμπληρωμένη και εκτιμάται ότι παρέχει ρεαλιστικά ποσοτικά στοιχεία βασισμένα σε ορθά μεθοδολογικά βήματα με χρήση στοιχείων από τις μελέτες των έργων.

Ο ειδικός δείκτης αποτελέσματος αναφέρεται σε όλο το πρόγραμμα, είναι ορθά ορισμένος και συνδέεται με το σχετικό ειδικό στόχο. Οι πηγές του δεν είναι ακόμη σαφώς προσδιορισμένες, ενώ οι τιμές βάσης και στόχου δεν είναι διαθέσιμες.

Επενδυτική προτεραιότητα 4g

Έχει επιλεγεί ορθά ειδικός δείκτης εκροής ο οποίος περιγράφει αντιπροσωπευτικά τις εκροές των σχεδιαζόμενων δράσεων. Η τιμή στόχου είναι πλήρως συμπληρωμένη και εκτιμάται ότι παρέχει ρεαλιστικά ποσοτικά στοιχεία βασισμένα σε ορθά μεθοδολογικά βήματα με χρήση στοιχείων από πηγές που αφορούν την πρόοδο των επενδύσεων.

Ο ειδικός δείκτης αποτελέσματος είναι ορθά ορισμένος, συνδέεται με το σχετικό ειδικό στόχο, έχει αξιόπιστες πηγές και είναι πλήρως συμπληρωμένες οι τιμές βάσης και στόχου.

Άξονας προτεραιότητας 11: Εφαρμογή στρατηγικών προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων

Επενδυτική προτεραιότητα 5a

Έχει επιλεγεί ορθά ειδικός δείκτης εκροής ο οποίος περιγράφει αντιπροσωπευτικά τις εκροές των σχεδιαζόμενων δράσεων. Η τιμή στόχου είναι πλήρως συμπληρωμένη και παρέχει ρεαλιστική ποσοτικοποίηση με ορθά μεθοδολογικά βήματα, βάσει στοιχείων από πηγές που συνδέονται ευθέως με την πρόοδο υλοποίησης των δράσεων.

Ο ειδικός δείκτης αποτελέσματος (T4433: Μείωση αερίων θερμοκηπίου ως αποτέλεσμα των δράσεων των στόχων των προγραμμάτων του ΣΕΣ) αναφέρεται σε όλο το πρόγραμμα, είναι ορθά ορισμένος αλλά συνδέεται μόνο εμμέσως με το σχετικό ειδικό στόχο ο οποίος αφορά στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (adaptation) και όχι στη μείωση των αιτίων που την προκαλούν (mitigation). Για το λόγο αυτό, η αντιπροσωπευτική απεικόνιση των αποτελεσμάτων της επενδυτικής προτεραιότητας καθίσταται περιορισμένη. Επιπλέον, οι πηγές του δείκτη δεν είναι ακόμη σαφώς προσδιορισμένες, ενώ οι τιμές βάσης και στόχου δεν είναι διαθέσιμες.

Επενδυτική προτεραιότητα 5b

Έχει επιλεγεί ορθά ειδικός δείκτης εκροής ο οποίος περιγράφει αντιπροσωπευτικά τις εκροές των σχεδιαζόμενων δράσεων. Η τιμή στόχου είναι πλήρως συμπληρωμένη και παρέχει ρεαλιστική ποσοτικοποίηση με ορθά μεθοδολογικά βήματα, βάσει στοιχείων από πηγές που συνδέονται ευθέως με την πρόοδο υλοποίησης των δράσεων.

Ο ειδικός δείκτης αποτελέσματος είναι ορθά ορισμένος, συνδέεται με το σχετικό ειδικό στόχο, έχει αξιόπιστες πηγές και είναι πλήρως συμπληρωμένες οι τιμές βάσης και στόχου.

Άξονας προτεραιότητας 12: Στρατηγικές και Δράσεις προώθησης της ενσωμάτωσης του Ευρωπαϊκού Περιβαλλοντικού Κεκτημένου (ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα 6b

Έχει επιλεγεί ορθά ειδικός δείκτης εκροής ο οποίος περιγράφει αντιπροσωπευτικά τις εκροές των σχεδιαζόμενων δράσεων. Η τιμή στόχου είναι πλήρως συμπληρωμένη και παρέχει ρεαλιστική ποσοτικοποίηση με ορθά μεθοδολογικά βήματα, βάσει στοιχείων από πηγές που συνδέονται ευθέως με την πρόοδο υλοποίησης των δράσεων.

Ο ειδικός δείκτης αποτελέσματος είναι ορθά ορισμένος, συνδέεται με το σχετικό ειδικό στόχο, αντλεί στοιχεία από αξιόπιστες πηγές και είναι πλήρως συμπληρωμένες οι τιμές βάσης και στόχου, περιλαμβανόμενου του προγραμματισμού αναπροσαρμογής της τελευταίας.

Επενδυτική προτεραιότητα 6d

Έχει επιλεγεί ορθά ειδικός δείκτης εκροής ο οποίος περιγράφει αθροιστικά την ποικιλία των εκροών από τις σχεδιαζόμενες δράσεις. Η τιμή στόχου είναι πλήρως συμπληρωμένη και παρέχει ρεαλιστική ποσοτικοποίηση με ορθά μεθοδολογικά βήματα, βάσει στοιχείων από πηγές που συνδέονται ευθέως με την πρόοδο υλοποίησης των δράσεων.

Ο ειδικός δείκτης αποτελέσματος είναι ορθά ορισμένος, συνδέεται με το σχετικό ειδικό στόχο, αντλεί στοιχεία από αξιόπιστες πηγές και είναι πλήρως συμπληρωμένες οι τιμές βάσης και στόχου.

Επενδυτική προτεραιότητα 6e

Έχει επιλεγεί ορθά ειδικός δείκτης εκροής ο οποίος περιγράφει αθροιστικά την ποικιλία των εκροών από τις σχεδιαζόμενες δράσεις. Η τιμή στόχου είναι πλήρως συμπληρωμένη και παρέχει ρεαλιστική ποσοτικοποίηση με ορθά μεθοδολογικά βήματα, βάσει στοιχείων από πηγές που συνδέονται ευθέως με την πρόοδο υλοποίησης των δράσεων.

Ο ειδικός δείκτης αποτελέσματος (T4433: Μείωση αερίων θερμοκηπίου ως αποτέλεσμα των δράσεων των στόχων των προγραμμάτων του ΣΕΣ) αναφέρεται σε όλο το πρόγραμμα, είναι ορθά ορισμένος αλλά συνδέεται μόνο εμμέσως και αποσπασματικά με την επενδυτική προτεραιότητα και τον ειδικό της στόχο που αφορούν σε ένα σημαντικό εύρος επιδιωκόμενων βελτιώσεων του αστικού περιβάλλοντος (χωροταξικός/πολεοδομικός σχεδιασμός, θόρυβος, ατμόσφαιρα, αστική αναζωογόνηση κ.ά.).

Άξονας προτεραιότητας 13: Στρατηγικές και Δράσεις προώθησης της ενσωμάτωσης του Ευρωπαϊκού Περιβαλλοντικού Κεκτημένου (ΕΤΠΑ) στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Στερεάς Ελλάδας

Επενδυτική προτεραιότητα 6b

Έχει επιλεγεί ορθά ειδικός δείκτης εκροής ο οποίος περιγράφει αντιπροσωπευτικά τις εκροές των σχεδιαζόμενων δράσεων. Η τιμή στόχου είναι πλήρως συμπληρωμένη και παρέχει ρεαλιστική ποσοτικοποίηση με ορθά μεθοδολογικά βήματα, βάσει στοιχείων από πηγές που συνδέονται ευθέως με την πρόοδο υλοποίησης των δράσεων.

Ο ειδικός δείκτης αποτελέσματος είναι ορθά ορισμένος, συνδέεται με το σχετικό ειδικό στόχο, αντλεί στοιχεία από αξιόπιστες πηγές και είναι πλήρως συμπληρωμένες οι τιμές βάσης και στόχου.

Επενδυτική προτεραιότητα 6d

Έχει επιλεγεί ορθά ειδικός δείκτης εκροής ο οποίος περιγράφει αθροιστικά την ποικιλία των εκροών από τις σχεδιαζόμενες δράσεις. Η τιμή στόχου είναι πλήρως συμπληρωμένη και παρέχει ρεαλιστική ποσοτικοποίηση με ορθά μεθοδολογικά βήματα, βάσει στοιχείων από πηγές που συνδέονται ευθέως με την πρόοδο υλοποίησης των δράσεων.

Ο ειδικός δείκτης αποτελέσματος είναι ορθά ορισμένος, συνδέεται με το σχετικό ειδικό στόχο, αντλεί στοιχεία από αξιόπιστες πηγές και είναι πλήρως συμπληρωμένες οι τιμές βάσης και στόχου.

Επενδυτική προτεραιότητα 6e

Έχει επιλεγεί ορθά ειδικός δείκτης εκροής ο οποίος περιγράφει αθροιστικά την ποικιλία των εκροών από τις σχεδιαζόμενες δράσεις. Η τιμή στόχου είναι πλήρως συμπληρωμένη και παρέχει ρεαλιστική ποσοτικοποίηση με ορθά μεθοδολογικά βήματα, βάσει στοιχείων από πηγές που συνδέονται ευθέως με την πρόοδο υλοποίησης των δράσεων.

Ο ειδικός δείκτης αποτελέσματος (T4433: Μείωση αερίων θερμοκηπίου ως αποτέλεσμα των δράσεων των στόχων των προγραμμάτων του ΣΕΣ) αναφέρεται σε όλο το πρόγραμμα, είναι ορθά ορισμένος αλλά συνδέεται μόνο εμμέσως και αποσπασματικά με την επενδυτική προτεραιότητα και τον ειδικό της στόχο που αφορούν σε ένα σημαντικό εύρος επιδιωκόμενων βελτιώσεων του αστικού περιβάλλοντος (χωροταξικός/πολεοδομικός σχεδιασμός, θόρυβος, ατμόσφαιρα, αστική αναζωογόνηση κ.ά.).

Άξονας προτεραιότητας 14: Διατήρηση και Προστασία του Περιβάλλοντος – Προαγωγή της Αποδοτικής Χρήσης των Πόρων (ΤΣ)

Επενδυτική προτεραιότητα 6a

Έχουν επιλεγεί ορθά τρεις ειδικοί δείκτες εκροών που περιγράφουν αντιπροσωπευτικά τις εκροές των σχεδιαζόμενων δράσεων. Οι τιμές στόχου είναι πλήρως συμπληρωμένες. Παρέχεται ρεαλιστική ποσοτικοποίηση με ορθά μεθοδολογικά βήματα, βάσει στοιχείων από αξιόπιστη πηγή.

Οι τέσσερις ειδικοί δείκτες αποτελεσμάτων είναι ορθά ορισμένοι, συνδέονται με τους τρεις σχετικούς ειδικούς στόχους, αντλούν στοιχεία από αξιόπιστη πηγή και είναι πλήρως συμπληρωμένες οι τιμές βάσης και στόχου.

Επενδυτική προτεραιότητα 6b

Έχουν επιλεγεί ορθά οι δύο κοινοί δείκτες εκροών που περιγράφουν αθροιστικά την ποικιλία των εκροών από τις σχεδιαζόμενες δράσεις. Οι τιμές στόχου είναι πλήρως συμπληρωμένες. Παρέχεται ρεαλιστική ποσοτικοποίηση με ορθά μεθοδολογικά βήματα, βάσει στοιχείων από πηγές που συνδέονται ευθέως με την πρόοδο υλοποίησης των δράσεων.

Οι τρεις ειδικοί δείκτες αποτελεσμάτων είναι ορθά ορισμένοι, συνδέονται με τους τρεις σχετικούς ειδικούς στόχους, αντλούν στοιχεία από αξιόπιστες πηγές και είναι πλήρως συμπληρωμένες οι τιμές βάσης και στόχου.

Επενδυτική προτεραιότητα 6d

Έχει επιλεγεί ορθά κοινός δείκτης εκροών που αντιστοιχίζεται αντιπροσωπευτικά με τις σχεδιαζόμενες δράσεις. Η τιμή στόχου είναι πλήρως συμπληρωμένη και παρέχει ρεαλιστική ποσοτικοποίηση με ορθά μεθοδολογικά βήματα, βάσει στοιχείων από πηγές που συνδέονται ευθέως με την πρόοδο υλοποίησης των δράσεων.

Ο ειδικός δείκτης αποτελέσματος είναι ορθά ορισμένος, συνδέεται με το σχετικό ειδικό στόχο, αντλεί στοιχεία από αξιόπιστες πηγές και είναι πλήρως συμπληρωμένες οι τιμές βάσης και στόχου.

Επενδυτική προτεραιότητα 6e

Έχει επιλεγεί ορθά κοινός δείκτης εκροών που αντιστοιχίζεται αντιπροσωπευτικά με τις σχεδιαζόμενες δράσεις. Η τιμή στόχου είναι πλήρως συμπληρωμένη και παρέχει ρεαλιστική ποσοτικοποίηση με ορθά μεθοδολογικά βήματα, βάσει στοιχείων από πηγές που συνδέονται ευθέως με την πρόοδο υλοποίησης των δράσεων.

Ο ειδικός δείκτης αποτελέσματος είναι ορθά ορισμένος, συνδέεται με το σχετικό ειδικό στόχο, αντλεί στοιχεία από αξιόπιστες πηγές και είναι πλήρως συμπληρωμένες οι τιμές βάσης και στόχου.

Άξονας προτεραιότητας 15: Τεχνική Συνδρομή ΕΤΠΑ (συνολικά για περιβάλλον + μεταφορές)

Έχουν επιλεγεί ορθά τέσσερις ειδικοί δείκτες εκροών που περιγράφουν αντιπροσωπευτικά τις εκροές των σχεδιαζόμενων δράσεων. Οι τιμές στόχου είναι πλήρως συμπληρωμένες. Παρέχεται ρεαλιστική ποσοτικοποίηση με ορθά μεθοδολογικά βήματα, βάσει στοιχείων από αξιόπιστη πηγή.

Οι έξι ειδικοί δείκτες αποτελεσμάτων είναι ορθά ορισμένοι, συνδέονται με τους δύο ειδικούς στόχους, αντλούν στοιχεία από αξιόπιστες πηγές και είναι πλήρως συμπληρωμένες οι τιμές βάσης και στόχου.

Άξονας προτεραιότητας 16: Τεχνική Συνδρομή Ταμείου Συνοχής (συνολικά για περιβάλλον + μεταφορές)

Έχουν επιλεγεί ορθά τέσσερις ειδικοί δείκτες εκροών που περιγράφουν αντιπροσωπευτικά τις εκροές των σχεδιαζόμενων δράσεων. Οι τιμές στόχου είναι πλήρως συμπληρωμένες.

Παρέχεται ρεαλιστική ποσοτικοποίηση με ορθά μεθοδολογικά βήματα, βάσει στοιχείων από αξιόπιστη πηγή.

Οι έξι ειδικοί δείκτες αποτελεσμάτων είναι ορθά ορισμένοι, συνδέονται με τους δύο ειδικούς στόχους, αντλούν στοιχεία από αξιόπιστες πηγές και είναι πλήρως συμπληρωμένες οι τιμές βάσης και στόχου.